

GERŐ ANDRÁS–TORMÁSSY ZSUZSANNA (SZERK.)

**HABSBURG
TÖRTÉNETI INTÉZET
2003–2010**

**INSTITUTE OF
HABSBURG HISTORY
2003–2010**

BY ANDRÁS GERŐ–ZSUZSANNA TORMÁSSY (EDS.)

Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány
Habsburg Történeti Intézet
Cím: 1054 Budapest, Báthory u. 20.
Telefon: 36-1-225-3348
Fax: 36-1-225-3349
E-mail: info@habsburg.org.hu
Honlap: www.habsburg.org.hu

Felelős kiadó: Gerő András
Szerkesztő: Gerő András–Tormássy Zsuzsanna
Fordítás: Alen Campbell

Támogató: Oktatási és Kulturális Minisztérium

Public Foundation for Habsburg Studies
Institute of Habsburg History
Address: 1054 Budapest, Báthory u. 20.
Tel: 36-1-225-3348
Fax: 36-1-225-3349
E-mail: info@habsburg.org.hu
Website: www.habsburg.org.hu

Editor-in-chief: András Gerő
Editors: András Gerő–Zsuzsanna Tormássy
Translated by Alen Campbell

Supported by the Ministry of Education and Culture

ISBN 978-963-287-035-9

TARTALOM • CONTENTS

ELŐSZÓ

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK JELENTÉSE
A KÖZALAPÍTVÁNYNÁL 2009-BEN
VÉGZETT VIZSGÁLATÁRÓL

HABSBURG-KORI KUTATÁSOK
KÖZALAPÍTVÁNY
Kuratórium
Felügyelőbizottság
A Közalapítvány titkársága

HABSBURG TÖRTÉNETI INTÉZET
Igazgató
Tudományos tanácsadók

A HABSBURG TÖRTÉNETI INTÉZET
TUDOMÁNYOS MŰKÖDÉSE
Ösztöndíjak
Kutatási programok
Könyvkiadás belföldön és külföldön
Rendezvények
Intézményes szakmai együttműködés
Életműdíjak

PREFACE

REPORT BY ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
(STATE AUDIT OFFICE) ON ITS 2009
INSPECTION OF THE FOUNDATION

PUBLIC FOUNDATION FOR HABSBURG
STUDIES
Board
Supervisory Board
Foundation office staff

INSTITUTE OF HABSBURG HISTORY
Director
Academic Advisers

ACADEMIC ACTIVITIES OF THE INSTITUTE OF
HABSBURG HISTORY
Scholarships
Research programmes
Book publishing in Hungary and abroad
Events
Collaboration with other institutions
Lifetime achievement awards

ELŐSZÓ

özép-Európa történetírását és a történelemről való gondolkodását sokáig egyfajta bezárkózás jellemezte. Üdítő kivételektől eltekintve az itt élő népek, nemzetek főként saját etnikumukkal foglalkoztak, és nagyjából-egészében figyelmen kívül hagyták azt a ténytet, amit történelmük kölcsönös egymásrautaltsága jelentett. Ez az intellektuális vonulat bizonyos értelemben érthető volt, hiszen a nemzetté váláshoz illetve a kialakult nemzetek önképéhez szervesen hozzátartozott a nemzetcentrikus történetírás, múltérzékelés.

Az így kialakult tudománytörténeti helyzetet nem igazán volt képes feloldani az az időszak sem, amikor politikai okokból a térség nagy része a Szovjet Birodalom fennhatósága alá került. Részben azért nem, mert az internacionalizmus köpönye alatt erős nacionalista sztereotípiák rejltek, részben azért, mert a létező szocializmus „tudományos önellátásra” rendezkedett be és előnyben részesítette a zárt társadalom ideáját a nyílt társadalom gondolatával szemben.

Az 1970-es évekre azonban a térségben is, nem egyenletesen, de fokozatosan megindult az a folyamat, ami egyre nagyobb mértékben egymásra nyitotta a nemzeti történetírásokat, a nemzeti múlt értelmezési kereteit. A gazdaságtörténet, mentalitástörténet, majd a kultúr-antropológiai megközelítések olyan szemléleti koordinátákat teremtettek, amelyek a múltat, a történelmet az addigiaktól eltérő hangsúllyal és kontextusban értelmezték.

A közép-európai térség számára intellektuálisan különösen fontos volt ez a szellemi nyitás. A különös jelentőséget az adta, hogy itt majd 400 éven át egy olyan birodalomban éltek az emberek, amely multikulturális és multietnikus volt. A 20. század utolsó harmadában létrejövő és egyre meghatározóbb szerepbe kerülő szemléletmód képessé vált arra, hogy visszahelyezze a múltat abba a kontextusba, amelyben az ténylegesen létezett.

Térségünkben a 16. századtól a 20. század elejéig, az I. Világháború végéig terjedő időszakot a Habsburg Birodalom léte határozta meg s a térség két háború közötti története is értelmezhetetlen a szétesés ismerete nélkül. A konfliktusok, az integrációs és dezintegrációs mechanizmusok, a kulturális, társadalmi és politikai kölcsönhatások, a gazdasági folyamatok, a Habsburg Monarchia keretei között érvényesültek. Változott jellegük, erejük – magának a Monarchiának is változtak a határai –, de nem változott az, hogy a Habsburg múlt a térség egészének szerves része.

P R E F A C E

For a long time, there was a kind of mutual exclusivity in Central European historiography and attitudes to history. With a few refreshing exceptions, the peoples and nations in the region focused on their own ethnic groups, and largely ignored the fact that their history was always interdependent. This intellectual mind-set was understandable, because nation-centred historiography and perceptions of the past were vital elements of the collective self-image required to forge nations.

It was a pattern which persisted even when much of the region came under the hegemony of the Soviet Empire. This was partly because of the nationalist stereotypes lurking beneath the mask of internationalism, and partly because real socialism set itself up for “academic self-sufficiency” and preferred the ideal of the closed society, suppressing open-society ideas.

The 1970s, however, saw the start of a gradual, if uneven, process of a mutual opening up between national historiographies and interpretative frameworks of the national past. The new attitudinal coordinates generated by the approaches of economic history and history of mentality, and later cultural anthropology, permitted history to be interpreted with different emphases and in new contexts.

This intellectual opening was especially important for the Central European region, where for nearly four hundred years, people lived in an empire which was multi-cultural and multi-ethnic. The outlook which has evolved and become increasingly dominant in the last third of the 20th century affords the possibility of restoring the past to the context in which it actually occurred.

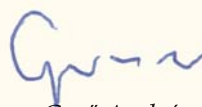
It was the Habsburg Empire which defined our region from the 16th century up to the end of the First World War, and a knowledge of its disintegration is also essential to understanding the history of the interwar period. The conflicts, the mechanisms of integration and disintegration, the cultural, societal and political interactions and the economic developments all took place within the framework of the Habsburg Monarchy. They varied in nature and strength – and the borders of the Monarchy also changed – but the Habsburg past remains an integral part of the whole region.

A múlt saját, egykorúan létezett, s új szempontokkal dúsított kontextusainak felfedezését, illetve újrafelfedezését nagyban segítette az a politikai változás is, amelynek eredményeképpen a kétezres évek elejére a térség országainak jelentős része az Unió tagja lett. Az uniós tagság illetve az arra való aspiráció erősítette azt az intellektuális késztetést, ami túlnyúlik a nemzeti kereteken és a nemzeti tartalmakat történetileg hitelesen kívánja hozzákötni az együtt élő nemzetek világához.

Az Unió jelszava szerint: „Egység a sokféleségben”. A jelmondat olyan, amit a Habsburg Birodalomra is nyugodtan alkalmazni lehet.

A Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány és az általa működtetett Habsburg Történeti Intézet 2003 májusában, egy évvel Magyarország uniós csatlakozása előtt jött létre. Születésében egyaránt szerepet játszott a tudománytörténet szellemi horizontjának változása, a múlt aktuálissá vált újraértelmezése és az európai összefüggések jelentőségének a politikai változások mentén kikristályosodó tudatosodása.

A Habsburg Történeti Intézet tehát egy sokágú folyamat eredménye, de egyben intézményes formája annak is, hogy újra felfedezzük közös múltunkat. Kis egység a nagy sokféleségben.

Gerő András

A Habsburg Történeti Intézet igazgatója

The political change which brought many countries of the region into membership of the European Union in the first decade of the new millennium has greatly assisted the discovery or rediscovery of the past's own contexts, which have now been opened up to a variety of new viewpoints. EU membership, or aspiration towards it, has reinforced the intellectual urge to get beyond national constraints and national content, and genuinely link up with the world of the peoples that live side by side.

The EU slogan "unity in diversity" could also quite reasonably be applied to the Habsburg Empire.

The Public Foundation for Habsburg Studies and the Institute of Habsburg History it operates were set up in 2003, a year before Hungary acceded to the European Union. Their birth was prompted by a change in the intellectual horizons of historical studies, the rediscovery of wider contexts for viewing the past, and a crystallizing awareness of European interrelationships brought about by the political transition.

The Institute of Habsburg History is thus the outcome of a complex process. It is an institutionalized form of rediscovering of our common past. A little unit in the great diversity.

András Gerő

Director, Institute of Habsburg History

HABSBURG-KORI KUTATÁSOK KÖZALAPÍTVÁNY

A Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány a Magyar Köztársaság Kormányának 1216/2002. sz. kormányhatározata nyomán 2003. május 25-én jött létre. Az Alapító képviselőjét az oktatási és kulturális miniszter látja el és gyakorolja.

A KÖZALAPÍTVÁNY ALAPÍTÓ OKIRATBAN FOGLALT CÉLJA:

- ☞ a Habsburg Birodalom és öröksége témakörökben tudományos tevékenység és kutatás,
- ☞ az egyetemi doktori képzés segítése,
- ☞ kiadványok szerkesztése, kiadása,
- ☞ hazai és nemzetközi pályázatok, illetve ösztöndíjak kiírása a Habsburg Birodalom kutatásának témájában, valamint történelmi és társadalomtudományi témakörökben,
- ☞ konferenciák, szakmai konzultációk szervezése,
- ☞ internetes adatbázis „Habsburg Digitális Intézet” létrehozása,
- ☞ a fenti témakörökben tudományos projektek indítása
- ☞ nemzetközi együttműködés kialakítása.

A Közalapítvány élén 2009. novemberéig héttagú kuratórium állt. 2009. november 20. óta hattagú kuratórium ellenőrzi a Közalapítvány tevékenységét, akiket az oktatási és kulturális miniszter kér föl a tagságra.

KURATÓRIUM

HABSBURG OTTÓ, a kuratórium elnöke 2003–2009,
tiszteletbeli elnök 2009. november 20-tól

POÓR JÁNOS, a kuratórium elnökhelyettese 2003–2009,
elnök 2009. november 20-tól

BÁCSKAI VERA, kurátor

JOHN W. BOYER, kurátor

HERMANN RÓBERT, kurátor
(2003. május 25-től 2005. március 1-jéig)

SZAKÁLY SÁNDOR, kurátor
(2005. május 22-től)

KARL VOCELKA, kurátor

PUBLIC FOUNDATION FOR HABSBURG STUDIES

The **Public Foundation for Habsburg Studies** was founded on 25 May 2003 under resolution number 1216/2002 of the Government of the Republic of Hungary. The Minister of Education and Culture is the official representative of the founder.

The aims set into the Deed of Foundation of the Foundation are:

- ☞ to engage in academic activity and research in the field of the Habsburg Empire and its legacy,
- ☞ to assist university postgraduate training,
- ☞ to prepare and disseminate publications,
- ☞ to run domestic and international grant schemes to support historical and social science work aspects of the Habsburg Empire,
- ☞ to hold conferences and academic consultations,
- ☞ to set up an Internet database, the “Digital Habsburg Institute”,
- ☞ to launch academic projects and take over existing projects in the above areas,
- ☞ to establish international cooperation.

Until November 2009, the Foundation was headed by a seven-member board. Since then, the Board has comprised six members, invited by the Minister of Education and Culture.

BOARD

OTTO HABSBURG, Chairman 2003–2009,
Honorary Chairman since 20 November 2009

JÁNOS POÓR, Vice Chairman 2003–2009
Chairman since 20 November 2009

VERA BÁCSKAI, member

JOHN W. BOYER, member

RÓBERT HERMANN, member
(25 May 2003 to 1 March 2005)

SÁNDOR SZAKÁLY, member
(since 22 May 2005)

KARL VOCELKA, member

AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK JELENTÉSE

Tisztelt Országgyűlési Képviselő!

Az Állami Számvevőszék befejezte a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány gazdálkodásának ellenőrzését. A közalapítvány a kapott állami és egyéb támogatásokat szabályosan, rendeltetésszerűen használta fel az alapító okiratban meghatározott céljai megvalósítása érdekében. A közalapítvány céljainak megvalósítását szolgáló 300 300 ezer Ft összegű bevételeinek 96,3%-a származott a központi költségvetésből, 2,7%-a költségvetésen kívüli gazdálkodó szervezetektől, 1,0%-a pedig az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosításából. A támogatásokról készült szerződések szabályszerűek voltak, a közalapítvány eleget tett a szerződésekben meghatározott elszámolási kötelezettségeinek. A címzett támogatást nyújtó OKM a 2007-2008. években késve biztosította a támogatást, ez a közalapítványnál tervezési és működési bizonytalanságot okozott a támogatási szerződés megkötésének időpontjáig.

A közalapítvány az ellenőrzött években összesen 307 366 ezer Ft ráfordítást számolt el, amelynek 92,1%-át az alapító okiratban meghatározott célszerűségi tevékenységeire és 7,9%-át a kuratórium és az FB működésére fordított. A közalapítvány az alapító által létrehozott intézettel szoros együttműködve ellátott célszerűségi tevékenysége, amelyet egyrészt saját szervezetén belül, másrészt támogatások nyújtásával végzett, összhangban voltak az alapító okiratban megjelölt célokkal. A közalapítvány közvetlen célszerűségi tevékenységének mintegy kétharmadát képviselték a könyvkiadásra és ösztöndíjakra fordított összegek, egy-egy tizedét a konferenciák és a tudományos munkatársak finanszírozására fordították, ezeken felüli tevékenységei a ráfordítások hetedét tették ki. A közalapítvány (kivéve a kilenchnapos ösztöndíjra vonatkozó pályáztatást), az alapító okirat és a jogszabályi rendelkezéstől eltérően, pályázat kiírása nélkül nyújtotta támogatásait, amely a három év alatt elszámolt 99 866 ezer Ft összes támogatás 67,6%-át tette ki. A támogatási szerződéseket szabályzataiban meghatározottak szerint kötötte, azokat a kuratórium elnöke helyettese aláírta. A működéssel kapcsolatos költségek és ráfordítások az alapító okiratban rögzített 10%-os mértéket nem haladták meg. A tiszteletdíjak, költségtérítések kifizetésének módja és mértéke megfelelt az alapító okirat és az SZMSZ szabályozásának.

Member of Parliament
Dear Sir/Madam,

The State Audit Office has completed its inspection of the financial operation of the Public Foundation for Habsburg Studies. The Foundation has used its government and other funding lawfully and for its proper purpose, in pursuit of the aims defined in the deed of foundation. Of the Foundation's revenue of HUF 300.3 million received for realisation of its aims, 96.3% came from the government, 2.7% from business organisations outside the public sector, and 1.0% from temporarily free financial assets. The contracts for the funding were lawful, and the Foundation satisfied the accounting obligations defined therein. The Ministry of Education and Culture was delayed in its provision of the targeted funding in 2007 and 2008, causing the Foundation uncertainties in planning and operation up to the date of signature of the grant contract.

In the years subject to the inspection, the Foundation had a total expenditure of HUF 307,366,000, 92.1% spent on activity in pursuit of purpose as defined in the deed of foundation and 7.9% on the operation of the governing Board and the supervisory board. In the 2006-2008 period, the Foundation carried out its core activities – in collaboration with the Institute established by the founder – partly within the organisation and partly by provision of grants. These activities were in every case consistent with, and promoted, the aims set out in the Foundation's deed of foundation. The Foundation spent about two thirds of its expenditure on core activity on book publishing and scholarships, one tenth each on conferences and the financing of academic advisers, and one seventh on other activities. Apart from the application scheme for the nine-month scholarships, the Foundation provided its grants without application schemes, in departure from the provisions of law and the deed of foundation, to the amount of HUF 99,866,000 over the three years, or 67.6% of its total funding. It made its grant contracts in compliance with its regulations, and they were signed by the vice-chairman of the Board. Operational costs and expenditure did not exceed the figure of 10% stipulated in the deed of foundation. The amount

Az alapító okirat és annak módosításai a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfeleltek. Az alapító okirat rendelkezett az intézet létrehozásáról, amely a közalapítvány célszerű szakmai tevékenységét látta el. Az alapító okirat a beszámolók közzétételének módját ellentmondásosan szabályozta. A közalapítvány SZMSZ-ében megjelölték a kuratórium hatáskörét, a közalapítvány és az intézet feladatkörét és az alkalmazási szabályokat. A közalapítványnál a képvisleti jog gyakorlása az alapító okirat és az SZMSZ előírásainak megfelelően valósult meg. A kuratórium az írásbeli szavazások alkalmával nem tartotta be az alapító okirat előírásait, mivel az eldöntendő javaslatok nem kerültek továbbításra, döntéshozatalra az összes kuratóriumi tag részére. A kuratóriumi ülésekről készült emlékeztetők, jegyzőkönyvek és a határozatok téma megfeleltek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. A közalapítvány bevételeinek felhasználásáról, gazdálkodásáról az éves költségvetésekben rendelkezett. A vagyongazdálkodási és befektetési szabályzattal ellentétesen a kuratórium előzetesen nem határozott az állampapírok vásárlásáról, azt a beszámolók elfogadásakor utólag vette tudomásul.

A közalapítvány a számlarend és az eszközök és források értékelési szabályzata kivételével rendelkezett a számviteli törvényben előírt számviteli szabályzatokkal. A szabályzatokban nem vették figyelembe teljes mértékben a közalapítvány működésének és gazdálkodásának sajátosságait, azokat nem aktualizálták. A közalapítvány a beszámolóképzési kötelezettségnek az ellenőrzött időszakban a vonatkozó jogszabályi előírás szerint és a számviteli politikában meghatározott módon eleget tett. A számviteli beszámolókat a megbízott könyvvizsgáló hitelesítő záradékkal látta el, az FB elfogadásra ajánlotta, kuratórium az alapító okiratban rögzített szavazati aránnyal elfogadta. A számviteli beszámolók adatai az év végi főkönyvi kivonat adataiból levezethetőek voltak, azokat leltárral alátámasztották. A kuratórium a törvényi és az alapító okiratbeli rendelkezéseknek megfelelően eleget tett az alapító felé fennálló beszámolási kötelezettségének. A közalapítvány éves közhasznúsági jelentéseit a vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek megfelelően honlapján közzétette és az alapító okirat rendelkezése szerint székhelyén kifüggesztette, azonban nem hozta nyilvánosságra az alapító okiratban előírt, országos napilap útján. A közalapítvány könyvvizsgálata alkalmas volt a támogatások és azok terhére elszámolt ráfordítások jogcím szerinti, és a támogató által előírtak szerinti elszámolására.

Az alapító a közalapítvány működésének és gazdálkodásának ellenőrzésére háromfős FB-t nevezett ki, akik ügyrendjük szerint megfelelő számban üléseztek, részt vettek a kuratóriumi üléseken, véleményezték a beszámolókat és szabályzatokat, a véleményeket a kuratórium döntéséinél figyelembe vette. A folyamatba épített vezetői ellenőrzést a kuratórium elnökhelyettese a képvisleti, az elnökhelyettes és a titkár az utalványozási jog, valamint a munkáltatói jogkör gyakorlása során látta el. Az ösztöndíjasok tevékenységét az intézet igazgatója, a kuratórium egyes tagjai és a tudományos tanácsadók kontrollálták.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett javasoltuk az oktatási miniszternek, hogy a támogatási szerződésekben hozzák összhangba a felhasználás határidejét és szerződéskötés időpontját. A kuratóriumnak – többek között – javasoltuk, hogy támogatásainál te-

and mode of payment of honorariums and expenses corresponded to the provisions of the deed of foundation and the organisation and operation rules (OOR).

The deed of foundation and amendments thereto complied with the relevant statutory provisions. The deed of foundation provided for the setting up of the Institute which carried out the Foundation's core activity. The deed of foundation is contradictory in its provisions for the mode of publication of the reports. In its OOR, the Foundation defined the powers of the Board, the duties of the Foundation and the Institute, and the rules of application. Rights of representation of the Foundation were exercised in compliance with the deed of foundation and the OOR. The Board did not observe the provisions of the deed of foundation relating to written voting, because the proposals subject to decision were not forwarded for decision making to all members of the Board. The filed memoranda, minutes and resolutions of Board meetings complied with the relevant statutory provisions. The Foundation provided for the expenditure and management of its revenue in annual budgets. In departure from the asset management and investment rules, the Board did not make a prior decision on the purchase of state securities, but was informed of it subsequently when sent the reports for approval.

The Foundation had accounting rules as prescribed in the Accounting Act, except for rules on evaluation of assets and liabilities. The regulations did not take proper account of the special features of the operation and financial management of the Foundation, and were not updated. The Foundation satisfied the reporting obligations in the period under inspection in accordance with relevant law and in the way defined in the accounting policy. The annual reports bore the required auditor's statement, were recommended for approval by the SB, and were accepted by the Board by the proportion of votes required by the deed of foundation. The figures in the annual reports could be derived from the figures in the end-year ledger extracts and were backed up by inventories. The Foundation satisfied its reporting obligations to the founder in accordance with the law and the deed of foundation. The Foundation published its public benefit reports on its website in accordance with relevant statute and displayed them at its registered address in accordance with the deed of foundation, but did not publish them in a national daily newspaper as prescribed in the deed of foundation. The Foundation's accounting provided a suitable record of its funding and the expenditure thereof, as prescribed by law and the provider of the funding.

The founder appointed a three-member supervisory board to control the operation and financial management of the Foundation. The members, in the numbers prescribed in the rules of procedure, held meetings, attended Board meetings, and commented on reports and regulations. Their opinions were taken account of in the Board's decisions. The executive control built into the process was provided by the deputy chairman of the Board through the exercise of rights of representation, and by the deputy chairman and the secretary through the exercise of rights of

AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK JELENTÉSE

gyen eleget a jogszabály és az alapító okirat által előírt pályáztatási kötelezettségének, valamint követelje meg a támogatottak határidőben történő elszámolását.

A jelentés teljes terjedelmében az interneten a <http://www.asz.hu> címen érhető el.

Budapest, 2009. november 5.

Tisztelettel:
Dr. Kovács Árpád

ELNÖK

Tisztelt Országgyűlési Képviselő!

0939L

Az Állami Számvevőszék befejezte a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány gazdálkodásának ellenőrzését. A közalapítvány a kapott állami és egyéb támogatásokat szabályosan, rendeltetésszerűen használta fel az alapító okiratban meghatározott céljai megvalósítása érdekében. A közalapítvány céljainak megvalósítását szolgáló 300 300 ezer Ft összegű bevételeinek 96,3%-a származott a központi költségvetésből, 2,7%-a költségvetésen kívüli gazdálkodó szervezetektől, 1,0%-a pedig az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosításából. A támogatásokról készült szerződések szabályszerűek voltak, a közalapítvány eleget tett a szerződésekben meghatározott elszámolási kötelezettségeinek. A címzett támogatást nyújtó OKM a 2007-2008. években késve biztosította a támogatást, ez a közalapítványnál tervezési és működési bizonytalanságot okozott a támogatási szerződés megkötésének időpontjáig.

A közalapítvány az ellenőrzött években összesen 307 366 ezer Ft ráfordítást számolt el, amelynek 92,1%-át az alapító okiratban meghatározott célszerűen tevékenységére és 7,9%-át a kuratórium és az FB működésére fordított. A közalapítvány az alapító által létrehozott intézettel szorosan együttműködve ellátott célszerűen tevékenysége, amelyet egyrészt saját szervezetén belül, másrészt támogatások nyújtásával végzett, összhangban voltak az alapító okiratban megjelölt célokkal. A közalapítvány közvetlen célszerűen tevékenységének mintegy kétharmadát képviselték a könyvtárára és ösztöndíjakra fordított összegek, egy-egy tizedét a konferenciák és a tudományos munkatársak finanszírozására fordították, ezeken felül tevékenységei a ráfordítások hetedét tették ki. A közalapítvány (kivéve a kilenchnapos ösztöndíjra vonatkozó pályáztatást), az alapító okirat és a jogszabályi rendelkezéstől eltérően, pályázat kiírása nélkül nyújtotta támogatásait, amely a három év alatt elszámolt 99 866 ezer Ft összes támogatás 67,6%-át tette ki. A támogatási szerződéseket szabályzataiban meghatározottak szerint kötötte, azokat a kuratórium elnökhelyettese aláírta. A működéssel kapcsolatos költségek és ráfordítások az alapító okiratban rögzített 10%-os mérték nem haladták meg. A tiszteletdíjak, költségtérítések kifizetésének módja és mértéke megfelelt az alapító okirat és az SZMSZ szabályozásának.

Az alapító okirat és annak módosításai a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfeleltek. Az alapító okirat rendelkezett az intézet létrehozásáról, amely a közalapítvány célszerűen szakmai tevékenységét látta el. Az alapító okirat a beszámoló közlésétől kezdve módját ellentmondásosan szabályozta. A közalapítvány SZMSZ-ében megjelölték a kuratórium hatáskörét, a közalapítvány és az intézet feladatokról és az alkalmazási szabályokat. A közalapítványnál a képviselői jog gyakorlása az alapító okirat és az SZMSZ előírásainak megfelelően valósult meg. A kuratórium az írásbeli szavazások alkalmazásával nem tartotta be az alapító okirat előírásait, mivel az eldöntött javaslatok nem kerültek továbbításra, döntéshozatalra az összes kuratóriumi tag részére. A kuratóriumi ülésekről készült emlékeztetők, jegyzőkönyvek és a határozatok tért a megfelelt a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. A közalapítvány

bevételeinek felhasználásáról, gazdálkodásáról az éves költségvetésekben rendelkezett. A vagyonkezelési és befektetési szabállyal ellentétben a kuratórium előzetesen nem határozott az állampapírok vásárlásáról, azt a beszámoló elfogadásakor utólag vette tudomásul.

A közalapítvány a számlarend és az eszközök és források értékelési szabályzata kivételével rendelkezett a számviteli törvényben előírt számviteli szabályzatokkal. A szabályzatokban nem vették figyelembe teljes mértékben a közalapítvány működésének és gazdálkodásának sajátosságait, azokat nem aktualizálták. A közalapítvány a beszámoló készítése kötelezettségének az ellenőrzött időszakban a vonatkozó jogszabályi előírás szerint és a számviteli politikában meghatározott módon eleget tett. A számviteli beszámolókat a megbízott könyvvizsgáló hitelesítő záradékkal látta el, az FB elfogadásra ajánlotta, kuratórium az alapító okiratban rögzített szavazati aránnyal elfogadta. A számviteli beszámoló adatai az év végi főkönyvi kivonatok adataiból levezethetőek voltak, azokat leltárral alátámasztották. A kuratórium a törvényi és az alapító okirattal rendelkezőknek megfelelően eleget tett az alapító felé fennálló beszámolási kötelezettségének. A közalapítvány éves közhasznúsági jelentéseit a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelően honlapján közzétette és az alapító okirat rendelkezése szerint székhelyén kifüggesztette, azonban nem hozta nyilvánosságra az alapító okiratban előírt, országos napilap útján. A közalapítvány a könyvvezetése alkalmas volt a támogatások és azok terhére elszámolt ráfordítások jogcím szerinti, és a támogató által előírtak szerinti elszámolására.

Az alapító a közalapítvány működésének és gazdálkodásának ellenőrzésére háromfős FB-t nevezett ki, akik ügyrendjük szerint megfelelő számban üléseztek, részt vettek a kuratóriumi üléseken, véleményezték a beszámolókat és szabályzatokat, a véleményeket a kuratórium döntéseinek figyelembe vette. A folyamatba épített vezetői ellenőrzést a kuratórium elnökhelyettese a képviselői, az elnökhelyettes és a titkárság utalványozási jog, valamint a munkáltatói jogkör gyakorlása során látta el. Az ösztöndíjasok tevékenységét az intézet igazgatója, a kuratórium egyes tagjai és a tudományos tanácsadók kontrollálták.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett javasoltuk az oktatási miniszternek, hogy a támogatási szerződésekben hozzaak összhangba a felhasználás határidejét és szerződéskötés időpontját. A kuratóriumnak – többek között – javasoltuk, hogy támogatásainál tegyen eleget a jogszabály és az alapító okirat által előírt pályáztatási kötelezettségének, valamint követelje meg a támogatottak határidőben történő elszámolását.

A jelentés teljes terjedelmében az Interneten a <http://www.asz.hu> címen érhető el.

Budapest, 2009. november 5.

Tisztelettel:
Dr. Kovács Árpád

payment and rights of employer. The activities of the scholars were monitored by the director of the Institute, certain members of the Board, and the academic advisers.

We have recommended to the Minister of Education that in addition to making use of the findings of the on-site inspection, the ministry should reconcile the time limit for use of funding with the date of signing the contract. We have recommended to the Board that, inter alia, they satisfy their obligation to put their grants out for application in accordance with the law and the deed of foundation, and that they compel grant recipients to render accounts within the prescribed time limits.

The full text of the report is accessible on the internet at <http://www.asz.hu>.

Budapest, 5 November 2009

Yours faithfully,
Dr Árpád Kovács

HABSBURG OTTÓ

(1912)

a kuratórium elnöke 2003-2009
tiszteltetbeli elnök 2009–

Károly, Ausztria főhercegének (később Ausztria császára, Magyarország, Csehország, Horvátország stb. királya) és Zita, Bourbon–Párma hercegnőjének (később császár és királynő) legidősebb fia. 1916-tól Ausztria–Magyarország trónörököse.

Az első világháború végéig, 1918-ig az Osztrák–Magyar Monarchiában élt, majd a Habsburgok elleni külön-törvények következtében száműzetésben, Svájcban és Madeirán. 1922-től Spanyolországban, 1929-től Belgiumban, 1939-ben Párizsban, majd 1944-ig Washingtonban élt. 1944-ben visszatért Európába, ahol 1954 óta Pöckingben (Bajorország) lakik.

Beutazása Ausztriába csak évekig tartó jogi vita után, 1966-ban vált lehetségessé az Osztrák Legfelső Közigazgatási Bíróság határozata alapján.

Politikai tevékenysége a második világháború végéig:

- A harmincas években nyíltan fellépett a nemzetiszocializmus ellen. A második világháború idején az USA-ban tevékenykedett Ausztria visszaállítása érdekében.

Politikai tagságok:

- Páneurópai Unió (1938 óta, 1957 óta nemzetközi alelnök, 1973 óta elnök);
- Európai Parlament (1979–1999 a kereszténydemokrata európai néppártok frakciójának vezetője a Külpolitikai Bizottságban és a parlament korelnöke);
- A soproni „Páneurópa Piknik” védnöke (1989)

OTTO von HABSBURG

(1912)

Chairman of the Board 2003–2009
Honorary Chairman of the Board 2009–

Oldest son of Charles, Crown Prince of Austria (later Emperor of Austria and King of Hungary, Bohemia, Croatia, etc.) and Zita, Princess of Bourbon–Parma (later Empress and Queen). Became heir to the throne of Austro-Hungary in 1916.

Otto Habsburg lived in the Austro–Hungarian Monarchy until the end of the First World War in 1918. Forced into exile by anti-Habsburg laws, he lived first in Switzerland and Madeira, and then moved to Spain in 1922, Belgium in 1929 and

then, after a brief stay in Paris in 1939, lived in Washington until 1944. He returned to Europe in 1944 and has been living in Pöcking (Bavaria) since 1954.

His admission to Austria was granted only in 1966, when a resolution by the Austrian Supreme Administrative Court ended many years of legal wrangling.

Political activity until the end of the Second World War

- In the nineteen thirties, Otto Habsburg publicly spoke out against National Socialism. While in the USA during the Second World War, he was active in the restoration of Austria.

Political memberships

- Pan-European Union (since 1938, international vice chairman since 1957, chairman since 1973)
- European Parliament (1979-1999 leader of the European People's Party (Christian Democrats) group, mem-

Tanulmányok:

- Politika és társadalomtudomány (Löweni Egyetem, Belgium)

Tudományos fokozat:

- doktorátus (1935)

Tudományos tagságok, kitüntetések:

- Az Académie des Sciences Morales et Politiques (Párizs),
- az Institut de France (Párizs),
- a Real Academia de Ciencias Morales y Politicas (Madrid);
- az Academia da Cultura Portuguesa (Lisszabon);
- az Academia Mejicana de Derecho Internaciona (Mexikó);
- az Academie du Royaume du Maroc (Rabat) tagja;
- a Bogota Egyetem (Kolumbia) tiszteletbeli professzora;
- a portugál Instituto de Estudios da Marinha és a Jeruzsálemi Egyetem tiszteletbeli tagja;
- a nancyi, tampai, cincinatti-i, ferrarai, turkui, osijeki és skopjei egyetemek, valamint a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a budapesti ELTE díszdoktora.

Tudományos és publicisztikai tevékenység:

- 35 könyvet publikált 9 nyelven történelem, társadalom és szociálpolitikai témákban, valamint Európa-politikáról

ber of the Foreign Affairs Committee and president of the Parliament

- Patron of the Sopron “Pan-European Picnic” (1989)

Education

- Politics and Social Science (University of Löwen, Belgium)

Highest academic qualification

- Doctorate (1935)

Academic affiliations and awards

- Académie des Sciences Morales et Politiques (Paris);
- Institut de France (Paris);
- Real Academia de Ciencias Morales y Politicas (Madrid);
- Academia da Cultura Portuguesa (Lisbon);
- Academia Mejicana de Derecho Internaciona (Mexico);
- Academie du Royaume du Maroc (Rabat);
- Honorary professor at University of Bogota (Columbia);
- Honorary member of the Portuguese Instituto de Estudios da Marinha and University of Jerusalem;
- Honorary doctorate from the universities of Nancy, Tampa, Cincinatti, Ferrara, Turku, Osijek and Skopje, Pécs Medical University and Eötvös Loránd University (Budapest)

Publications

- He has published 35 books and 9 languages on history, society, social policy and European politics

POÓR JÁNOS

(1953)

a kuratórium elnökhelyettese 2003–2009
a kuratórium elnöke 2009 novemberétől

Telefon: +36-20-970-9879

E-mail: poorjanos@t-online.hu

Munkahely: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Középkori és Kora Újkori Egyetemes Történeti Tanszék (1088 Budapest, Múzeum körút 6-8.)

Beosztás: Tanszékvezető egyetemi tanár

Tudományos fokozat: MTA doktora, habilitáció

Oktatási terület: Kora újkori egyetemes történelem

Kutatási terület: A Habsburg Birodalom és Magyarország a 18–19. században

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Budapesti Negyed Alapítvány Kuratóriumának elnöke
- *Rubicon* szerkesztősége
- 18. Századi Társaság

Válogatott publikációk:

- *Kényszerpályák nemzedéke*. Budapest: Gondolat, 1988.
- *Madame Pompadour*. Budapest: Akadémiai, 1988.
- *Egyetemes történeti kislexikon. Kora újkor*. Budapest: Maecenas Könyvek, 1996. (szerkesztő, társszerző)
- Buda, Pest and Óbuda Between 1703 and 1815. In: *Budapest. A History from Its Beginnings to 1998*. Eds.: András Gerő, János Poór. Atlantic Studies on Society in Change. no. 86. New York: Columbia University Press, 1997, 35–67.
- *Hajnóczy József*. Budapest: Új Mandátum, 1998.

JÁNOS POÓR

(1953)

Vice Chairman of the Board 2003–2009
Chairman of the Board since November 2009

Tel: +36-20-970-9879

E-mail: poorjanos@t-online.hu

Place of employment: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Department of Medieval and Early Modern History, (1088 Budapest, Múzeum körút 6-8.)

Position: Professor, Head of Department

Qualification: DSc., Dr. Hab.,

Teaching field: Early modern history

Research field: The Habsburg Empire and Hungary in the 18th and

19th centuries

Committee and editorial board membership:

- Chairman of the Board of the Budapest Negyed Foundation
- Editorial board of *Rubicon*
- 18th Century Society

Selected publications

- *Kényszerpályák nemzedéke* Budapest: Gondolat, 1988
- *Madame Pompadour*. Budapest: Akadémiai, 1988.
- *Egyetemes történeti kislexikon. Kora újkor*. Budapest: Maecenas Könyvek, 1996. (Editor, Co-Author)
- Buda, Pest, and Óbuda Between 1703 and 1815. In: *Budapest. A History from Its Beginnings to 1998*. Eds.: András Gerő, János Poór, Atlantic Studies on Society in Change. NO. 86. New York: Columbia University Press, 1997.

- *Kora újkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény.* Budapest: Osiris, 2000. (szerkesztő, társfordító)
- *Adók, katonák, országgyűlések, 1796–1811/12.* Budapest: Universitas, 2003.
- *Az osztrák örökösödési háború.* Budapest: Maecenas, 2006.
- *A kora újkor története.* Budapest: Osiris, 2009. (szerkesztő, társszerző)
- *Megbékélés és újjáépítés 1711–1790.* Budapest: Kossuth, 2009.
- *Hajnóczy József.* Budapest: Új Mandátum, 1998.
- *Kora újkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény.* Budapest: Osiris, 2000. (Editor, Co-Translator)
- *Adók, katonák, országgyűlések 1796–1811/12.* Budapest: Universitas, 2003. 270.
- *Az osztrák örökösödési háború.* Budapest: Maecenas, 2006.
- *A kora újkor története.* Budapest: Osiris, 2009. (Editor, Co-Author)
- *Megbékélés és újjáépítés 1711–1790.* Kossuth: Budapest, 2009.

BÁCSKAI VERA

(1930)

kurátor

Telefon: +36-1-312-6984

E-mail: bacskaiv@yahoo.com

Munkahely: Eötvös Loránd

Tudományegyetem, nyugdíjas

Beosztás: Professor emeritus

Tudományos fokozat: MTA doktora

Oktatási terület: Társadalom- és
várostörténet

Kutatási terület: 18-19. századi társadalom- és várostörténet

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Hajnal István Kör Társadalomtudományi Egyesület választmánya
- *Korall* folyóirat tanácsadó testülete
- *Rubicon* szerkesztőbizottsága

Válogatott publikációk:

- *Magyar mezővárosok a XV. században.* Budapest: Akadémiai, 1965.
- *Piackörzetek, piacközpontok és városok Magyarországon 1828-ban.* Budapest: Akadémiai, 1984. (Nagy Lajos-sal)

VERA BÁCSKAI

(1930)

Board member

Tel: +36-1-312-6984

E-mail: bacskaiv@yahoo.com

Place of employment: Eötvös
Loránd University, retired

Position: Professor emeritus

Qualification: DSc.

Teaching field: Social and urban
history

Research field: 18th–19th century
social and urban history

Committees and editorial boards:

- Governing Board of the Hajnal István Kör Social Sciences Association
- Advisory Board of the journal *Korall*
- Editorial board of *Rubicon*

Selected publications:

- *Magyar mezővárosok a XV. században.* Budapest: Akadémiai, 1965.
- *Piackörzetek, piacközpontok és városok Magyarországon 1828-ban.* Budapest: Akadémiai, 1984. (with Lajos Nagy)

- *Városok és városi társadalom Magyarországon a XIX. század elején.* Budapest: Akadémiai, 1988.
- *Towns and urban society in early nineteenth-century Hungary.* Budapest: Akadémiai, 1989.
- *A vállalkozók előfutárai. Nagykereskedők a reformkori Pesten.* Budapest: Magvető, 1989.
- *Városok Magyarországon az iparosodás előtt.* Budapest: Osiris, 2002:
- Small towns in Eastern Central Europe. In: *Small Towns in Early Modern Europe.* Ed.: Peter Clark. Cambridge University Press, é. n. [1995], 77–89.
- Budapest and Its Hinterland: The Development of Twin Cities, 1720–1850. In: *Capital Cities and Their Hinterlands in Early Modern Europe.* Eds.: Peter Clark and Bernard Lepetit. Scholar Press, é. n. [1995], 183–197.
- Housing in Eighteenth-Century Hungarian Cities. In: *The Man of Many Devices, Who Wandered Full Many Ways.* Eds.: Nagy Balázs–Sebők Marcell. Budapest: CEU Press, é. n. [1999], 326–330.
- Budapest története, 1686–1873. In: Bácskai Vera–Gyáni Gábor–Kubinyi András: *Budapest története a kezdetektől 1945-ig.* Budapest: Budapest Főváros Levéltára, 2000, 77–126.
- *Városok és városi társadalom Magyarországon a XIX. század elején.* Budapest: Akadémiai, 1988.
- *Towns and urban society in early nineteenth-century Hungary.* Budapest: Akadémiai, 1989.
- *A vállalkozók előfutárai. Nagykereskedők a reformkori Pesten.* Budapest: Magvető, 1989.
- *Városok Magyarországon az iparosodás előtt.* Budapest: Osiris, 2002:
- Small towns in Eastern Central Europe. In: *Small Towns in Early Modern Europe.* Ed.: Peter Clark. Cambridge University Press, é. n. [1995], 77–89.
- Budapest and Its Hinterland: The Development of Twin Cities, 1720–1850. In: *Capital Cities and Their Hinterlands in Early Modern Europe.* Eds.: Peter Clark and Bernard Lepetit. Scholar Press, é. n. [1995], 183–197.
- Housing in Eighteenth-Century Hungarian Cities. In: *The Man of Many Devices, Who Wandered Full Many Ways.* Eds.: Nagy Balázs–Sebők Marcell. Budapest: CEU Press, é. n. [1999], 326–330.
- Budapest története, 1686–1873. In: Bácskai Vera–Gyáni Gábor–Kubinyi András: *Budapest története a kezdetektől 1945-ig.* Budapest: Budapest Főváros Levéltára, 2000, 77–126.

BOYER, JOHN W.

(1946)

kurátor

JOHN W. BOYER

(1946)

Board member

Telefon: +1-773-702-8576

E-mail: jwboyer@uchicago.edu

Munkahely: Chicagói Egyetem

Beosztás: Martin A. Ryerson Distinguished Service Professor of History, and Dean of the College

Oktatási terület: Német és Habsburg történelem 1740-től napjainkig

Kutatási terület: Ausztria története (1867–1983)

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- *Journal of Modern History* társkiadója

Tel.: +1-773-702-8576

E-mail: jwboyer@uchicago.edu

Place of employment: University of Chicago

Position: Martin A. Ryerson Distinguished Service Professor of History, and Dean of the College

Teaching field: German and Habsburg history from 1740 to the present

Research field: History of Austria (1867–1983)

Committees and editorial boards

- Co-publisher of the *Journal of Modern History*

Válogatott publikációk:

- *Political Radicalism in Late Imperial Vienna. Origins of the Christian Social Movement, 1848–1897.* Chicago: University of Chicago Press, 1981.
- Editor (with Jan E. Goldstein): *Nineteenth Century Europe. Liberalism and its Critics.* Chicago: University of Chicago Press, 1987.; *Twentieth Century Europe.* Chicago: University of Chicago Press, 1987.
- Some Reflections on the Problem of Austria, Germany, and Mitteleuropa. In: *Central European History*, 22, 1989, 301–315.
- Christian Socialism under the Empire: Some Reflections. In: *Geschichte zwischen Freiheit und Ordnung.* Eds.: Emil Brix, Thomas Fröschl, Josef Leidenfrost. Graz, 1991, 57–74.

Selected publications:

- *Political Radicalism in Late Imperial Vienna. Origins of the Christian Social Movement, 1848–1897.* Chicago: University of Chicago Press, 1981.
- Editor (with Jan E. Goldstein): *Nineteenth Century Europe. Liberalism and its Critics.* Chicago: University of Chicago Press, 1987.; *Twentieth Century Europe.* Chicago: University of Chicago Press, 1987.
- Some Reflections on the Problem of Austria, Germany, and Mitteleuropa. In: *Central European History*, 22, 1989, 301–315.
- Christian Socialism under the Empire: Some Reflections. In: *Geschichte zwischen Freiheit und Ordnung.* Eds.: Emil Brix, Thomas Fröschl, Josef Leidenfrost. Graz, 1991, 57–74.

- Religion and Political Development in Central Europe around 1900: A View from Vienna. In: *Austrian History Yearbook*, 25, 1994, 13–57.
- *Culture and Political Crisis in Vienna: Christian Socialism in Power, 1897–1918*. Chicago: University of Chicago Press, 1995
- Editor (with Michael E. Geyer): *Resistance against the Third Reich*. Chicago: University of Chicago Press, 1995.
- Catholics, Christians, and the Challenges of Democracy: The Heritage of the Nineteenth Century. In: *Christdemokratie in Europa im 20. Jahrhundert*. Eds.: Michael Gehler, Wolfram Kaiser, Helmut Wohnout. Vienna, 2001, 23–59.
- Silent War and Bitter Peace: The Austrian Revolution of 1918. In: *Austrian History Yearbook*, 34, 2003, 1–56.
- Wiener Konservatismus vom Reich zur Republik: Ignaz Seipel und die österreichische Politik. In: *Konservative Profile. Ideen & Praxis in der Politik zwischen FM Radetzky, Karl Kraus und Alois Mock*. Ed.: Ulrich E. Zellenberg. Graz, 2003, 341–361.
- Karl Lueger (1844–1910). *Christlichsoziale Politik als Beruf* (Vienna: Böhlau Verlag, 2009)
- Religion and Political Development in Central Europe around 1900: A View from Vienna. In: *Austrian History Yearbook*, 25, 1994, 13–57.
- *Culture and Political Crisis in Vienna: Christian Socialism in Power, 1897–1918*. Chicago: University of Chicago Press, 1995
- Editor (with Michael E. Geyer): *Resistance against the Third Reich*. Chicago: University of Chicago Press, 1995.
- Catholics, Christians, and the Challenges of Democracy: The Heritage of the Nineteenth Century. In: *Christdemokratie in Europa im 20. Jahrhundert*. Eds.: Michael Gehler, Wolfram Kaiser, Helmut Wohnout. Vienna, 2001, 23–59.
- Silent War and Bitter Peace: The Austrian Revolution of 1918. In: *Austrian History Yearbook*, 34, 2003, 1–56.
- Wiener Konservatismus vom Reich zur Republik: Ignaz Seipel und die österreichische Politik. In: *Konservative Profile. Ideen & Praxis in der Politik zwischen FM Radetzky, Karl Kraus und Alois Mock*. Ed.: Ulrich E. Zellenberg. Graz, 2003, 341–361.
- *Karl Lueger (1844–1910). Christlichsoziale Politik als Beruf* (Vienna: Böhlau Verlag, 2009)

HERMANN RÓBERT

(1963)

kurátor 2003. május 25-től 2005. március 1-jéig

Telefon: +36-1-325-1600

E-mail: fifko@freemail.hu

Munkahely: Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hadtörténelmi Közlemények Szerkesztősége.

(1014 Budapest, Kapisztrán tér 2–4.)

Beosztás: Igazgató

Tudományos fokozat: MTA doktora

Kutatási terület: Magyarország a polgári átalakulás korában (1830–1867), ezen belül az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Szentpétery Alapítvány
- Alapítvány a Magyar Hadi Történetírás Fejlesztésére
- Hadimúzeum Alapítvány
- *Hadtörténelmi Közlemények* szerkesztőbizottsági elnök
- *Rubicon* szerkesztősége

Válogatott publikációk:

- *A rendőrminiszter és a Zichy-gyémántok*. História Klub Füzetek–Fejér Megyei Levéltár Kiadványai, Székesfehérvár, 1994.
- *Perczel Mór első honmentő hadjárata*. Zalai Gyűjtemény 36/II. Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1995.
- *Mindig az első között. Poeltenberg Ernő honvédtábornok élete*. Budapest: Alapítvány a Magyar Hadi Történetírás Támogatására, 1997.
- *Csány László kormánybiztosi iratai 1848–1849*. Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1998. I–II. k.

RÓBERT HERMANN

(1963)

Board member 25 May 2003 – 1 March 2005

Tel: +36-1-325-1600

E-mail: fifko@freemail.hu

Place of employment: Institute and Museum of Military History, Quarterly of Military History

(1014 Budapest, Kapisztrán tér 2–4)

Position: Director

Qualification: DSc.

Research field: Hungary in the period of bourgeois transformation (1830–1867), particularly the 1848–49 Revolution and War of Independence

Committees and editorial boards:

- Szentpétery Foundation
- Foundation for the Advancement of Hungarian Military History
- Hungarian Military Museum Foundation
- Chairman of editorial board of *Hadtörténelmi Közlemények*
- Editorial board of *Rubicon*

Selected publications:

- *A rendőrminiszter és a Zichy-gyémántok*. História Klub Füzetek–Fejér Megyei Levéltár Kiadványai. Székesfehérvár, 1994.
- *Perczel Mór első honmentő hadjárata*. Zalai Gyűjtemény 36/II. Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1995.
- *Mindig az első között. Poeltenberg Ernő honvédtábornok élete*. Budapest: Alapítvány a Magyar Hadi Történetírás Támogatására, 1997.
- *Csány László kormánybiztosi iratai 1848–1849*. Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1998. I–II. k.

- *Győr város és megye a hadtörténete 1848–49-ben.* Győr: Győr–Sopron–Moson Megye Győr Megyei Levéltára, 1998.
- *Az abrudbányai katasztrófa 1849.* Hatvani Imre szabadsapatvezér és a magyar–román megbékélés megghiúsulása 1849-ben. Budapest: Heraldika, 1999.
- *A csornai ütközet története és okmánytára. 1849. június 13.* Sopron: Győr–Sopron–Moson Megye Soproni Levéltára, 1999.
- *Az ihászi ütközet emlékezete 1849–1999.* Pápa: Jókai Mór Városi Könyvtár, 1999.
- *Megtorlás az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után. Változó Világ 27.* Budapest, 1999.
- *Szószték és csatatér. Politikusi visszaemlékezések és naplók 1848–49-ből.* Budapest: Balassi, 2000.
- *1848–1849. A szabadságharc hadtörténete.* Budapest: Korona, 2001.
- *Kossuth Lajos és Görgei Artúr levelezése, 1848–1849.* Budapest: Osiris. Millenniumi Magyar Történelem, 2001.
- *Kossuth Lajos élete és kora.* Budapest: Pannonica, 2002.
- *Az 1848–1849-es szabadságharc nagy csatái.* Budapest: Zrínyi, 2004.
- *Gáspár András honvédtábornok. Kecskeméti a szabadságharcban IV.* Kecskemét, 2005.
- *Kossuth hadserege, Kossuth fővezérei.* A Hadtörténeti Intézet és Múzeum Könyvtára. Budapest: Argumentum, 2007.
- *A Drávától a Lajtáig. Tanulmányok az 1848. nyári és őszi dunántúli hadi események történetéhez.* Budapest: Balassi, 2008.
- *Ferenc József és a megtorlás.* Habsburg Történeti Monográfiák 6. Budapest: Új Mandátum, 2009.
- *Forradalom és szabadságharc 1848–49. Magyarország története 14.* Budapest: Kossuth, 2009.
- *Győr város és megye a hadtörténete 1848–49-ben.* Győr: Győr–Sopron–Moson Megye Győr Megyei Levéltára, 1998.
- *Az abrudbányai katasztrófa 1849.* Hatvani Imre szabadsapatvezér és a magyar–román megbékélés megghiúsulása 1849-ben. Budapest: Heraldika, 1999.
- *A csornai ütközet története és okmánytára. 1849. június 13.* Sopron: Győr–Sopron–Moson Megye Soproni Levéltára, 1999.
- *Az ihászi ütközet emlékezete 1849–1999.* Pápa: Jókai Mór Városi Könyvtár, 1999.
- *Megtorlás az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után. Változó Világ 27.* Budapest, 1999.
- *Szószték és csatatér. Politikusi visszaemlékezések és naplók 1848–49-ből.* Budapest: Balassi, 2000.
- *1848–1849. A szabadságharc hadtörténete.* Budapest: Korona, 2001.
- *Kossuth Lajos és Görgei Artúr levelezése, 1848–1849.* Budapest: Osiris. Millenniumi Magyar Történelem, 2001.
- *Kossuth Lajos élete és kora.* Budapest: Pannonica, 2002.
- *Az 1848–1849-es szabadságharc nagy csatái.* Budapest: Zrínyi, 2004.
- *Gáspár András honvédtábornok. Kecskeméti a szabadságharcban IV.* Kecskemét, 2005.
- *Kossuth hadserege, Kossuth fővezérei.* A Hadtörténeti Intézet és Múzeum Könyvtára. Budapest: Argumentum, 2007.
- *A Drávától a Lajtáig. Tanulmányok az 1848. nyári és őszi dunántúli hadi események történetéhez.* Budapest: Balassi, 2008.
- *Ferenc József és a megtorlás.* Habsburg Történeti Monográfiák 6. Budapest: Új Mandátum, 2009.
- *Forradalom és szabadságharc 1848–49. Magyarország története 14.* Budapest: Kossuth, 2009.

KOVÁCS PÉTER

(1957)

kurátor

Telefon: +39-06-688-96721

E-mail: gubbio@freemail.hu

Munkahely: Római Magyar
Akadémia

Beosztás: Igazgató

Tudományos fokozat: Kandidátus

Kutatási terület: Zsigmond-, Mátyás-
és Jagelló-kori magyar történelem

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Magyar Ösztöndíj Bizottság, kura-
tóriumi tag
- Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia
- Storia e Storia dell'Arte in Roma

Válogatott publikációk:

- *Matthias Corvinus*. Budapest: Officina Nova, 1990.
- A császárválasztás és Magyarország. In: *Unger Mátyás Emlékkönyv*. Szerk.: E. Kovács Péter, Kalmár János, V. Molnár László. Budapest: MTA Történettudományi Intézet, 1991. 61–72
- *Estei Hippolit püspök egri számadáskönyvei, 1500–1508*. Eger: Heves Megyei Levéltár, 1992.
- Egy középkori utazás emlékei. In: *Történelmi Szemle*, 1992/1–2. sz. 101–127.

PÉTER KOVÁCS

(1957)

Board member

Tel: +39-06-688-96721

E-mail: gubbio@freemail.hu

Place of employment: Hungarian
Academy of Rome

Position: Director

Qualification: Candidate's degree

Research field: Hungarian history
in the time of Sigismund, Matthias
and Jagello

Committees and editorial boards:

- Hungarian Scholarship Com-
mittee, board member
- Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia
- Storia e Storia dell'Arte in Roma

Selected publications:

- *Matthias Corvinus*. Budapest: Officina Nova, 1990.
- A császárválasztás és Magyarország. In: *Unger Mátyás Emlékkönyv*. Eds.: E. Kovács Péter, Kalmár János, V. Molnár László. Budapest: MTA Történettudományi Intézet, 1991. 61–72.
- *Estei Hippolit püspök egri számadáskönyvei, 1500–1508*. Eger: Heves Megyei Levéltár, 1992.
- Egy középkori utazás emlékei. In: *Történelmi Szemle*, 1992/1–2. sz. 101–127.

- Miksa magyarországi hadjárata. In: *Történelmi Szemle*, 1995/1. sz. 35–49.
- „Összetörték, elrabolták”. Egy szlavóniai mezőváros anyagi kultúrája az 1520. évi hatalmaskodás tükrében. In: *Történelmi Szemle*, 1997/3–4. sz. 425–445.
- *Mattia Corvino*. Cesena: Mundus, 2000.
- Magyarország és Nápoly politikai kapcsolatai a Mátyás-korban. In: *Tanulmányok Szakály Ferenc emlékére*. Szerk.: Fodor Pál, Pálffy Géza, Tóth István György. Budapest: MTA Történettudományi Intézet, 2002. 229–247.
- La Hongrie dans le bas moyen age (1382–1526). In: *Milans d’histoire Hongroise*. Szerk.: Tóth István György. Budapest: Corvina, 2003. 129–200.
- Ferdinánd főherceg és Magyarország, 1521–1526. In: *Történelmi Szemle*, 2004/1–2. sz. 24–44.
- Miksa magyarországi hadjárata. In: *Történelmi Szemle*, 1995/1. sz. 35–49.
- „Összetörték, elrabolták”. Egy szlavóniai mezőváros anyagi kultúrája az 1520. évi hatalmaskodás tükrében. In: *Történelmi Szemle*, 1997/3–4. sz. 425–445.
- *Mattia Corvino*. Cesena: Mundus, 2000.
- Magyarország és Nápoly politikai kapcsolatai a Mátyás-korban. In: *Tanulmányok Szakály Ferenc emlékére*. Eds.: Fodor Pál, Pálffy Géza, Tóth István György. Budapest: MTA Történettudományi Intézet, 2002. 229–247.
- La Hongrie dans le bas moyen age (1382–1526). In: *Milans d’histoire Hongroise*. Ed.: Tóth István György. Budapest: Corvina, 2003. 129–200.
- Ferdinánd főherceg és Magyarország, 1521–1526. In: *Történelmi Szemle*, 2004/1–2. sz. 24–44.

SZAKÁLY SÁNDOR

(1955)

kurátor 2005. május 22-től

Telefon: +36-1-388-1482;
+36-20-910-5291

E-mail: sakat@mail.datanet.hu

Munkahely: Pannon Egyetem
(Veszprém)

Beosztás: Egyetemi tanár

Tudományos fokozat: az MTA doktora, habilitáció

Oktatási terület: 20. századi magyar történelem

Kutatási terület: magyar hadtörténelem (1900–1945), magyar rendvédelem-történet (1881–1945), 19–20. századi magyar sport- és társadalomtörténet

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- MTA Történettudományi Bizottság tagja
- Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság választmányának tagja
- Osztrák–Magyar Tudományos és Oktatási Együttműködési Alapítvány kuratórium elnöke
- Márai Sándor Kulturális Közalapítvány kuratóriumi elnöke
- Magyar Történelmi Film Közalapítvány kuratóriumi titkára
- Magyar Olimpiai Akadémia Tanácsának alelnöke
- *Hadtörténelmi Közlemények*, *Bécsi Napló*, *Magyar Napló* és *Rubicon* szerkesztőbizottság tagja

SÁNDOR SZAKÁLY

(1955)

Board member since 22 May 2005

Tel: +36-1-388-1482;
+36-20-910-5291

E-mail: sakat@mail.datanet.hu

Place of employment: University of Pannonia (Veszprém)

Position: Professor

Qualification: DSc., Dr. Hab.

Teaching field: 20th century Hungarian history

Research field: Hungarian military history (1900–1945), Hungarian police history (1881–1945), 19th–20th Century Hungarian Sports and Social History

Committees and editorial boards:

- Member of Hungarian Academy of Sciences History Committee
- Chairman of the board of the Austro–Hungarian Academic and Educational Cooperation Foundation
- Chairman of the board of the Márai Sándor Cultural Public Foundation
- Board Secretary of the Hungarian Historical Film Foundation
- Vice President of the Hungarian Olympic Academy
- Member of the editorial board of *Hadtörténelmi Közlemények*, *Bécsi Napló*, *Magyar Napló* and *Rubicon*

Válogatott publikációk:

- *A magyar katonai elit, 1938–1945.* Budapest: Magvető, 1987.
- *A magyar tábori csendőrség.* Budapest: Zrínyi, 1990.
- *Hadsereg, politika, társadalom. Válogatott írások.* Budapest: Lánchíd, 1991.
- *Volt-e alternatíva? Magyarország a második világháborúban.* Budapest: Ister, 1999. (2. kiadás: 2000)
- *A magyar tábori csendőrség története, 1938–1945.* Budapest: Ister, 2000.
- *A magyar katonai felső vezetés, 1938–1945. Lexikon és Adattár.* Budapest: Ister, 2001. (2. kieg., jav. kiadás: 2003)
- *Honvédség és tisztikar, 1919–1947. Válogatott írások.* Budapest: Ister, 2002.
- *Kik voltak, honnan jöttek? Katonákról, történelemről, önmagunkról. I. Cikkek interjúk, dokumentumok.* Budapest: Ister, 2003.
- *Század vagy ezred? Katonákról, történelemről, önmagunkról. II. Cikkek, interjúk.* Budapest: Ister, 2004.
- *Múltunkról - kritikusan? Katonákról, történelemről, önmagunkról. III. Kritikák.* Budapest: Ister, 2005.
- *Katonák, csendőrök, ellenállók.* Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése, 2007.

Selected publications:

- *A magyar katonai elit, 1938–1945.* Budapest: Magvető, 1987.
- *A magyar tábori csendőrség.* Budapest: Zrínyi, 1990.
- *Hadsereg, politika, társadalom. Válogatott írások.* Budapest: Lánchíd, 1991.
- *Volt-e alternatíva? Magyarország a második világháborúban.* Budapest: Ister, (2nd edition: 2000)
- *A magyar tábori csendőrség története, 1938–1945.* Budapest: Ister, 2000.
- *A magyar katonai felső vezetés, 1938–1945. Lexikon és Adattár.* Budapest: Ister, 2001. (2nd, revised edition 2003)
- *Honvédség és tisztikar, 1919–1947. Válogatott írások.* Budapest: Ister, 2002.
- *Kik voltak, honnan jöttek? Katonákról, történelemről, önmagunkról. I. Cikkek interjúk, dokumentumok.* Budapest: Ister, 2003.
- *Század vagy ezred? Katonákról, történelemről, önmagunkról. II. Cikkek, interjúk.* Budapest: Ister, 2004.
- *Múltunkról - kritikusan? Katonákról, történelemről, önmagunkról. III. Kritikák.* Budapest: Ister, 2005.
- *Katonák, csendőrök, ellenállók.* Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése, 2007.

VOCELKA, KARL

(1947)

kurátor

KARL VOCELKA

(1947)

Board member

Telefon: +43-1-408-8636

E-mail: karl.vocelka@univie.ac.at

Munkahely: Bécsi Egyetem

Beosztás: Történeti Intézet vezetője

Oktatási terület: Közép-Európa a kora újkorban

Kutatási terület: Kultúrtörténet

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- *Frühneuzeit-Info* kiadója
- *Frühneuzeit Studien* kiadója
- *Wiener Zeitschrift zur Geschichte der Neuzeit* kiadója
- Institut für die Erforschung der Frühen Neuzeit (IEFN) elnöke
- Wissenschaftsforum Tschechen in Wien elnöke

Válogatott publikációk:

- *Habsburgische Hochzeiten 1550–1600. Kulturgeschichtliche Studien zum manieristischen Repräsentationsfest.* Wien–Köln–Graz: Veröffentlichungen der Kommission für neuere Geschichte Österreichs 65, 1976.
- *Verfassung oder Konkordat? Der publizistische und politische Kampf der österreichischen Liberalen um die Religionsgesetze des Jahres 1868.* Studien zur Geschichte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie 17. Wien: Schriften des Dr. Franz Joseph Mayer–Gunthof Fonds 12, 1978.

Tel: +43-1-408-8636

E-mail: karl.vocelka@univie.ac.at

Place of employment: University of Vienna

Position: Head of the Institute of History

Teaching field: Central Europe in the Early Modern Age

Research field: Cultural history

Committees and editorial boards:

- Publisher of *Frühneuzeit-Info*
- Publisher of *Frühneuzeit Studien*
- Publisher of *Wiener Zeitschrift zur Geschichte der Neuzeit*
- Chairman of Institut für die Erforschung der Frühen Neuzeit (IEFN)
- Chairman of Forum Tschechen in Wien

Selected publications:

- *Habsburgische Hochzeiten 1550–1600. Kulturgeschichtliche Studien zum manieristischen Repräsentationsfest.* Wien–Köln–Graz: Veröffentlichungen der Kommission für neuere Geschichte Österreichs 65, 1976.
- *Verfassung oder Konkordat? Der publizistische und politische Kampf der österreichischen Liberalen um die Religionsgesetze des Jahres 1868.* Studien zur Geschichte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie 17. Wien: Schriften des Dr. Franz Joseph Mayer–Gunthof Fonds 12, 1978.

- *Die politische Propaganda Kaiser Rudolfs II.* Wien, Veröffentlichungen der Kommission für die Geschichte Österreichs 9, 1981.
- *Rudolf II. und seine Zeit.* Wien-Köln-Graz, 1985.
- *K.u.K. Karikaturen und Karikaturen zum Zeitalter Kaiser Franz Josephs.* Wien-München, 1986.
- Karl Vöclka und Walter Pohl: *Die Habsburger. Eine europäische Familiengeschichte.* Hrsg.: Brigitte Vacha. Graz-Wien-Köln, 1992. (Magyarul: *A Habsburgok. Egy európai dinasztia története.* Budapest, 1997.)
- Karl Vöclka und Lynne Heller: *Die Lebenswelt der Habsburger. Kultur- und Mentalitätsgeschichte einer Familie.* Graz-Wien-Köln, 1997.
- Karl Vöclka und Lynne Heller: *Die private Welt der Habsburger. Leben und Alltag einer Familie.* Graz-Wien-Köln, 1998.
- *Geschichte Österreichs. Kultur-Gesellschaft-Politik.* Graz-Wien-Köln, 2000. (München, 2002.)
- Glanz und Untergang der höfischen Welt. Repräsentation, Reform und Reaktion im habsburgischen Vielvölkerstaat. In *Geschichte Österreichs, 1699–1815.* Hrsg.: Herwig Wolfram. Wien, 2001.
- Österreichische Geschichte (Becksche Reihe 2369, München, 2005), magyarul: *Ausztria története* (Budapest: Corvina, 2006)
- *Die politische Propaganda Kaiser Rudolfs II.* Wien, Veröffentlichungen der Kommission für die Geschichte Österreichs 9, 1981.
- *Rudolf II. und seine Zeit.* Wien-Köln-Graz, 1985.
- *K.u.K. Karikaturen und Karikaturen zum Zeitalter Kaiser Franz Josephs.* Wien-München, 1986.
- Karl Vöclka und Walter Pohl: *Die Habsburger. Eine europäische Familiengeschichte.* Hrsg.: Brigitte Vacha. Graz-Wien-Köln, 1992. (In Hungarian: *A Habsburgok. Egy európai dinasztia története.* Budapest, 1997.)
- Karl Vöclka und Lynne Heller: *Die Lebenswelt der Habsburger. Kultur- und Mentalitätsgeschichte einer Familie.* Graz-Wien-Köln, 1997.
- Karl Vöclka und Lynne Heller: *Die private Welt der Habsburger. Leben und Alltag einer Familie.* Graz-Wien-Köln, 1998.
- *Geschichte Österreichs. Kultur-Gesellschaft-Politik.* Graz-Wien-Köln, 2000. (München, 2002.)
- Glanz und Untergang der höfischen Welt. Repräsentation, Reform und Reaktion im habsburgischen Vielvölkerstaat. In *Geschichte Österreichs, 1699–1815.* Hrsg.: Herwig Wolfram. Wien, 2001.
- Österreichische Geschichte (Becksche Reihe 2369, München 2005), In Hungarian: *Ausztria története* (Budapest: Corvina, 2006)

A HABSBURG KORI KÖZALAPÍTVÁNY FELÜGYELŐBIZOTTSÁGA

A Közalapítvány működését felügyelő bizottság tagjai munkaterületüknek megfelelő szakmai ellenőrzést gyakorolnak.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG

MÉRI SÁNDOR

Felügyelő Bizottság elnöke

Pénzügyminisztérium, Ellenőrzési Főosztály vezetője 2009 decemberéig
(Közalapítvány működésének pénzügyi ellenőrzése)

DÁVID GYULA

Felügyelő Bizottság tagja 2005 decemberéig

Oktatási Minisztérium, Igazgatási Főcsoport, főosztályvezető
(Közalapítvány működésének jogi ellenőrzése)

MÁTYÁSNÉ, PATÓCS ANDREA

Felügyelő Bizottság tagja 2006 januárjától

Oktatási és Kulturális Minisztérium, Jogi és Kodifikációs Főosztály vezetője
(Közalapítvány működésének jogi ellenőrzése)

SZÍVÓS ERIKA

Felügyelő Bizottság tagja 2007 decemberéig

ELTE, Bölcsészettudományi kar, Gazdaság és Társadalomtörténeti Tanszék, PhD
(Közalapítvány működésének szakmai ellenőrzése)

KRÁSZ LILLA

Felügyelő Bizottság tagja 2009 novemberétől

ELTE, Bölcsészettudományi kar, Középkori és Kora Újkori Egyetemes Történeti Tanszék, PhD
(Közalapítvány működésének szakmai ellenőrzése)

The members of the Foundation's supervisory board exercise control
in the areas corresponding to their specialisations.

SUPERVISORY BOARD

SÁNDOR MÉRI

Chairman of the Supervisory Board
Head of the Control Department of the Ministry of Finance until December 2009
(control of the Foundation's financial affairs)

GYULA DÁVID

member of the Supervisory Board until December 2005
Head of the Administrative Group Department of the Ministry of Education
(control of the Foundation's legal affairs)

ANDREA PATÓCS MÁTYÁS

member of the Supervisory Board since January 2006
Head of Legal and Codification Department of the Ministry of Education and Culture
(control of the Foundation's legal affairs)

ERIKA SZÍVÓS

member of the Supervisory Board until December 2007
Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Department of Economic and Social History, PhD
(control of the Foundation's academic affairs)

LILLA KRÁSZ

member of the Supervisory Board since November 2009
Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Department of Medieval and Early Modern History, PhD
(control of the Foundation's academic affairs)

KRÁSZ LILLA

(1971)

Telefon: +36-20-372-0597

E-mail: krasz.lilla@chello.hu

Munkahely: ELTE Bölcsészettudományi Kar, Középkori és Kora Újkori Egyetemes Történeti Tanszék

Beosztás: egyetemi adjunktus

Tudományos fokozat: PhD

Oktatási terület: kora újkori nyugat-európai, magyar társadalom- és kultúrtörténet, kora újkori orvostörténet

Kutatási terület: a születés kora újkori kultúrtörténete, orvosértelmiség a 18–19. században,

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- 18. Századi Társaság
- MTA Művelődéstörténeti Bizottság
- Sic Itur ad Astra Egyesület elnöke

Válogatott publikációk:

- Das Hebammenwesen im Ungarn des 18. Jahrhunderts – zwischen Tradition und bürokratischer Verwissenschaftlichung. *Medizin, Gesellschaft und Geschichte*, 19 (2000). 149–168.
- *A bába történeti szerepváltozása a 18. századi Magyarországon*. Budapest: Osiris, 2003.
- Deáky Zita–Krász Lilla: *Minden dolgok kezdete. A születés kultúrtörténete Magyarországon 16–20. század*. Budapest: Századvég, 2005.
- „A mesterség szolgálatában”. Felvilágosodás és orvosi tudományok a 18. századi Magyarországon. *Századok*, 5 (2005). 1065–1104.
- L’identité ethnique des sages-femmes et la société de la Hongrie du XVIIIe siècle. In: Nagy Piroska–Lion-

LILLA KRÁSZ

(1971)

Tel: +36-20-372-0597

E-mail: krasz.lilla@chello.hu

Employer: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Department of Medieval and Early Modern History

Position: lecturer

Postgraduate degree: PhD

Teaching field: early modern Western European and Hungarian social and cultural history, early modern medical history

Research field: early modern cul-

tural history of birth, history of scholarship, medical intellectuals in the 18th and 19th century

Committee and editorial board membership:

- 18th Century Society
- HAS Cultural History Committee
- Chair of the Sic Itur ad Astra Association

Selected publications

- Das Hebammenwesen im Ungarn des 18. Jahrhunderts – zwischen Tradition und bürokratischer Verwissenschaftlichung. *Medizin, Gesellschaft und Geschichte*, 19 (2000). 149–168.
- *A bába történeti szerepváltozása a 18. századi Magyarországon*. Budapest: Osiris, 2003.
- Deáky Zita–Krász Lilla: *Minden dolgok kezdete. A születés kultúrtörténete Magyarországon 16–20. század*. Budapest: Századvég, 2005.
- „A mesterség szolgálatában”. Felvilágosodás és orvosi tudományok a 18. századi Magyarországon. *Századok*, 5 (2005). 1065–1104.

- net Marie-Péter Sahin-Tóth (éd.): *Identités hongroises, identités européennes du Moyen Âge à nos jours*. Rouen, 2006. 125–137.
- H. Balázs Éva–Krász Lilla–Kurucz György (szerk.): *Hétköznapi élet a Habsburgok korában 1740–1815*. Budapest: Corvina, 2007.
 - Ein „janusköpfiger Beruf”: das dörfliche „Hebammenamt” in Ungarn des 18. Jahrhunderts. In: *Kriegleder, Winfrid-Seidler, Andrea-Tancer Jozef (Hg.): Deutsche Sprache und Kultur in der Zips*. Bremen, 2007. 105–121.
 - Von den Normen zur Praxis – von der Praxis zu den Normen Medizinisches Wissen in Ungarn im Zeitalter der Aufklärung. In: K. Lengyel Zsolt (Hg.): *Ungarn-Jahrbuch 28. Zeitschrift für interdisziplinäre Hungarologie*. München, 2007.
 - From Home Treatment to Hospitalisation: General Trends in the Development of Hungary’s Hospital Network. In: Scheutz, Martin-Sommerlechner, Andrea-Weigl, Herwig-Weiss, Alfred (Hg.): *Institutionalized care for the poor in the Middle Age and Early Modern Period*. Bécs, 2007. 321–341.
 - „...és világra jött a gyermek...” A bábamesterség mint női hivatás a 18. századi Magyarországon. In: *A nők világa. Művelődéstörténeti tanulmányok*. Szerk. Fábri Anna–Várkonyi Gábor. Budapest: Argumentum, 2007.
 - Vielfalt in der Einheit: Der Ausdifferenzierungsprozess der Ärzteschaft in Ungarn des 18. Jahrhunderts. In: *Internationales Kulturhistorisches Symposium Mogersdorf 2006*. Bd. 36. Eisenstadt, 2007. 139–159.
 - Krász Lilla–Oborni Teréz (szerk.): *Redite ad cor. Tanulmányok Sahin-Tóth Péter emlékére*. Budapest: Eötvös, 2008.
 - L’identité ethnique des sages-femmes et la société de la Hongrie du XVIIIe siècle. In: Nagy Piroska–Lionnet Marie-Péter Sahin-Tóth (éd.): *Identités hongroises, identités européennes du Moyen Âge à nos jours*. Rouen, 2006. 125–137.
 - H. Balázs Éva–Krász Lilla–Kurucz György (szerk.): *Hétköznapi élet a Habsburgok korában 1740–1815*. Budapest: Corvina, 2007.
 - Ein „janusköpfiger Beruf”: das dörfliche „Hebammenamt” in Ungarn des 18. Jahrhunderts. In: *Kriegleder, Winfrid-Seidler, Andrea-Tancer Jozef (Hg.): Deutsche Sprache und Kultur in der Zips*. Bremen, 2007. 105–121.
 - Von den Normen zur Praxis – von der Praxis zu den Normen Medizinisches Wissen in Ungarn im Zeitalter der Aufklärung. In: K. Lengyel Zsolt (Hg.): *Ungarn-Jahrbuch 28. Zeitschrift für interdisziplinäre Hungarologie*. München, 2007.
 - From Home Treatment to Hospitalisation: General Trends in the Development of Hungary’s Hospital Network. In: Scheutz, Martin-Sommerlechner, Andrea-Weigl, Herwig-Weiss, Alfred (Hg.): *Institutionalized care for the poor in the Middle Age and Early Modern Period*. Wien, 2007. 321–341.
 - „...és világra jött a gyermek...” A bábamesterség mint női hivatás a 18. századi Magyarországon. In: *A nők világa. Művelődéstörténeti tanulmányok*. Eds.: Fábri Anna–Várkonyi Gábor. Budapest: Argumentum, 2007.
 - Vielfalt in der Einheit: Der Ausdifferenzierungsprozess der Ärzteschaft in Ungarn des 18. Jahrhunderts. In: *Internationales Kulturhistorisches Symposium Mogersdorf 2006*. Bd. 36. Eisenstadt, 2007. 139–159.
 - Krász Lilla–Oborni Teréz (eds.): *Redite ad cor. Tanulmányok Sahin-Tóth Péter emlékére*. Budapest: Eötvös, 2008.

SZÍVÓS ERIKA

(1968)

E-mail: szivos@ludens.elte.hu

Munkahely: ELTE BTK, Gazdaság- és Társadalomtörténeti Tanszék

Beosztás: Egyetemi tanársegéd

Tudományos fokozat: PhD

Oktatási terület: Az Osztrák–Magyar Monarchia társadalom- és kultúrtörténete; 19–20. századi város-történet; Németország társadalom- és művelődéstörténete a 20. század első felében

Kutatási terület: Értelmiség, művészek Magyarországon 1867–1918; 19–20. századi magyar várostörténet

Monográfia:

- *A magyar képzőművészet társadalomtörténete, 1867–1918.* Budapest: Új Mandátum, 2009.

Szerkesztett kötet:

- *Budapesti Negyed*, 2001. 2–3. *Művészet a Városban* c. tematikus szám.

Könyvfejezetek:

- Teaching Urban History in Hungary. In: Richard Rodger and Denis Menjot (szerk.): *Teaching Urban History in Europe*. Centre for Urban History, Leicester (United Kingdom), 2006. 87–98.
- Kultúrtörténet – művelődéstörténet. In: Bódy Zsombor–Ö. Kovács József (szerk.): *Bevezetés a társadalomtörténetbe*. 2., javított kiadás. Budapest: Osiris, 2006. (Dobszay Tamással és Fónagy Zoltánnal)

ERIKA SZÍVÓS

(1968)

E-mail: szivos@ludens.elte.hu

Employer: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Department of Economic and Social History

Position: Senior lecturer

Postgraduate degree: PhD

Teaching field: The social and cultural history of the Austro–Hungarian Monarchy, 19th–20th century urban history, German social and cultural history in the first half of the 20th century

Research field: Intellectuals and artists in Hungary 1867–1918; 19th–20th century Hungarian urban history

Monograph

- *A magyar képzőművészet társadalomtörténete, 1867–1918.* Budapest: Új Mandátum, 2009,

Edited book

- *Budapesti Negyed*, 2001, 2–3. *Művészet a Városban* thematic issue.

Book chapters

- Teaching Urban History in Hungary. In: Richard Rodger and Denis Menjot (Eds.): *Teaching Urban History in Europe*. Centre for Urban History, Leicester (United Kingdom), 2006. 87–98.
- Kultúrtörténet – művelődéstörténet. In: Zsombor Bódy–József Ö. Kovács (Eds.): *Bevezetés a társadalomtörténetbe*. 2nd rev. ed. Budapest: Osiris, 2006, (With Tamás Dobszay and Zoltán Fónagy)

- Bohém, polgár, értelmiségi? A magyar képzőművészek társadalmi helyzete a századfordulón. In: Kövér György (szerk.): *Zsombékok. Középosztályok és iskoláztatás Magyarországon a 19. század végétől a 20. század közepéig*. Budapest: Századvég, 2006. 377–416.

Folyóiratban és tanulmánykötetben megjelent tanulmányok:

- The Humanities in New Context: History Majors' Changing Strategies in the Nineties. In: Reuben Fowkes (ed.): *Teaching Strategies in Higher Education: Effective Teaching, Effective Learning*. Civic Education Project, Budapest, 2000. 117–123.
- Kartársak és harcostársak. Vázlat a magyarországi professzionalizáció történetéhez. In: *A mesterség iskolája. Tanulmányok Bácskai Vera 70. születésnapjára*. Budapest: Osiris, 2000. 33–59.
- „A másik Bécs”: az osztrák századforduló változó képe a Schorske utáni történetírásban. *AETAS*, 2001. 3–4.
- Budapest mint képzőművészeti központ a 19–20. század fordulóján. In: *Tanulmányok Budapest Múltjából XXXII*. Budapest: Budapesti Történeti Múzeum, 2004–2005. 115–136.
- Budapest kulturális központ-szerepe a múltban. (Pályázati anyag fejezete.) In: *Budapest Európa Kulturális Fővárosa 2010. Pályázat*. Nyomtatásban megjelent: Budapest a tiéd is: Európa kulturális fővárosa 2010. Pályázati koncepció. Budapest: Városháza, 2005.
- Budapesti mesék: Jókai és az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben. *Budapesti Negyed*, 2007. 4.
- Fin-de-Siècle Budapest as a Center of Art. *East Central Europe*, 2007. 1–2. (Vol. 33), Number 1–2. 141–168.

- Bohém, polgár, értelmiségi? A magyar képzőművészek társadalmi helyzete a századfordulón. In: György Kövér (Ed.): *Zsombékok. Középosztályok és iskoláztatás Magyarországon a 19. század végétől a 20. század közepéig*. Budapest: Századvég, 2006. 377–416.

Publications in journals and volumes of essays

- The Humanities in New Context: History Majors' Changing Strategies in the Nineties. In: Reuben Fowkes (Ed.): *Teaching Strategies in Higher Education: Effective Teaching, Effective Learning*. Civic Education Project, Budapest, 2000. 117–123.
- Kartársak és harcostársak. Vázlat a magyarországi professzionalizáció történetéhez. In: *A mesterség iskolája. Tanulmányok Bácskai Vera 70. születésnapjára*. Budapest: Osiris, 2000. 33–59.
- „A másik Bécs”: az osztrák századforduló változó képe a Schorske utáni történetírásban. *AETAS*, 2001, 3–4,
- Budapest mint képzőművészeti központ a 19th–20th. század fordulóján. In: *Tanulmányok Budapest Múltjából XXXII*. Budapest: Budapesti Történeti Múzeum, 2004–2005. 115–136.
- Budapest kulturális központ-szerepe a múltban. (Chapter for application documents.) In: *Budapest European City of Culture 2010, Application*. In print: Budapest a tiéd is: Európa kulturális fővárosa 2010. Application concept. Budapest: Városháza, 2005.
- Budapesti mesék: Jókai és az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben. *Budapesti Negyed*, 2007, 4.
- Fin-de-Siècle Budapest as a Center of Art. *East Central Europe*, 2007, 1–2. (Vol. 33), Number 1–2. 141–168.

A KÖZALAPÍTVÁNY TITKÁRSÁGA FOUNDATION SECRETARIAT

A Kuratórium titkára:

TORMÁSSY ZSUZSANNA

Telefon: +36-20-204-2093

E-mail: tormassy@habsburg.org.hu

Nyelvtudás: német, angol

További munkatársak:

VÁRI MÁRIA

Telefon: +36-20-204-0053

Fax: +36-1-225 3349

E-mail: vari@habsburg.org.hu

Beosztás: Pénzügyi előadó

SZURKOS MÁRIA

Telefon: +36-20-204-0043

E-mail: szurkos@habsburg.org.hu

Beosztás: Pályázati ügyintéző 2009 novemberéig

Nyelvtudás: angol

BALLA ANIKÓ

Telefon: +36-20-204-0043

E-mail: balla@habsburg.org.hu

Beosztás: Pályázati ügyintéző 2010 júniusától

Kuratóriumi ülés, 2006. november 24.
(Habsburg György, Habsburg Ottó és Poór János)

A HABSBURG TÖRTÉNETI INTÉZET

A **Habsburg Történeti Intézet** (HTI) a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány Kuratóriuma 2003. május 25-i alakuló ülésén hozta létre. Az Intézet élén a Kuratórium elnöke által jelölt, a Kuratórium által megválasztott igazgató áll. A tudományos tanácsadókat az Intézet igazgatója kéri fel.

A Habsburg Történeti Intézet célja, hogy ösztönözze és összefogja a Habsburg Birodalom és öröksége témakörben folytatott tudományos tevékenységet és kutatást. Az Intézet kis létszámú munkatársi és tudományos tanácsadói gárdával működik. A Nyugat-Európában létező, úgynevezett „keretintézeti modellt” valósítja meg, amelynek értelmében a rendelkezésre álló pénzösszeget elsődlegesen nem önmagára fordítja, hanem tevékenységorientáltan költi el. Tudományos tanácsadók felügyelik és tutorálják az ösztöndíjasok tevékenységét és részt vesznek az Intézet tudományos profiljának kialakításában.

Az Intézet többféle ösztöndíjat hirdet meg: egyaránt támogatni kívánja az eltérő diszciplínákhoz tartozó kutatókat; különösen feladatának tekinti a fiatalabb kutatók támogatását. Az ösztöndíjak odaítélésénél – tekintettel az egykori Habsburg Birodalom multietnikus jellegére – nemzeti preferenciával nem rendelkezik, noha eddigi majd százhusz ösztöndíjasának döntő többsége magyar. Az Intézet tevékenysége során saját maga is kezdeményez és végez kutatásokat. A különféle kutatások eredményeit részben saját könyvsorozatán, részben saját honlapján keresztül, részben publikációs támogatás formájában igyekszik minél jobban megismertetni az érdeklődőkkel.

Az Intézet – az ösztöndíjasok és saját kutatási tevékenységére alapozva – rendszeresen szervez workshopokat, valamint nagyobb konferenciákat, amelyek egy-egy átfogó témakör mentén értelmezik a Habsburg történelmet; azt a majd négyszáz esztendő, amelyet Magyarország a Habsburg birodalom keretei között élt meg.

Az Intézet tevékenysége nemzetközi. Küldetésének tekinti az európaiság tudományos-kulturális jelentésének megvalósítását. Ennek szellemében jó néhány külföldi kutatóval tart kapcsolatot, illetve intézményes együttműködési megállapodásokat köt. Céljai közé tartozik Magyarország európai integrációjának a társadalomtudományok eszközeivel történő elősegítése, továbbá Magyarország történeti szerepének meghatározása, oktatása és népszerűsítése az egyetemes európai történelemben. A HTI örömmel ad teret mindenkinek, aki a tudományos elvárásokat teljesítve képes interetnikus és multinacionális szempontokat is érvényesíteni.

Az Intézet támogatja és ösztönzi a nemzetközi jelenlétet külföldi szakemberek meghívásával éppúgy, mint publikációk nemzetközi szintén történő megjelentetésével. Ebbe a koncepcióba illeszkedik a háromnyelvű (magyar-angol-német), több mint húsz ezer oldalnyi szöveget tartalmazó honlap, valamint az amerikai kiadói együttműködéssel megvalósult, az USA-ban megjelenő könyvsorozat is, amelynek kötetei szinte azonnal bekerülnek a nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe.

Az Intézet a Habsburg-kutatás nemzetközileg jegyzett centrumává vált és rendelkezik mindazzal a tevékenységi körrel, ami egy kutatóintézetet jellemez.

THE INSTITUTE OF HABSBURG HISTORY

The Institute of Habsburg History was set up by the Board of the Public Foundation for Habsburg Studies on May 25, 2003. The Institute is headed by a director elected by the Board on the proposal of the Chairman of the Board. The advisers are appointed by the Director of the Institute.

The purpose of the Institute of Habsburg History is to encourage and coordinate research into the Habsburg Era. The Institute works with a small number of permanent staff and academic advisers. It is based on the “framework institute model” common in Western Europe, whereby the institute’s funding is primarily used on an activity-oriented basis rather than on internal operations. Academic advisers supervise and tutor scholars and take part in drawing up the Institute’s academic profile.

The Institute offers scholarships of several kinds. It seeks to support research in diverse disciplines; it regards support for young researchers as a priority task, and with due regard to the multi-ethnic nature of the Habsburg Empire, it awards its scholarships without national preferences, although the great majority of the hundred and twenty scholars so far have been Hungarian. The Institute also initiates and carries out research on its own account. It attempts to disseminate the results of all these research projects as broadly as possible through its own series of books and its own website, and by supporting external publications.

The Institute holds regular workshops based on its grant recipients’ activities and its own research. It also arranges larger conferences, each analysing a chosen area of Habsburg history from the nearly four hundred years in which Hungary lived as part of the Habsburg Empire.

The Institute’s activity is international. In pursuit of its mission to invest the concept of Europeanness with cultural and academic meaning, it maintains links with many foreign researchers, and has signed collaboration agreements with several foreign institutions. Its objectives include promotion of Hungary’s European integration through work in social sciences, and the delineation, teaching and dissemination of Hungary’s role in European history. The IHH welcomes everybody who is capable of pursuing inter-ethnic and multinational considerations at appropriate academic standards.

The Institute supports and promotes its international presence by inviting foreign experts in the field and supporting publication in the international arena. This includes a trilingual (Hungarian-English-German) website containing more than 20,000 pages and a series of books, published in the USA in collaboration with an American publisher, which almost immediately go into international academic circulation.

The institute has become an internationally-acknowledged centre of Habsburg research and engages in all the activities of a research institute.

AZ INTÉZET IGAZGATÓJA

GERŐ ANDRÁS

(1952)

az Intézet igazgatója

Telefon: +36-20-204-0063

E-mail: geroa@ceu.hu

Munkahely: ELTE BTK, Gazdaság-
és Társadalomtörténeti Tanszék

Beosztás: tanszékvezető egyetemi tanár

Tudományos fokozat: MTA doktora,
habilitáció

Oktatási terület: 19. századi közép-
európai történelem

Kutatási terület: Ferenc József; Osztrák–
Magyar Monarchia; szimbolikus
politika; identitáspolitika; polgárosodás

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- *Budapesti Negyed* főszerkesztője

Egyéb szakmai tevékenység:

- Habsburg Történeti Intézet igazgatója
- Közép-európai Egyetem rész munkaidős professzora
- Magyar Történelmi Társulat, elnökségi tag

Díjak:

- Budapestért díj, 2007.
- Széchenyi-díj, 2008.

Válogatott publikációk:

- *The Heroes' Square*. Budapest: Corvina Press, 1990.
- *Modern Hungarian Society in the Making. An Unfinished Experience*. Budapest–London–New York: Central European University Press, Oxford University Press, 1995.
- *Utódok kora*. Budapest: Új Mandátum, 1996.
- *Once Upon a Time in Hungary. The World of Late 19th and Early 20th Century*. Budapest: Hungarian National Museum, 1996. (Co-Author)

ANDRÁS GERŐ

(1952)

Director of the Institute

Tel: +36-20-204-0063

E-mail: geroa@ceu.hu

Place of employment: Eötvös
Loránd University, Faculty of Hu-
manities, Department of Economic
and Social History

Position: Professor, Head of De-
partment

Qualification: DSc., Dr. Hab

Teaching field: 19th century Central
European history

Research field: Francis Joseph, Aus-
tro–Hungarian Monarchy, symbolic
politics, identity policy, bourgeois

development

Committees and editorial boards:

- Editor, *Budapesti Negyed*

Other academic activities:

- Director of the Institute of Habsburg History
- Part time professor at the Central European University
- Member of the Board, Hungarian Historical Society

Honors:

- For Budapest Prize 2007 (given by City Council of Budapest)
- Széchenyi Prize 2008 (given by the President of Hungarian Republic)

Selected publications:

- *The Heroes' Square*. Budapest, Corvina Press, 1990.
- *Modern Hungarian Society in the Making. An Unfinished Experience*. Budapest–London–New York, Central European University Press, Oxford University Press, 1995.

DIRECTOR OF THE INSTITUTE

- *The Hungarian Parliament (1867–1918) A Mirage of Power*. Social Science Monographs, Boulder, Colorado, Atlantic Research and Publication Inc., New Jersey, Columbia University Press, New York, 1997.
- *Államosított forradalom*. Budapest: Új Mandátum, 1998.
- *Unfinished Socialism*. Budapest–New York–London, CEU-Press, 1999. (Co-Author)
- *Emperor Francis Joseph – King of Hungarians*. Boulder–Colorado–Columbia University Press, 2001.
- *Egy polgár naplója 1998–2002*. Budapest: Helikon, 2002.
- *Képzelt történelem. Fejezetek a magyar szimbolikus politika 19–20. századi történetéből*. Budapest: ELTE-PolgART, 2004.
- *A zsidó szempont*. Budapest: PolgArt, 2005.
- *A Csárdáskirálynő*. Budapest: Pannonica, 2006. (Társ-szező)
- *Imagined History. Chapters from Nineteenth and Twentieth Century Hungarian Symbolic Politics*. Columbia University Press, 2006.
- *The Jewish Criteria*. New York: Boulder, Colorado–Columbia University Press, 2007.
- *Térierő. A Kossuth tér története*. Budapest: Új Mandátum, 2008.
- *Hungarian Illusionism*. New Jersey: Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New York: Columbia University Press, 2008.
- *Se nő, se zsidó*. Budapest: Új Mandátum, 2009.
- *Dualizmusok. A Monarchia Magyarországa*. Budapest: Új Mandátum, 2010.
- *Utódok kora*. Budapest: Új Mandátum, 1996.
- *Once Upon a Time in Hungary. The World of Late 19th and Early 20th Century*. Budapest: Hungarian National Museum, 1996. (Co-Author)
- *The Hungarian Parliament (1867–1918) A Mirage of Power*. Social Science Monographs, Boulder, Colorado, Atlantic Research and Publication Inc., New Jersey, Columbia University Press, New York, 1997.
- *Államosított forradalom*. Budapest: Új Mandátum, 1998.
- *Unfinished Socialism*. Budapest–New York–London, CEU-Press, 1999. (Co-Author)
- *Emperor Francis Joseph – King of Hungarians*. Boulder–Colorado–Columbia University Press, 2001.
- *Egy polgár naplója 1998–2002*. Budapest: Helikon, 2002.
- *Képzelt történelem. Fejezetek a magyar szimbolikus politika 19–20. századi történetéből*. Budapest: ELTE-PolgART, 2004.
- *A zsidó szempont*. Budapest: PolgArt, 2005.
- *Imagined History. Chapters from Nineteenth and Twentieth Century Hungarian Symbolic Politics*. Columbia University Press, 2006.
- *The Jewish Criteria*. New York: Boulder, Colorado–Columbia University Press, 2007.
- *Hungarian Illusionism*. New Jersey: Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New York: Columbia University Press, 2008.
- *Se nő, se zsidó*. Budapest: Új Mandátum, 2009.
- *Public Space in Budapest: The History of Kossuth Square*. Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, Columbia University Press, New York, 2009.
- *Dualizmusok. A Monarchia Magyarországa*. Budapest: Új Mandátum, 2010.

PÁLFFY GÉZA

(1971)

tudományos tanácsadó (2003–2009. március)

Telefon: +36-20-932-2320

E-mail: rueber@t-online.hu

Munkahely: MTA Történettudományi Intézet

Beosztás: Tudományos főmunkatárs, osztályvezető

Tudományos fokozat: MTA doktora

Oktatási terület: A Habsburg Monarchia és a Magyar Királyság története a kora újkorban

Kutatási terület: A Habsburg Monarchia és a Magyar Királyság története a 16-17. században

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- *Hadtörténelmi Közlemények* szerkesztőbizottsága (1999–)
- Magyar Történelmi Társulat titkára (főtitkárhelyettese) (1999–2003)
- *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti HAZU* szerkesztőbizottsága (2002–)
- *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja* szerkesztőbizottsága (2002–)
- *Századok* szerkesztőbizottsága és szerkesztősége (2003–)
- Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Együttműködési Alapítvány Kuratóriuma (2003–)
- MTA Történettudományi Bizottsága (2008–)

Válogatott publikációk:

- *Katonai igazságszolgáltatás a királyi Magyarországon a 16-17. században*. Győr: Győr–Moson–Sopron Megye Győri Levéltára, 1995.
- *A császárváros védelmében. A győri főkapitányság története, 1526–1598*. A győri főkapitányság története a

GÉZA PÁLFFY

(1971)

academic adviser (2003–March 2009)

Tel: +36-20-932-2320

E-mail: rueber@t-online.hu

Place of employment: HAS Institute of History

Position: Senior research fellow, head of department

Qualification: DSc.

Teaching field: The Habsburg Monarchy and Kingdom of Hungary in the early modern age

Research field: The Habsburg Monarchy and the Kingdom of Hungary in the 16th and 17th centuries

Committees and editorial board membership:

- Editorial board, *Hadtörténelmi Közlemények*, Budapest (1999–)
- Secretary (Vice General Secretary), Hungarian Historical Society (1999–2003)
- Editorial board, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti HAZU*, Zagreb (2002–)
- Editorial board, *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja* Koprivnica (2002–)
- Editorial board, *Századok*, Budapest (2003–)
- Board of the Austro–Hungarian Research and Education Cooperation Foundation (2003)
- Hungarian Academy of Sciences History Committee (2008–)

Selected publications:

- Géza Pálffy–Pandžić Miljenko–Felix Tobler: *Ausgewählte Dokumente zur Migration der Burgenländischen Kroaten im 16. Jahrhundert/Odabrani dokumenti o*

- 16–17. században, 1. Győr: Győr–Moson–Sopron Megye Győri Levéltára, 1999.
- Pálffy Géza–Pandžić, Miljenko–Tobler, Felix: *Ausgewählte Dokumente zur Migration der Burgenländischen Kroaten im 16. Jahrhundert/Odabrani dokumenti o seobi Gradišćanskih Hrvata u 16. stoljeću*. Eisenstadt–Željezno: Hrvatski kulturni i dokumentarni centar Eisenstadt, 1999.
 - *Európa védelmében. Haditérképészet a Habsburg Birodalom magyarországi határvidékén a 16–17. században*. Pápa: Jókai Mór Városi Könyvtár, 2000. (2. jav., bőv. kiadás)
 - *A tizenhatodik század története*. Magyar Századok, 6., Budapest: Pannonica, 2000.
 - *Győztes szabadságharc vagy egy sokféle sikert hozó felkelés? A magyar királysági rendek és Bocskai István mozgalma (1604–1608)*. Századok Füzetek, 3. Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 2009.
 - *The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century*. East European Monographs, DCCXXXV.; CHSP Hungarian Studies Series, 18. Boulder, Colorado: Social Science Monographs–Wayne, New Jersey: Center for Hungarian Studies and Publications, Inc.–New York: Distributed by Columbia University Press, 2009.
 - *A három részre szakadt ország 1526–1606*. Magyarország története, 9. Budapest: Kossuth, 2009.
 - *Romlás és megújulás 1606–1703*. Magyarország története, 10. Budapest: Kossuth, 2009.
 - *A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században*. História könyvtár: Monográfiák, 27. Budapest: História–MTA Történettudományi Intézet, 2010.
 - *seobi Gradišćanskih Hrvata u 16. stoljeću*. Eisenstadt–Željezno: Hrvatski kulturni i dokumentarni centar Eisenstadt, 1999.
 - The Origins and Development of the Border Defence System Against the Ottoman Empire in Hungary (Up to the Early Eighteenth Century). In: *Ottomans, Hungarians, and Habsburgs in Central Europe: The Military Confines in the Era of the Ottoman Conquest*. Ed.: Géza Dávid, Pál Fodor. The Ottoman Empire and its Heritage, Politics, Society and Economy. Ed.: Suraiya Faruqi and Halil Inalcik. Vol. 20. Leiden–Boston–Köln: Verlag Brill, 2000.
 - *Gemeinsam gegen die Osmanen: Ausbau und Funktion der Grenzfestungen in Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert*. Katalog der Ausstellung im Österreichischen Staatsarchiv 14. März–31. Mai 2001. Wien: Collegium Hungaricum und Österreichisches Staatsarchiv, 2001.
 - Krönungsmähler in Ungarn im Spätmittelalter und in der Frühen Neuzeit. Weiterleben des Tafelzeremoniells des selbständigen ungarischen Königshofes und Machtrepräsentation der ungarischen politischen Elite. Teil 1–2. In: *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung*, 115. 2007. Heft 1–2., 2008, Heft 1–2.
 - *The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century*. East European Monographs, DCCXXXV.; CHSP Hungarian Studies Series, 18. Boulder, Colorado: Social Science Monographs–Wayne, New Jersey: Center for Hungarian Studies and Publications, Inc.–New York: Distributed by Columbia University Press, 2009.
 - *A három részre szakadt ország 1526–1606*. Magyarország története, 9. Budapest: Kossuth, 2009.
 - *Romlás és megújulás 1606–1703*. Magyarország története, 10. Budapest: Kossuth, 2009.

ROMSICS IGNÁC

(1951)

tudományos tanácsadó (2003–2009. március)

Telefon: +36-27-337-444

E-mail: romsicsi@vnet.hu

Munkahely: Esterházy Károly Főiskola Történeti Intézete, Eger

Beosztás: Egyetemi tanár

Tudományos fokozat: MTA levelező tagja

Oktatási terület: Magyarország története a 20. században

Kutatási terület: Magyarország története a 20. században

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Magyar Történelmi Társulat főtítkára (1999–2007)
- Bolyai Ösztöndíj II. sz. Szakkollégiumának elnöke (2003–2009)
- Magyar Történelmi Film Alapítvány Felügyelő Bizottságának tagja (1998–)
- *Századok*, *Múltunk*, *Rubicon* és *Hungarian Quarterly* szerkesztőbizottságának tagja

Válogatott publikációk:

- *Duna-Tisza-köze hatalmi-politikai viszonyai 1918–1919-ben.* Budapest: Akadémiai, 1982.
- *Ellenforradalom és konszolidáció. A Horthy-rendszer első tíz éve, 1919–1929.* Budapest: Gondolat, 1982.
- *Bethlen István. Politikai életrajz, 1874–1946.* Budapest: Magyarságkutató Intézet, 1991. (2. kiadás: Budapest: Osiris, 1999.)
- *Amerikai béketervek a háború utáni Magyarországról. Az Egyesült Államok Külügyminisztériumának titkos*

IGNÁC ROMSICS

(1951)

academic adviser (2003–March 2009)

Tel: +36-27-337-444

E-mail: romsicsi@vnet.hu

Place of employment: Esterházy Károly College, Institute of History, Eger

Position: Professor

Qualification: Corresponding Member of the Hungarian Academy of Sciences

Teaching field: History of Hungary in the 20th Century

Research field: History of Hungary in the 20th Century

Committees and editorial boards:

- General Secretary, Hungarian Historical Society (1999–2007)
- Chairman, No. II. Bolyai Scholarship College (2003–2009)
- Supervisory Board, Hungarian Historical Film Foundation (1998–)
- Editorial board, *Századok*, *Múltunk*, *Rubicon* and *Hungarian Quarterly*

Selected publications:

- *Duna-Tisza-köze hatalmi-politikai viszonyai 1918–1919-ben.* Budapest: Akadémiai, 1982.
- *Ellenforradalom és konszolidáció. A Horthy-rendszer első tíz éve, 1919–1929.* Budapest: Gondolat, 1982.
- *Bethlen István. Politikai életrajz, 1874–1946.* Budapest: Magyarságkutató Intézet, 1991. (2nd edition: Budapest: Osiris, 1999.)

- iratai, 1942–1944.* Gödöllő: Typovent, 1992. (szerkesztés és bevezető)
- *Wartime American Plans for a New Hungary. Documents from the U. S. Department of State, 1942-1944.* Boulder (Colorado): Social Sciences Monographs; Atlantic Research and Publications, Highland Lakes, N. J., 1992. (szerkesztés és bevezetés)
 - *István Bethlen: A Great Conservative Statesman of Hungary, 1874–1946.* Boulder (Colorado): Social Sciences Monographs; Atlantic Research and Publications, Highland Lakes, N. J., 1995.
 - *Helyünk és sorsunk a Duna-medencében. Válogatott tanulmányok, 1991–1996.* Budapest: Osiris, 1996.
 - *Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és 20. században.* Budapest: Napvilág, 1998. (2. kiadás: 2004)
 - *Magyarország története a XX. században.* Budapest: Osiris, 1999. (3. kiadás: 2001)
 - *Hungary in the 20th Century.* Budapest: Corvina–Osiris, 1999.
 - *Magyar történeti szöveggyűjtemény, 1914–1999. I–II. köt.* Budapest: Osiris, 2000. (válogatás, szerkesztés, jegyzetelés)
 - *A trianoni békeszerződés.* Budapest: Osiris, 2001.
 - *The Dismantling of Historic Hungary: The Peace Treaty of Trianon, 1920.* Wayne, N. J., Center for Hungarian Studies and Publications, Inc., 2002.
 - *Volt egyszer egy rendszerváltás.* Budapest: Rubicon, 2003.
 - *Múltról a mának. Tanulmányok és esszék a magyar történelemről.* Budapest: Osiris, 2004.
 - *Az 1947-es párizsi békeszerződés.* Budapest: Osiris, 2006.
 - *A 20. század képes története.* Budapest: Osiris, 2007.
 - *Történelem, történetírás, hagyomány.* Budapest: Osiris, 2008.
 - *A magyar jobboldali hagyomány.* Budapest: Osiris, 2009.
 - *Csonka Mihály élete és világképe.* Budapest: Osiris, 2009.
 - *Amerikai béketervek a háború utáni Magyarországról. Az Egyesült Államok Külügyminisztériumának titkos iratai, 1942–1944.* Gödöllő: Typovent, 1992. (ed. and introduction)
 - *Wartime American Plans for a New Hungary. Documents from the U. S. Department of State, 1942-1944.* Boulder (Colorado): Social Sciences Monographs; Atlantic Research and Publications, Highland Lakes, N. J., 1992. (ed. and introduction)
 - *István Bethlen: A Great Conservative Statesman of Hungary, 1874–1946.* Boulder (Colorado): Social Sciences Monographs; Atlantic Research and Publications, Highland Lakes, N. J., 1995.
 - *Helyünk és sorsunk a Duna-medencében. Válogatott tanulmányok, 1991–1996.* Budapest: Osiris, 1996.
 - *Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és 20. században.* Budapest: Napvilág, 1998. (2nd edition: 2004)
 - *Magyarország története a XX. században.* Budapest: Osiris, 1999. (3rd edition: 2001)
 - *Hungary in the 20th Century.* Budapest: Corvina–Osiris, 1999.
 - *Magyar történeti szöveggyűjtemény, 1914–1999. I–II. köt.* Budapest: Osiris, 2000. (sel., ed., notes)
 - *A trianoni békeszerződés.* Budapest: Osiris, 2001.
 - *The Dismantling of Historic Hungary: The Peace Treaty of Trianon, 1920.* Wayne, N. J., Center for Hungarian Studies and Publications, Inc., 2002.
 - *Volt egyszer egy rendszerváltás.* Budapest: Rubicon, 2003.
 - *Múltról a mának. Tanulmányok és esszék a magyar történelemről.* Budapest: Osiris, 2004.
 - *Az 1947-es párizsi békeszerződés.* Budapest: Osiris, 2006.
 - *A 20. század képes története.* Budapest: Osiris, 2007.
 - *Történelem, történetírás, hagyomány.* Budapest: Osiris, 2008.
 - *A magyar jobboldali hagyomány.* Budapest: Osiris, 2009.
 - *Csonka Mihály élete és világképe.* Budapest: Osiris, 2009.

SZEGEDY-MASZÁK MIHÁLY

(1943)

tudományos tanácsadó (2003–2009. március)

Telefon: +36-1-394-3913

E-mail: szegedy@ludens.elte.hu,
szegedym@indiana.edu

Munkahely: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Magyar Irodalomtörténeti Intézet; Indiana University

Beosztás: egyetemi tanár; Professor of Central Eurasian Studies and Comparative Literature

Tudományos fokozat: MTA rendes tagja

Oktatási terület: Irodalom- és művelődéstörténet

Kutatási terület: összehasonlító irodalomtudomány; kultúratudomány; 19. és 20. századi magyar, angol, amerikai és francia irodalom; irodalom és más művészetek

Bizottsági, szerkesztőségi tagság:

- Hungarian Comparative Literature Association elnöke
- Nemzetközi Magyarisztantudományi Társaság Választmány
- Magyar Unesco Bizottság szekció elnöke
- *Hungarian Studies* főszerkesztője
- *New Literary History* tanácsadó testülete
- *Arcadia* szerkesztősége
- *Across Languages and Cultures* szerkesztősége
- *Filológiai Közlöny* szerkesztősége

MIHÁLY SZEGEDY-MASZÁK

(1943)

academic adviser (2003–March 2009)

Tel: +36-1-394-3913

E-mail: szegedy@ludens.elte.hu,
szegedym@indiana.edu

Place of employment: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of History of Hungarian Literature; Indiana University

Position: Professor; Professor of Central Eurasian Studies and Comparative Literature

Qualification: Ordinary member of the Hungarian Academy of Sciences (HAS)

Teaching field: History of literature and culture

Research fields: comparative literature; cultural studies; 19th and 20th century Hungarian, British, American and French literature; literature and other arts

Committees and editorial boards

- Chairman, Hungarian Comparative Literature Association
- Executive, International Association of Hungarian Studies
- Section Chairman, Hungarian Unesco Committee
- Editor, *Hungarian Studies*
- Advisory Board, *New Literary History*
- Editorial board, *Arcadia*
- Editorial board, *Across Languages and Cultures*
- Editorial board, *Filológiai Közlöny*

Válogatott publikációk:

- *Világkép és stílus. Történeti-poétikai tanulmányok.* Budapest: Magvető, 1980.
- „A regény, amint írja önmagát”. *Elbeszélő művek vizsgálata.* Budapest: Tankönyvkiadó, 1980. (2. kiadás: 1987; 3., bőv. kiadás: Budapest: Korona Nova, 1998.)
- *Kemény Zsigmond.* Budapest: Szépirodalmi, 1989.
- *Márai Sándor.* Budapest: Akadémiai, 1991.
- *Ottlik Géza.* Pozsony: Kalligram, 1994.
- „Minta a szőnyegen”. *A műértelmezés esélyei.* Budapest: Balassi, 1995.
- *Irodalmi kánonok.* Debrecen: Csokonai, 1998.
- *Újraértelmezések.* Budapest: Korona Nova, 2000.
- *Literary Canons: National and International.* Budapest: Akadémiai, 2001.
- *A megértés módozatai: fordítás és hatástörténet.* Budapest: Akadémiai, 2003.
- *Der Lange, dunkle Schatten: Studien zum Werk von Imre Kertész.* (szerk.), Wien: Passagen, 2004.
- *Az értelmezés történetisége.* Pécs: Pro Pannonia, 2006.
- *A magyar irodalom története I–III. (főszerk.)* Budapest: Gondolat, 2007.
- *Kemény Zsigmond.* (2. kiad.) Pozsony: Kalligram, 2007.
- *Szó, kép, zene.* Pozsony: Kalligram, 2007.
- *Megértés, fordítás, kánon.* Pozsony: Kalligram, 2008.

Selected publications:

- *Világkép és stílus. Történeti-poétikai tanulmányok.* Budapest: Magvető, 1980.
- „A regény, amint írja önmagát”. *Elbeszélő művek vizsgálata.* Budapest: Tankönyvkiadó, 1980. (2nd edn: 1987; 3rd revised edition: Budapest: Korona Nova, 1998.)
- *Kemény Zsigmond.* Budapest: Szépirodalmi, 1989.
- *Márai Sándor.* Budapest: Akadémiai, 1991.
- *Ottlik Géza.* Bratislava: Kalligram, 1994.
- „Minta a szőnyegen”. *A műértelmezés esélyei.* Budapest: Balassi, 1995.
- *Irodalmi kánonok.* Debrecen: Csokonai, 1998.
- *Újraértelmezések.* Budapest: Korona Nova, 2000.
- *Literary Canons: National and International.* Budapest: Akadémiai, 2001.
- *A megértés módozatai: fordítás és hatástörténet.* Budapest: Akadémiai, 2003.
- *Der Lange, dunkle Schatten: Studien zum Werk von Imre Kertész.*(ed.), Wien: Passagen, 2004.
- *Az értelmezés történetisége.* Pécs: Pro Pannonia, 2006.
- *A magyar irodalom története I–III. (editor-in-chief)* Budapest: Gondolat, 2007.
- *Kemény Zsigmond.* (2nd edn.) Bratislava: Kalligram, 2007.
- *Szó, kép, zene.* Bratislava: Kalligram, 2007.
- *Megértés, fordítás, kánon.* Bratislava: Kalligram, 2008.

ÖSZTÖNDÍJAK

A Habsburg Történeti Intézet minden év tavaszán ösztöndíjas pályázatokat ír ki: 2003-ban és 2004-ben kétfajta pályázatot írtunk ki, melyre jelentkezhetek 40 év alatti kutatók (9 hónapos kutatási ösztöndíj) valamint 40 év felettiek (egy összegű, átfogó kutatási ösztöndíj). 2005-től az állami költségvetési megszorítások miatt csökkenő éves költségvetése miatt már csak 40 év alatti kutatók számára tudtunk kutatói pályázatot kiírni. A pályázatokról a Habsburg Történeti Intézet tudományos tanácsadóinak javaslata alapján a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány Kuratóriuma hoz döntést.

Az ösztöndíjat elnyert kutatók kezdetben heti rendszerességgel – két szemeszteren keresztül – az intézet szervezésében szemináriumokon vettek részt, melyek keretében előadást tartottak kutatási témáikról. A szemináriumokat a Habsburg Történeti Intézet munkatársai és az Intézet által felkért szakemberek vezették. 2008 óta az ösztöndíjasok szemeszterenként részt vesznek egy-egy műhelykonferencián, melyen bemutatják kutatásaikat majd egy szakmai vitát követően módjuk van még alakítani a kutatás tematikáján.

Az ösztöndíjasok az első szemeszter végén részbeszámolót nyújtanak be munkájukról, majd a második szemeszter végén kutatásaik addigi állását foglalják össze. A tudományos tanácsadók és az intézet szakkurátorainak döntése alapján a legjobb tanulmányok megjelennek a *Századok* című folyóiratban.

Az ösztöndíj folyósítását követő második év végén a kutatók vállalják, hogy a kutatásaik eredményéről készült munka teljes kéziratát benyújtják.

SCHOLARSHIPS

The Institute of Habsburg History announces scholarships in spring of every year. There were two separate schemes in 2003 and 2004, one for researchers under 40 years old (9-month research scholarship) and one for the over-40s (a lump-sum research scholarship). Since 2005, owing to government budget cuts, we have only been able to continue the scheme for applicants under 40 years old. The scholarships are awarded by the Board of the Public Foundation for Habsburg Studies on the recommendation of the Institute's academic advisers.

Research scholars initially gave talks on their research topics at weekly seminars over two semesters. The seminars were led by staff of the Institute of Habsburg History and by lecturers invited by the Institute. Since 2008, the scholars have present their research at workshop conferences, of which there is one each semester. Subsequently, on the basis of the discussion there, they have the chance to modify their research subject.

The research scholars submit interim reports on their work at the end of the first semester and summaries of and papers on state of their research at the end of the second semester. The best papers, by decision of the academic advisers, are published in the journal *Századok*. The full manuscript of their research results has to be submitted by the end of the second year following disbursement of the grant.

The research scholars undertake to submit the full manuscript of their research results by the end of the second year following the disbursement of the grant.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS HABSBURG KUTATÁSI ÖSZTÖNDÍJRA (001)

A Habsburg-kori kutatások Közalapítvány és a Habsburg Történeti Intézet
pályázatot hirdet

9 hónapos kutatási ösztöndíjra

a Habsburg Birodalom és Magyarország közel négy évszázados (1526–1918 közötti)
**közös története meghatározó témaköreinek kutatásához és a Habsburg–magyar
kapcsolatok kevésbé vizsgált problémáinak feltárásához**

Az ösztöndíjra pályázhat az a magyar vagy külföldi állampolgár, aki

- ☞ PhD (vagy ennek megfelelő tudományos) fokozattal, vagy legalább doktori abszolutóriummal rendelkezik,
- ☞ a pályázat benyújtásának évében még nem töltötte be a 40. életévét,
- ☞ pályázati témájában vannak publikációi,
- ☞ vállalja, hogy ösztöndíja lejártát követően 2 éven belül monográfiában publikálja kutatási eredményeit (vagy legalább nyomdakész kéziratot mutat be),
- ☞ vállalja, hogy részt vesz a Habsburg Történeti Intézet műhelyszemináriumain, melyek keretében egy alkalommal előadást tart kutatási eredményeiről és kutatásai módszertanáról, illetve
- ☞ ösztöndíjának időtartama alatt részt vesz a Habsburg Történeti Intézet más rendezvényein.

Az elbírálásnál előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek doktori disszertációk befejezésére irányulnak.

A nyertes pályázók

- ☞ 9 hónapon keresztül (évek során változó összegű) havi ösztöndíjban részesülnek,
- ☞ tudományos munkájuk végzéséhez igénybe vehetik az Intézet infrastruktúráját,
- ☞ legsikeresebb munkáik megjelennek a Habsburg Történeti Intézet által támogatott kiadvány-sorozatban.

A pályázáshoz szükséges dokumentumok:

- ☞ hiánytalanul kitöltött adatlap,
- ☞ kutatási program (5 oldalon, a következő fejezetekben: a téma jelentősége, előzetes kutatások, a tervezett kutatás munkaterve, várható eredmények és ezek közzétételének módja),
- ☞ szakmai önéletrajz,
- ☞ publikációs jegyzék (önálló kötetek, könyvfejezetek, tanulmányok, recenziók, előadások), ösztöndíjak, oktatási tevékenység,
- ☞ a tudományos fokozat megszerzéséről szóló oklevél másolata vagy az abszolutórium meglétét igazoló hivatalos irat,
- ☞ két (magyar vagy külföldi) kiemelkedő tudományos személyiség ajánlása.

CALL FOR APPLICATIONS

CALL FOR APPLICATIONS HABSBURG RESEARCH SCHOLARSHIP (001)

The Public Foundation for Habsburg Studies and the Institute of Habsburg History hereby invite applications for 9 month research scholarships to research key topics in the nearly four-century (1526-1918) common history of the Habsburg Empire and Hungary, and the exploration of lesser studied problems of Habsburg-Hungarian relations.

Application for a research grant is open to a Hungarian or foreign citizen who

- ☞ has a PhD (or equivalent degree) or at least the pre-research examination for such a degree
- ☞ is less than 40 years old at the time of making the application,
- ☞ has previous publications in the subject of application,
- ☞ undertakes to publish the funded work (or at least present a publishable manuscript) within 2 years of the end of the scholarship,
- ☞ undertakes to take part in the workshop seminars held by the Institute of Habsburg History and on at least one of these occasions to give a presentation of his or her research results and methodology,
- ☞ attends other events held by the Institute of Habsburg History during the grant period.

Preference will be given to applications involving completion of doctoral theses

Successful applicants will receive

- ☞ monthly grants for 9 months, of an amount which varies from year to year
- ☞ access to the Institute's Internet-linked computers and printers for carrying out their work;
- ☞ the work of the most successful will be published as part of the series of publications funded by the Institute of Habsburg History.

Application documents:

- ☞ completed application form,
- ☞ the applicant's personal research programme (5 pages, divided into the following sections: significance of the subject; previous research; previous publications; detailed plan of proposed research; expected outcome and how it will be published),
- ☞ CV.,
- ☞ list of publications (divided into the following sections: books as sole author, book chapters, papers, reviews, lectures, past grants, educational activity).
- ☞ copy of degree certificate or official certification of doctoral examination,
- ☞ references provided by two (Hungarian or foreign) persons of high academic standing.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS HABSBURG KUTATÁSI ÖSZTÖNDÍJRA (002)

A Habsburg-kori kutatások Közalapítvány és a Habsburg Történeti Intézet
pályázatot hirdet
egyszeri, összegű kutatási ösztöndíjra
a Habsburg Birodalom és Magyarország közel négy évszázados (1526–1918 közötti)
közös története *meghatározó témaköreinek* kutatásához és a Habsburg–magyar
kapcsolatok *kevésbé vizsgált* problémáinak feltárásához

Az ösztöndíjra életkor szerinti megkötés nélkül pályázhat az a magyar állampolgár, aki

- ☞ állandó munkahellyel, vagy nyugdíjjal és
- ☞ PhD (vagy ennek megfelelő tudományos) fokozattal rendelkezik,
- ☞ pályázati témájában már megjelent önálló munkája,
- ☞ vállalja, hogy az ösztöndíj elnyerését követően, 3 éven belül monográfiában publikálja kutatási eredményeit (vagy legalább nyomdakész kéziratot mutat be),
- ☞ vállalja, hogy kutatási eredményeiről és kutatásai módszertanáról egy alkalommal előadást tart a Habsburg Történeti Intézet egyik műhelyszemináriumán, illetve
- ☞ részt vesz a Habsburg Történeti Intézet más rendezvényein.

A nyertes pályázók

- ☞ egy összegű ösztöndíjban részesülnek,
- ☞ legsikeresebb munkáik megjelennek a Habsburg Történeti Intézet által támogatott kiadvány-sorozatban.

A pályázáshoz szükséges dokumentumok:

- ☞ Hiánytalanul kitöltött adatlap,
- ☞ Kutatási program (5 oldalon, a következő fejezetekben: a téma jelentősége, előzetes kutatások, a tervezett kutatás munkaterve, várható eredmények és ezek közzétételének módja),
- ☞ Szakmai önéletrajz,
- ☞ Publikációs jegyzék (önálló kötetek, könyvfejezetek, tanulmányok, recenziók, előadások), ösztöndíjak, oktatási tevékenység,
- ☞ Tudományos fokozat megszerzéséről szóló oklevél másolata vagy a doktori szigorlat letételét igazoló hivatalos irat,
- ☞ Két (magyar vagy külföldi) kiemelkedő tudományos személyiség ajánlása.

CALL FOR APPLICATIONS

CALL FOR APPLICATIONS HABSBURG RESEARCH SCHOLARSHIP (002)

The Public Foundation for Habsburg Studies and the Institute of Habsburg History
hereby invite applications for
single lump-sum research scholarships
to research key topics in the nearly four-century (1526-1918)
common history of the Habsburg Empire and Hungary,
and the exploration of lesser studied problems of Habsburg-Hungarian relations.

Application for a research scholarship is open to a Hungarian or foreign citizen of any age who

- ☞ has a permanent job or pension,
- ☞ has a PhD (or equivalent degree),
- ☞ has already published in his or her own right on the subject of the application,
- ☞ undertakes to publish in a monograph the outcome of the funded research (or at least to present a publishable manuscript) within 3 years of competition of the research plan submitted,
- ☞ undertakes to give a presentation on his or her research results and research methods at a workshop seminar in the Institute of Habsburg History,
- ☞ attends other events held by the Institute of Habsburg History

Successful applicants will receive

- ☞ a lump-sum scholarship
- ☞ the work of the most successful will be published as part of the series of publications funded by the Institute of Habsburg History.

Application documents:

- ☞ completed application form,
- ☞ the applicant's personal research programme (5 pages, divided into the following sections: significance of the subject; previous research; previous publications; detailed plan of proposed research; expected outcome and how it will be published),
- ☞ CV.,
- ☞ list of publications (divided into the following sections: books as sole author, book chapters, papers, reviews, lectures, past grants, educational activity).
- ☞ copy of degree certificate or official certification of doctoral examination,
- ☞ references provided by two (Hungarian or foreign) persons of high academic standing.

BALLA TIBOR

Végzettség: JATE TTK (Szeged), földrajz–történelem

Tudományos fokozat: PhD, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, hadtudomány (2001)

Kutatási terület: Az osztrák–magyar haderő és a Magyar Királyi Honvédség 1868–1914 közötti története, valamint I. világháborús szereplése

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az I. világháborús osztrák–magyar tábornoki kar életpályája és I. világháborús alkalmazása

TIBOR BALLA

First degree: József Attila University, Faculty of Science (Szeged), Geography and History

Postgraduate qualification: PhD, Zrínyi Miklós National Defense University, Military Science (2001)

Research area: Austro–Hungarian military forces and the Hungarian Royal Defence Force 1868–1914, and their roles in the First World War

Title of research supported by scholarship: The career of Austro–Hungarian staff officers in the First World War, and their employment in the war

BARBARICS ZSUZSA

Végzettség: PTE BTK, történelem–német

Szigorlat: Karl-Franzens Universität Doktorische Schule (Graz), történelem

Kutatási terület: Habsburg-oszmán diplomáciai kapcsolatok, információ-áramlás és hírközlés a kora újkorban; a Habsburg Birodalom törökképének vizsgálata kéziratos és nyomtatott médiumok alapján; a kéziratos Neue Zeitungen kommunikációs hálózata

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Médiumok a Habsburg Birodalomban, a kéziratos Neue Zeitungen szerepe és jelentősége a kora újkorban

ZSUZSA BARBARICS

First degree: University of Pécs, History and German

Postgraduate examination: Karl-Franzens Universität Doctoral School (Graz), history

Research area: Habsburg–Ottoman diplomatic relations, information flow and intelligence in the early modern age; the Turkish view of the Habsburg Empire through manuscripts and printed media; the communications network of the handwritten Neue Zeitungen

Title of research supported by scholarship: Media in the Habsburg Empire, the role and significance of the Neue Zeitungen in the early modern age

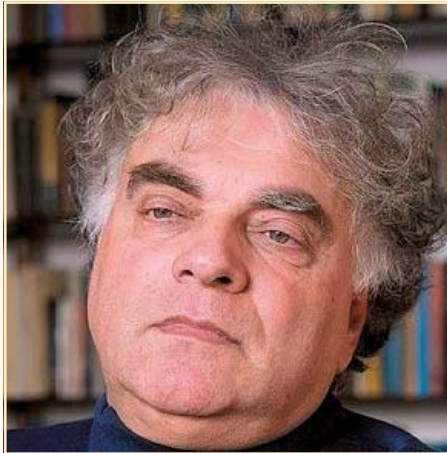
BESSENYEI JÓZSEF

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–könyvtár–levéltár

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, történelemtudomány (1997)

Kutatási terület: Közép-Európa 16–17. századi politikai története; magyar országgyűlések a kora újkorban; magyar gazdaságtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az 1646–47. évi pozsonyi országgyűlés

JÓZSEF BESSENYEI

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History, Library Studies and Archive Studies

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, history (1997)

Research area: 16th–17th century political history of Central Europe; Hungarian parliaments in the early modern age; Hungarian economic history

Title of research supported by scholarship: The 1646–47 Pozsony Parliament

CIEGER ANDRÁS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–politikaelmélet

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelemtudomány (2003)

Kutatási terület: A dualizmus kori politikai rendszer (kormányzati döntéshozatal működése, a korrupciós vádaskodás anatómiája); a 19. századi magyar politikai gondolkodás története (a liberalizmus paradigmaváltásai); a dualizmus kori politikai élet társadalomtörténete (a helyi politikai elit kutatása, a politikai kultúra vizsgálata); Lónyai Menyhért életrajza

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Lónyay Menyhért magyar, ill. közös pénzügyminiszter, majd magyar miniszterelnök teljes életrajzának megírása (1822–1884)

ANDRÁS CIEGER

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Political Theory

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, history (2003)

Research area: The political system of the Era of Dualism (government decision-making, the anatomy of corruption accusations); the history of 19th century Hungarian political thinking (paradigm changes of liberalism); the social history of the political life of the Era of Dualism (local political elites, political cul-

ture); biography of Menyhért Lónyhai

Title of research supported by scholarship: full biography of Menyhért Lónyhai, Finance Minister of Hungary and of the Empire (1822–1884)

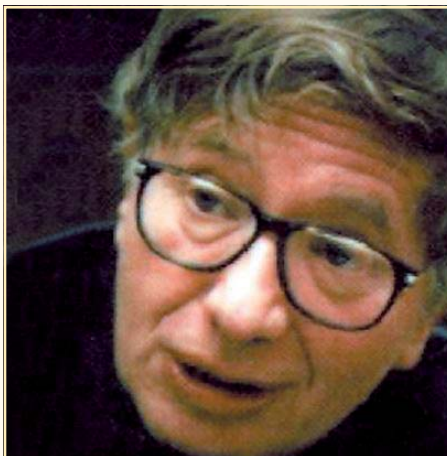
ERŐS FERENC

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), pszichológia

Tudományos fokozat: MTA doktora, MTA Doktori Tanácsa, pszichológia (2002)

Kutatási terület: Az identitás és az előítélet szociálpszichológiája; pszichoanalitikus szociálpszichológia; a pszichoanalízis története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A pszichoanalízis Bécsben és Budapesten: eszmetörténeti és tudománytörténeti vizsgálódások

FERENC ERŐS

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Psychology

Postgraduate qualification: DSc., Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, Psychology (2002)

Research area: Social psychology of identity and prejudice; psychoanalytic social psychology; history of psychoanalysis

Title of research supported by scholarship: Psychoanalysis in Vienna and Budapest: studies in the history of ideas and history of science

FARAGÓ TAMÁS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–muzeológia

Tudományos fokozat: MTA doktora, MTA Doktori Tanácsa, szociológia (1999)

Kutatási terület: Magyar és közép-európai történeti demográfia; 18–19. századi társadalomtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Felvidék (a volt királyi Magyarország északi része) népességének alakulása a 16. század végétől az I. világháborúig

TAMÁS FARAGÓ

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Museum Studies

Postgraduate qualification: DSc., Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, Sociology (1999)

Research area: Historical demography of Hungary and Central Europe; 18th-19th century social history

Title of research supported by scholarship: The population of Upper Hungary (the northern part of the former Kingdom of Hungary) from the late 16th century up to the First World War

GYÖNGYÖSSY MÁRTON

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–régészet

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelemtudomány (régészet) (2002)

Kutatási terület: Középkori és kora újkori pénztörténet, gyűjteménytörténet, tudománytörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A királyi Magyarország pénz-története, 1526–1608

MÁRTON GYÖNGYÖSSY

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Archaeology

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (Archaeology) (2002)

Research area: Financial history, history of collections and history of scholarship in the middle ages and early modern age

Title of research supported by scholarship: The financial history of the Kingdom of Hungary, 1526–1608

HUNYADI ATTILA GÁBOR

Végzettség: Babeş-Bolyai Tudományegyetem történelem–filozófia (Kolozsvár)

Szigorlat: Történettudományi Doktori Iskola, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, gazdaságtörténet (2002)

Kutatási terület: A szövetkezeti intézményrendszerek gazdaságpolitikai, társadalompolitikai és kulturális szerepe a nemzeti és nemzetiségi mozgalmakban

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A nemzetiségi szövetkezeti intézményrendszerek kialakulása és jelentősége az Osztrák-Magyar Monarchia nemzetté válási folyamatában

ATTILA GÁBOR HUNYADI

First degree: Babeş-Bolyai University (Cluj-Napoca), History and Philosophy

Postgraduate examination: History Doctoral School, Pázmány Péter Catholic University, Economic History (2002)

Research area: The political (economic and social policy) and cultural role of solidarity organisations in the national movements

Title of research supported by scholarship: The formation of national solidarity organisations and

their significance in nation-formation in the Austro-Hungarian Monarchy

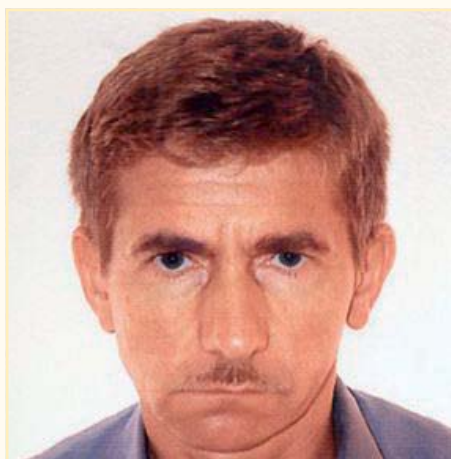
KALMÁR JÁNOS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–művészettörténet

Tudományos fokozat: kandidátus, MTA Doktori Tanácsa, történettudomány (1995)

Kutatási terület: Habsburg-berendezkedés a török kiűzése utáni Magyarországon és Erdélyben (az „Einrichtungswerk” kritikai kiadása); a Habsburg-kormányzat és Magyarország viszonya a 18. század első felében (III. Károly)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Habsburg uralkodói nevelés a 17. század végén

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and History of Art

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, History (1995)

Research area: Habsburg governance in Hungary and Transylvania after the expulsion of the Turks (critical edition of Einrichtungswerk); the relations between the Habsburg government and Hungary in the first half of the 18th century (Charles III).

Title of research supported by scholarship: Habsburg royal education in the late 17th century

KAPOSI ZOLTÁN

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem–gazdaságtörténet

Tudományos fokozat: kandidátus, habilitáció, MTA, TMB, történettudomány (1994)

Kutatási terület: 18–19. századi gazdaság- és társadalomtörténet, azon belül korábban uradalomtörténet és agrártörténet, az utóbbi 10 évben várostörténet, kereskedelem-történet, vállalkozói elit kutatása

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Iparos és kereskedő vállalkozók mobilitása az osztrák–magyar határ mentén (1700–1850)

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History and Economic History

Postgraduate qualification: Candidate's degree, habilitation, Hungarian Academy of Sciences, Academic Qualifications Committee, History (1994)

Research area: 18th–19th century economic and social history, particularly government history and agricultural history, in the last ten years urban history, trade history and research of the business elite

Title of research supported by scholarship: Mobility of artisans and traders across the Austro–Hungarian border (1700–1850)

ZOLTÁN KAPOSI

KENYERES ISTVÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–levéltár

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, kora újkori magyar történelem (2003)

Kutatási terület: A királyi Magyarország kormányzat- és pénzügyigazgatás-története, kamarai bevételek és kiadások, kamarai igazgatás, uradalmak igazgatása és gazdálkodása, végvári katonaság élelmezése, kamarai tisztviselői karrierek kutatása (16–17. század)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A Habsburg pénzügyigazgatás törekvései a magyarországi várbirtokrendszer korszerűsítésére a 16. században

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Archive Studies

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, Early Modern Hungarian History (2003)

Research area: Government and financial administration history of the Kingdom of Hungary, research into the income and expenditure of chambers, chamber administration, rulers' administration and financial management, victualling of border forts, careers of chamber office-bearers (16th–17th centuries)

Title of research supported by scholarship: Attempts by the Habsburg financial authorities to modernise the system of royal estates (várbirtok) in the 16th century.

KEREKES DÓRA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–török

Szigorlat: ELTE Közép- és Kora Újkori Egyetemes Történeti Tanszék, történelem (2003)

Kutatási terület: Császári információszerzés az Oszmán Birodalomban; Európai diplomaták az Oszmán Birodalomban

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: „Szép szóval kard helyett”. Császári információszerzés az Oszmán Birodalomban a magyarországi viszszafoglaló háborúk idején

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Turkish

Postgraduate examination: Eötvös Loránd University, Department of Medieval and Early Modern General History, History (2003)

Research area: Imperial information-gathering in the Ottoman Empire; European diplomats in the Ottoman Empire.

Title of research supported by scholarship: „Fine words instead of the sword”. Imperial information gathering in the Ottoman Empire

during the reconquest of Hungary

DÓRA KEREKES

KHAVANOVA OLGA

Végzettség: Moszkvai Állami Lomonoszov Egyetem, történelem

Tudományos fokozat: „kandidat nauk” (=PhD), OTA Szlavisztikai Intézete, történelem (1994)

Kutatási terület: A Habsburg Monarchia története a 18. században, nemzeti öntudat kialakulása, elitképzérendszer és politikum

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Elitoktatás a 18. században Magyarországon

First degree: Moscow State Lomonosov University, History

Postgraduate qualification: „kandidat nauk” (=PhD), Russian Academy of Sciences, Institute of Slavonic Studies, History (1994)

Research area: History of the Habsburg Monarchy in the 18th century, formation of national awareness, the elite training system and policy

Title of research supported by scholarship: Elites, education, social mobility in the eighteenth century in Hungary

KÖVÉR GYÖRGY

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem–orosz

Tudományos fokozat: kandidátus (PhD), MTA, TMB, történelemtudomány (1994)

Kutatási terület: Az Osztrák–Magyar Monarchia társadalom- és gazdaságtörténete (bankok, pénzügyek, középosztályok, bankárok, egyéni és kollektív biográfia)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Egy osztrák–magyar crédito mobilier Budapesten. Az Österreichische Creditanstalt és a Magyar Általános Hitelbank kartelljének közös bank- és áruosztálya (1870–1900)

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History and Russian

Postgraduate qualification: Candidate's degree (PhD), Hungarian Academy of Sciences, Academic Qualifications Committee, History (1994)

Research area: Social and economic history of the Austro–Hungarian Monarchy (banks, finance, the middle classes, bankers, individual and collective biography)

Title of research supported by scholarship: An Austro–Hungarian crédito mobilier in Budapest. The banking and commodities department of the cartel comprising the Österreichische Creditanstalt and the Magyar Általános Hitelbank (1870–1900)

GYÖRGY KÖVÉR

LANDGRAF ILDIKÓ

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–finn nyelv és irodalom–néprajz

Tudományos fokozat: kandidátus, MTA Doktori Tanácsa, néprajz (1999)

Kutatási terület: Mondakutatás. Hősök és hőstípusok a magyar történeti mondahagyományban. A magyar történeti mondák rendszerezése, számítógépes adatbázisának kiépítése. Az írott kultúra hatása a folklorra. Népi írásbeliség, naplók, visszaemlékezések. Műfajelmélet, katalogizálási kérdések

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Történeti valóság és mondai hősteremtés; a 19–20. századi Habsburgok alakja a népi kultúrában; a kiegyezés, a Monarchia, az I. világháború és a Monarchia szétesésének emléke

ILDIKÓ LANDGRAF

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History, Finnish Language and Literature and Ethnography

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, Ethnography (1999)

Research area: Anecdote research. Heroes and hero types in Hungarian historical anecdotal traditions. Systematisation of Hungarian historical anecdotes, construction of a computer database. The effect of written culture on folklore. Popular literacy, diaries,

memories. Theory of the subject, and cataloguing issues.

Title of research supported by scholarship: Historical reality and popular hero creation; 19th–20th century Habsburg figures in popular culture; folk memories of the Compromise, the Monarchy, the First World War and the disintegration of the Monarchy

MAGYAR ZOLTÁN

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem–néprajz–irodalom

Tudományos fokozat: PhD, Debreceni Egyetem, néprajz–folklorisztika (2000)

Kutatási terület: Történeti és helyi mondák; magyar szentkultusz; magyar néprajzi tájak mondakutatása

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Habsburgok a közép-európai népi kultúrában

ZOLTÁN MAGYAR

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History, Ethnography and Literature

Postgraduate qualification: PhD, University of Debrecen, Ethnography and Folk Studies (2000)

Research area: Historical and local anecdotes; the cult of saints in Hungary; anecdotal research of Hungarian ethnographical regions

Title of research supported by scholarship: The Habsburgs in Central European folk culture

OLÁH SZABOLCS

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), magyar–német

Tudományos fokozat: PhD, Debreceni Egyetem, irodalomtudomány (1999)

Kutatási terület: Prédikáció-, liturgia- és retorikatörténet a reformáció korában; közéleti szerep és információs technológia a kora újkorban; költészettörténeti, líraelméleti, antropológiai vizsgálatok a régi és a kortárs költészet összevetésével; médiaelmélet és irodalomtörténet kapcsolatai

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A Habsburg név retorikus szerepei és az uralkodó képe hungarikumokban (1527–1593)

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), Hungarian and German

Postgraduate qualification: PhD, University of Debrecen, Literature (1999)

Research area: Sermons, liturgy and rhetoric history during the Reformation; public roles and information technology during the early modern age; investigations in poetic history, poetic theory and anthropology by comparison of old and contemporary poetry; links between media theory and literary history

Title of research supported by scholarship: The rhetorical roles of the Habsburg name in the royal image in Hungarian artefacts (1527–1593)

POLLMANN FERENC

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–filozófia

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, történelem (2004)

Kutatási terület: Az I. világháború magyar és egyetemes hadtörténete; az Osztrák–Magyar Monarchia és az I. világháború; Balkán az I. világháborúban

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: Az osztrák–magyar katonai és politikai vezetés szerepe az I. világháború kitörésében

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Philosophy

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2004)

Research area: The Hungarian and general history of the First World War; the Austro–Hungarian Monarchy and the First World War; the Balkans in the First World War

Title of research supported by scholarship: The role of the Austro–Hungarian military and political

leadership in the outbreak of the First World War

FERENC POLLMANN

SAHIN-TÓTH PÉTER

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–francia

Tudományos fokozat: PhD, Université Français Rabelais (Tours, Franciaország), történelem (1997)

Kutatási terület: Franciaország és Közép-Európa a 16–18. században; „határvidéki” nemességek (Lotaringia, Elzász, Franche-Comté, Rajnavidék) a francia monarchia és a Habsburgok szolgálatában; a Habsburg Monarchia katonai, politikai és társadalmi elitjei a 16–18. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A császártól a földművelőig: elzásziak és lotaringiaiak a bécsi udvarban és Magyarországon (16–18. század)

PÉTER SAHIN-TÓTH

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and French

Postgraduate qualification: PhD, Université Français Rabelais (Tours, Fr.), History (1997)

Research area: France and Central Europe in the 16th–18th century; „border” nobilities (Lotharingia, Alsace, Franche-Comté, the Rheinland) in the service of the French crown and the Habsburgs; the Habsburg Monarchy’s military, political and social elites in the 16th–18th centuries.

Title of research supported by scholar-

arship: Emperors and ploughmen: Alsatians and Lorraines in the Court of Vienna and in Hungary (16th–18th centuries)

SOÓS ISTVÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–orosz nyelv és irodalom

Tudományos fokozat: történettudomány kandidátusa, MTA Doktori Tanácsa, történelem (1996)

Kutatási terület: 18–19. századi magyar társadalom- és művelődéstörténet (1740–1830); Magyarország betelepítése a 18. században, különös tekintettel a németiségre; a magyar történetírás története a 18. és 19. században; József főherceg nádor politikai és kulturális tevékenysége (1796–1835)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A Magyar Királyság a Habsburg Monarchiában (1812–1825). Az ún. „országgyűlés nélküli időszak”

ISTVÁN SOÓS

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Russian Language and Literature

Postgraduate qualification: Candidate’s Degree, Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, History (1996)

Research area: 18th–19th century social and cultural history (1740–1830); settlers in Hungary in the 18th century, particularly Germans; Hungarian historiography in the 18th and 19th century; the political and cultural activity of Crown Prince Joseph (1796–1835)

Title of research supported by

scholarship: The Kingdom of Hungary in the Habsburg Monarchy 1812–1825. The „Period without a Parliament”

VELIKY JÁNOS

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem–néprajz

Tudományos fokozat: kandidátus, MTA Doktori Tanácsa, történelem (1996)

Kutatási terület: Eszme-, intézmény- és társadalomtörténet Magyarországon a 19. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Vélemények, politikai viták az állam és intézményei szerepéről az 1840-es években – a Habsburg Birodalom és Magyarország viszonya a polgári átalakulás folyamatában

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History and Ethnography

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, History (1996)

Research area: History of ideas, history of institutions and social history in Hungary in the 19th century

Title of research supported by scholarship: Opinions, political disputes and the role of the state and its institutions in the 1840s

VITEKNÉ BALOGH PIROSKA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), magyar nyelv és irodalom–történelem–latin nyelv és irodalom

Szigorlat: ELTE BTK Magyar Irodalomtudományi Doktori Iskola, Felvilágosodás, Magyar Irodalom Alprogram, irodalomtudomány (2003)

Kutatási terület: Schedius Lajos János életműve és kapcsolatai; a 18. századi magyarországi latinitás (Ephemerides Budenses, Dayka Gábor életműve, a korabeli latin költészet); az irodalom intézményrendszere a 18-19. században; kánonképződés és jelenkori magyar szépirodalom

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Schedius Lajos János (1768–1847) – mint a 18–19. századi Habsburg kultúrpolitika reprezentánsa

PIROSKA BALOGH VITEK

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Hungarian language and literature, History, Latin language and literature

Postgraduate examination: Eötvös Loránd University Hungarian Literature Doctoral School, the Enlightenment, Hungarian Literature Subprogramme, Literature (2003)

Research area: The work and relationships of Lajos János Schedius; Latin culture in 18th century Hungary; literary institutions in the 18th–19th centuries; canon formation

and recent Hungarian literature

Title of research supported by scholarship: Lajos János Schedius (1768–1847), representative of 18th–19th century Habsburg cultural policy

VÖRÖS KATI

Végzettség: Janus Pannonius Tudományegyetem BTK (Pécs), történelem
Tudományos fokozat: MA, Central European University, (Central European) History (1998)

Szigorlat: The University of Chicago, Division of the Social Sciences, Department of History, modern European history (2003)

Kutatási terület: Magyar–zsidó együttélés, zsidó asszimiláció és identitás, magyar asszimilációs politika és a „zsidókérdés” a 19. és 20. században; a magyar–zsidó történetírás problematikája, vitás kérdései, 1989 utáni fejlődése, a történelem és emlékezet, ill. identitás kapcsolata

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Liberálisok, antiszemiták és zsidók Magyarországon: a tiszzaeszlári vérvád

KATI VÖRÖS

First degree: Janus Pannonius University (Pécs), History

Postgraduate qualification: MA, Central European University, (Central European) History (1998)

Postgraduate examination: The University of Chicago, Division of the Social Sciences, Department of History, modern European history (2003)

Research area: Hungarian–Jewish coexistence, Jewish assimilation and identity, Hungarian assimilation policy and the „Jewish Question” in the 19th and 20th centuries; problems and disputed issues in Hungarian–Jewish historiography and its development since 1989; how history relates to memory and identity

Title of research supported by scholarship: Liberals, Antisemites and Jews in Hungary: The Tiszaeszlár Blood Libel Affair as a Transforming Event in the History of the Liberal State, 1867–1895

BARISKA ISTVÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), magyar–német–levéltár

Tudományos fokozat: PhD, Debreceni Egyetem, történelem (2002)

Kutatási terület: Nyugat-Magyarország 16–17. századi térségtörténete, várostörténete, igazgatás-, jog-, adó- és kormányzattörténete; Magyarország török kori forrásai

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Habsburg-intézmények a 16–17. századi Nyugat-Magyarországon

ISTVÁN BARISKA

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Hungarian, German and Archive Studies

Postgraduate qualification: PhD, University of Debrecen, History (2002)

Research area: the regional, urban, administrative, legal, tax and government history of West Hungary in the 16th and 17th centuries; Turkish Era sources on Hungary

Title of research supported by scholarship: Habsburg institutions in 16th–17th century West Hungary

BENDA BORBÁLA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), levéltár

Szigorlat: ELTE BTK, Történettudomány Doktoriskola (2001)

Kutatási terület: Kora újkori életmód, főúri udvarok társadalma és életmódja

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A 17. századi magyar főúri udvarok étkezési szokásainak vizsgálata és összevetése a korabeli Európával, különös tekintettel a bécsi udvarra

BORBÁLA BENDA

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Archive Studies

Postgraduate examination: Eötvös Loránd University, History Doctoral School (2001)

Research area: Lifestyles in the early modern era, society and lifestyle in aristocratic courts

Title of research supported by scholarship: Study of 17th century Hungarian aristocratic courts and comparison with Europe, particularly the Vienna court

CZIGÁNY ISTVÁN

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem–földrajz

Tudományos fokozat: kandidátus, MTA, történelemtudomány (1998)

Kutatási terület: 17–18. századi magyar és egyetemes had-, gazdaság- és térképtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A királyi Magyarország társadalmi militarizálódásának hadügyi és politikai problémái (1670–1711)

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History and Geography

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences, History (1998)

Research area: 17th–18th century Hungarian and general military and economic history, history of cartography

Title of research supported by scholarship: Military and political problems of the social militarization of the kingdom of Hungary (1670–1711)

CSEHNÉ LENGYEL BEATRIX

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–népművelés–új- és legújabb kori történeti muzeológia

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelemtudományok (19. századi magyar történelem) (2003)

Kutatási terület: A magyar fotográfia története, fotóikonográfiai kutatások, fotókerámia-történet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Habsburg-fotográfiák; a Habsburg-család fényképei a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtárában

BEATRIX LENGYEL CSEH

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History, Popular Education and Historical Museology of the recent and present ages

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (19th century Hungarian History) (2003)

Research area: History of Hungarian photography, photo-iconographic research, photoceramic history

Title of research supported by scholarship: Habsburg photography; photographs of the Habsburg

family in the Hungarian National Museum Historical Photographic Archive

DEÁK ÁGNES

Végzettség: JATE BTK (Szeged), magyar-történelem

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelem (2000)

Kutatási terület: Nemzetiségpolitika Magyarországon a 19. században; liberalizmus és nacionalizmus a 19. századi Habsburg Birodalomban; 19. századi európai eszmétörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Államrendőrség és informátori hálózat az Osztrák Császárságban és Magyarországon a neoabszolutizmus idején (1849–1862)

ÁGNES DEÁK

First degree: József Attila University (Szeged), Hungarian and History

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2000)

Research area: Nationalities policy in Hungary in the 19th century; liberalism and nationalism in the 19th century Habsburg Empire; 19th century European history of ideas

Title of research supported by scholarship: State police and the informer network in the Austrian Empire and Hungary during the period of neoabsolutism (1849–1862)

KORPÁS ZOLTÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–spanyol

Tudományos fokozat: PhD, ELTE Doktori Tanács, történettudomány (2003)

Kutatási terület: 16. századi magyar történelem; V. Károly; Spanyolország kora újkori történelme; prekolombiánus és gyarmati Latin-Amerika; spanyol diplomáciatörténet és hadtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Magyarország V. Károly törökellenes politikájában

ZOLTÁN KORPÁS

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Spanish

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University Doctoral Council, History (2003)

Research area: 16th century Hungarian history; Charles V; early modern history of Spain; pre-Colombian and colonial Latin America; Spanish diplomatic and military history

Title of research supported by scholarship: Hungary in Charles V's anti-Turkish policy

KRÁSZ LILLA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem-német

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történettudomány (2001)

Kutatási terület: Kora újkori orvostörténet; kora újkori egyetemes és magyar társadalomtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az orvosértelmiség a 18. századi Habsburg Monarchiában

LILLA KRÁSZ

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and German

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2001)

Research area: Early modern medical history; early modern general and Hungarian social history

Title of research supported by scholarship: Medical intellectuals in the 18th-century Habsburg Monarchy

LANGENTHALNÉ BAJI ÉTELKA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–orosz nyelv és irodalom

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelem (1997)

Kutatási terület: 19–20. századi magyar fotótörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Habsburg-fotográfiák; a Habsburg-család fényképei a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtárában; katalógus

ÉTELKA BAJI LANGENTHAL

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Russian Language and Literature

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (1997)

Research area: 19th–20th century Hungarian photographic history

Title of research supported by scholarship: Habsburg photography; photographs of the Habsburg family in the Hungarian National Museum Historical Photographic Archive; Catalogue

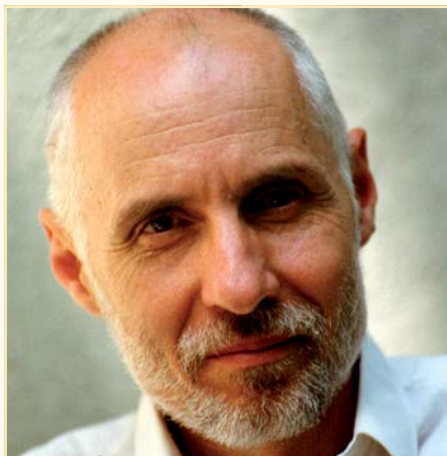
MISKOLCZY AMBRUS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–francia

Tudományos fokozat: történelemtudomány doktora, MTA, történelemtudomány (1997)

Kutatási terület: Eszmetörténet, gazdaságtörténet, művelődéstörténet, politikatörténet (Románia, Magyarország, Erdély, Európa, 18–20. század)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Egy demokratikus politikai kultúra lehetőségei a soknemzetiségű Habsburg Birodalomban (1790–1840)

AMBRUS MISKOLCZY

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and French

Postgraduate qualification: Doctor of History, Hungarian Academy of Sciences, History (1997)

Research area: History of ideas, economic history, cultural history, political history (Romania, Hungary, Transylvania, Europe in the 18th–20th centuries)

Title of research supported by scholarship: Opportunities for democratic political culture in the multi-ethnic Habsburg Empire (1790–1840)

NÉMETH ISTVÁN H.

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–levéltár

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelem (2002)

Kutatási terület: Magyarország kora újkori (16–17. század) gazdaság és társadalomtörténete, várostörténet; főként a városok országrendiségével és politikai tevékenységükkel kapcsolatos kutatások; az állam és a városok politikai kapcsolatai, várospolitikai; a kora újkori város hatalmi elitjének szerepe

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az abszolutista várospolitikai jellemzői és hatásai a Magyar Királyságban és a Habsburg Birodalomban (17. század)

ISTVÁN H. NÉMETH

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Archive Studies

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2002)

Research area: Early modern (16th–17th century) economic, social and urban history of Hungary; mainly research into urban nobles and their political activity; political relations between the state and the cities, urban policy; the role of the power elite of the early modern city

Title of research supported by scholarship: Characteristics and effects of the absolutist urban policy in the Kingdom of Hungary and the Habsburg Empire (17th century)

OBORNI TERÉZ

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–levéltár

Tudományos fokozat: CSc, MTA, történettudomány (1999)

Kutatási terület: Magyar (és erdélyi) kormányzattörténet a kora újkorban; az Erdélyi Fejedelemség kialakulásának, kezdeti fejlődésének kérdései; az Erdélyi Fejedelemség története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Váradtól Speyerig: a Habsburg-hatalom megszilárdulása Magyarországon; kelet-közép-európai diplomácia (1538–1570)

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Archive Studies

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences, History (1999)

Research area: Hungarian (and Transylvanian) government history in the modern age; the formation of the Principality of Transylvania, early development issues; history of the Principality of Transylvania

Title of research supported by scholarship: From Várád to Speyer:

consolidation of Habsburg power in Hungary; Central-Eastern European diplomacy (1538–1570)

PAÁL VINCE

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–német

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történelem (2004)

Kutatási terület: Magyarország története a 20. század első felében (nemzetiségi kérdés, külpolitika); a Duna-medence nemzetiségi viszonyai, regionális tudatok a 19. és 20. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Gratz Gusztáv politikai pályája a dualizmus korában

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and German

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2004)

Research area: History of Hungary in the first half of the 20th century (ethnic question, foreign policy); ethnic affairs in the Danube basin, regional consciousness in the 19th and 20th century.

Title of research supported by scholarship: Gusztáv Gratz's political career in the Era of Dualism

VINCE PAÁL

PAPP SÁNDOR

Végzettség: JATE BTK (Szeged), ELTE BTK (Budapest), török-történelem-magyar

Tudományos fokozat: PhD, Univer-sität Wien, turkológia, oszmanisztika (1998)

Kutatási terület: Az Oszmán Biroda-lom története a 16–17. században, az Oszmán Birodalom vazallus országai; török diplomáciatörténet, oszmán-török paleográfia, nem törökül írt oszmán iratok datálási problémái; 17–18. századi Habsburg-ellenes magyar rendi mozgalmak török kapcsolata; az erdélyi fejedelmi beiktatások iratanyaga, a Rákóczi szabadságharc oszmán diplomáciája, Rákóczi József portai kapcsolatai

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Habsburg-magyar-török diplomáciai kapcsolatok a 17. században

First degree: József Attila University (Szeged), Eötvös Loránd University (Budapest), History and Turkish

Postgraduate qualification: PhD, Universität Wien, Turkology, Ottoman Studies (1998)

Research area: History of the Ottoman Empire in the 16th–17th century, vassal states of the Ottoman Empire; Turkish diplomatic history, Ottoman-Turkish palaeography, problems of dating Ottoman documents not written in Turkish; Turkish links of 17th–18th century anti-Habsburg Hungarian

aristocratic movements; inauguration documents of Transylvanian princes, the Ottoman diplomacy of the Rákóczi War of Independence, József Rákóczi's relations with the Porta

Title of research supported by scholarship: Habsburg-Hungarian and Turkish diplomatic relations in the 17th century

PILKHOFER MÓNICA

Végzettség: Janus Pannonius Tudományegyetem BTK (Pécs), történelem

Tudományos fokozat: PhD, Pécsi Tudományegyetem, történelem (2003)

Kutatási terület: Építészet és társadalom kapcsolata az Osztrák-Magyar Monarchiában; Pécs építésze a századfordulón; historizmus és szecesszió

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az Osztrák-Magyar Monarchia városi épületállományának változásai 1869–1910 között

First degree: Janus Pannonius University (Pécs), History

Postgraduate qualification: PhD, University of Pécs, History (2003)

Research area: Relationship between architecture and society in the Austro-Hungarian Monarchy; the architecture of Pécs at the turn of the century; historic eclecticism and art nouveau.

Title of research supported by scholarship: Changes in urban architecture in the Austro-Hungarian Monarchy 1869-1910

MÓNICA PILKHOFER

SZIJÁRTÓ ISTVÁN

Végzettség: Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Kereskedelmi Kar (Budapest), nemzetközi kapcsolatok; ELTE BTK (Budapest), történelem
Tudományos fokozat: kandidátus, MTA Doktori Tanácsa, történelemtudomány (1998)

Kutatási terület: Magyarország a 18. században, elsősorban az országgyűlés és a köznemesség társadalomtörténete; a történelem elmélete és története, különös tekintettel a történeti antropológiára és a mikrotörténelemre
Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A 18. századi diéta

Title of research supported by scholarship: The 18th century Diet

ISTVÁN SZIJÁRTÓ

First degree: Karl Marx University of Economics (Budapest), International Relations; Eötvös Loránd University (Budapest), History

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences Doctoral Council, History (1998)

Research area: Hungary in the 18th century, particularly social history of the parliament and the middle gentry; theory and history of history, especially historical anthropology and micro-history

ZAKAR PÉTER

Végzettség: JATE BTK (Szeged), történelem–filozófia

Tudományos fokozat: PhD, Janus Pannonius Tudományegyetem (Pécs), történelemtudomány (1998)

Kutatási terület: A császári–királyi tábori püspökség története; az 1848–49-es forradalom és szabadságharc története; a késői jozefinizmus története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A császári–királyi tábori püspökség története (1773–1867)

First degree: József Attila University (Szeged), History and Philosophy

Postgraduate qualification: PhD, Janus Pannonius University (Pécs), History (1998)

Research area: History of the imperial military chaplaincy; history of the 1848–49 Revolution and War of Independence; history of latter Josephinism

Title of research supported by scholarship: History of the imperial military chaplaincy (1773–1867)

ALMÁSI GÁBOR

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem; UCL (London), történelem–antropológia

Tudományos fokozat: PhD, Közép-európai Egyetem, történelem; UCL (MA) történelem, antropológia (2005)

Kutatási terület: 16. századi eszme- és vallástörténet; 16. századi Habsburg császári udvar története; késő reneszánsz és humanizmus; kora új-kori értelmiség története; történeti antropológia

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: Két magyarországi humanista.

Dudith András és Zsámboky János karrierjének története

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History; UCL (London), History and Anthropology

Postgraduate qualification: PhD, Central European University, History; UCL (MA) History and Anthropology (2005)

Research area: 16th century history of ideas and ecclesiastical history; history of the 16th century Habsburg imperial court; late renaissance and humanism; history of early modern intellectuals; historical anthropology

Title of research supported by

scholarship: Two Hungarian humanists. The careers of András Dudith and János Zsámboky

ÁBRAHÁM BARNA

Végzettség: ELTE, Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK (Budapest), történelem–magyar–szlovák

Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történettudomány (2003)

Kutatási terület: A magyarországi etnikumok társadalomfejlődése a 19. században; a magyarországi nemzeti ideológiák a 19. században; a Balkán története a 19–20. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A szlovákok polgárosodása a dualizmus korában – társadalmi gondolkodás, nemzetépítés, asszimiláció

First degree: Eötvös Loránd University, Pázmány Péter Catholic University (Budapest), History, Hungarian and Slovakian

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2003)

Research area: The social development of ethnic groups in Hungary in the 19th century; national ideologies in Hungary in the 19th century; the 19th century history of the Balkans

Title of research supported by

scholarship: Embourgeoisement of the Slovaks in the Era of Dualism – social thinking, nation-building, assimilation

BARNA ÁBRAHÁM

CSAPÓ CSABA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–muzeológia

Tudományos fokozat: kandidátus, MTA, ELTE, történelemtudomány (1999)

Kutatási terület: A dualizmus kora: csendőrség; Ráday szegedi királyi biztossága; politikai mentalitás

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Ferenc József magyarországi utazásai

CSABA CSAPÓ

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Museology

Postgraduate qualification: Candidate's degree, Hungarian Academy of Sciences, Eötvös Loránd University, History (1999)

Research area: The Era of Dualism: state police; Ráday's royal appointment in Szeged; political mentality

Title of research supported by scholarship: Francis Joseph's visits to Hungary

FALVAYNÉ MOLNÁR MÓNIKA

Végzettség: Janus Pannonius Tudományegyetem (Pécs), ELTE BTK (Budapest), történelem–olasz–török

Szigorlat: ELTE BTK, Turkológia Doktori Program, történelemtudomány (2003)

Kutatási terület: A 16–17. századi török–magyar–olasz kapcsolatok története; Luigi Ferdinando Marsigli munkássága

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Habsburg–török határ meghúzása a karlócai béke után

MÓNIKA MOLNÁR FALVAY

First degree: Janus Pannonius University (Pécs), Eötvös Loránd University (Budapest), History, Italian and Turkish

Postgraduate examination: Eötvös Loránd University, Turkology Doctoral Programme, History (2003)

Research area: 16th–17th century Turkish–Hungarian–Italian relations; the work of Luigi Ferdinando Marsigli

Title of research supported by scholarship: The drawing of the Habsburg–Turkish border after the Peace of Karlóca

GÁNGÓ GÁBOR

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), magyar nyelv és irodalom-történelem

Tudományos fokozat: kandidátus, PhD, MTA, ELTE, irodalomtudomány, filozófia (1997, 2004)

Kutatási terület: A Habsburg Birodalom eszmétörténete; magyar irodalomtörténet; egyetemes politikai filozófia

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Eötvös József, az író, a tudós, a politikus. Egy sokszínű pálya egységes képe

GÁBOR GÁNGÓ

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Hungarian Language and Literature and History

Postgraduate qualification: Candidate's degree, PhD, Hungarian Academy of Sciences, Eötvös Loránd University, Literature, Philosophy (1997, 2004)

Research area: History of ideas of the Habsburg Empire; Hungarian literary history; general political philosophy

Title of research supported by scholarship: József Eötvös, writer, scholar and politician. A unified picture of a diverse career

GLANT TIBOR

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem-angol

Tudományos fokozat: PhD, University of Warwick, honosítva: Kossuth Lajos Tudományegyetem, történelem (1996)

Kutatási terület: Amerikai-magyar kapcsolatok; amerikai történelem és külpolitika a 20. században; I. világháború, Trianon és revízió; amerikai kultúra és film; faji sztereotípiák (sárga veszedelem)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Széchenyi család amerikai képe a Habsburg-magyar viszony tükrében a 19. században

TIBOR GLANT

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History and English

Postgraduate qualification: PhD, University of Warwick, accepted at Kossuth Lajos University, History (1996)

Research area: American-Hungarian relations; American History and foreign relations in the 20th century; the First World War, Trianon and revision; American culture and film; racial stereotypes (the yellow peril)

Title of research supported by scholarship: The American image of the Széchenyi family in the light of 19th century Habsburg-Hungarian relations

KOVÁCS ÁBRAHÁM

Végzettség: Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem

Tudományos fokozat: PhD, University of Edinburgh, történelem (2003)

Kutatási terület: Skót–magyar kapcsolatok a 19. és a 20. században; protestáns és zsidó kapcsolatok a reformkorban és a dualizmus alatt; német, svájci és angolszász egyháztársadalmi hatások (19. század)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: Az utolsó nádorné, Mária Dorottya szerepe a modern protestáns – német, svájci és angolszász – eszmék és értékek magyarországi elterjesztésében

ÁBRAHÁM KOVÁCS

First degree: Kossuth Lajos University (Debrecen), History

Postgraduate qualification: PhD, University of Edinburgh, History (2003)

Research area: Scottish–Hungarian relations in the 19th and 20th century; Protestant and Jewish relations in the Era of Reform and the Era of Dualism; German, Swiss and Anglo-Saxon church community influences (19th century)

Title of research supported by scholarship: Mária Dorottya, wife of the last palatine, and the propagation of German, Swiss and Anglo-Saxon ideas and values in Hungary

SZABÓ LEVENTE

Végzettség: Babeş-Bolyai Tudományegyetem BTK (Kolozsvár), magyar–angol (BA), irodalomtörténet (MA)

Tudományos fokozat: Az irodalomtudományok doktora, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, irodalomtudomány (2004)

Kutatási terület: Gyulai Pál életműve és a magyar irodalomtudomány társadalomtörténeti értelemben vett hivatásosodása; etnicitás és irodalom

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: Gyulay Lajos naplójának társadalomtörténete

LEVENTE SZABÓ

First degree: Babeş-Bolyai University (Cluj-Napoca), Hungarian and English (BA), Literary History (MA)

Postgraduate qualification: Doctor of Literature, Babeş-Bolyai University, Literature (2004)

Research area: The work of Pál Gyulai and the professionalisation (in the social historical sense) of Hungarian literary scholarship; ethnicity and literature

Title of research supported by scholarship: The social history of the diaries of Lajos Gyulay

TÓTH FERENC

Végzettség: JATE BTK (Szeged), történelem–francia

Tudományos fokozat: PhD, Université de Paris-Sorbonne, József Attila Tudományegyetem, történelemtudomány (1995, 1997, 2003)

Kutatási terület: Magyar–francia kapcsolatok története a 18. században; franciaországi magyar emigráció története (17–19. század)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: II. Rákóczi Ferenc fejedelem európai diplomáciája, forráskiadás és összehasonlító kutatás

FERENC TÓTH

First degree: József Attila University (Szeged), History and French

Postgraduate qualification: PhD, Université de Paris-Sorbonne, József Attila University, History (1995, 1997, 2003)

Research area: History of Hungarian–French relations in the 18th century; history of Hungarian emigration to France (17th–19th centuries)

Title of research supported by scholarship: The European diplomacy of Prince Ferenc Rákóczi II, publication of sources and comparative research

UGRAI JÁNOS

Végzettség: Miskolci Egyetem BTK, történelem

Tudományos fokozat: PhD, Debreceni Egyetem BTK, neveléstudomány
Szigorlat: Multidiszciplináris Doktori Iskola, neveléstudomány (2005)

Kutatási terület: Oktatás, politika, társadalom a 18. század második és a 19. század első felében

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A birodalomépítés nehézségei; II. József és a jozefinisták oktatáspolitikája, különös tekintettel a protestáns tanügyi viszonyokra és a felsőoktatásra

JÁNOS UGRAI

First degree: University of Miskolc, History

Postgraduate qualification: PhD, University of Debrecen, Education

Postgraduate examination: Multidisciplinary Doctoral School, Education (2005)

Research area: Education, politics and society in the second half of the 18th and first half of the 19th centuries

Title of research supported by scholarship: The toils of empire building. The education policy of Joseph II and the Josephinians, especially Protestant educational affairs and higher education

UJVÁRI HEDVIG

Végzettség: JATE BTK (Szeged), magyar–német

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, irodalomtudományok (német nyelvű irodalmak szakterület) (2004)

Kutatási terület: Max Nordau pesti publicisztikája (1867–1880); a magyarországi német nyelvű sajtó története a 19. század utolsó harmadában (elsősorban: Pester Lloyd, Neues Pester Journal); magyar–német irodalmi kapcsolatok a 19. század második felében

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A kiegyezés utáni magyarországi német nyelvű hírlapok sajtótörténeti és irodalomszociológiai vizsgálata

HEDVIG UJVÁRI

First degree: József Attila University (Szeged), Hungarian and German

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, Literature (German-language literature) (2004)

Research area: Max Nordau's journalism in Pest (1867–1880); the history of the German-language press in Hungary (particularly Pester Lloyd and Neues Pester Journal); Hungarian-German literary relations in the second half of the 19th century

Title of research supported by scholarship: The history and literary-sociological significance of post-Compromise German-language newspapers in Hungary

BAGI ZOLTÁN

Végzettség: JATE BTK (Szeged), történelem

Szigorlat: ELTE BTK Középkori és Korajkori Magyar Történeti Doktori Iskola (2005)

Kutatási terület: A Német-Római Birodalom és a Magyar Királyság kapcsolatai a tizenöt éves háború időszakában. Ezen belül is kiemelt tekintettel a töröksegély kérdésére, valamint a birodalmi támogatásból, illetve a birodalomban felállított katonaság szervezetére, annak változásaira, a csapatok ellátási, szállítási, egészségügyi problémáira, mindennapi tábori életük megszervezésének nehézségeire

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A császári–királyi haderő szervezete, élelem és egészségügyi ellátása, valamint tábori élete a 15 éves háború időszakában

First degree: József Attila University (Szeged), History

Postgraduate qualification: Eötvös Loránd University Medieval and Early Modern Hungarian History Doctoral School (2005)

Research area: Relations between the Holy Roman Empire and the Kingdom of Hungary during the Fifteen Years' War. In particular the Turkish Aid issue, the military organization set up with imperial support and within the Empire and how it changed, problems of provi-

sioning, transport and health in military formations, and difficulties of organising everyday camp life.

Title of research supported by scholarship: The Royal and Imperial Army Organization, Provisioning and Health Services, and Camp Life during the 15 Years' War

GRANASZTÓI OLGA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), francia–magyar

Tudományos fokozat: PhD, SZTE, irodalomtudomány (2006)

Kutatási terület: Francia műveltség Magyarországon a 18. században, magánkönyvtárak, cenzúra, könyvkereskedelem

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A 18. századi tiltott francia irodalom terjedése és recepciója a Habsburg birodalomban (1770–1810), cenzúra-könyvkereskedelem-olvasóközönség

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), French and Hungarian

Postgraduate qualification: PhD, University of Szeged, Literature (2006)

Research area: French knowledge in Hungary in the 18th century, private libraries, censorship and the book trade

Title of research supported by scholarship: The Spread of Banned French Literature in the Habsburg Empire and its Reception (1770–1810), Censor-Book Trade-Reading Public

OLGA GRANASZTÓI

HERGER CSABÁNÉ

Végzettség: PTE ÁJK (Pécs), jog
Tudományos fokozat: PhD, PTE ÁJK (Pécs), 2006, állam- és jogtudományok

Kutatási terület: A polgári házasság kialakulása és rendszere Magyarországon a nemzetközi fejlődés tükrében (A házassági kötelék létrejötte és felbomlása); A modern állam és az egyházak közötti kapcsolat történeti modelljei; Klasszikus szabadságjogok az európai jogfejlődésben; Dinasztikus érdek-lélkiismereti szabadság; a Habsburg uralkodók valláspolitikája

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Habsburg-házi magyar királyok hatása a vallási viszonyok alakulására a 19. századi modernizáció során

First degree: University of Pécs, Law
Postgraduate qualification: PhD, University of Pécs, 2006, Law
Research area: The formation and system of civil marriage in Hungary in the light of international developments (the making and breaking of marriage bonds); models of the relation between the modern state and the churches; Classical human rights in European legal development; Dynastic interest – freedom of conscience: the religious policies of Habsburg monarchs

Title of research supported by scholarship: The Effect of the Habsburg Hungarian Kings on Religious Affairs in Hungary during the modernization of the 19th Century

KLEMENT JUDIT

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–szociológia

Szigorlat: ELTE BTK, Gazdaság- és Társadalomtörténet Doktori Program, történettudomány (2006)

Kutatási terület: polgárosodás Magyarországon és Európában, az iparosodás folyamata az Osztrák-Magyar Monarchiában, vállalkozói réteg és gazdasági elit kutatása Magyarországon és a Monarchiában a 19. és 20. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A budapesti malomipari elit az Osztrák-Magyar Monarchiában

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Sociology
Postgraduate qualification: Eötvös Loránd University, Economic and Social History Doctoral Programme, History (2006)

Research area: Embourgeoisement in Hungary and Europe, industrialisation in the Austro-Hungarian Monarchy, entrepreneurs and the 19th and 20th century economic elites in Hungary and the Monarchy

Title of research supported by scholarship: The Budapest Milling

Industry Elite in the Austro-Hungarian Monarchy

KRÍZA ÁGNES

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–művészettörténet

Tudományos fokozat: PhD, Szegedi Tudományegyetem, irodalomtudomány (2006)

Kutatási terület: középkori orosz irodalom-, művészet-, és kultúrtörténet; szláv nyelvű protestáns- és katolikus-ellenes polemikus teológiai irodalom

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Egy megvalósulatlan egyház-egyesítő terv a reformáció korából. Szapolyai János levelezése az athoszi szerzetesekkel

ÁGNES KRÍZA

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and History of Art

Postgraduate qualification: PhD, Szeged University, Literature (2006)

Research area: Medieval Russian literary, art and cultural history; Slavic-language anti-Protestant and anti-Catholic polemic theological literature

Title of research supported by scholarship: An unrealised church unification plan from the Age of Reformation. János Szapolyai's correspondence with the monks of Athos

KRUPPA TAMÁS

Végzettség: JATE BTK (Szeged) magyar–történelem–művelődéstörténet

Tudományos fokozat: PhD (2000)

Kutatási terület: 16. századi erdélyi művelődés, politika és diplomáciatörténet, Erdély és a Szentszék kapcsolatai a Báthory-korszakban (1571–1613)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Változatok az országegyesítésre: tervek az erdélyi fejedelemség beolvasztására a Habsburg örökös tartományok közé és kísérlet a Gubernium felállítására (1595–1604)

TAMÁS KRUPPA

First degree: József Attila University of Szeged, Hungarian, History and History of Art

Postgraduate qualification: PhD (2000)

Research area: 16th century Transylvanian educational, political and diplomatic history, relations between Transylvania and the Holy See during the Báthory Era (1570–1613)

Title of research supported by scholarship: Changes for National Unification: Plans for Merging the Principality of Transylvania into

the Hereditary Provinces, and the Attempt at Setting up the Gubernium (1595–1604)

KULCSÁR KRISZTINA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–német nyelv és irodalom
Tudományos fokozat: PhD, ELTE, történettudomány (2002)

Kutatási terület: 18. századi Magyarország története, Mária Terézia és II. József társuralkodásának időszaka, a magyar–osztrák kapcsolatok, 18. századi utazók és utazások

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Albert szász–tescheni herceg magyarországi helytartói évei (1765–1781)

KRISZTINA KULCSÁR

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and German Language and Literature

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2002)

Research area: 18th century Hungarian history, the era of Maria Theresia and Joseph II, Austro–Hungarian relations, 18th century travellers and travels

Title of research supported by scholarship: The Tenure of Prince Albert of Saxony–Teschen as Palatine of Hungary (1765–1781)

MAGYAR ERZSÉBET

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–francia; CEU (Budapest), Central European History

Tudományos fokozat: MA: ELTE BTK (Budapest), történelem–francia; CEU (Budapest), Central European History; doktorandusz: ELTE BTK Művelődéstörténeti Doktori Iskola

Kutatási terület: művelődéstörténet (19. sz.), életmódtörténet, mentalitástörténet, családtörténet, várostörténet, az Osztrák–Magyar Monarchia közparkjai, különös tekintettel a társaséletben betöltött szerepükre

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A „magyar Habsburg”. József főherceg (1833–1905) emlékezete

ERZSÉBET MAGYAR

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and French; CEU (Budapest), Central European History

Postgraduate qualification: MA: Eötvös Loránd University (Budapest), History and French; CEU (Budapest), Central European History; PhD student: Eötvös Loránd University Cultural History Doctoral School

Research area: Cultural history (19th century), history of mentalities, family history, urban history. Public parks of the Austro–Hungarian Monarchy, particularly their role in social life

Title of research supported by scholarship: The „Hungarian Habsburg.” Archduke Joseph (1833–1905)

PAP TIBOR

Végzettség: Újvidéki Egyetem (Újvidék), magyar nyelv és irodalom; JATE BTK (Szeged), összehasonlító irodalomtudomány–irodalomelmélet

Szigorlat: SZTE BTK, Irodalomtudományi Doktori Program, összehasonlító irodalomtudomány (2000)

Kutatási terület: Kisebbségi irodalomrendszerek összehasonlító vizsgálata, empirikus kiadványkutatás

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: Az Osztrák–Magyar Monarchia délkeleti peremterületének nyilvánosságtopológiája (A 20. század elején a Bácskában megjelenő magyar, szerb és német hírlapok empirikus feltárása)

First degree: University of Novy Sad, Hungarian Language and Literature; University of Szeged, Comparative Literature and Literary History

Postgraduate qualification: University of Szeged, Literature Doctoral Programme, comparative literature (2000)

Research area: Comparative study of minority literary systems, empirical publication research

Title of research supported by scholarship: Topography of Publicity in

the South-East Perimeter Lands of the Austro–Hungarian Monarchy. (Empirical Study of Hungarian, Serb and German Newspapers in Bácska in the Early 20th Century)

SERFŐZŐ SZABOLCS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), művészettörténet–néprajz

Szigorlat: ELTE BTK, Művészettörténet Doktori Program (2005)

Kutatási terület: A 17–18. századi magyarországi művészet; képkultusz, zarándokhelyek

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A zarándokhelyek szerepe a Habsburg dinasztia hatalmi reprezentációjában a 17–18. században

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History of Art and Ethnography

Postgraduate qualification: Eötvös Loránd University, History of Art Doctoral Programme

Research area: 17th and 18th century art in Hungary; image cults, places of pilgrimage

Title of research supported by scholarship: The Role of Religious Sites in the Power Representation of the Habsburg Dynasty in the 17th–18th Centuries

SZEGHYOVÁ BLANKA

Végzettség: Comenius Egyetem (Pozsony), történelem–levéltár

Tudományos fokozat: PhD, Szlovák Tudományos Akadémia Történeti Intézete (2004) történelem

Kutatási terület: Magyar és általános várostörténet. Bírói és igazságszolgáltatási gyakorlat (bűncselekmény és büntetés-végrehajtás) a késő középkorban és kora újkorban.

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Polgári büntetés-végrehajtási gyakorlat a Habsburg Birodalomban és a kora modern korban

BLANKA SZEGHYOVÁ

First degree: Comenius University (Bratislava), History and Archivology

Postgraduate qualification: PhD, Historical Institute of Slovak Academy of Sciences, History (2004)

Research area: Hungarian and general urban history, especially judiciary and judicial practice (crime and punishment) in late medieval and early modern period, history of mentalities

Title of research supported by scholarship: Urban Judicial Practice in the Habsburg Empire in the Early Modern Period

TUSOR PÉTER

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–latin

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, történettudomány (2001)

Kutatási terület: Egyház- és művelődéstörténet; Magyarország és a pápaság kapcsolatai; a római magyar történeti kutatások historiográfiája

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Habsburgok és a Vatikán a kora újkorban

PÉTER TUSOR

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Latin

Postgraduate qualification: PhD, Eötvös Loránd University, History (2001)

Research area: Ecclesiastical and cultural history, links between Hungary and the Papacy, historiography of Hungarian historical research in Rome

Title of research supported by scholarship: The Habsburgs and the Vatican in the Early Modern Period

BARÁTH BÉLA LEVENTE

Végzettség: Debreceni Református Hittudományi Egyetem, teológus-lelkipásztor, Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (Debrecen), történelem
Tudományos fokozat: PhD, hittudomány-egyháztörténelem (DRHE, 2004)

Kutatási terület: A hazai protestáns egyház és társadalom a 19. század második és a 20. század első felében, különös tekintettel a tiszántúli és a tiszáninneni régiókra

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A református egyház 1881-es debreceni alkotmányozó zsinata, mint a dualizmus-kori egyházpolitika és egyházi élet egyik meghatározó eseménye

BÉLA LEVENTE BARÁTH

First degree: Debrecen University of Reformed Theology (DRHE), Theology, Kossuth Lajos University (Debrecen), History

Postgraduate qualification: PhD, Theology and Ecclesiastical History (DRHE, 2004)

Research area: The Hungarian Protestant Church and society in the second half of the 19th and first half of the 20th centuries, particularly in the Tiszántúl and Tiszáninnen regions

Title of research supported by scholarship: The constituent synod of the Reformed Church in Debrecen in 1881, a definitive event of church policy and church affairs in the era of Dualism

ERDÉLYI GABRIELLA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–angol

Tudományos fokozat: PhD, ELTE-BTK, történettudomány (2002)

Kutatási terület: 15–16. századi Magyarország társadalom- és mentalitástörténete; a korai protestáns reformáció története; a Szentszék és Magyarország a késő középkorban

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Egyházi társadalom, társadalmi mobilitás, antiklerikalizmus és protestáns reformáció (A Magyar Királyság és a Habsburg területek összehasonlító elemzése)

GABRIELLA ERDÉLYI

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and English

Postgraduate qualification: PhD, ELTE, History (2002)

Research area: Social and mentality history in 15th–16th century Hungary; the history of the early Reformation; the Holy See and Hungary in the late Middle Ages

Title of research supported by scholarship: The church community, social mobility, anticlericalism and the Protestant Reformation. (Comparative analysis of the Kingdom of Hungary and the Habsburg lands.)

FORGÓ ANDRÁS

Végzettség: PPKE BTK (Piliscsaba), történelem–német nyelv és irodalom

Tudományos fokozat: PhD, Johannes Gutenberg Universität (Mainz), történettudomány (2005)

Kutatási terület: Habsburg egyházpolitika, az egyházi rend politikai tevékenysége a 17–18. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Szerzetesség és politika. A 18. századi szerzetespapság politikai szerepvállalása német párhuzamok tükrében

ANDRÁS FORGÓ

First degree: Pázmány Péter Catholic University (Piliscsaba), History and German Language and Literature

Postgraduate qualification: PhD, Johannes Gutenberg Universität (Mainz), History (2005)

Research area: Habsburg church policy and political activities of the clergy in the 17th and 18th centuries

Title of research supported by scholarship: Monks and politics. The political role of 18th century holy orders in the light of German parallels

G. ETÉNYI NÓRA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–magyar

Tudományos fokozat: Történelemtudomány kandidátusa (1999) MTA

Kutatási terület: Magyarország 16–17. századi politikatörténete, különösen a propaganda, a reprezentáció, a nyomtatott és vizuális információ terjedésének kérdése, a török elleni háborúk nyilvánossága, a Német–Római Birodalom Magyarország-kepe a kora újkorban

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A császári udvar nyilvánosságpolitikája a visszafoglaló háború idején

NÓRA G. ETÉNYI

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Hungarian

Postgraduate qualification: Candidate's degree in History (1999) Hungarian Academy of Sciences (MTA)

Research area: Political history of Hungary in the 16th and 17th centuries, especially the issues of propaganda, representation and the spread of printed and visual information, the public presentation of the wars against the Ottoman Empire, and the Hungarian image of the Holy Roman Empire in the modern age.

Title of research supported by scholarship: The publicity policy of the imperial court during the Reconquest.

HENRI DE MONTETY

Végzettség: Université Jean Moulin Lyon 3, Master legújabbkori vallási történetben

Szigorlat: ELTE BTK Legújabbkori Magyar Történeti Doktori Iskola (2007)

Kutatási terület: A két háború közötti magyar–francia viszony politikai, szellemi és művelődési területben; politikai és vallási történet; historiográfia, történelem és irodalom

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Francia monarchisták és Magyarország a két háború között

First degree: Université Jean Moulin Lyon 3, Master in Contemporary Religious History (2007)

Postgraduate examination: ELTE Contemporary Hungarian History Doctoral School (2007)

Research area: Interwar Hungarian–French relations in the political, intellectual and artistic areas; political and religious history, historiography, history and literature

Title of research supported by scholarship: French monarchists and Hungary between the wars

KASZA PÉTER

Végzettség: JATE BTK (Szeged), latin (1998), SZTE BTK történelem – Kelet-Európa Története – Magyarország története a 18–20. században speciális képzés (2000)

Szigorlat: SZTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola, Neolatin filológia (2006)

Kutatási terület: Brodarics István élete; a Brodarics-levelezés kritikai kiadása; humanista történetírás a 16–17. században; Magyarország a kettős királyság korában (1526–1541)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Brodarics István élete és munkássága történeti és irodalomtörténeti összefüggésben

First degree: József Attila University (Szeged), Latin (1998), University of Szeged (SZTE) History specialising in Central European History, special course in the history of Hungary in the 18th–20th centuries (2000)

Postgraduate qualification: SZTE Literature Doctoral School, Neo-Latin Philology (2006)

Research area: The life of István Brodarics; critical edition of the Brodarics correspondence; humanistic history writing in the 16th–17th century; Hungary in the ear of the dual kingdom (1526–1541)

Title of research supported by scholarship: The life and work of István Brodarics in its historical and literary context

KELEMEN ZOLTÁN

Végzettség: JATE BTK (Szeged), magyar, KLTE BTK (Debrecen), filozófia
Tudományos fokozat: PhD, SZTE BTK Irodalomtudomány

Kutatási terület: Az Osztrák–Magyar Monarchia irodalmi, közép-európai irodalmi formák. Az emlékezés és a nemzeti-társadalmi mítoszok őrzésének és örökítésének formái

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Ferenc József emlékezetének megőrződése Krúdy Gyula és a „ködlovagok” írásművészetében

ZOLTÁN KELEMEN

First degree: József Attila University (Szeged), Hungarian, Kossuth Lajos University (Debrecen), Philosophy

Postgraduate qualification: PhD, SZTE, Literature

Research area: Literature in the Austro–Hungarian Monarchy and Central European literary forms. Means by which memories and national-social myths are preserved and recorded

Title of research supported by scholarship: The preservation of the memory of Francis Joseph in the writing of Gyula Krúdy and the ködlovag writers

KUSTÁN MAGDOLNA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem

Tudományos fokozat: DEA en Sciences du Langage, EHESS, Párizs; Master II Professionnel „Jardins historiques, patrimoine, paysage”, École Nationale Supérieure de l'Architecture de Versailles és Université Paris-I Panthéon Sorbonne; ELTE BTK Történettudományi Doktori Iskola, Atelier; École doctorale, Histoire et civilisations, EHESS, Párizs

Kutatási terület: Az európai és magyar kertkultúra fejlődése; a természet és a természettudományok iránt megmutatkozó érdeklődés fejlődése; művelődéstörténet, mentalitástörténet, életmódtörténet, családtörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Kertkultúra. Reneszánsz és korabarokk „múzeum”-építők

MAGDOLNA KUSTÁN

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History

Postgraduate qualification: DEA en Sciences du Langage, EHESS, Paris; Master II Professionnel “Jardins historiques, patrimoine, paysage”, École Nationale Supérieure de l'Architecture de Versailles és Université Paris-I Panthéon Sorbonne; ELTE History Doctoral School, Atelier; École doctorale, Histoire et civilisations, EHESS, Paris

Research area: The development of European and Hungarian garden

culture; the development in interest in nature and science; art history, mentality history, lifestyle history, family history.

Title of research supported by scholarship: Garden culture. Renaissance and early Baroque “museum” builders

LUPESCU RADU

Végzettség: Babeş–Bolyai Tudományegyetem (Kolozsvár), történelem

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, művészettörténet-tudomány (2007)

Kutatási terület: Középkori építészettörténet, világi építészet, műemlékvédelem, a Hunyadiak kora

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Rezidenciák Magyarországon az Osztrák–Magyar Monarchia korában. Tervek Vajdahunyad várának rezidenciális átalakításához

First degree: Babeş–Bolyai University (Kolozsvár/Cluj-Napoca), History

Postgraduate qualification: PhD, ELTE, History of Art (2007)

Research area: Medieval architectural history, civil architecture, protection of historic monuments, the era of the Hunyadis

Title of research supported by scholarship: Residences in the era of the Austro–Hungarian Monarchy. Plans for conversion of the Vajdahunyad Castle into a residence

PROHÁSZKA PÉTER

Végzettség: ELTE BTK (Budapest) régészet–történelem

Szigorlat: ELTE BTK, Középkori és Kora Újkori Egyetemes Történeti Doktori Iskola (2007)

Kutatási terület: Múzeum- és gyűjteménytörténet, a népvándorlás korának története és régészete a Kárpát-medencében, Pannonia provincia története és régészete, lelet-rekonstrukció, numizmatika

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A Kárpát-medence kincsei és a bécsi k.k. Münz- und Antiken-Cabinet

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Archaeology and History

Postgraduate examination: ELTE, Medieval and Early Modern History Doctoral School (2007)

Research area: History of Museums and Collections, history and archaeology of the age of migration in the Carpathian Basin, history and archaeology of the province of Pannonia, find reconstruction, numismatics

Title of research supported by scholarship: The treasures of the Carpathian Basin and the k.k. Münz- und Antiken-Cabinet in Vienna

PÉTER PROHÁSZKA

RÉFI ATTILA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem

Szigorlat: ELTE BTK, Új- és Jelenkori Magyar Történeti Doktori Program, történettudomány (2007)

Kutatási terület: Egyetemes és magyar hadtörténelem a 18–19. század fordulóján, a magyarországi tanácsrendszer (1950–1990), területi önkormányzatok Magyarországon a rendszerváltozást követően, az MSZMP története (1956–1989)

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A császári-királyi huszárság törzstisztikara a francia forradalmi és a napóleoni háborúk korában (1792–1815)

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History

Postgraduate examination: ELTE Modern and Contemporary Hungarian History Doctoral Program, History (2007)

Research area: General and Hungarian military history at the turn of the 18th and 19th centuries, the system of councils in Hungary (1950–1990), regional local authorities in Hungary since the transition, history of the Hungarian Socialist Workers' Party (1956–1989).

Title of research supported by scholarship: The staff of the imperial and royal Hussars in the era of the French Revolution and the Napoleonic Wars (1792–1815)

TESZELSZKY ROGER CORNELIS EMIL

Végzettség: Leideni Egyetem, Politikatudományi Tanszék, Kelet-európai tanulmányok (1999), Amszterdami Egyetem, Kelet-Európai Tanulmányok Tanszék (1998)

Tudományos fokozat: PhD, Groningeni Egyetem, történettudomány (2006)

Kutatási terület: Politikatörténet, historiográfia, politikaelmélet, politikai gondolkodás a koraiújkori Magyarországon és Hollandiában, magyar–holland kulturális és politikai kapcsolatok, a nemzeti identitás fejlődése a koraiújkori Európában

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A magyar korona és a koraiújkori nemzeti identitás fejlődése (1572–1665)

First degree: University of Leiden, Department of Politics East European Studies (1999), University of Amsterdam, Department of East European Studies (1998)

Postgraduate qualification: PhD, University of Groningen (2006)

Research area: Political history, historiography, political thinking in early modern Hungary and the Netherlands, Hungarian–Dutch cultural and political links, the development of national identity in early modern Europe

Title of research supported by scholarship: The Hungarian crown and the development of early modern national identity (1572–1665)

BALÁZS PÉTER

Végzettség: JATE BTK (Szeged), francia nyelv és irodalom–történelem (1997)

Tudományos fokozat: co-tutelle rendszerben védett doktori értekezés (2004), PhD, JATE BTK irodalomtudomány – Université Paris I.

Kutatási terület: újkori politikai eszmétörténet, francia–magyar irodalmi és eszmétörténeti kapcsolatok

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Martinovics Ignác filozófiai értekezéseinek eszmétörténeti vizsgálata

PÉTER BALÁZS

First degree: József Attila University (Szeged), French Language and Literature/History (1997)

Postgraduate qualification: Doctoral thesis examined in co-tutelle system, PhD, JATE BTK Literature – Université Paris I.

Research area: History of ideas of the modern age, French–Hungarian connections in literature and history of ideas.

Title of research supported by scholarship: History of ideas study of Ignác Martinovics' philosophical writing

IFJ. BERTÉNYI IVÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem (1999) és művészettörténet (2002)

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK történettudomány (2006)

Kutatási terület: politika- és művelődéstörténet a dualizmus korában

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: IV. Károly (1916–1918) és a magyar nemzet

IVÁN BERTÉNYI JR.

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History (1999), History of Art (2002)

Postgraduate qualification: PhD, ELTE BTK History (2006)

Research area: Politics and cultural history in the Age of Dualism

Title of research supported by scholarship: The reign of Charles IV (1916–1918) and the Hungarian nation

BICSKEI ÉVA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), művészettörténet–történelem

Tudományos fokozat: PhD, ELTE-BTK, művészeti és művelődéstörténeti tudományok (2003)

Kutatási terület: 19. századi magyarországi művészettörténet (portré-, zsáner és történelmi festészet; korai fotográfia, grafika); Székely Bertalan életműve (oeuvre-katalógus); nőfestők a 19. században

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Közösségi reprezentáció Magyarországon a 19. században

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History of Art and History

Postgraduate qualification: PhD, ELTE, Art Studies and History of Culture (2003)

Research area: 19th century history of art in Hungary (portrait, genre and historical painting, early photography, graphics); the work of Bertalan Székely (oeuvre catalogue); female painters in the 19th century.

Title of research supported by scholarship: Commoners' pomp in 19th century Hungary

DÁNÉ VERONKA

Végzettség: Babeş–Bolyai Tudományegyetem (Kolozsvár), történelem

Tudományos fokozat: PhD, Debreceni Egyetem BTK, történettudomány (2006)

Kutatási terület: Az erdélyi fejedelemségkori vármegye működése, fejedelemségkori közigazgatás-, jog- és társadalomtörténet, 17–18. századi erdélyi református egyháztörténet

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az erdélyi református egyház bécsi ágenciájának kialakulása. Tarczalai Zsigmond ágenssége (1690–1741)

First degree: Babeş–Bolyai University (Kolozsvár/Cluj-Napoca), History

Postgraduate qualification: PhD, University of Debrecen, History (2006)

Research area: The operation of counties (vármegye) in the Principality of Transylvania, administration, law and social history of the Principality, ecclesiastical history of the Transylvanian Reformed Church in the 17th and 18th centuries.

Title of research supported by scholarship: The formation of the

Vienna Agency of the Transylvanian Reformed Church.
The Agency of Zsigmond Tarczali (1690–1741)

VERONKA DÁNÉ

HALÁSZ IVÁN

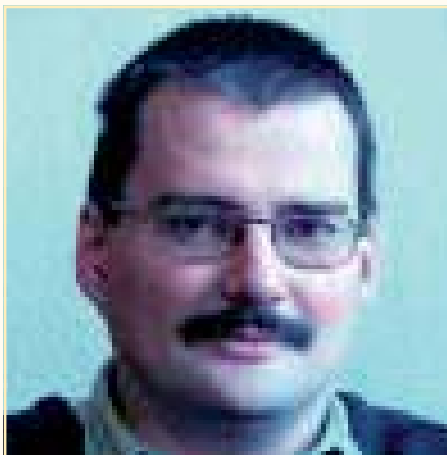
Végzettség: ELTE BTK és AJTK (Budapest), PPKE BTK (Piliscsaba)

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK, történettudomány (2001)

Kutatási terület: A modern szlovák nemzetfejlődés sajátosságai a közép-európai kontextusban, valamint a dualizmus kori szlovák karrierlehetőségek; a kelet- és közép-európai államok alkotmányos fejlődése a rendszerváltás után, a válságkezelő nemzetközi igazgatás problematikája.

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A szlovák nemzeti és politikai identitás alakváltozásai a 19. századi Magyarországon.

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), Pázmány Péter University (Piliscsaba)

Postgraduate qualification: PhD, ELTE, History (2001)

Research area: Modern Slovak national development in the Central European context and Slovak career options in the Age of Dualism; constitutional development of Central and Eastern European states after the political transition and problems of crisis-management international administration.

Title of research supported by scholarship: Changes in form of Slovakian national and political identity in 19th century

KELLER MÁRKUS

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem-szociológia

Szigorlat: ELTE BTK, Gazdaság- és Társadalomtörténet Doktori Program, történettudomány (2007)

Kutatási terület: polgárosodás Magyarországon és Európában, 19-20. sz. német és magyar összehasonlító társadalomtörténet, történetírás módszertana, értelmiségtörténet, oral history

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A modern értelmiség kialakulása a középiskolai tanárság példáján a 19. század második felében, magyar-porosz összehasonlításban

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Sociology

Postgraduate examination: ELTE, Economic and Social History Doctoral Program, History (2007)

Research area: Bourgeois development in Hungary and Europe, 19th and 20th century comparative German and Hungarian social history, historiographical methodology, intellectual history, oral history.

Title of research supported by scholarship: The emergence of modern intellectuals in Central Europe in the second half of the 19th century, comparing the professionalization of schoolteachers in Prussia and Hungary

MÁRKUS KELLER

MIKOS ÉVA

Végzettség: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, magyar-néprajz

Tudományos fokozat: PhD, PTE BTK, Néprajz-Kulturális Antropológia Doktori Program (2008)

Kutatási terület: 18–19. századi populáris irodalom feltárása és elemzése folklorisztikai valamint művelődéstörténeti szempontból; a népköltészet, a tömegkultúra és az elit közti kapcsolatok alakulásának kutatása e forráscsoport segítségével.

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A nemzeti eredet narratívái a 19. századi Magyarországon: a népköltészet, a népművelődésben. Elit kultúra, populáris kultúra, folklór

ÉVA MIKOS

First degree: University of Pécs, Hungarian and Ethnography

Postgraduate qualification: PhD, PTE, Ethnography and Cultural Anthropology Doctoral Program (2008)

Research area: Investigation and analysis of 18th–19th century popular literature from the viewpoints of folklore and cultural history; using these sources to research the relationships between folk poetry, mass culture and the elite.

Title of research supported by

scholarship: Narratives of national origin in the culture of 19th century Hungary

PÁLVÖLGYI BALÁZS

Végzettség: ELTE ÁJK (Budapest), jog (1997), ELTE BTK (Budapest), történelem (2005)

Tudományos fokozat: PhD (2007), ELTE ÁJK

Kutatási terület: újkori magyar igazgatástörténet, nemzetközi kapcsolatok története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás

címe: A magyar közegészségügyi közigazgatás intézményrendszere (1867–1914)

BALÁZS PÁLVÖLGYI

First degree: Eötvös Loránd Science University, Faculty of Law (1997), History (2005)

Postgraduate qualification: PhD (2007), ELTE, Law

Research area: History of Hungarian Administration in the modern age, history of international relations.

Title of research supported by

scholarship: Hungarian public health administration institutions 1867–1914

PERÉNYI ROLAND

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), német nyelv (2001), történelem (2002)

Szigorlat: ELTE BTK Történettudományi Doktori Iskola, Gazdaság- és Társadalomtörténet Doktori Alprogram (2008)

Kutatási terület: A bűnözés társadalomtörténete, budapesti bűnözés a századfordulón

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Bécs és Budapest mint „terra incognita”. A századfordulós szociális riport Lajtán innen és túl

ROLAND PERÉNYI

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), German (2001), History (2002)

Postgraduate examination: ELTE History Doctoral School, Economic and Social History Doctoral Sub-Program (2008)

Research area: Social history of crime, crime in Budapest at the turn of the century.

Title of research supported by scholarship: Vienna and Budapest as „terra incognita”. Turn-of-the-century social report on each side of the Lajta (Leitha)

SOLYMOSI JÓZSEF

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem

Szigorlat: ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola, Új- és Jelenkori Magyar Történeti Doktori Program (2008)

Kutatási terület: Az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc története, A Magyar Honvédség és a Magyar Néphadsereg története 1945–1990

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Forradalom és szabadságharc Északkelet-Magyarországon 1848–49-ben (A Bereg, Ung, Máramaros és Ugocsa vármegyék területén történt események)

JÓZSEF SOLYMOSI

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History

Postgraduate examination: ELTE History Doctoral School, Hungarian Modern and Recent History Doctoral Program (2008)

Research area: History of the 1848–49 Revolution, History of the Hungarian Defence Force and the Hungarian People's Army 1945–1950.

Title of research supported by scholarship: The Revolution and War of Independence in north-east Hungary 1848–1849

SZABÓ ANDRÁS PÉTER

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem

Szigorlat: ELTE Történettudományok Doktori Iskola, Közép- és Kora Újkori Magyar Történeti Doktori Program

Kutatási terület: Az Erdélyi Fejedelemség társadalomtörténete, az erdélyi száz városok, különösen Beszterce, a Haller-család története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Az erdélyi Beszterce város és a Habsburgok 1526–1605.

ANDRÁS PÉTER SZABÓ

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History

Postgraduate examination: ELTE History Doctoral School, Medieval and Early Modern Hungarian History Doctoral Program.

Research area: Social history of the Principality of Transylvania, Transylvanian Saxon Towns, particularly Beszterce (Bistrita), history of the Haller family.

Title of research supported by scholarship: The Transylvanian city of Beszterce (Bistrita) and the Habsburgs.

ADRIANA VARGA

Végzettség: Oberlin College (Oberlin, Ohio). B.A., angol és filozófia

Tudományos fokozat: PhD, Összehasonlító Irodalomtudomány és Orosz és Kelet-Európai tanulmányok (2007)

Kutatási terület: Nyugati és középkelet-európai irodalom, a reprezentáció és irodalmi formák teóriája, esztétika, fordítási gyakorlat

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Magyar és román irodalom, kulturális csere a Habsburg birodalom belül a 19. és a 20. században.

ADRIANA VARGA

First degree: Oberlin College (Oberlin, Ohio). B.A., English and Philosophy

Postgraduate qualification: Indiana University (Bloomington, Indiana). PhD., Comparative Literature and Russian and Eastern European Institute (2007).

Research area: Western and East-Central European literature, transnationalism, theories of representation and literary form, reception aesthetics, translation theory.

Title of research supported by scholarship: Hungarian and Romanian literary and cultural exchanges within the Habsburg Empire during the nineteenth and twentieth centuries

ARANY ZSUZSANNA

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), magyar nyelv és irodalom (1999), esztétika (2001)

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK (Budapest), összehasonlító irodalomtudomány (2004)

Kutatási terület: Kosztolányi Dezső életműve (kritikai kiadás, életrajz, filológia), irodalom és társadalom viszonya a 20. század elején, etikai kérdések megjelenése angolszász irodalmi művekben

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Magyarország irodalmi és kultúrpolitikai viszonyai a 20. század eleji sajtó tükrében

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest) Hungarian Language and Literature (1999), Aesthetics (2001),

Postgraduate qualification: PhD, Comparative Literature, Eötvös Loránd University, 2004

Research area: Dezső Kosztolányi's oeuvre (critical edition, biography, philology), relations between literature and society at the turn of the 20th century, ethical questions in Anglo-American literature

Title of research supported by scholarship: Literary and cultural policy affairs in Hungary as reflected in the early 20th century press

BOBORY DÓRA

Végzettség: SZTE BTK olasz bölcsész (2001), CEU középkortudomány MA (2002)

Tudományos fokozat: PhD, CEU Történelemtudományi Doktori Iskola, Középkortudományi Program (2007)

Kutatási terület: A kora újkori tudomány története, különös tekintettel az alkímia, a botanika, és az asztrológia, illetve a paracelziánus tanok befogadás-történetére; olvasás- és könyvtártörténet; udvari kultúra és tudománypártolás Közép-Európában; értelmiségi társaságok és kapcsolatrendszerek a 16. században.

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Batthyány Boldizsár (1542–1590) tudományos levelezésének kiadása.

First degree: University of Szeged, Italian Humanities (2001), MA, CEU Medieval Studies (2002),

Postgraduate qualification: PhD, History Doctoral School, Medieval Studies CEU, 2007

Research areas: History of the Early Modern Age, particularly the history of alchemy, botany, astrology and the teachings of Paracelsus; history of reading and books; culture and patronage of science in Central Europe;

intellectual societies and contacts in the 16th century.

Title of research supported by scholarship: publication of the academic correspondence of Boldizsár Batthyány (1542–1590)

DÓRA BOBORY

THOMAS COOPER

Végzettség: B. A., University of North Carolina, Összehasonlító irodalomtudomány és német nyelv (1994)

Tudományos fokozat: PhD, Indiana University, Összehasonlító irodalomtudomány és közép-eurázsiai kutatások

Kutatói terület: fordításelmélet, posztkoloniális elmélet, kultúrtörténet, magyar és német nyelvű irodalom

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Magyar-német műfordítás és a Habsburg kulturális örökség

COOPER, THOMAS

First degree: BA, Comparative Literature and German, University of North Carolina (1994)

Postgraduate qualification: PhD, Comparative Literature and Central Eurasian Studies, Indiana University

Research areas: translation theory, post-colonial theory, cultural history, Hungarian and German language literatures

Title of research supported by scholarship: Hungarian-German Literary Translation and the Habsburg Cultural Heritage

KISS ANDREA

Végzettség: JATE TTK-BTK (Szeged), földrajz-történelem, JATE BTK (Szeged), magyar középkorászat előadói diploma, JATE BTK, (Szeged), spec. latin, MA in Medieval Studies (CEU)

Szigorlat: Földtudományok doktori iskola (TTIK Szegedi Tudományegyetem), középkori tanulmányok doktori iskola (Közép-Európai Egyetem, Középkori Tanulmányok Tsz.)

Kutatói terület: Környezettörténet, klíma- és tájtörténet, Kárpát-medence

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe:

A 18. századi Magyarország klímaviszonyai, időjárási szélsőségei és a főbb természeti csapások okozta válság kezelésének módjai. A Habsburg-adminisztráció helyi és regionális szintű válságkezelése Magyarországon

ANDREA KISS

First degree: József Attila University (Szeged), History and Geography Teaching; lecturer's degree in Hungarian Medieval Studies; special Latin; MA, Medieval Studies, CEU

Postgraduate examination: Earth Studies Doctoral School, University of Szeged, Medieval Studies Doctoral School, CEU

Research areas: Environmental, climatic and landscape history, Carpathian Basin

Title of research supported by scholarship: The handling of crises caused by climatic conditions, extremes of weather and natural calamities in 18th century Hungary. Local and regional crisis management by the Habsburg administration in Hungary

NAGY-LUTTENBERGER ISTVÁN

Végzettség: ELTE BTK (Budapest), történelem–muzeológia (2003)

Szigorlat: ELTE Történettudományok Doktori Iskola, Közép- és Kora Újkori Egyetemes Történeti Doktori Program (2008)

Kutatási terület: kora újkori és újkori hadtörténet, a francia forradalmi és napóleoni háborúk története, az 1809-es magyarországi hadjárat

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: A császári–királyi hadsereg 1765–1815 – Szervezettörténet és létszámviszonyok (doktori értekezés)

ISTVÁN NAGY-LUTTENBERGER

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), History and Museum Studies (2003)

Postgraduate examination: History Doctoral School, Medieval and Early Modern History Programme, ELTE (2008)

Research areas: Early Modern and Modern military history, history of the French Revolution and the Napoleonic Wars, the 1809 Hungarian campaign

Title of research supported by scholarship: The Imperial and Royal Army 1765–1815. Organizational history and numerical strength (doctoral thesis)

RÉTHELYI ORSOLYA

Végzettség: CEU Középkortudomány MA, Utrecht University (Hollandia) angol, CEU Középkortudomány PhD

Szigorlat: CEU Középkortudomány, doktori fokozat

Kutatási terület: Jagelló-kori történelem, a késő középkori királynéi udvar, különösen Habsburg Mária udvara Magyarországon és a Németalföldön, összehasonlító udvarkutatás.

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe: Jagelló Anna udvara

ORSOLYA RÉTHELYI

First degree: CEU Medieval Studies, MA, Utrecht University (Holland), English, CEU Medieval Studies, PhD

Postgraduate examination: Medieval Studies, CEU, PhD

Research areas: History of the Jagiello Era, the court of late medieval queens, especially that of Mary Habsburg in Hungary and the Netherlands, comparative court research

Title of research supported by scholarship: The Court of Anna Jagiello

SIPTÁR DÁNIEL

Végzettség: ELTE BTK (Budapest) történelem, PPKE HTK (Budapest) hittanár

Szigorlat: ELTE BTK Történelemtudományok Doktori Iskola, Kora Újkori Magyar Képzési Program (2009)

Kutatási terület: 17–18. századi magyar katolikus egyház- és szerzetességtörténet, kora újkori szerzetesi intézmények Magyarországon

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe:

A török kiűzése utáni első szerzetesi megtelepedési hullám Magyarország felszabadult részén (1683–1703). Adattár és elemzés.

First degree: Eötvös Loránd University (Budapest), history; Pázmány Péter University (Budapest), Religious Education

Postgraduate examination: Early Modern Hungarian Programme, ELTE History Doctoral School (2009)

Research areas: History of the Hungarian Catholic Church and Religious Orders in the 17th and 18th centuries, religious orders in early modern Hungary

Title of research supported by scholarship:

The first wave of settlement by religious orders in areas of Hungary liberated from the Ottomans (1683–1703). Data bank and analysis

TÓTH NORBERT

Végzettség: PPKE BTK (Budapest), történelem és medievisztikai specializáció (1997), latin szak abszolutórium (2001)

Tudományos fokozat: PhD, ELTE BTK Történettudomány (2005)

Kutatási terület: Középkori latin nyelvű források kiadása, Luxemburgi Zsigmond király uralkodása, középkori intézménytörténet, az ecsedi Bátori család története

Ösztöndíjjal támogatott kutatás címe:

Egy Habsburg-hű nagyúr különös házassága (Bátori István nádor és Zsófia mazóviai hercegnő esküvője)

First degree: Pázmány Péter University (Budapest), history, specialising education and medieval studies, (1997); final examination in Latin (2001)

Postgraduate qualification: PhD, History, Eötvös Loránd University, (2005)

Research areas: Publication of medieval Latin sources, the reign of King Sigismund of Luxemburg, history of medieval institutions, history of the Bátori family of Ecsed.

Title of research supported by scholarship:

The curious marriage of an aristocrat loyal to the Habsburgs. Palatine István Bátori and Princess Sofia of Mazovia

NORBERT TÓTH

KUTATÁSI PROGRAMOK

A közép-európai térség történelmét négy évszázadon keresztül a Habsburg Birodalom léte határozta meg, így az itt élő népek ebben az időszakban multikulturális és multietnikus keretek között éltek. Következésképpen történetírásuk szemléletmódját is ez határozta meg, hiszen a nemzetté váláshoz, illetve a kialakult nemzetek önképéhez szervesen hozzá tartozott a nemzetcentrikus történetírás.

A Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány és az általa működtetett Habsburg Történeti Intézet létrejöttében egyaránt szerepet játszott a tudománytörténet szellemi horizontjának változása, a múlt újra felfedezett tágabb kontextusa és az európai összefüggések jelentőségének a politikai változások mentén kikristályosodott tudatosodása. Az Intézet célja a Habsburg Birodalom öröksége témakörökben átfogó tudományos tevékenység és kutatás. A kor minél alaposabb és sokrétűbb megismerése érdekében pályázatokat ír ki, vagy felkéri adott szakterületek képviselőit megalapozó jellegű kutatómunkák elvégzésére. A kutatások befejeztével, azok eredményei az intézet honlapján működtetett digitális archívumban forrásanyagként kerülnek publikálása. Amennyiben a kutatási munka a tudomány területén hiánypótló vagy szélesebb érdeklődésre tarthat számot, az intézet támogatja kiadását vagy saját maga jelenteti meg könyv formájában.

RESEARCH PROGRAMMES

RESEARCH SCHOLARSHIPS

One objective the Public Foundation for Habsburg Studies has been pursuing since its foundation is to conduct academic activity and research on the Habsburg Empire and its legacy. During these four centuries – from the 16th to the early 20th – Central Europe was defined by the Habsburg Empire. The conflicts, the mechanisms of integration and disintegration, the cultural, societal and political interactions and economic developments all took place within the framework of the Habsburg Monarchy. They varied in nature and strength – and the borders of the Monarchy also changed – but the Habsburg past remains an integral part of the whole region.

To build up a deep and wide-ranging possible understanding of the Habsburg Era, the Institute of Habsburg History offers grants on a competitive basis for research on specific subjects within its sphere of interest, or invites leading experts in specific areas to carry out foundation-level research work. The outcome of their work is put in the Institute's website, which operates as a digital archive providing source material for research on the period. If the work fills an important gap in an area of study or attracts broader interest, the Institute publishes, or supports publication of, the results the form of a book.

1.) Ki kicsoda a Habsburg Birodalomban

Prof. Dr. Gecsényi Lajos, mint szerkesztőbizottsági elnök és Prof. Dr. Thomas Winkelbauer (Ausztria), Prof. Dr. Gabriele Haug-Moritz (Németország), Prof. Dr. Axel Gotthard (Németország), Prof. Dr. Václav Buzek (Csehország), valamint Prof. Dr. Jarosláv Pánek (Csehország), mint országreferensek közreműködésével egy angol nyelvű, hatkötetes életrajzi lexikon készül részletes irodalmi és forrásjegyzékkel ellátva a közép-európai Habsburg Monarchia 1526 és 1848 között élő jelentős személyiségeiről. A hiánypótló kiadvány három nagy korszakban (1526–1620, 1620–1740, 1740–1848), periódusonként két-két tematikus kötetben (Policy and Military illetve Science and Culture) mutatja be a birodalom politikai, katonai és tudományos területén kiemelkedő szerepet betöltő embereket.

2.) Az Osztrák–Magyar Monarchia számokban

Katus László professzor vezeti az Osztrák–Magyar Monarchia gazdaság-, népesedés-, társadalom- és kulturális statisztikai adatainak összegyűjtését, feldolgozását és kiadásra előkészítését.

A projekt célja egy olyan – angolul és magyarul megjelenő – kézikönyv létrehozása, amely a 19. század közepétől a Monarchia felbomlásáig tartó időszakra vonatkozóan összegzi a Habsburg Birodalom utolsó időszakának számszerűsíthető jellemzőit. A kutatás az egész Birodalmat átfogja, s összevethetővé teszi az osztrák és a magyar terület adatait. Célja az is, hogy az egykor használt statisztikai kategóriákat értelmezzük, illetve a társadalomtudomány mai igényei szerint újraértelmezzük.

1.) Who is Who in the Habsburg Empire

Under Prof Lajos Gecsényi as chairman of the editorial board, and with Prof Thomas Winkelbauer (Austria), Prof Gabriele Haug-Moritz (Germany), Prof Axel Gotthard (Germany), Prof Václav Buzek (Czech Republic) and Prof Jarosláv Pánek (Czech Republic) as national rapporteurs, a six-volume biographical dictionary is being produced in the major figures of the Central-Eastern European Hapsburg Monarchy between 1526 and 1848. The series is designed to fill a gap and divided into three great eras (1526–1620, 1620–1740, 1740–1848) with two volumes (Policy and Military, and Science and Culture) covering the most influential, outstanding personalities in the Empire during each era. The biographies are being produced with detailed literature and source notes.

2.) The Austro–Hungarian Monarchy in Figures

Prof László Katus is leading a project to gather, process and analyse economic, demographic, social and cultural statistics of the Austro–Hungarian Monarchy.

The project aims to produce a reference book – in English and Hungarian – of quantifiable data on the final period of the Habsburg Empire, from the middle of the 19th century to the dissolution of the Monarchy. The research embraces the whole Empire, allowing a comparison of figures for the Austrian and Hungarian sections. It is also planned to interpret the statistical categories used at the time and reinterpret them according to the standards of modern social sciences.

3.) Az asszimiláció kora

Varga László történész forrásokat, statisztikai adatokat és bibliográfiát tartalmazó tanulmánykötet előkészítéséhez végzett kutatást a magyarországi zsidóság holokauszt előtti történetéről.

Az elmúlt mintegy 30 évben jelentősen kibővültek a kutatások a dualizmus koráról, azon belül is a dualizmus kori zsidóság történetére vonatkozóan. A mostani gyűjtés a történészek három generációjának tanulmányaiból válogatva vette számba a szakmai és a tágabb közönség számára e kutatások eredményeit. A kutatást követően a Habsburg Történeti Intézet a Pannonica kiadó gondozásában 2006-ban megjelentette a könyvet Varga László (szerk.): *Zsidóság a dualizmus kori Magyarországon* címmel.

4.) Mi a magyar – ma?

1939-ben, jelent meg Szekfű Gyula szerkesztésében az a tanulmánykötet, melyben az akkori szellemi élet 13 vezető képviselője írt a magyarság múltjáról és kultúrájáról, többek között azzal a céllal, hogy „öntudatosítsa tegye az emberekben magyarságukat”. Ma, amikor hazánk az Európai Unió tagja, érdemes újragondolni Magyarország helyét Európában. Ezért a Habsburg Történeti Intézet felkérte a magyar szellemi élet vezető képviselőit, hogy fogalmazzák meg szakmájuk szempontjai alapján, mit jelentett magyarnak lenni a múltban és mit jelenthet a huszonegyedik század elején. A tanulmányok elkészültével 2005-ben jelentette meg a Habsburg Történeti Intézet Romsics Ignác és Szegedy-Maszáék Mihály szerkesztésében a *Mi a magyar – ma?* című könyvet a Pannonica kiadónál.

3.) The Age of Assimilation

A book of essays on the pre-Holocaust history of the Jews in Hungary edited by historian László Varga, and also including sources, statistical data and a bibliography.

In the last 30 years, there has been much new research into the Era of Dualism, including the history of the Jews during that time. These essays, by three generations of historians, have been selected to serve as an overview of this research for the historical community and the broader public. *Zsidóság a dualizmus kori Magyarországon* [Jews in Hungary during the Age of Dualism] was published by the Institute in 2006, in collaboration with publishers Pannonica.

4.) What is Hungarian today?

In 1939, Gyula Szekfű edited a volume of essays in which 13 leading representatives of intellectual life wrote on the past and the culture of the Hungarians, with the purpose, among others, of “making people aware of their Hungarianness”. Now that Hungary is a member of the European Union, it is worth rethinking the country’s place in Europe. The Institute of Habsburg History therefore approached leading representatives of today’s intellectual life to assess, by the criteria of their respective professions, what it meant to be Hungarian in the past and what it could mean at the start of the 21st century.

When the essays were completed, the Institute had them published, by Pannonica, in the book *Mi a magyar – ma?* (What is Hungarian now?) edited by Ignác Romsics and Mihály Szegedy-Maszáék.

5.) A Csárdáskirálynő című operett, mint társadalmi jelenség a Monarchia utolsó éveiben

Hargitai Dorottya, fiatal történész a Csárdáskirálynő című operett megszületésének, korabeli kirobbanó sikerének és máig tartó népszerűségének társadalmi és politikai körülményeit kutatta. Tanulmányának aktualitását az adta, hogy 2005. november 5-én volt a 90. évfordulója annak, hogy Bécsben, majd egy évvel később Budapesten bemutatták Kálmán Imre színművét. A kutatási program végeztével 2006-ban a Pannonica kiadó gondozásában Hargitai Dorottya, Gajdó Tamás színháztörténész, és Gerő András történész közreműködésével megjelent a *Csárdáskirálynő* című könyv.

6.) A Habsburgok és Magyarország

A Duna Televízió 12 részes ismeretterjesztő dokumentumfilm-sorozatot készített Magyarország történetéről, mely a 13. század második fele óta egyre szorosabb szálakkal kapcsolódott az osztrák területeket megszerző Habsburg dinasztia históriájához. Az ellentétektől sem mentes határmenti kapcsolat az 1526. évi mohácsi csatát követően, a Magyar Királyságnak a Habsburg Birodalomhoz történő csatlakozásával évszázados együttéléssé változott. A Habsburg Történeti Intézet ennek a sok évszázados Habsburg–magyar együttélésnek a realisabb megismertetése érdekében — a téma szakértőinek biztosításával — tudományos ismeretterjesztő dokumentumfilm-sorozat elkészítését kezdeményezte és támogatta a Duna Televíziónál. A filmsorozatot 2005 januárjától a Duna Televízió sugározta folytatásokban.

5.) The Queen of the Csárdás as a social phenomenon in the final years of the Monarchy

The young historian Dorottya Hargitai researched the social and political circumstances in which the Imre Kálmán's operetta *Queen of the Csárdás* originated, its runaway success at the time, and its undiminished popularity over the years. The research was in preparation for the 90th anniversary, on 5 November 2005, of the operetta's Vienna premiere (it opened in Budapest a year later). With additions by theatre historian Tamás Gajdó and historian András Gerő, her work was published (by Pannonica) in the form of the book *Csárdáskirálynő* in 2006.

6.) The Habsburgs and Hungary

Duna Television produced a 12-part documentary series on the period, following the second half of the 13th century, when Hungary's history gradually intertwined with that of the Habsburg dynasty. After the Kingdom of Hungary was attached to the Habsburg Empire after the Battle of Mohács in 1526, what had been a frequently acrimonious relationship gave way to a several century-long coexistence.

The Institute of Habsburg History, with a view to promoting a more realistic knowledge of Habsburg-Hungarian coexistence, approached Duna Television with a proposal for a documentary series on the subject to be produced with the help of the Institute's experts in the field and its financial support. The series was broadcast starting in January 2005.

7.) A Monostori Erőd építése és az erődön belüli élet

A támogatott kutatás része annak a folyamatnak mely hozzá kíván járulni a Monostori Erődnek egy euro-regionális jelentőségű kulturális központtá alakításához. Témája Európa legnagyobb kiterjedésű modernkori erődrendszerének, a komáromi erődítménynek az építését elrendelő császári parancs és az erődön belüli élet körülményeinek kutatása. A főleg bécsi levéltári kutatások feltárják az építést elrendelő császári parancs előzményeit, a különböző nemzetiségű hadmérnökök szakmai vitáit és az építkezés folyamatát, értékes ismereteket nyújtva a korabeli stratégiai gondolkodásról és hadi építészetéről.

8.) Mágnásuralom a királyi Magyarországon 1576–1776 között

Simon István a magyar arisztokrácia társadalmi helyzetéről, politikai szerepvállalásáról, valamint az egyes személyek életútjáról és kapcsolatrendszeréről végzett kutatást az írott és tárgyi források, valamint szakirodalom alapján. A gyűjtött adatok és ismeretek alapján szociálintropológiai analízist készített az adott személyek életmódjáról, valamint a magyar kultúra fejlődésében betöltött szerepükről.

7.) Construction of the Fort Monostor and life within it

The Institute of Habsburg History supported a research project into the Emperor's order for construction of Europe's largest modern-age fort system, the Komárom Forts, and into the circumstances of life within it. The research, conducted mainly in the Vienna archives, covered the circumstances leading up to the imperial order, the arguments among military engineers of various nationalities, and the process of construction. It has added to our knowledge of strategic thinking and military architecture of the time. The project is part of a process which is backing up the development of Fort Monostor as a Euro-regional cultural centre.

8.) Magnates in the Kingdom of Hungary between 1576 and 1776

The social position of the Hungarian aristocracy, their political ventures, and the careers of individuals and their interconnections were the subject of research by István Simon using written and physical sources and the historical literature. Simon then carried out a social anthropological analysis of the career, relationships and lifestyle of the persons involved and their role in the development of Hungarian culture.

9.) Magyar jobboldali hagyomány

A jobboldaliság fogalma az elmúlt 250 évben többször átértelmeződött és igen sokrétűvé vált. A különböző politikai és szellemi áramlatok többféle jobboldaliságot foglaltak magukba, azonban ezek a jobboldali mozgalmak sem voltak egységesek. Hét tagú kutatói csoport vizsgálta a magyar jobboldaliság 1900 és 1948 közötti eszme- és művelődéstörténeti, valamint kül- és belpolitikai aspektusait. Az elemzések többek között kitértek a legitimizmusra, a „Turul jelenségre”, az antiszemitizmusra és az „Erdély mítoszokra” is. A kutatás befejeztével Romsics Ignác szerkesztésében az Osiris kiadónál jelent meg a *Magyar jobboldali hagyomány 1900–1948* című kötet.

10.) 19 és 20. századi osztrák–magyar társadalomtörténeti összehasonlítás

Bolgár Dániel és Fenyves Katalin a 19. és 20. századi Ausztria és Magyarország társadalmainak állapotáról végzett kutatásokat részben bécsi levéltári, részben a hazai irodalom alapján. Ausztriában sokszerű volt a monarchia bukását követően az ország „kis állammá” válása. Az ifjú nemzedék, amely az első köztársaságban egyértelműen a „német nemzet”, az „egy nép két államban”, kultúrközösség részeként szocializálódott, erős nemzeti identitáshiánnyal küszködött. Ugyanakkor Magyarországon az I. világháború és Trianon utáni terület és lakosságvesztés következtében az amúgy is erős nemzeti érzületet érték tragikus sérelmek. Mindezek más és más értelemben járultak hozzá az osztrák és magyar társadalom szellemi meghasonlottságához. A kutatási eredmények összegzése önálló kiadvány formájában – terveink szerint 2010/2011 – folyamán jelenhet meg.

9.) The Hungarian right-wing tradition

The term “right-wing” has gone through many transitions over the last 250 years, and now has a variety of meanings. Various intellectual and political currents have represented the right wing in a diversity of different forms, and right-wing movements have never been united. Seven young historians examined the Hungarian right wing of the period between 1900 and 1948 from the perspective of history of ideas and culture, and foreign and domestic politics. The aspects covered included legitimism, the Turul phenomenon, anti-Semitism and the Transylvania myths. The outcome of this project was the book *Magyar jobboldali hagyomány 1900–1948*, edited by Ignác Romsics and published by Osiris.

10.) 19th and 20th century Austro–Hungarian comparative social history

Dániel Bolgár and Katalin Fenyves have gathered material in the Vienna archives and in Hungary on the state of the two countries’ societies at the turn of the 19th and 20th centuries. Austria suffered a deep shock by the imposition of small-country status after the fall of the Monarchy. The first generation to grow up in what was then an unambiguously German cultural community, the “one people in two states”, struggled with a serious identity crisis. Hungary still proudly proclaimed its national feelings, but did so within the borders of a country reduced to a third of its former size by the post-First World War Treaty of Trianon. These were the factors, interpreted in divergent ways, which contributed to the discord between Austrian and Hungarian societies. The research is planned to culminate in a publication in 2010 or 2011.

11.) Két világháború közötti német Südostforschung és a Habsburg Monarchia

Orosz László kutatása arra irányult, hogy a német történetírás az I. világháború utáni eszméi és politika kontextusban hogyan látja, láttatja a Habsburg Monarchia utolsó évtizedeit, különös tekintettel annak utolsó létformáját, a dualista rendszert. Minthogy a Monarchia megítélése a két világháború közötti német percepció szerint jelentős mértékben összefüggött a Délkelet kutatás intézményesülésével, ezért a kutató különös figyelmet fordít a „Közép-Európa gondolat” megjelenésére a korbéli történetírásokban.

12.) A modern alkotmányosság koncepciói és megvalósításuk dilemmái Magyarországon 1867 után

A politikai gondolkodók, illetve a politikai élet képviselői eltérő szerepet szántak az alkotmányosságnak, a modern polgári jogrend keretein belüli közjogi intézményeknek és a liberális kormányzati elveknek. Czieger András kutatása során azt vizsgálja, miként formálódtak a 19. században az alkotmányos berendezkedésre vonatkozó elméleti konstrukciók; milyen külföldi modelleket és koncepciókat vett alapul a liberális elit; és mindezt hogyan próbálták átültetni a hazai politikai jogrendbe. Végül kitér arra kérdésre is, hogy a politikai intézmények, a jog és az alkotmányosság hogyan volt – és van napjainkban is – jelen a társadalmi életben és a közbeszédben, valamint az ezzel kapcsolatos fogalmak és értékek hatottak-e a nemzeti identitás alakulására és a politikai kultúra fejlődésére?

11.) The German interwar Südostforschung and the Habsburg Monarchy

This research by László Orosz addresses how German historiography in the intellectual and political environment following the First World War treated the former Habsburg Monarchy, especially its final form – the dualist system. Since the German perception of the Hapsburg Empire was closely interlinked with the build-up of “South-Eastern studies” between the two world wars, the research examines “the idea of Central Europe” in the context portrayed in the historiography of the time.

12.) Modern concepts of constitutionality in post-1867 Hungary and dilemmas surrounding their implementation

Political thinkers and politicians had varying conceptions of constitutionality, the place of legal institutions in a modern civil legal framework and the principles of liberal government. Research by András Czieger examines the emergence of theoretical constructs of constitutionality during the 19th century, the foreign models and conceptions adopted by the liberal elite, and the attempts at transplanting these into Hungarian political affairs. It also considers how political institutions, the law and the constitution were – and are now – perceived and discussed among society at large, and whether the related concepts and values influenced the development of national identity and political culture.

13.) Erzsébet királyné magyarországi kultusza 1914-ig

Vér Eszter Virág kutatásai során Erzsébet királyné különleges magyarországi kultuszát vizsgálja, illetve a magyar kultusztörténetben a magyarok és az uralkodóház viszonyában játszott szerepét. Különös figyelmet fordít a kultusz kialakulásának megfelelő mélységű feltárására, a magyar politikai érdekek összehasonítására és a sajátos „magyar megoldás” elemzésére, amely Erzsébet alakját jól hasznosítható eszközként kezelte. Kutatómunkájához a bécsi levéltárakban, és a Nationalbibliothekban fellelhető anyagokat, és német, francia valamint magyar szakirodalmi adatokat használ.

14.) Az 1848-as forradalom sztálinista mitológiája

A kutatás alapja Illés Bélának az *Új Szó* főszerkesztőjének 1945-ben megjelent írása Guszev kapitányról és társairól. A sohasem létezett, de az író szerint 1849-ban kivégzett cári tiszt, Guszev kapitány és társai esetének ábrázolása 1945–1989 között a „szovjet–magyar barátság” történelmi legitimálását, erősítését szolgálta szükségszerűen. Vörös Boldizsár munkájában kitér a politikai propaganda általános érvényű bemutatására, és a történelemhamisítás és a politikai legitimációs célzatú hagyományteremtés jelenségeire is. A kutatási szempontnak része az is, hogy miként jelentek meg a korabeli osztrák kiadványokban a 1848–49-es európai forradalmak, a magyar szabadságharc százéves évfordulója, illetve a magyarországi centenáriumi megemlékezések.

13.) The cult of Queen Elizabeth in Hungary up to 1914

Eszter Virág Vér is investigating the special cult of Queen Elizabeth in Hungary, its place in Hungarian cult history and how it affected relations between the Hungarians and the imperial House of Habsburg. She is seeking to explore in depth the formation of the cult, assess the Hungarian political interests involved and thus analyse the special “Hungarian solution” for which the figure of Elizabeth proved a useful tool. Her work is based on studies in the Vienna archives and the Austrian Nationalbibliothek, and on comparisons among treatments in German, French and Hungarian historical literature.

14.) The Stalinist mythology of the 1848 Revolution

The basis of the project is an article which the editor of *Új Szó*, Béla Illés, published in his journal in 1945. Illés wrote about the invented figure of Captain Gusev, presented as a Tsarist army officer who was executed together with his comrades in 1849. Between 1945 and 1989, the story served to legitimise and reinforce the historical legitimacy of “Soviet–Hungarian friendship”. Boldizsár Vörös’ work takes a broad look at political propaganda, falsification of history, and the creation of traditions for political purposes. Another section of the research deals with how Austrian writing of the time treated the European revolutions of 1848–49, the centenary of the Hungarian War of Independence and Hungarian commemorations of the centenary.

15.) Pártok és pártrendszer a modern Magyarországon – tradíció, folytonosság, változás a 19. század második felétől napjainkig

Csizmadia Ervin kutatásának célja a modern pártok 1867 utáni kialakulása, fejlődési jellegzetességei bemutatása és összehasonlítása a kortárs nyugat-európai fejlődési folyamatokkal. Megvizsgálja, hogy a különböző politikai ideológiák mentén szerveződő erők miként rendeződtek pártegységbe és milyen volt egymáshoz való viszonyuk 1867–1918, illetve az 1944-ig tartó időszakban. Kitér arra is, hogy, milyen struktúrálól elvek mentén alakultak ki az 1867 utáni pártok, azaz követte-e a pártrendszer intézményesültsége a korabeli nyugat-európai mintákat, vagy eltért-e azoktól? Elemzésében összehasonlítást végez arról, hogy milyen történelmi kontinuitás és diszkontinuitás mutatható ki a korabeli pártok és pártrendszer, illetve az 1990-ben létrejövő hazai pártok között.

16.) Habsburg-kérdés a két világháború között

Hornyák Árpád munkája azzal foglalkozik, hogy az Osztrák–Magyar Monarchia szétesése után az utódállamokban – függetlenül attól, hogy a monarchikus vagy a republikánus államformát választották – mennyire maradt fontos eszmei és politikai kérdés akár a Habsburg-ház restaurációja, akár pedig a hozzá való viszony. A kutatás célja a regionális, vagy egy-egy nemzeti szintre lebontott tanulmányozása annak, hogyan viszonyultak az utódállamok a korábbi birodalmi berendezkedéshez és hogyan értékelték az egykori függőségi viszonyt.

15.) Political parties and the party system in modern Hungary – tradition, continuity and change from the second half of the 19th century to the present

This research project by Ervin Csizmadia investigates the developmental features of political parties since 1867 and compares them with contemporary developments in Western Europe. It also covers – for the periods 1867–1918 and up to 1944 – how various ideologically-aligned forces formed into parties and where they stood relative to each other. The structural principles behind the formation of the post-1867 parties are also under investigation. Did the institutionalisation of the party system follow contemporary Western European patterns or follow its own path? The analysis will also compare the parties and party systems of these earlier periods with those which have formed since 1990, showing up the historical continuities and discontinuities.

16.) The Habsburg Question between the two world wars

This work by Árpád Hornyák examines the extent to which the idea of the restoration of the House of Habsburg remained an important intellectual and political question in the successor states – regardless of the form of state they had chosen, i.e. monarchic or republican – after the breakup of the Austro-Hungarian Monarchy, and the attitudes to the idea. This research aims to look at how successor states looked on the old imperial system and their former dependent relationships.

17.) A polgárosodás és a modernizáció narratívái

A polgár és a polgárosodás a magyar közfelfogásban nem rokon jelentésű, hanem egymást kiegészítő fogalmak. Történetileg tekintve a mindenkori közfelfogás szerint a polgárosodás fogalma nem feleltethető meg a „polgári átalakulás” történetírásban használatos terminológiájával. Halmos Károly olyan átfogó értelmezéssel ellátott szöveggyűjteményt állított össze, amely bemutatja, hogyan értelmezték egykor és ma a 19. és 20. századi közép-európai történelem polgárosodási folyamatait.

18.) A magyar identitás és önazonosság vizsgálata a 18. századtól napjainkig

A Habsburg Történeti Intézet átfogó kutatást indít a magyar identitás és önazonosság, valamint szellemi örökségeink (természeti, társadalmi, folklorisztikus, zenei, tudományos, irodalmi, etc.), különböző elemeinek vizsgálatáról. Az egységesülő Európában egyre gyakrabban hangzik el a nemzetek egységtől való félelme, ami félreértelmezett fogalommagyarázathból ered. Ennek tisztázása azonban nagyon fontos a nemzeti önazonosság érdekében. Sokan olyan nemzeti identitásba menekülnek, ami nem a jövő, hanem csak a múlt iránt nyitott. Az intézet kutatásában eddig részt vesz F. Dózsa Katalin a viselet, mint a magyar identitás és önazonosság kifejezője a történelem folyamán; Hermann Róbert az 1848–1849. évi szabadságharc honvédseregének hagyománya, mint a modern nemzettudat identitásképző eleme; valamint Nagy András a magyar képzelet – mesevilág témakör vizsgálatával.

17.) Narratives of bourgeois development and modernisation

The concepts of the “bourgeois citizen” and “bourgeois development of society” are not, in the Hungarian mind, part of the same thing; they are rather complementary terms. Historically, the concept of bourgeois development has not always corresponded to the concept of “formation of bourgeois society” used in historiography. Károly Halmos is producing an annotated anthology of literature representing both contemporary and retrospective perceptions of the processes of bourgeois development in 19th and 20th century Central-Eastern European history.

18.) Hungarian national identity from the 18th century to the present

The Institute of Habsburg History is launching a broad-based research project to study various components of the national identity and intellectual heritage of the Hungarians (natural and social heritage, folklore, music, academia, literature, etc.). As Europe integrates, the fear is increasingly voiced that nations will also integrate. This fear causes many to take refuge in ideas of national identity which draw on the past without regard to the future, and derives purely from misrepresentation of concepts. It needs to be firmly addressed if nations are to have a firm idea of their own identity. So far, the Institute’s project has comprised work by Katalin F. Dózsa on costume as a means of expression of Hungarian identity through the ages; by Róbert Hermann on 1848–49 War of Independence army traditions and their contribution to the formation of modern national identity; and by András Nagy on the world of Hungarian tales.

Opatija 2007, a „Habsburgok Opatijában” című kiállítás megnyitója
(Középen Habsburg Ottó)

MAGYARORSZÁGON MEGJELENT KÖNYVEK

A Habsburg Történeti Intézet számos könyv megjelenését támogatta az elmúlt nyolc évben, melyek témája átölelte 1500-as és az 1900-as évek közti időszakra vonatkozó történeti, társadalmi, néprajzi, irodalomtörténeti és művészettörténeti szakmunkákat.

Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy ösztöndíjasaink arra érdemes monográfiái a maguk teljességében megkapják a nekik járó szakmai publicitást, mert az adott területen ezek reprezentálják a magyar tudomány kontinuitását, valamint új megközelítési módok jelenlétét. Ennek érdekében 2007-től saját kiadványsorozatot indított a Habsburg Történeti Intézet, mely kötetek részben eddigi ösztöndíjasaink legjobb tudományos munkáiból, részben legérdekesebb konferenciáink előadásainak szerkesztett változataiból kerülnek ki vagy az intézet saját szervezésű kutatásainak eredményeit foglalják össze.

A Habsburg Történeti Intézet megalakulása óta közel 50 könyv kiadását támogatta vagy vett benne részt. A könyvek rövid ismertetői és egy-egy fejezetük megtalálható az intézet honlapján, mely így segítséget nyújt a téma és a kor kutatói számára a legfrissebb források elérésében.

BOOKS PUBLISHED IN HUNGARY

The Institute of Habsburg History has supported publication of many books over the last eight years, in subjects spanning the areas of history, sociology, ethnography and literary and art history from the 1500s to the 1900s. We also consider it very important that monographs by winners of the Institute's scholarships receive the level of publication they deserve. In their respective fields, they represent the continuity of Hungarian research work and the adoption of new approaches. This prompted the Institute of Habsburg History, in 2007, to launch a new series of books based on the best of its scholars' output. Some are edited proceedings of papers delivered to the Institute's conferences, others the product of Institute-run research.

The Institute of Habsburg History has supported or been involved in the publication of nearly 50 books since its foundation. A summary and a chapter from each book may be found on the Institute's website, to help researchers in the field and the period to find the most recent sources.

Krausz Tamás–Szvák Gyula (szerk.):

Életünk Kelet-Európa

Tanulmányok Niederhauser Emil 80. születésnapjára
Budapest, Pannonica Kiadó, 2003.

A kötet tisztelgés az iskolateremtő, híres professzor és tudós, a „hármás” Kelet-Európa elmélet kidolgozója, számos monográfia és tanulmány szerzője, a nyolcvan éves Niederhauser Emil akadémikus előtt. A szerzők kollégák, pályatársak és barátok saját kutatási eredményeikre támaszkodva készítettek témáikban szerteágazó, mégis egy gondolat köré szerveződő, egy fogalom s régió, Kelet-Európa történetét körüljáró dolgozatokat.

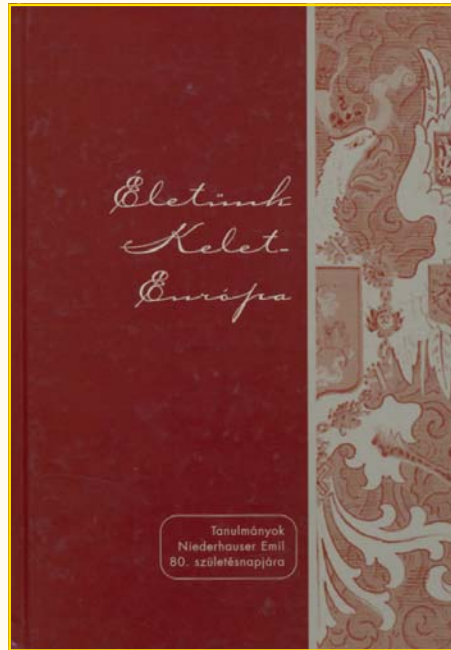
A hatvanas-hetvenes évektől sokan tették fel a kérdést: Vajon mit jelent Kelet-Európa? Van-e közös identitásuk, közös sorsuk az itt élőknek, s ha igen, hogyan ragadható meg, miben áll ez a közös identitás? Milyen történeti, jogi, gazdasági és kulturális kategóriákkal írható le a „kelet-európaiság”? Hogyan zajlott az egyes népek nemzetté válása, mennyiben volt közös ez az út, miben különböztek egymástól? Ilyen és ezekhez hasonló kérdések foglalkoztatták az etnikailag és kulturálisan sokszínű térség történetét kutató szakembereket.

A szerkesztők így fogalmaznak: „Az itt tanulmányával tisztelgő számos kolléga munkásságával azt is tanúsítja, hogy Kelet-Európa mindannyiunk közös történelmi élménye. És nem egyszerűen azért, mert életünknek ez a régió volt a fizikai kerete, hanem azért is, mert az írásokat áthatja az a meggyőződés, hogy Kelet-Európa nem egyszerűen geopolitikai, hanem történelmi fogalom. Az egységesülő Európával sem dobható ki a historiográfia lomtárába.”

Tamás Krausz–Gyula Szvák (eds.):

Our Life in Central Europe

Essays for Emil Niederhauser's 80th Anniversary
Budapest, Pannonica Kiadó, 2003.

This book pays homage to an eminent professor and historian, the creator of the „three-way” Eastern Europe theory, and the author of many monographs and essays, academician Emil Niederhauser, on the occasion of his 80th birthday. The authors produced a diverse set of essays based on their own research, but all arranged around a single idea and dealing with the history of a single concept and region, Eastern Europe.

In the nineteen sixties and seventies, the question of what Eastern Europe really means became the subject of increasingly widespread discussion. Do the people that live here have a common identity and a

common fate, and if so, how can it be described? What does the common identity consist of? What historical, legal, economic and cultural categories can describe „Eastern Europeaness”? How did the different peoples become nations, to what extent was this a shared process, and how do they differ from each other? It is these and similar questions that concern researchers of this ethnically and culturally diverse region.

In the words of the editors, „Eastern Europe is, for all of us, a shared historical experience. It is not just that the region has been the physical framework for our lives. The essays are pervaded by the conviction that Eastern Europe is a historical as well as a geopolitical concept, one not to be thrown into the dustbin of historiography as Europe unites.”

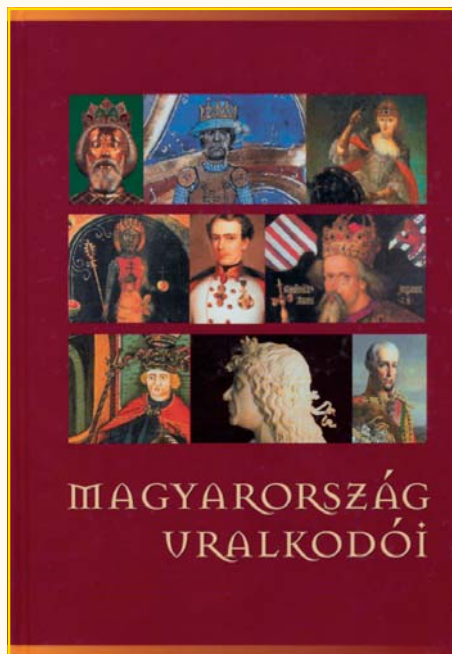
Szvák Gyula (szerk.): Magyarország uralkodói

Budapest, Pannonica Kiadó, 2003.

A könyv a *Magyar Századok* című sorozat tagja, melyben a szerzők: Kristó Gyula, Makk Ferenc, Almási Tibor, Bertényi Iván, Draskóczy István, Pálffy Géza, Barta János és Csorba László arra vállalkoztak, hogy átfogó-értelmező monográfiákat készítsenek.

A *Magyarország uralkodói* az Árpád-dinasztia legkorábbi ismert tagja, Álmos fejedelemségétől a Madeira szigetén 1922-ben elhalálozott IV. Károlyig, az utolsó magyar királyig követi nyomon a magyar fejedelmek és királyok élettörténetét. A gondosan összeállított portrékban az Olvasó nyomon követheti a hatalom megszerzéséért és megtartásáért vívott küzdelmeket, a politikai játszmák és alkuk krónikáját, az ország sorsát befolyásoló döntések hátterét, s nem utolsósorban pontosabban megértheti azt a felelősséget, amelyet a korona rótt mindenkori viselőjére.

Amint Szvák Gyula írja a kötet előszavában: „Különös események, tragikus sorsok, kalandos történetek elevenednek meg e könyv lapjain. Mit várjunk például attól a királytól, aki egy csobolyóba rejti a koronát, és még el is hagyja lovaglás közben? De az sem számított jó ómennek, ha a trónszék az uralkodóra dőlt, vagy ha sebeibe mérget dörzsöltek. Kinek a szemeit égették ki, kinek ölmet öntöttek a fülébe. Volt zsidó vallású, pogány és kalapos uralkodónk, akadt köztük tehetséges zenész, megszállott alkimista, vaskalapos bürokrata, nyárspolgár a császári köntösben, és még tán egy zabigyerék is. ...Mind magyar király volt.”

Gyula Szvák (ed.): Rulers of Hungary

Budapest, Pannonica Kiadó, 2003.

This is a volume in a series of monographs on Hungarian history, *Hungarian Centuries*, in which outstanding academics have joined together to produce a comprehensive account of Hungarian history.

Rulers of Hungary follow the Magyar leaders and kings of Hungary from the earliest known member of the Árpád dynasty, Álmos, all the way to Charles IV, who died on the island of Madeira in 1922. Presented with historical precision, these portraits convey the struggles to win and hold on to power, the chronicles of political calculations, plots and compromises, the background to decisions that sealed the fate of the country, and not least an

understanding of the heavy responsibility borne by every head that wears a crown.

As Gyula Szvák writes in his foreword, „Strange events, personal tragedies and adventurous tales all come to life on the pages of this book. What, for example, can we expect of a king who hides the crown in a wooden flagon and then loses it while hunting? Neither can it be a good omen if the throne falls on to the king, or poison is rubbed into his wounds. One had his eyes burned out, another had lead poured into his ears. There was a king of the Jewish faith, a pagan, and one who only had a hat. Such diverse figures as a talented musician, a fanatical alchemist, a hidebound bureaucrat, a petty bourgeois in emperor's robes, and even a bastard, line up with one thing in common – they were all kings of Hungary.”

Niederhauser Emil: Mária Terézia élete és kora*Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.*

Asszony a trónon, a politikában, a férfiak világában: nem egyedülálló, de kivételes helyzet. Ráadásul a 23 éves fiatalasszony különösen szerencsétlen körülmények között veszi át a kormányrudat hirtelen elhunyt atyjától, VI. Károlytól. Az államkassza üres, nem áll rendelkezésre ütőképes hadsereg, a közjogi állapotok bizonytalanok. Mária Terézia ugyan a Habsburg Birodalom örökösője, de „csupán” magyar és cseh királynőként léphet trónra, hiszen nő létére császár nem lehet. S ha ez nem volna elég, a gáláns Frigyes késlekedés nélkül elfoglalja a Birodalom leggazdagabb tartományát, Sziléziát, az ifjú uralkodónak pedig egyetlen esélye van: a „rebellis” magyar rendek segítsége.

Niederhauser Emil dinamikus életrajzából lépésről lépésre követhetjük, hogyan lett úrrá a kilátástalannak tűnő politikai, hadi és gazdasági helyzeten a kitartó, makacs, jó pszichológiai érzéssel megáldott, s egyben vasakaratú Mária Terézia. S nemcsak felülkerekedett a válságon, de kora nagyformátumú, tehetséges, tisztelettel övezett fejedelemmé vált. Felvilágosult reformer, aki számos területen korszerűsíti birodalmát, aki az életminőség javítását elsődleges feladatának tekinti. A magyar történetírásban, a történeti emlékezetben mégis ellentmondásos figura: érdemei elismerése mellett a nemzeti-rendi „érdekeket” sértő politikájáról, a protestánsokat sújtó intézkedéseiről sem szoktak elfelejtkezni. Mégis, úgy tűnik, az általa vezetett Monarchia csírájában magában hordozta a későbbi egy-
sleges Európát.

Emil Niederhauser: Life and Times of Maria Theresa*Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.*

Woman on the throne, in politics, in the world of men: a rare, if not unique situation. A young woman of 23 took over the staff of government after the sudden death of her father, Charles VI, under particularly unfortunate circumstances. The state treasury was empty, the army was not fit to fight, the constitutional situation was uncertain. Maria Theresa was the heir to the Habsburg Empire, but could „only” come to the throne as queen of Hungary and Bohemia, since as a woman, she could not be emperor. And if all this was not enough, the gallant Friedrich made no delay in occupying Silesia, the richest province

of the Empire, and the young queen had only one chance: the assistance of the „rebellious” Hungarian nobility.

Emil Niederhauser’s fast-moving biography follows step by step how Maria Theresa, with persistence, obstinacy, good psychological sense, and iron will, put the apparently hopeless political, military and economic situation under control. After getting the better of the crisis, she went on to be one of the most remarkable, talented and respected rulers of her age. She was an enlightened reformer, who modernised many areas of her empire and regarded improvement of the standard of life as among her primary tasks. Nonetheless, she remains a contradictory figure in Hungarian historiography and historical memory: while recognising her merits, her antagonistic policy towards national-noble „interests” and her suppression of the Protestants are not forgotten. Nonetheless, the Monarchy she ruled seems to have held the germ of the later united Europe.

Benda Kálmán: A nemzeti hivatástudat nyomában

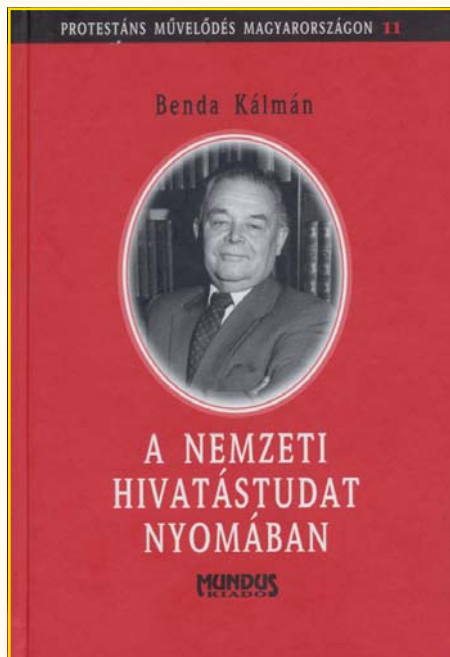
Budapest, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, 2004.

Benda Kálmán, a kivételes műveltségű, nagy tudású történész a „régí” történész nemzedék képviselője. Kötete válogatás, amely az impresszív gazdag életmű egy szeletét adja az Olvasó kezébe. A tanulmányokat, cikkeket, interjúkat tematikus fejezetekbe válogatta a szerkesztő, Lukáts János. Az elemzések a 16–18. századi történet válaszútjai, kiemelkedő fordulópontjai mellett kitérnek gazdaság-, diplomácia-, művelődés-, és iskolatörténeti kérdésekre is. A végvárokon harcoló vitézek-jobbágyok viselkedését meghatározó ideológia, Bethlen Gábor erdélyi „tündérországa” és Rákóczi külpolitikai manőverei mellett tanulmányozhatjuk a gyakran az egyházi kánonnal, a lelkészek által javallott irodalommal szöges ellentétben álló paraszti ízlést, vagy a kálvinista kollégiumok tudományos tevékenységét.

A történetírás célja – mint Benda Kálmán 1988-ban a Hitelben írja – csak az lehet, hogy a múlt valóságát ábrázolja, ha kell illúziókat rombolva, de a nemzeti közösség, a társadalom érdekeit tartva szem előtt. Ne akarjon hízlegelni a nemzeti öntudatnak, de azt se tartsa feladatának, hogy sárba tapossa a múlt értékeit. Mutassa meg az embert, benne a nemzeti fejlődés törvényszerűségeit, az egyéni és közösségi sorsot formáló erőket, a történelmet alakító nagy személyek munkásságát és a névtelen milliók küzdelmeit, szenvedéseit. Mindezt a külső szemlélő tárgyilagosságával, de belső átérzésből fakadó átéléssel teszi a szerző.

Kálmán Benda: The National Sense of Vocation

Budapest, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, 2004.

Kálmán Benda, a historian of outstanding scholarship and ability, was a representative of the generation of „old” historians. His book is a compilation, a cross-section of an impressively prolific oeuvre. The editor, János Lukáts, has assembled the essays, papers and interviews into thematic chapters. The analysis spans all of the major points of departure and turning points of 16th–18th century history, and the great issues of economic, diplomatic, cultural and educational history. We are enlightened on the ideology that guided the behaviour of knights and serfs fighting on the Hungarian border castles, Gábor Bethlen’s Transylvanian „fair-

land”, Rákóczi’s foreign policy manoeuvres, peasant tastes that were frequently irreconcilable with church canon and clerically-approved literature, and the scholarly activity of Calvinist colleges.

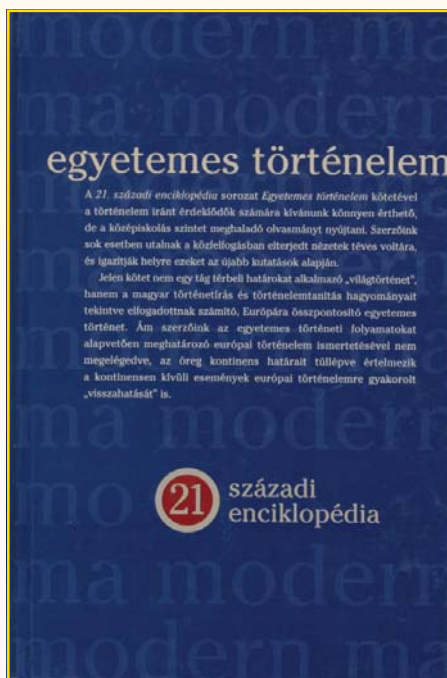
Historiography only purpose is to represent the reality of the past, if necessary destroying illusions, but keeping in view the interests of the national community and society. It should not set out to flatter national awareness, but neither should it throw into the mud the values of the past. It should show the laws of human development, including national development, the forces that form individual and communal destiny, the work of great persons who shaped history, and the struggles and sufferings of the anonymous millions.

**Barta János (szerk.): 21. századi enciklopédia.
Egyetemes történelem**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

A 21. századi enciklopédia című sorozat célja modern szemléletű, korszerű kutatásokra támaszkodó, összefoglaló és áttekintő műveket adni az Olvasó kezébe. Miközben a társadalomtudományok, ezen belül a történettudomány is fragmentálódik, részdiszciplínákra hullik, s így óhatatlanul töredezett tudáskészletet nyújt az érdeklődő közönségnek, nem mondhatunk le a francia felvilágosodás nagy nemzedékének eszményéről, az enciklopédikus tudásról, már csak azért sem, mert az információs dömping korában mindennél fontosabb a szelekció: a lényeges és a lényegtelen elkülönítése.

Az Egyetemes történelem című kötet szerzői Bárány Attila, Barta János, Barta Róbert, Forisek Péter, Pósn László pontosan tisztában voltak ezzel a szükséglettel. Olyan művet állítottak össze, amely az antik világ, a Nyugat-Római Birodalom bukásától egészen a hidegháború végéig tárgyalja az európai történelmet úgy, hogy az Olvasó folyamatosan érzékelje: az öreg kontinens világpolitikai és világgazdasági folyamatok, a globális világ része. A munka tankönyvként is kitűnően használható. Az egyes korszakokat azonos szerkezetben, hasonló felfogásban dolgozták fel a szerzők, emellett segédletek, kronológia, rövid életrajzok, fogalomtár és topográfiai gyűjtemény segíti a tájékozódást. Az eseménytörténet, a legfontosabb nagypolitikai folyamatok bemutatása mellett a kötet foglalkozik a társadalom-, a gazdaság- és a kultúrtörténet kitüntetett kérdéseivel is.

**János Barta (ed.): 21st Century Encyclopaedia.
General History**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

The 21st Century Encyclopaedia series sets out to produce concise and wide-ranging books that take a modern approach, based on up-to-date research. Although the social sciences – of which history is one – are becoming increasingly fragmented and breaking down into sub-disciplines, presenting an inevitably disconnected body of knowledge to the interested public, we have no reason to give up on the French Enlightenment's great ideal of encyclopaedic knowledge: in the age of information dumping, it is more important than ever to select, to distinguish between the essential and the irrelevant.

The authors Attila Bárány, János Barta, Róbert Barta, Péter Forisek, László Pósn of General History are

well aware of this need. They have produced a book which discusses the history of Europe, from the fall of the ancient world - the western Roman Empire - up to the end of the Cold War, in such a way that the reader constantly perceives the old continent within the greater world context, and its story as part of world political and economic developments. It is therefore eminently suited for use as a textbook. The authors have treated each era under a uniform structure and with a similar approach, with learning aids, a chronology, brief biographies, a glossary and a topographical section to help readers find their way. In addition to the history of events and the major political developments, the book takes up interesting themes in social, economic and cultural history.

Niederhauser Emil: Talleyrand. Metternich

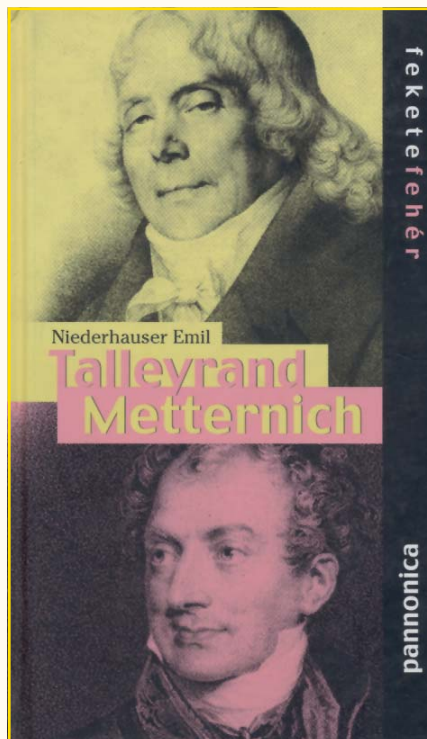
Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

A kötet két remekbe szabott életrajzot tartalmaz. Azt is mondhatnánk, hogy Plutarkhosz mintájára párhuzamos életrajzokról van szó, hiszen két kor- és pályatárs politikus portréját veheti kezébe az Olvasó.

Nehéz volna két eltérőbb felfogású politikust elképzelni, mint Talleyrand és Metternich. Talleyrand maga a modernitás: hisz a forradalom nagy eszményeiben, a polgárosodás és a nemzetállam szükségességében. Ha valamiben hasonlít Metternichre, az utókor negatív ítéletében feltétlenül közös a sorsuk. Talleyrand már akkor megalapozza az általános rosszallást, amikor 1789 októberében autuni püspök létre kiáll az egyházi vagyon elkobzása mellett.

Az utókor számára Metternich sem népszerű politikus. A magyar nemzeti történetírás értelemszerűen a reformkori liberális ellenzéki elszánt üldözőjét, Wesselényi, Kossuth és az országgyűlési ifjak ellen folytatott politikai kirakatperek fő értelmi szerzőjét látja benne - nem alaptalanul. De a nemzetközi vélemények sem túlságosan kedvezőek.

Nézeteik különbözősége ellenére, mindketten nagyon tehetségesek voltak. Mindketten egy letűnt világ gyermekei, ízig-vérig arisztokraták. És imádták a nőket. Mindenkinnek érdemes elolvasni az életrajzukat, aki többet akar tudni a 19. századi politikai paletta két meghatározó alakjáról.

Emil Niederhauser: Talleyrand. Metternich

Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

This book is two brilliant biographies in one. We might discern the pattern of Plutarch in the parallel construction: a portrait of two contemporaries with comparable political careers, painted with great attention to detail, with good analytical and psychological skills, and presented in highly readable style.

It would be hard to find two politicians who looked upon the world in more divergent terms, than Talleyrand and Metternich. Talleyrand was modernity itself: he believed in the great ideals of the Revolution, in the necessity for embourgeoisement and the nation state. If he shares something with Metternich, it is the negative judgement of posterity. Talleyrand laid the foundations of disapproval in autumn 1789 when, as Bishop of Au-

tun, he stood up for confiscation of church property.

Hungarian national historiography sees in Metternich the determined oppressor of the Reform Age liberal opposition, the number one buttress of the Viennese court, and the prime author of the political show trials against Wesselényi, Kossuth and the young parliamentarians. It is a view not without foundation, and international opinions are hardly kinder.

They had deep differences in outlook, but both were highly talented. Both were children of a disappearing world, aristocrats to the bone. And they adored women. They are two dominant figures on the 19th century political scene.

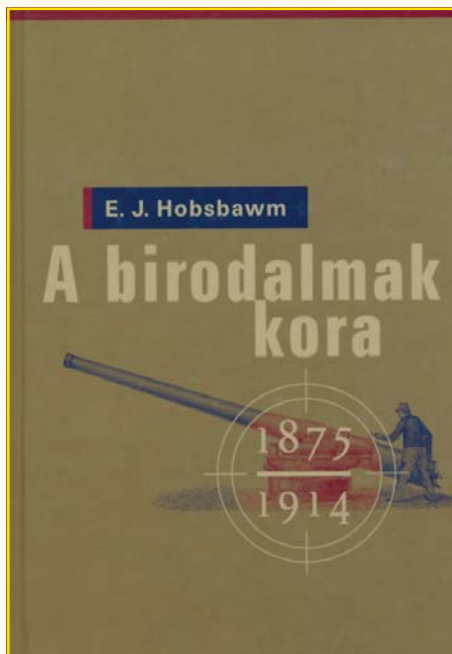
Hobsbawm, Eric: A birodalmak kora

Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

A világhírű brit történész megelőző köteteihez illeszkedve a „hosszú 19. század”, azaz a francia forradalom és az első világháború közötti évtizedek történetét mondja el. De nem szabad valamiféle száraz és unalmas enciklopédikus köztörténetre, vagy eseménytörténetre gondolni! Hobsbawm saját olvasatában, több évtizedes tapasztalat birtokában beszéli el laikusoknak és szakembereknek, hogy miért és mit, milyen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális folyamatokat tart fontosnak a „békeévekből”, az 1870-es évek közepétől a Nagy Háború kirobbanásáig tartó időszakból. Arra keresi a választ, mennyiben előképe ez a kor a 20. századnak, s hogyan kapcsolódik jelenünkhöz.

A nacionalizmus mint eszmerendszer a század végén már nem azonos azzal a progresszív és liberális ideológiával, amit az egykori forradalmárok tűztek zászlajukra. S ami talán a leginkább aláaknázza a civilizált világ kényes egyensúlyát: a 19. század meghatározó osztálya, a polgárság súlyos identitásválsággal, tekintély- és presztízsvessztéssel küzd.

A könyv mindazoknak hasznos olvasmány, akik a kronológián túlmenően újra akarják gondolni annak a korszaknak a történetét, amelynek „köpönyegéből” előbújtt a bennünket körülvevő világ.

Eric Hobsbawm: The Age of Empires

Budapest, Pannonica Kiadó, 2004.

Following on from *The Age of Revolution, 1789–1848* and *The Age of Capital, 1848–1875* (already translated into Hungarian), this is the third and final book in the series by this world-famous British historian on the „long 19th century,” i.e. the period between the French Revolution and the First World War. But do not imagine some kind of dry and dull encyclopaedic work of general history. Hobsbawm relates in his own interpretation, based on his several decades of experience, in a way accessible to people and academics alike, the social, political, economic and cultural processes he sees as important in the „years of peace” from the mid-1870s to

the outbreak of the Great War. He seeks an answer to the question of how much this age is the precursor to the 20th century, and how it relates to the present.

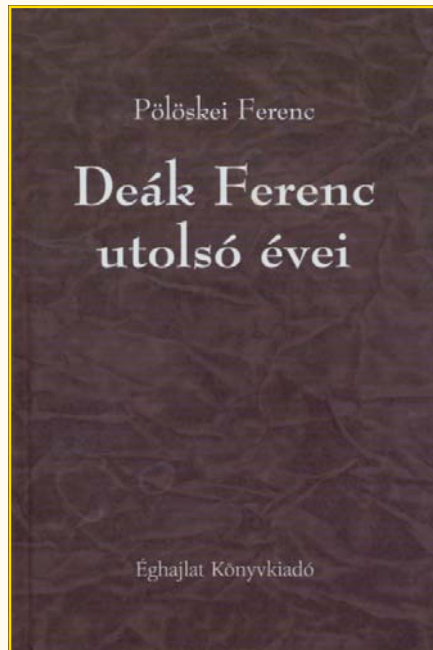
By the end of the century, nationalism was no longer the progressive and liberal ideology championed by the old revolutionaries. And what perhaps most undermined the delicate balance of the civilised world: the class that provided the 19th century with its definitive profile, the bourgeoisie, was struggling with a severe crisis of identity and the loss of authority and prestige.

The book is useful reading for everyone who wants to get beyond the chronology and rethink the history of an age from under whose cloak the world we know burst forth.

Pölöskei Ferenc: Deák Ferenc utolsó évei*Budapest, Éghajlat Könyvkiadó, 2004.*

A könyv két szempontból is hiánypótló munka. Egyrészt, mert a történetírás meglehetősen mostohán bánt a „haza bölcsével”: korszerű életrajz nem készült Deákról. Másrészt, mert Pölöskei Ferenc az életút olyan időszakába kalauzolja el az Olvasót, amely kevésbé ismert. A kiegyezést követő évekről, az idős politikus utolsó terveiről, véleményéről, törekvéseiről kapunk plasztikus képet, s egyben a fokozatosan elhatalmasodó depresszióról, betegségeiről, elmagányosodásáról, belső vívódásairól, gyötrő kételyeiről.

Deák megítélése azért vált kérdésessé, mert főműve, a bábáskodása alatt megvalósult kiegyezés, amit ő maga elkerülhetetlennek és szükségesnek, a magyar gazdasági fejlődés egyedül lehetséges útjának tekintett, Kossuth szemében végzetes hiba, tragikus ballépés, a „nemzet halála”. A két politikus élesen szembenálló jövőképéről, a közöttük ki-robbant vitáról máig megoszlanak a vélemények. Mégis, születésének kétszázadik évfordulóján, 2003-ban új lendületet kapott a Deák-kutatás, s jelen áttekintés is ennek a megújult érdeklődésnek köszönhető.

Ferenc Pölöskei: The Latter Years of Ferenc Deák*Budapest, Éghajlat Könyvkiadó, 2004.*

This book fills two important gaps. Firstly, historiography has dealt shabbily with the „wise man of the homeland”: no modern biography has been written of Deák. Secondly, Ferenc Pölöskei guides the reader through a period that is comparatively unknown. We get a well-rounded picture of the years following the Compromise, the elderly politician’s last plans, opinions and aspirations, and also of his mounting depression, sickness, isolation, inner conflicts and agonising doubts.

The debate surrounding Deák’s legacy arises because his greatest achievement, his engineering of the Compromise, which he saw as inevitable and essential, the only possible way forward for Hungarian economic development, was in Kossuth’s eyes a fatal, tragic blunder, the „death of the nation”. The two politicians’ sharply opposed visions of the future and the dispute that broke out between them are still the subject of widespread debate. But on the two hundredth anniversary of his birth, in 2003, Deák research took on new momentum, and this book is one result of the renewed interest in him.

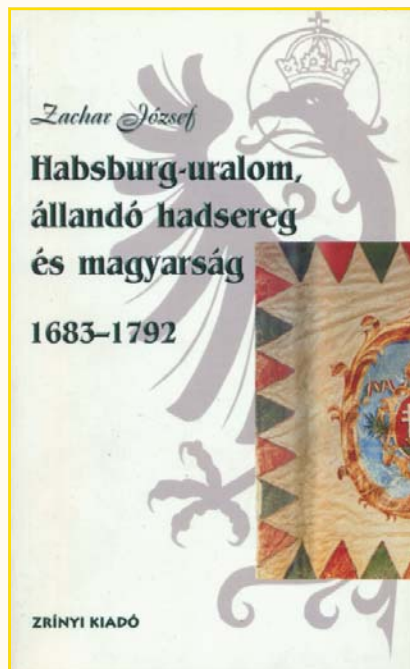
**Zachar József: Habsburg-uralom,
állandó hadsereg és magyarság (1683–1792)**

Budapest, Zrínyi Kiadó, 2004.

A könyv átfogó képet ad a magyarországi Habsburg-uralom kezdete, a Bécs elfoglalására irányuló 1683-as sikertelen oszmán hódító kísérlet megghiúsítása és a francia forradalom idején az ancien régime berendezkedését visszaállítani szándékozó első koalíciós háború kirobbanása közti időszak hadügyi kérdéseiről.

A történettudomány eddig méltánytalanul kevés figyelmet szentelt az állandó hadseregnek, ami pedig a központi uralom stabilitásának elsődleges eszköze. A 17. század második felétől egyes uralkodók nem engedték szélnek egész haderejüket, hanem békeidőben is fegyverben tartottak bizonyos számú lovas- és gyalogezredet. Hadi kérdésekkel foglalkozó szakemberek mégis „megfeleltek” a folyamatosan készenlétben álló katonákról, a birodalmi keretből mesterségesen kiszakítva inkább csak a magyar katonai teljesítményekre, azok között is elsősorban a szabadságharcos-forradalmi hadi tettekre összpontosítottak. Ugyanakkor nem készültek el a korszakot feltáró alap kutatások, s így a legalapvetőbb kérdéseket sem sikerült tisztázni – sőt, még ezek megfogalmazásával is adósak maradtak a hadtörténészek.

Milyen terheket rótt a hadsereg fenntartása a magyarok számára? Hogyan értékeljük a hadsereg szerepét a magyar társadalomban? Milyen arányban vettek részt magyarok a császári, illetve a császári-királyi hadseregben? Az Olvasó ilyen, s ezekhez hasonló jogi, gazdasági, politikai és művelődéstörténeti kérdésekről tájékozódhat az úttörő hadtörténeti vállalkozásból.

**József Zachar: Habsburg Power, the Standing
Army and the Hungarians (1683–1792)**

Budapest, Zrínyi Kiadó, 2004.

The book gives a broad picture of military affairs, from the start of Habsburg rule in Hungary after the failed Ottoman attempt at conquest of Vienna in 1683 up to the outbreak of the first coalition war attempting to restore the ancien régime at the time of the French Revolution.

Historians have hitherto unjustly neglected that essential institution of the absolutist state, the standing army, even though it was the primary means of ensuring stability of central power. From the second half of the 17th century „certain rulers departed from the tradition of letting their entire military strength disperse and retained under arms a certain number of cavalry and infantry regiments even during peacetime,” writes

the author. Military historians have nevertheless „forgotten” about the soldiers on permanent duty and have artificially lifted Hungarian military accomplishments out of the imperial framework, concentrating mainly on the military actions of the Revolution and War of Independence. Basic research into the era is also lacking, so that the most fundamental questions have not been addressed or even properly formulated.

What burdens did upkeep of the army impose on the Hungarian people? How can we evaluate the role of the army in Hungarian society? What proportions did Hungarians constitute in the imperial and imperial-royal army? These and similar key questions of legal, economic, political and cultural history are all covered in this pioneering enterprise of military history.

**Erős Ferenc: Kultuszok
a pszichoanalízis történetében**

Egy Ferenczi-monográfia vázlata

Budapest, József Műhely Kiadó, 2004.

A pszichoanalízis sajátos szemléletű és arculatú „budapesti iskolája”, amely Ferenczi Sándor munkássága nyomán bontakozott ki a 20. századi húszas és harmincas éveiben, és amelyhez a lélek-elemzésnek jeles művelői tartoztak, főként külföldön, Angliában az Egyesült Államokban, Franciaországban váltak ismertté. A budapesti iskola „hazahozatala”, történetének feltárása, Ferenczi Sándor és a többi klasszikus magyar pszichoanalitikus műveinek igazi értékelése és feldolgozása csak az utóbbi másfél évtizedben kezdődött el.

Ám Ferenczi munkáinak mind a mai napig nem létezik teljes, szakmailag és filológiailag hiteles magyar kiadása, bár az utóbbi években fontos válogatások jelentek meg műveiből, illetve a róla szóló írásokból. Ugyancsak hiányzik egy korszerű, részletes és autentikus Ferenczi-életrajz, amely a magyar pszichoanalitikus életét és művét korának tudományos és szellemi irányzataival összefüggésben, a társadalmi és történeti kontextusba beágyazva vizsgálná. Ez a kötet egy ilyen, társadalomtörténeti háttérű intellektuális életrajz előmunkálatait tartalmazza.

**Ferenc Erős: Cults in the history of
psychoanalysis**

Outline of a Ferenczi monograph

Budapest, József Műhely Kiadó, 2004.

The “Budapest School” of psychoanalysis had its own special outlook and image. It took shape through the work of Sándor Ferenczi in the nineteen twenties and thirties and was followed by prominent figures of the profession, especially abroad – in Britain, the United States and France. The Budapest School started to “come home”, with a real appreciation and treatment of the work of Sándor Ferenczi and the other classic Hungarian psychoanalysts, only in the last fifteen years.

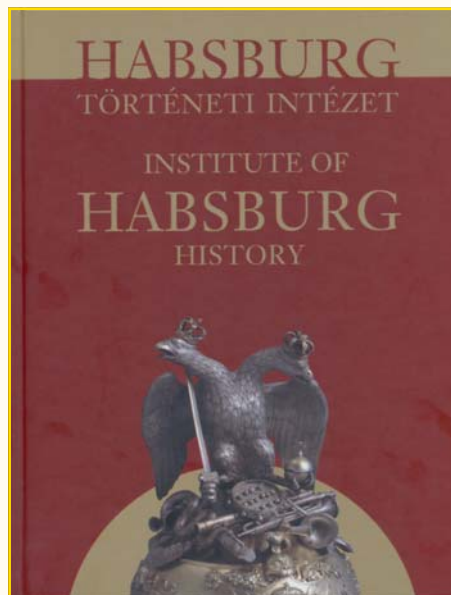
A full edition of Ferenczi’s work in Hungarian, properly grounded in psychoanalysis and philology, has yet to be produced, although in recent years major selective editions of his work and writing about him have been published. There is also a need for an up-to-date, detailed and authentic Ferenczi biography examining the life of the great Hungarian psychoanalyst in his academic and intellectual context and against his social and historical background. This book is a preliminary work to an intellectual biography with a full basis in social history.

Habsburg Történeti Intézet kiadványa

Budapest, Rubicon Kiadó, 2005.

A Habsburg-kori Kutatások Köz-alapítvány és az általa működtetett Habsburg Történeti Intézet 2003-as megalakulásától eltelt 3 év szakmai tevékenységét foglalta össze 2005-ben megjelenő kiadványában. Az intézet létrehozásában szerepet játszott a múlt aktuálissá váló újraértelmezése, a történettudomány kutatásában lezajló reformtörekvések alakulása, valamint az európai összefüggések jelentőségének vizsgálata. Három év tudományos tevékenysége az alapítás-kor megfogalmazott gondolatokhoz igazodott. A közös múlt felfedezése éppúgy, mint a történelmi események jelenkori értelmezése adta rendezvényeink és kutatási témáink alapötletét.

A kiadvány angol és magyar nyelven történő megjelenése egyúttal tükrözi az intézet nemzetköziségre törekvő szándékát. A három év tudományos tevékenységének összefoglaló jellegű bemutatása pedig egyfajta igazolása is az intézet életre hívásának és léte jogosultságának.

The Institute of Habsburg History

Budapest, Rubicon Kiadó, 2005.

In 2005, the Public Foundation for Habsburg Studies, and the Institute of Habsburg History which runs under its auspices, published a book summarising their activities in the three years since their foundation in 2003. The factors behind the setting up of the Institute included the pressing need to reinterpret the past, moves towards reform in historical research, and interest in the significance of the European context. The activities it engaged in during these three years developed in line with these initial concerns. Opening up our shared past and interpreting historical events from a present perspective were the fun-

damental guiding objectives behind the Institute's events and its choice of research subjects.

The fact that the book was published in both English and Hungarian underlines the Institute's commitment to being an international operation. The survey of three years' academic activity also served to demonstrate the purpose and validity of founding the Institute.

**Szvák Gyula (szerk.):
A magyar középkor története**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

A kötet egy sorozat kronológiailag első darabja, amelynek szerzői Kristó Gyula, Makk Ferenc, Almási Tibor, Bertényi Iván és Draskóczy István a magyar történelmet korszakos bontásban tárgyalják. Ezen belül a középkor különösen érdekes, hiszen a kollektív nemzeti emlékezet – nem utolsósorban a romantikus-mitizáló történetírásnak köszönhetően – mindmáig heroikus aranykorként tartja számon, ugyanakkor olyan időszak, amely egyértelműen kudarcba fulladt, hiszen szimbolikus záróakordja a mohácsi csatamezőn elszenvedett vereség.

A kudarcot persze sikersorozat előzte meg, méghozzá olyan sikerek, amelyeknek a modern Magyarország is örököse és kedvezményezettje. A törzsi alapon szerveződő, vándorló-kalandozó nomád társadalmat felváltotta egy jól szervezett, keresztény, feudális állam, amely eredményesen harcolt a szomszédos birodalmak hódító kísérelétei ellen, s ugyan óriási késéssel, de politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális értelemben egyaránt beilleszkedett Európába. Így a korszak végén Mátyás vagy a tragikus sorsú II. Lajos reneszánsz udvara nemcsak utánozza a korszak nyugati uralkodóinak szellemi-művészeti környezetét, de önálló, független értékek létrehozására is képes. Az Olvasó igényes kivitelben, illusztrációk és térképek segítségével a honfoglalást megelőző évszázadtól a 16. század végéig tanulmányozhatja a küzdelmes felzárkózás egyes állomásait.

**Gyula Szvák (ed.):
History of Medieval Hungary**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

Authors: Gyula Kristó, Ferenc Makk, Tibor Almási, Iván Bertényi, István Draskóczy.

The book is chronologically the first in a series dealing with Hungarian history era by era. What makes the Middle Ages particularly interesting is that the collective national memory, largely due to romantic-mythologizing historiography, still sees it as a heroic golden age which ended in total failure, symbolised by the tragic defeat on the Mohács battlefield.

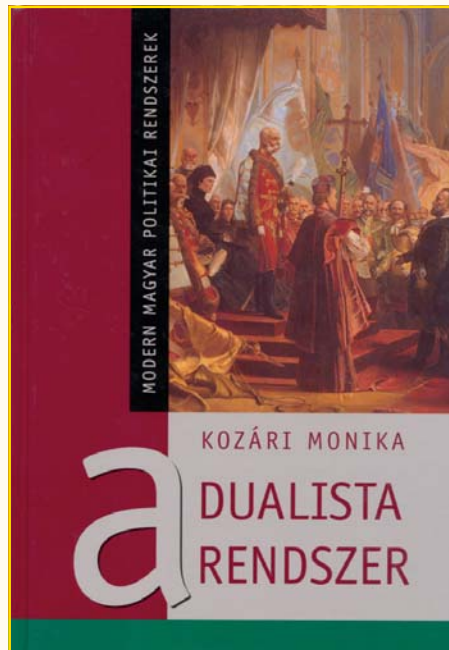
The defeat was of course preceded by a string of successes that left a beneficial legacy for modern Hungary. Migratory-marauding nomad society, organised along tribal lines, gave way to a well-organised, Christian, feudal state which proved capable of resisting neighbouring empires' attempts at conquest and achieved – if with a very long delay – political, economic, social and cultural integration into Europe. Thus at the end of the period, the renaissance courts of Matthias and the ill-fated Louis II did not just mimic the intellectual and artistic environment of contemporary Western kings, they proved capable of creating independent values of their own. This splendidly-produced book, full of maps and illustrations, presents each stage of the struggle towards equal European status, from the century preceding the Hungarian Conquest to the end of the 16th century.

**Kozári Monika: A dualista rendszer
(1867–1918)**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

Jelen kötet a *Modern magyar politikai rendszerek* című sorozat kronológiailag első darabja. A sorozat célja az állam és az állami intézményrendszer szerkezetének, működésének bemutatása. A hagyományos eseménytörténeti, a politikát középpontba állító felfogás helyett a szerzők inkább szociológiai, politológiai megközelítésben dolgozzák fel az egyes korszakokat úgy, hogy a történeti narratíva ne sérüljön, és az Olvasó nyomon követhesse a köztörténet legfontosabb állomásait.

A dualizmus rendszeréről, a dualista állam szervezetéről, struktúrájáról korszerű könyvet írni nagy kihívást jelent. Egyrészt, mert a történész-szerzőnek más tudományok képviselői, jogászok, politológusok kutatási eredményeit is fel kellett használnia az állam működési mechanizmusának rekonstrukciójához, értelmezéséhez. Másrészt, mert bár ebben a korszakban épült ki a modern magyar államszervezet, ekkor jelentek meg a modern intézmények, az „építkezés” korában, a „boldog békeidőkben”, számtalan ellentmondás feszítette szét az állami kereteket, s egymást követték a politikai válságok, amelyek óhatatlanul megrengették az egyes intézményeket. Végül, alkotmányosságról, törvényhozásról, köz- és szakigazgatásról, a bíróságok működéséről izgalmasan írni korántsem egyszerű feladat, de a szerzőnek sikerült az intézményi struktúrák mellett az őket létrehozó és működtető embereket is testközelbe hozni. A könyv nemcsak hiánypótló munka, hanem érdekes olvasmány, s egyben alapos, kitűnő kézikönyv.

**Monika Kozári: The Dualistic System
(1867–1918)**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

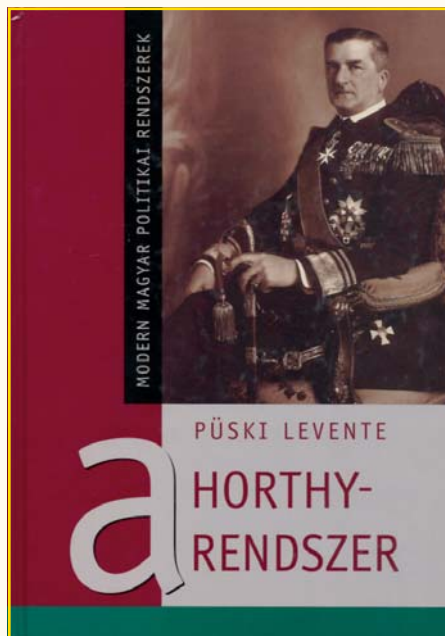
This is the first volume, in chronological terms, of the series *Modern Hungarian Political Systems*. The series looks at the Hungarian state and the structure and workings of its institutions. Rather than the usual history of events with politics dictating the central thread, the authors look at each era from the viewpoints of sociology and political science, while maintaining the historical narrative and enabling the reader to follow the progress of history.

It was no mean task to write a modern book on the Dualistic system and the organisation and structure of the Dualist state. First of all, the historian-author had to draw on research from other fields such as law and political science to reconstruct and interpret the mechanisms of state. Secondly, although this was the „age of construction” and the „happy days of peace”, when the modern Hungarian state apparatus was taking shape up and modern institutions were making their appearance, the state framework was being constantly strained by internal tensions, contradictions and a relentless succession of political crises, which inevitably took their toll on particular institutions. And of course, the history of constitutionality, legislation, public and professional administration and the operation of the courts do not automatically make for lively writing. Nonetheless, the author has succeeded in working into the description of state institutions the real-life stories of the people who set them up and ran them.

Püski Levente: A Horthy-rendszer*Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.*

A forradalmak bukása után Magyarországon fokozatosan egy olyan új államberendezkedés alakult ki, amely számos elemét tekintve egészen 1944 tavaszáig, a német megszállás bekövetkeztéig fennmaradt. Ezt a mintegy negyedszázadnyi időszakot az utókor többnyire annak emblematisztikus személyiségéhez, Horthy Miklóshoz kapcsolja. A Horthy-rendszer egészének megítélése 1945 után több évtizeden át nemcsak a történetírás, hanem a politikai élet szintjén is viták kereszttüzében állt. Ez a felfokozott érdeklődés jelentős részben járult hozzá a kötet létrejöttéhez, amely a korszak politikai berendezkedésének átfogó, összegző bemutatását tűzte ki célul.

Mindez magában foglalja mindekelőtt a főbb hatalmi szervek és intézmények vizsgálatát, az azok működési kereteit meghatározó törvények és egyéb jogszabályok ismertetését. Az intézményeken túlmenően kitér az azokat irányító elitcsoportok, a hatalmi viszonyok és ezzel összefüggésben a politikai eszmék és ideológiák bemutatására is. A kötet tehát nemcsak a szakembereknek, hanem mindazoknak szól, akik érdeklődnek a Horthy-korszak politikai élete, államberendezkedése iránt.

Levente Püski: The Horthy System*Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.*

The new state apparatus which gradually took shape in Hungary after the revolutions were put down in many respects stayed in place until the German invasion of spring 1944. This quarter-century period is universally referred to by the name of its emblematic figure, Miklós Horthy. For several decades after 1945, the whole „Horthy system” became the centre of bitter and highly-politicized historical debates. Against the background of such intense and ongoing interest, this book aims to give a comprehensive overview of the Horthy-era political apparatus.

It includes discussions of the governmental institutions and centres of political power, the laws they were constrained by, and other statutes. As well as the institutions, it examines the elites who controlled them and their political ideals and ideologies. The book is thus essential reading not just for historians, but for everybody interested in the political life and state apparatus of the Horthy era.

**Romsics Ignác–Szegedy-Maszák Mihály (szerk.):
Mi a magyar – ma?**

Budapest, Habsburg Történeti Intézet–Rubicon Kiadó, 2005.

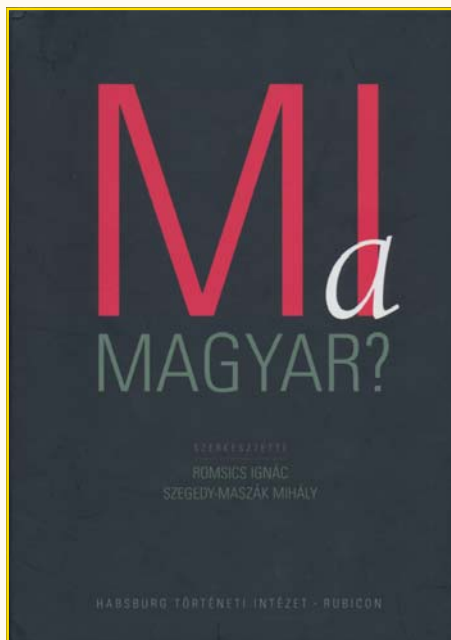
2005-ben 15 magyar tudós és író válaszul egy-egy írásban arra a körkérdésre: mi a magyar ma? Milyenek voltak egykori elődeink, miben vagyunk mások, mint ők? Az elgondolkodtató esszéket hazai és határon túli vezető magyar értelmiségiek írták: Andrásfalvy Bertalan, Bálint Csanád, Esterházy Péter, Fejtő Ferenc, Gerő András, Grendel Lajos, Kányádi Sándor, Kornai János, Marosi Ernő, Ormos Mária, Romsics Ignác, Somfai László. Szegedy-Maszák Mihály, Végel László. Az összeállítást Korniss Péter fotóösszéje egészíti ki.

1939 őszén Szekfű Gyula szerkesztésében „Mi a magyar?” címmel tanulmánykötet jelent meg a Magyar Szemle Társaság Kiadásában. Nem folytatni, vagy megismételni akarja ez a mostani kötet a '30-as évekbeli kötetet. Más a helyzet, más az intellektuális környezet, más a szerzők szakmai összetétele. A „magyar”-fogalom újradefiniálása azonban folytatólagos feladat. Ahogy történelmünk során többfajta „magyar”-fogalom létezett – a kulturálistól egészen a faji tartalomig bezárólag –, úgy most sem kerülhetjük el azt a szellemi erőfeszítést, amely a változó világ körülményei közepette saját identitásunk újragondolására készítet. A kontinuitás eleme itt lelhető fel: ha tudni akarjuk, hogy kik vagyunk, akkor ezt meg kell próbálni el is mondani.

A szerzők, akik ezen a köteten dolgoztak, úgy vélték, hogy 60–80 évenként érdemes feltenni a kötet címéül szolgáló kérdést, mert egy dologra biztos választ kapunk: miben vagyunk mások, mint egykori elődeink.

**Ignác Romsics–Mihály Szegedy-Maszák (eds.):
What is hungarian now?**

Budapest, Habsburg Történeti Intézet–Rubicon Kiadó, 2005.

In 2005, 15 Hungarian historians and writers each gave their own written answer to the question, „what is Hungarian now?” What were our forefathers like, and how are we different from them? The authors of these thought-provoking essays are all leading Hungarian intellectuals, living at home and abroad: Bertalan Andrásfalvy, Csanád Bálint, Péter Esterházy, Ferenc Fejtő, András Gerő, Lajos Grendel, Sándor Kányádi, János Kornai, Ernő Marosi, Mária Ormos, Ignác Romsics, László Somfai, Mihály Szegedy-Maszák and László Végel.

In 1939, Gyula Szekfű edited a volume of essays with the title *Mi a magyar?* (What is Hungarian?), published by the Magyar Szemle (Hungarian Review) Society. We did not want to continue, far less repeat, the 1930s book. It is a different situation, with a different intellectual environment, and the authors have different professions. On the other hand, there is some continuation, because redefining the concept „Hungarian” is an ongoing task. History has come up with several definitions, from the cultural to the racial, and we cannot now dispense with the intellectual effort of rethinking our own identity in changing world circumstances. This is where the continuity element comes in: if we want to know who we are, we must try to spell it out.

All of us who worked on the book think that every 60–80 years it is worth repeating the question of the title, because one thing is certain: we are different from our ancestors.

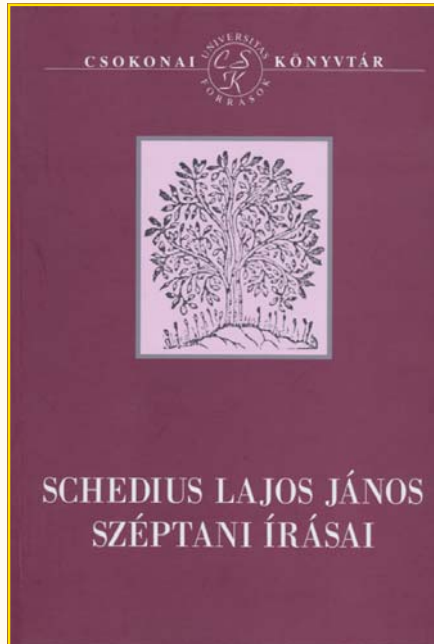
**Balogh Piroska: Schedius Lajos János
széptani írásai**

Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2005.

A magyar irodalomtörténeti hagyomány Schedius Lajos János, mint író besorolására az „esztéta”, illetve „esztétika professzora” megjelölést használja. E megjelölés azonban gyakorta szociokulturális státusminősítéssé halványul, amennyiben a Schediuszakirodalom jelentős része nem az esztétikai vonatkozású szövegek köré épül. Ha esetleg mégis igen, akkor az értelmezőnek szembesülnie kellett azzal a problémával, hogy a széptani írások szövegkorpusza igen fragmentált és nehezen hozzáférhető. Közel egy évszázadon át csupán a *Principia philocaliae* kötete alkotta azt, amely mindössze néhány példányban és csak latinul volt olvasható. A *Szépség tudománya* című értekezés szövege ugyan

ismert volt, sőt Toldy Ferenc egy középiskolai szöveggyűjteménybe is beszerkesztette annak részletét, ám első sorban, mint a *Principia philocaliae* magyar változatának fragmentumát olvasták. Ennek megfelelően számos részlet, Schedius-szövegek értelmezésére épülő kötet kénytelen volt maguknak, a szövegeknek valamiféle transzfer jellegű ismertetésére szorítkozni, óhatatlanul leegyszerűsítve azokat.

Jelen szövegkiadás többek között ezekre a kérdésekre kíván választ adni, közreadván a kéziratból számos, a hiányolt korszakot bemutató Schedius-szöveget, többek között a Szemere Pál által is hallgatott és méltatott esztétikai előadások szövegét.

**Piroska Balogh: The aesthetic writings of
Lajos János Schedius**

Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2005.

Hungarian literary history traditionally classifies Lajos János Schedius as a writer on aesthetics, or a “professor of aesthetics”. This largely pales to a mere indication of socio-cultural status, however, because much literature on Schedius is not concerned with his writing on aesthetics. Where it is, the researcher has had to face the problem that the corpus of aesthetic writings is highly fragmented and not easily accessible, comprising – for nearly a century – no more than the book *Principia philocaliae*, of which there were no more than a few copies and only in Latin. Although the text of his essay *Szépség tudománya* (Science of beauty) was widely known, in fact an

extract from it was even included in a school anthology by Ferenc Toldy, it was mainly read as a fragment of the Hungarian version of *Principia philocaliae*. As a result, several books based on detailed interpretation of Schedius texts have been confined to a kind of transfer-like presentation of the texts themselves, inevitably simplifying them.

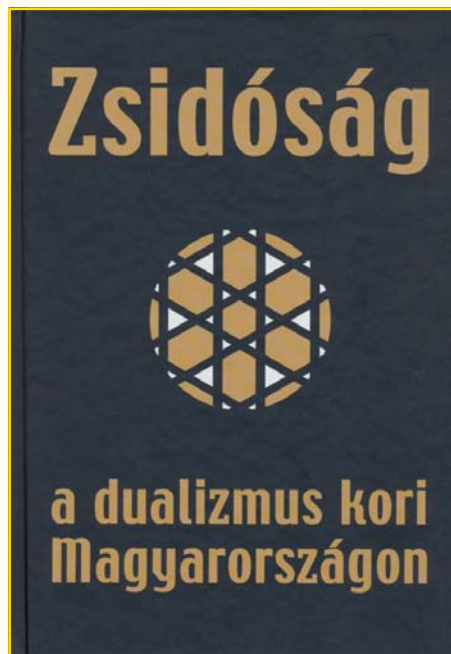
This text edition aims, inter alia, to answer these dilemmas, with the inclusion of many Schedius texts which throw light on the missing period, including the text of aesthetic lectures heard and appreciated by Pál Szemere.

**Varga László (szerk.): Zsidóság
a dualizmus kori Magyarországon**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

A zsidóság asszimilációja hosszú ideig zavartalanul folyt Európában. Igaz, a befogadó nemzetek viszonya a zsidóság integrációjához országonként eltérő volt, illetve a beolvadás tempója is különbözött, s ennek következtében a zsidó közösségek sorsa is másképp alakult. Nincs olyan európai közösség, melynek elpusztítását megérthetnénk vagy akár felidézhetnénk anélkül, hogy az adott közösség történelmét ismernénk.

A kötet célja, hogy bemutassa a dualizmus kori „előzményeket”, vagyis a holokauszt körüli vitákból okulva tekintsen vissza az Osztrák-Magyar Monarchia évtizedeire. Izgalmas kihívás kötetbe szerkeszteni azt, aminek végső soron nincs köze a magyarországi zsidóság kiirtásához, de mégis egyfajta előzményét adja. Hiszen nem a dualizmus korából, nem a sikeres asszimilációból, de még csak nem is annak a kudarcából ered a holokauszt tragédiája.

**László Varga (ed.): The Jews in
Dualism-Era Hungary**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2005.

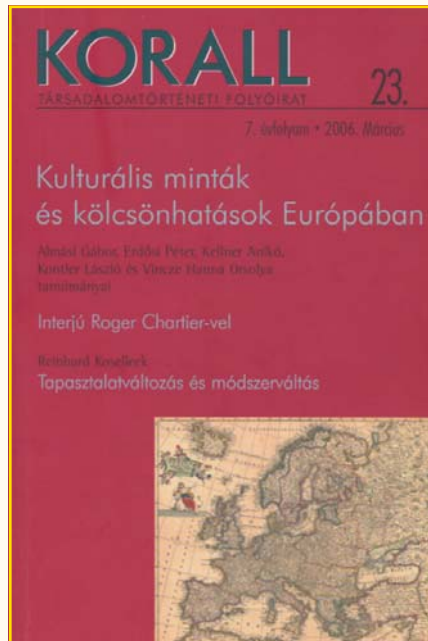
Assimilation of Jews progressed smoothly for a long time in Europe. The attitude of host nations towards integration of Jews, however, differed from country to country, as did pace of assimilation, so that the fate of Jewish communities followed varying paths. There is no European community whose destruction can be understood or even recalled without knowing the history of that community.

The purpose of the book is to present Dualism-era „precedents”, i.e. to look back, armed with knowledge of the Holocaust, on the decades of the Austro-Hungarian Monarchy. Although this period had nothing to do with the extermination of Hungarian Jews, it nonetheless forms a kind of precedent, and to set it into this perspective was an exciting challenge. The Final Solution, we find, did not emerge from the Dualist Era, or from successful assimilation, or even from the failure of assimilation.

**Korall társadalomtörténeti folyóirat,
7. évfolyam, 2006. március**

A Korall társadalomtörténeti folyóirat egyik számának megjelenését a Habsburg Történeti Intézet is támogatta. Ennek fő témája a 16–18. századi esztörténet volt. A „Kulturális minták és kölcsönhatások Európában” címmel megjelenő lap egyes fejezetei felölelték többek között a diplomácia, mint a politikai kultúrák közötti párbeszéd jelentőségét a 17. századi konstantinápolyi követek feljegyzései, naplói és jelentései alapján, és a 17. századi politikai irodalom módszertanait és a magyar fordítások jelentőségét.

A szerzők megvitatták és összehasonlították a nemzet-diskurzusok szerepét a kora újkori Skóciában és Magyarországon, valamint kitértek a skót, német és magyar nemzeti identitás fejlődésére a felvilágosodás korában.

**Korall Journal of Social History,
vol. 7, March 2006**

The Institute of Habsburg History also supported the publication of one issue of the Korall Journal of Social History. Its principal theme is the history of ideas in the 16th–18th centuries. With the issue title „Cultural patterns and interactions in Europe”, it has sections devoted the significance of diplomacy as the means of dialogue between political cultures, drawing on memoranda, diaries and reports written by 17th century envoys to Constantinople; the methodologies of 17th century political literature; and the significance of Hungarian translations.

The authors discussed and compared the role of national discourses in Scotland and Hungary during the early modern period, and covered the development of Scottish, German and Hungarian national identity in the Age of Enlightenment.

**Szvák Gyula (szerk.):
Két birodalom – három főváros**

Budapest, ELTE Ruszisztikai Központ, 2006.

Két birodalom – három főváros címmel jelent meg az ELTE Ruszisztikai Központ legújabb orosz nyelvű tanulmánykötete, amelyben a 19. század végén 20. század elején Bécs, Budapest és Szentpétervár között felállítható kultúrtörténeti párhuzamokat és kölcsönhatásokat tárgyalják a szerzők.

2005. november 14-én Szentpéterváron tudományos konferencia megrendezésére került sor a fenti kiadvánnyal azonos címmel. A rendezvény a kultúrtörténeti párhuzamokat és kölcsönhatásokat vizsgálta a 19. század végén és a 20. század elején. A konferencia megrendezésére a Magyar Kulturális Évad Oroszországban 2005. című rendezvénysorozat záróeseményeként megnyitott, „Bécs és Budapest a századfordulón. 1870–1920” című, Ermitázs-béli kiállítás kapcsán került sor. A kötet tizenkét előadást tartalmaz, bécsi, budapesti, moszkvai és szentpétervári kutatók tollából.

2005. It contains twelve talks by historians from Vienna, Budapest, Moscow and St Petersburg.

**Gyula Szvák (ed.):
Two Empires – Three Capitals**

Budapest, ELTE Ruszisztikai Központ, 2006.

This is the latest Russian-language volume of essays published by the Eötvös University Russian Studies Centre. The authors pursue parallels and interactions in the cultural history of Vienna, Budapest and St Petersburg in the late 19th and early 20th centuries.

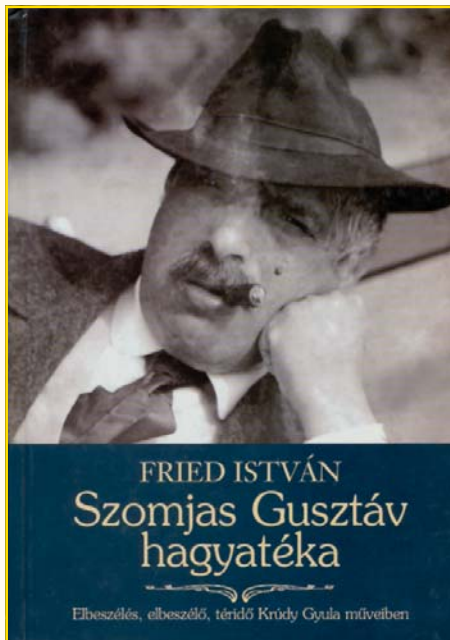
The book is the proceedings of the conference, „Two Empires – Three Capitals. Cultural history parallels and interactions in the late 19th and early 20th centuries” held in St Petersburg on 14, November 2005, in connection with the exhibition in the Hermitage, „Vienna and Budapest at the turn of the century. 1870–1920,” the closing event of the Hungarian Cultural Year in Russia

Fried István: Szomjas Gusztáv hagyatéka*Budapest, Új Palatinus Könyvesház, 2006.*

Krúdy Gyula a magyar modernség-változatok reprezentatív írója anélkül, hogy egyfelől maga e reprezentáció tudatos vállalására törekedett volna, másfelől a kortárs magyar prózában elfoglalt helyéről egymással ellenkező vélemények formálására készítette volna gyér számú kritikussait.

Az újabb kutatások kezdik szerte-foszlalni a legendát: a Krúdy-Magyarország valóban létezett, annyira, mint a Jókai- vagy a Márai-Magyarország. Krúdy Jókai és Márai között helyezhető el, Jókait közvetíti a már Márait olvasó magyarokhoz. A huszadik század egyik legfontosabb szerzője; érdekes regény- és novellameséivel új elbeszélői stílust hozott.

A kötet több is, kevesebb is, mint egy monográfia. A Herder-díjas irodalomtörténész kötetében arra vállalkozik, hogy a Krúdy-életmű jelenlegi feldolgozottsága mellett a lehető legteljesebb értelmezést adja, olyan új elemzési szempontokkal, amelyek átértékelik a Krúdyról alkotott képünket.

István Fried: The Legacy of Gusztáv Szomjas*Budapest, Új Palatinus Könyvesház, 2006.*

Gyula Krúdy represents Hungarian versions of modernity without having himself consciously aspired to being representative and without prompting his very few critics to take up opposing views on his place in contemporary Hungarian prose.

Recent research has started to take the legend apart: Krúdy-Hungary really did exist, just as Jókai-Hungary and Márai-Hungary did. Krúdy might be placed between Jókai and Márai, transmitting Jókai to Márai-reading Hungarians. He is one of the most important writers of the twentieth century, his novels and short stories having introduced a new narrative style.

This book is more than, and also less than, a monograph. The Herder Prize-winning literary historian attempts to reach the broadest interpretation possible of Krúdy's work given the current state of research, and has introduced new analysis criteria which reevaluate our picture of Krúdy.

**Gerő András–Hargitai Dorottya–Gajdó Tamás:
A Csárdáskirálynő**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2006.

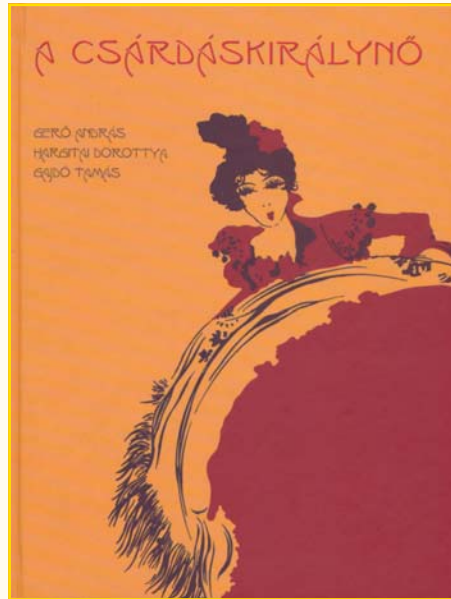
A Csárdáskirálynő története siker-történet. Túlélte világháborút, forradalmakat, rendszerváltásokat. Változott, de nem a felismerhetetlenségig. Lényege szerint születése óta egyenlő önmagával: operett.

Kibírta a dicséreteket és a lesújtó kritikát is. Elviselte a besorolásokat is. Azt is, hogy bécsinek tartsák, pedig valójában osztrák–magyarnak született, s aztán magyar lett. Azt is, hogy a polgári középosztályhoz kössék, pedig valójában szinte azonnal folklorizálódott. Senki szeretetét nem utasította vissza, de azt is tudomásul vette, hogy ne szeressék.

Tartották az osztrák identitás, életérzés egyik kifejezőjének, és persze valami nagyon magyarnak is. Pedig valójában egyik se.

Ha már valahogy be kellene sorolni, akkor leginkább valami olyasmi, ami talán fából vaskarikának, fogalmi önellentmondásnak tűnik, de a szerző(k), a történet és a közeg hármasságában mégiscsak értelmet kap.

A Csárdáskirálynő közép-európai hungarikum. Más szóval: monarchikum.

**András Gerő–Dorottya Hargitai–Tamás Gajdó:
Queen of the Csárdás**

Budapest, Pannonica Kiadó, 2006.

The Queen of the Csárdás is a success story. It has survived world war, revolutions and political transitions. It has changed, but not out of recognition. Its essence has remained, since its conception, equal to itself: operetta.

It has withstood praise and damning criticism. It has put up with categorizations too, like the „Vienesese” label, despite having started as Austro–Hungarian and became Hungarian, and the „urban middle class” label, despite having passed into the folk idiom almost immediately. It has refused nobody’s love, but has borne not being loved.

It has been regarded as the expression of Austrian identity and attitude to life, and also, of course, as being very Hungarian. It is in fact neither.

If it is to be categorized at all, it must be as something that seems, in itself, to be an absurdity, an oxymoron, but through the combination of the author(s), history and the public, has nonetheless acquired meaning.

The Queen of the Csárdás is a Central European „Hungaricum”. Or a Monarchicum.

Mályusz Elemér: A türelmi rendelet. II. József és a magyar protestantizmus

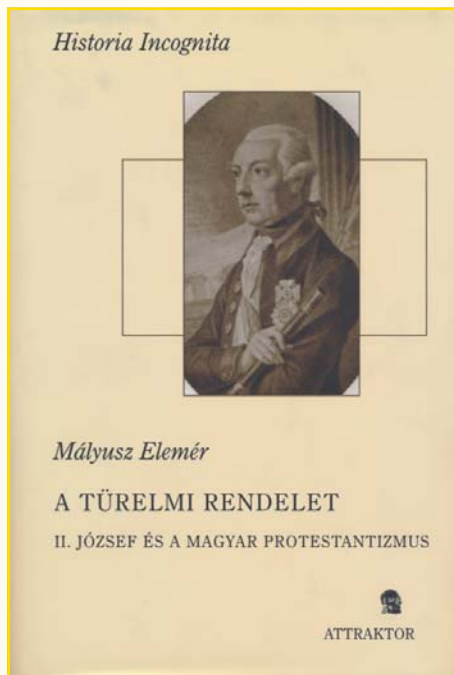
Máriabesnyő–Gödöllő, Attraktor Kiadó, 2006.

A könyv, mint címe is jelzi, nem a protestantizmus II. József-kori történetét tárgyalja, hanem az egyházpolitika alakulását, egyház és állam viszonyát. A szerző átvizsgálta az uralkodó tanácsadó testületének, az államtanácsnak, valamint a magyar és erdélyi kancelláriának valamenyny protestáns vonatkozású iratát abból a célból, hogy megismerhesse az uralkodó minden intézkedésének eredetét. Azért volt szükség minderre, mert II. József a magyar kormányzók előterjesztésére néha közvetlenül is hozott határozatot, másrészt pedig a kancellária – főként az évtized második felében – meglehetősen széles és önálló hatáskört töltött be.

A II. József előtti helyzetet áttekinthető fejezetben a szerző arra törekedett, hogy a társadalmi vonatkozások kiemelésével rámutasson a magyar protestantizmus néhány olyan vonására, amelyek minden mástól, így a svájcitól is eltérőek. A könyv utolsó, negyedik részének célja az érdeklődés felkeltése a türelmi korszak protestantizmusának néhány legfontosabb problémája iránt, mint a liturgia-kérdés vagy a zsinati törekvések. A rövid áttekintés megkönnyíti mindazok munkáját, akik az egyházterületek és a nevezetesebb gyülekezetek levéltárait vagy az egyházi életben nagyobb szerepet játszó egyéniségek levelezését, iratait a jövőben kutatni fogják.

Elemér Mályusz: The Tolerance Decree. Joseph II and Hungarian Protestantism

Máriabesnyő–Gödöllő, Attraktor Kiadó, 2006.

The book, as its title implies, deals not with the history of Protestantism in the time of Joseph II but with the development of church policy and the relations between church and state. The author traced the origin of all of Joseph's actions through a comprehensive study of documents relating to the Protestants produced by the emperor's council of state and the Hungarian and Transylvanian chancelleries. The need for this arises firstly from Joseph II's practice of making direct decisions on proposals for the Hungarian governing bodies and secondly from the fact that the chancellery held broad and independent powers, particularly in the second half of the decade.

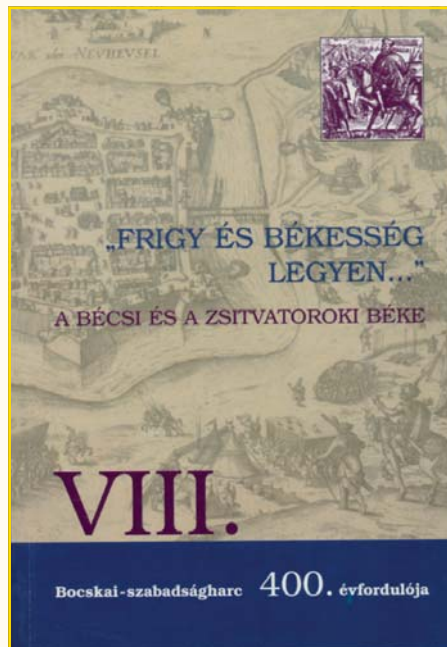
In the chapter reviewing the state of affairs prior to Joseph II, the author highlights the aspects of Hungarian society which made Hungarian Protestantism different from other forms, such as the Swiss. The fourth and final part of the book aims to arouse interest in some of the main problems of Protestantism during the era of tolerance, such as the liturgy question and attempts at a synod. This brief review will be of considerable assistance to anyone intending to research the archives of dioceses and larger congregations and the correspondence and documents of major church figures.

Papp Klára–Jeney-Tóth Annamária (szerk.):
„Frigy és békesség legyen...” – a bécsi és
zsitvatoroki béke

A Bocskai-szabadságharc 400. évfordulójára
Debrecen, Kaligráf 2000, 2006.

2006-ban a Bocskai felkelésre és a hajdúk letelepítésének 400. évfordulójára emlékeztek országszerte. Bocskai István fejedelem kiváló politikai érzékeléssel ismerte fel azt a történelmi pillanatot, amikor nemcsak a közös sérelmek, de a közös érdekek mentén is zászlója alá gyűjthette az Álmosd és Diószeg között 1604. október 15-én győztes csatát vívó hajdúkat a magyar rendekkel. Jelen kötet a felkelés politikai célkitűzéseiről, legfontosabb történeteiről és következményeiről szól, mely témákról a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének szervezésében lezajlott történészkonferencián hangzottak el előadások.

A tanulmánykötet gyarapíthatja ismereteinket a Bocskai-kor történetéről, a korszak politikai szereplőinek szemléletéről és lehetőségeiről, a politikai és katonai konfliktusokat egyezséggel záró megbékülésről. Egyúttal a nemzetközi szakirodalomban is méltó helyet foglal el, hiszen német nyelven is elérhető.

Klára Papp and Annamária Jeney-Tóth (eds.):
“May there be peace and union...” The peace
treaties of Vienna and Zsitvatorok

On the 400th anniversary of the Bocskai Uprising
Debrecen, Kaligráf 2000, 2006.

In 2006 there were several commemorations of the 400th anniversary of the Bocskai Uprising and the coming of the Hajdús. Prince István Bocskai adroitly recognized the political opportunity for forging an alliance, through a combination of common grievances and common interests, between the Hajdús, with whom he won a famous victory at Álmosd-Diószeg on 15 October 1604, and the Hungarian nobility. The book covers the political objectives of the uprising, its principal events and its consequences. These were the subjects of talks delivered to a conference organized by the University of Debrecen Institute of History.

The book extends our knowledge of the era of István Bocskai, the attitudes of the political figures of the day and the options open to them, and the peace treaties which ended the political and military conflicts. With the publication of a German version, the book has also taken its place among the international literature.

Gerő András (szerk.): A Monarchia kora – ma*Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2007.*

A 140 évvel ezelőtt – 1867. március 30-án – elfogadott kiegyezési törvény megalkotásáról, politikai hatásáról, valamint társadalmi és gazdasági következményeiről szolt a Habsburg Történeti Intézet és az Olasz Kulturális Intézet közös rendezésű konferenciája, amelynek előadásait kötetbe is szerkesztettük.

A Monarchia – mint területi egység, s mint politikai szerkezet – 1918-ban megszűnt. Területén sok állam osztozkodott, melyek egy része ma már ugyancsak nem létezik. A Habsburgok több száz év után elvesztették hatalmi helyzetüket; a birodalom meghalt. De öröksége és emlékezete fennmaradt az utókornak. Ami az örökség szempontjából a legfontosabb: a Monarchia kora a polgárosodás, a civilizátorikus megújulás időszaka volt.

A konferencia előadói, az egyes fejezeteket jegyző szerzők a magyar irodalom- és történettudomány képviselői. Írásaikból kiderül, miként látják ma a Monarchia korát, és a szakterületüknek megfelelő metszetek mentén, hogyan értékelik a kiegyezés időszakának világát.

András Gerő (ed.): The Age of the Monarchy Today*Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2007.*

The law which brought about Dualism was passed 140 years ago, on 31 March 1867. To mark this anniversary, the Institute of Habsburg History and the Italian Cultural Institute held a conference on the making of the law, its political effects and its social and economic consequences, and published the edited proceedings.

The Monarchy ceased as a territorial unit and political structure in 1918. Several states took portions of its land, and some of them have by now also ceased to exist. The Habsburgs lost their position of power after several hundred years; the empire died. But its legacy and memory has survived. Most important in terms of its legacy is that the

Age of the Monarchy was the era of bourgeois development and civil renewal.

The conference speakers – the authors of the chapters – are representatives of the history profession in Hungary. They give us a perspective on the Age of the Monarchy from their particular branches of the discipline, and an evaluation of the times that gave birth to the Compromise.

**Balázs Péter: Mária Terézia 1770-es
egészségügyi alaprendelete I.–II.**

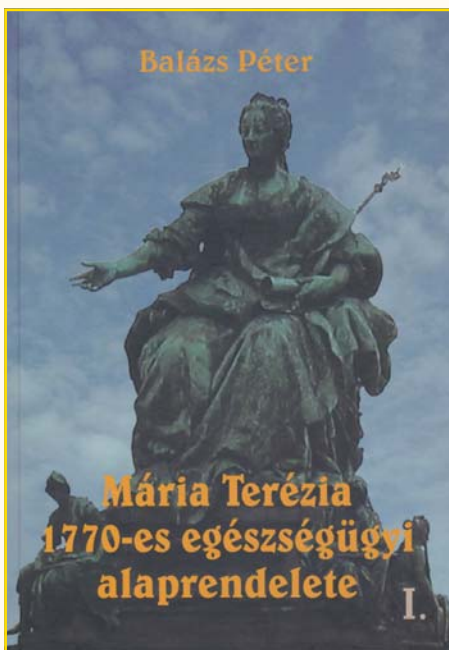
*Piliscsaba–Budapest, Magyar Tudománytörténeti Intézet,
Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és
Levéltár, 2007.*

Balázs Péter könyve a hazai orvoslás történetét és a jogalkotás szempontjából jelentős 18. századi intézkedéseket mutatja be. A Habsburg-birodalom törökellenes katonai győzelmei után a Habsburgokkal perszonálunióban újjászervezett Királyi Magyarország a nyugati mintákat vette át egészségügyi szervezetének kiépítésében. Különösen igaz volt ez járványügyben, ahol a Habsburg-birodalom európai példaként szolgáló sikeres szabályozást hozott létre. A kötet szerzője összehasonlító munkát végzett rámutatva, hogy a Birodalom területén alkalmaztak porosz példákat éppúgy, mint Európa más országainak egészségügyi gyakorlatát is. A Habsburg-birodalom teoretikusai az egészségügyi törvényalkotás területén széleskörűen tanulmányozták a külföldi jogrendszerek felépítését.

Ezt a szerteágazó korabeli munkát követi nyomon a jelen kötet összehasonlító jogtörténeti, igazgatástörténeti és orvostörténeti elemzéssel és mindazon dokumentumok felkutatásával, amelyek mintául szolgáltak a magyar “Generale Normativum in Re Sanitatis” (GNRS) megfogalmazásához.

**Péter Balázs: Maria Theresa's 1770
Health Decree I.–II.**

*Piliscsaba–Budapest, Magyar Tudománytörténeti Intézet,
Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és
Levéltár, 2007.*

Péter Balázs's book deals with the history of medicine in Hungary and a crucial legislative development of the 18th century. The Kingdom of Hungary, newly restored under personal union with the Habsburgs following the Empire's military success in expelling the Turks, adopted Western models in building up its health organisation. This was particularly true for the Habsburg Empire's regulation of epidemics, which was taken up as a model throughout Europe. The author takes a comparative approach, showing that Prussian models and health practices from other European countries were adopted within the Empire. The Habsburg Empire's

theoreticians made a thorough study of health legislation developed by foreign legal systems.

The book tracks the wide-ranging work done at that time, using the methods of comparative legal history, administrative history and medical history, and research into the original documents taken as the models for the “Hungarian Generale Normativum in Re Sanitatis”.

**Tóth István György: Misszionáriusok
a kora újkori Magyarországon**

Budapest, Balassi Kiadó, 2007.

A fiatalon elhunyt történész, Tóth István György posztumusz kötete a katolikus hittérítést vizsgálja a kora újkori Magyarországon, a szerző hosszú évek alatt itthoni és külföldi levéltárakban folytatott kutatásainak eredményét és összegzését. Róma a Hittérítés Szent Kongregációjára bízta a hittérítés megszervezését, a Kongregáció bosnyák és olasz ferences, pálos és domonkos szerzeteseket küldött Magyarországra, hogy a török hódoltság és a protestantizmus miatt „elárvult és eltévelyedett” magyarokat az igaz hitre visszatérítse. A szerző a misszionáriusok életének és tevékenységének bemutatásával enged betekintést a katolikus hitterjesztés sikereibe és kudarcaiba, illetve a hódoltság kori Magyarország viszonyaiba.

A kötet a kora újkori művelődés- és egyháztörténettel foglalkozók számára megkerülhetetlen, az érdeklődők számára pedig izgalmas olvasmány.

**István György Tóth: Missionaries in
Early Modern Age Hungary**

Budapest, Balassi Kiadó, 2007.

This book, published following the early death of the author, examines Catholic conversion in early modern age Hungary, and is the outcome of research which the author conducted for many years in archives in Hungary and abroad. Rome entrusted the mission to the Holy Congregation for Propagation of the Faith, which sent Bosnian and Italian monks of the Franciscan, Pauline and Dominican orders to reclaim the Hungarians, „orphaned and lapsed” through the effects of Turkish occupation and Protestantism, for the true faith. Through the lives and acts of the missionaries, the author gives an insight into the successes and failures of the Catholic mission, and into affairs

in Hungary under the Ottoman Empire.

The book will be an essential work for anyone with an interest in cultural and ecclesiastical history, and an absorbing experience for the general reader.

Balogh Piroska: Ars scientiae*Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2007.*

A kötet célja, hogy Schedius Lajos különböző kanonizációs folyamatok útvesztőiben feledésre ítélt életművét beemelje irodalomtörténeti, illetve egyéb tudománytörténeti közelítések párbeszédébe. Megpróbálja feltárni és nyomon követni eme útvesztőket, majd kísérletet tesz arra, hogy az esztétikától a térképészetig terjeszkedő, igen szerteágazó szaktudományi irányú életművet egységes szempontrendszer és paradigma szemszögéből értelmezze. Bemutatja, hogy Schedius tudományos pályája milyen gyakorlathas, eszközszerű elemek alkalmazásával épült fel: az olvasó betekintést nyerhet e pálya szociológiai és vagyoni háttérébe, megismerheti annak pedagógiai vonatkozásait, illetve Schedius folyóirat-szervezői és szerkesztői programjait, színház- és társaságszervező tevékenységét.

A kötet második részéből megismerhetjük, hogy e gyakorlati tudományszervezői törekvések mögött milyen tudományszemlélet áll. Azaz, hogyan írható le az a göttingeni paradigmából kiinduló, számos szaktudomány módszertanát integráló elméleti-módszertani folyamat, mely végül az esztétika szaktudományának horizontját univerzális embertudománnyá képes tágítani.

Piroska Balogh: Ars scientiae*Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2007.*

The oeuvre of Lajos Schedius, hitherto condemned to a labyrinth of various canonisation schemes, is raised by this book to a fitting place in the current discourse of approaches to the history of scholarship, particularly literature. First of all, the author attempts to identify and map out this labyrinth, and then engages on an interpretation of an extremely diverse oeuvre – which extended from aesthetics to cartography – against a coherent paradigm and set of criteria. The book shows how Schedius built up his academic career with practical, tool-like elements, and investigates the sociological and financial background to this career, its pedagogical

aspects, Schedius' ventures in setting up and editing journals, and his activity in theatrical and company organisation.

The second half of the book explores the scholarly outlook behind these practical organising ventures. It sets out to describe the theoretical-methodological process which started out from the Göttingen paradigm and integrated several methodologies in the field, a process which ultimately broadened the horizons of the special field of aesthetics into a universal branch of human scholarship.

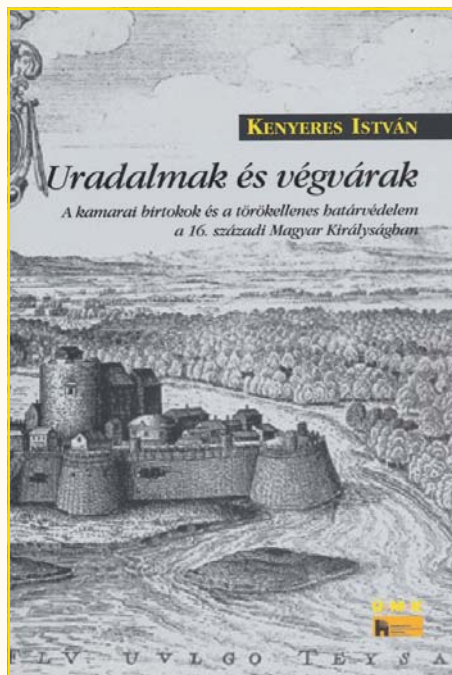
Kenyeres István: Uradalmak és végvárak

A kamarai birtokok és a törökellenes határvédelem
a 16. századi Magyar Királyságban

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.

A Mohács után trónra lépő I. Ferdinánd nevével fémjelzett Habsburg-kormányzat vezette be a magyar királyságban, a korszakban modernnek számító kamarai igazgatást. Ennek helyi szintjeként értékelhetők a kamarai uradalmak. A birtokok többségének központjai egyúttal a török ellen kiépített végvárrendszer tagjaiként jelentős végvárak is voltak, az uradalmi jövedelmek, pedig ezek ellátását szolgálták.

A kötet a három fő, tágabb értelemben vett kincstári-kamarai birtokkategória: a kincstári tulajdonú és kamarai kezelésben, a „királyi magántulajdonban”, illetve az üresedésben lévő vagy állami célra átvett egyházi birtokok rendjében mutatja be a kora újkori nagybirtok szerepét, igazgatását és gazdálkodásának főbb jellemzőit. Az eddigi magyar kormányzat- és gazdaság-történetírásban egyedülálló módon tíz jelentős uradalom gazdálkodásába és igazgatásába nyújt betekintést a könyv, számos egyedi adalékot nyújtva a korabeli mindennapok vizsgálatához.

István Kenyeres: Estates and Frontier Castles

Chamber Estates and Defence System Against the
Ottomans in the Kingdom of Hungary in the 16th Century

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.

The Habsburg government of Ferdinand I, who took the throne after the Battle of Mohács, introduced into the Kingdom of Hungary the then-modern Treasury/Court Chamber administration system. At the local level, this involved a system of estates subject to the so called Hungarian Court Chamber and Royal Chamber of 'Szepes' (Upper-Hungary). The centres of most of these were also major border castles built into a system against the Turks. The revenue of the domains served to support these castles. The book looks at the role the three main categories of these estates – those owned by the treasury and managed by the chambers, those in royal „private ownership” and the

ecclesiastical estates which had been emptied or taken over for state purposes - in the early modern age. It examines the economic workings of the estates and how they were administered. Taking an approach unprecedented in the historiography of Hungarian governance and economics, the book provides an insight into the economy and administration of ten major domains.

Gerő András: Térerő

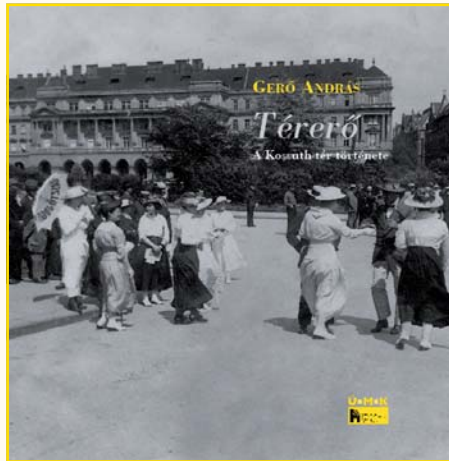
A Kossuth tér története

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.

A könyv azokról az emberi szándékokról, akaratokról és cselekvésekről szól, amelyek formálták, jelképes és eszmei tartalmakkal töltötték, töltik fel a teret.

A szerző a tér történetét különböző dimenziókban – fizikai-topográfiai; szimbolikus; spirituális – írja le és értelmezi, amelyek változó tartalmú, de folytonos emberi szándékokat mutatnak be. A tér történetének bemutatása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a Kossuth teret a maga egyediségében és komplexitásában lehessen láttatni; meg lehessen fejteni a tér sajátos, evilági misztikumát.

Mert hát a tér – mint emberi alkotás – a maga sajátos egyedi jellegével, generációkon átívelő tartalmával tulajdonképpen nem történeti, hanem politikai-kulturális jelenség. A hozzá kötődő események elmúlnak, a kötődés jellege azonban kulturálisan állandósult, így szimbolikus története bizonyosan, spirituális históriája vélhetően folytatódik. Hiszen ezek a dimenziók adják a tér erejét. Amíg itt lesz az ország középpontinak tekintett politikai mágnes, addig itt lesz az ország politikai szíve is. Végeredményben ez adja a tér erejét. A térerő, amit nem látunk, de mindannyian tudjuk: létezik, van. A minél inkább láthatatlan, annál inkább létezik.

András Gerő: The History of Kossuth Square*Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.*

This book is about the human ambitions, goals and actions which, right up to the present day, have formed this famous square and charged it with symbolic and intellectual content.

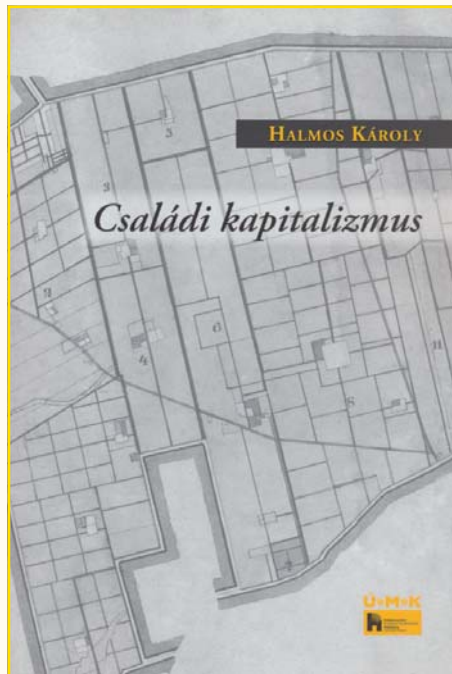
The author looks at the history of the square along various dimensions – physical-topographical, symbolic, spiritual – to reveal an unbroken parade of diverse human intentions. A historical exploration of Kossuth Square is essential if we wish to understand the place in all its unique-

ness and complexity, and to decode its special, earthly mystery.

A human product with its own special character and content spanning several generations, the square is a phenomenon whose power is political and cultural rather than historical. The great events linked to it have passed away, but the power to make such links has a cultural permanence, ensuring continuity in the dimension of symbolic history and probably also in that of spiritual history. The square has come to be regarded as Hungary's central political magnet; it has also established itself as the political heart of the country. These are what ultimately give the square its power. A power we cannot see, but all know to exist. The more invisible, the more definite its existence.

Halmos Károly: Családi kapitalizmus*Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.*

E kötet a hazai családi kapitalizmusról szól – történeti alapon. A szerző egy ideáltípus meghatározásán keresztül – melyhez a szépirodalomból Thomas Mann „A Buddenbrook-ház” című regényére alapoz – mutatja be a családi kapitalizmus családjának ideáltípusát. Az ideáltípus alapját azonban nem a címadó család adja, hanem az ellenlábás família fogja képezni. A könyv további részében a szerző egy magyarországi tőkés család történetét tekinti át. A Baumgarten család neve az irodalomtörténetből sokak számára ismerős, de azt hogy a hazai gazdaságtörténetben is jelentős szerepet játszott, illetve, hogy sorsa társadalomtörténetileg is érdekes, már valószínűleg kevesen tudják. A könyv végén a szerző visszatér a kidolgozott ideáltípushoz, és sorra veszi vajon miként értelmezhetőek a Baumgarten család életének különböző mozzanatait a Buddenbrookokról szóló regényben szereplő Hagenström család történetéből leszűrtek alapján.

Károly Halmos: Family Capitalism*Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.*

This book is about family capitalism in Hungary, on a historical basis. The author sketches out an ideal capitalist family via a type definition drawn from Thomas Mann's Buddenbrooks. The basis of the ideal type is not the eponymous family, but its rival. The book goes on to explore the history of a real capitalist family in Hungary. The Baumgartens are well established in literary history, but their significance in Hungary's economic history and the interest their story holds from a social history viewpoint will probably be new to most readers. At the end of the book, the author returns to the ideal type, and considers how the various aspects of the life of the Baumgarten family may be interpreted through the story of the Hagenström family in Buddenbrooks.

terpreted through the story of the Hagenström family in Buddenbrooks.

**Tormássy Zsuzsanna (szerk.):
A liberalizmus folytonossága**

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.

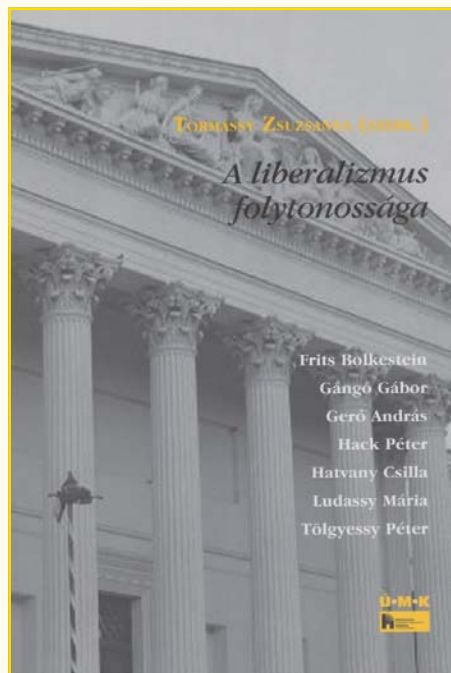
A könyv a Habsburg Történeti Intézet esztörténeti konferenciasorozatának egy kötete. Az első, 2004-ben megrendezésre került – és a konzervativizmussal foglalkozó – konferencia után 2007. november 6-án a „Liberalizmus folytonossága” címmel szervezett az intézet a német liberális Friedrich Naumann Alapítvánnyal közös rendezvényt.

Liberális alapértékek nélkül a 21. század magát demokratikusnak való politikai közösségei nem léteznének. A konferencia célja elsősorban az volt, hogy történeti folyamatában mutassa be azt az ideológiát, ami a jelenleg is uralkodó nagy eszmérendszerekbe – szocialista vagy konzervatív – beépült. A tisztán liberális értékeket valló pártoknak épp ez a folyamat nehezíti meg napjainkban Európa-szerte a létét és fennmaradását. Ez ellen csak új üzenetek megfogalmazásával és új értékek felvállalásával vehetik fel a harcot.

A konferencia másik célja a liberális értékek rendszer-váltásban és a demokratikus jogállam kialakulásában, illetve annak intézményrendszereiben betöltött szerepének, valamint napjainkban hordozott üzeneteinek vizsgálata volt.

**Zsuzsanna Tormássy (ed.):
The Continuity of Liberalism**

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2008.

This book is based on one of the Institute of Habsburg History's series of conferences on the history of ideas. The first, held in 2004, had the theme of Conservatism. The conference The Continuity of Liberalism was held on 6. November 2007 in conjunction with the German liberal organization the Friedrich Naumann Foundation.

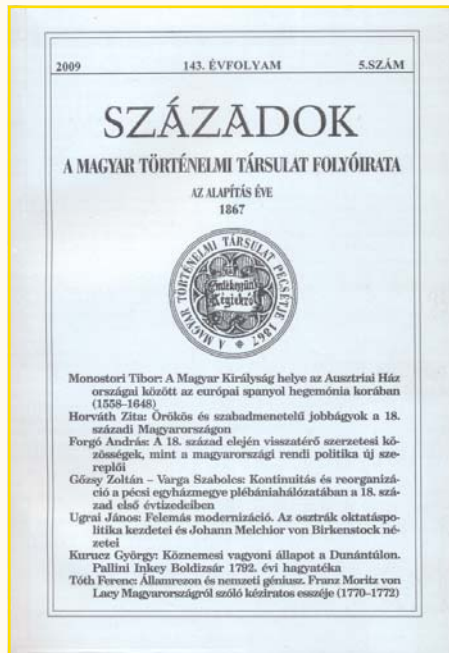
The avowedly democratic political communities of the 21st century would not exist without liberal values. The primary purpose of the conference was to present the historical continuity of an ideology which is still deeply engrained in today's prevailing political philosophies - socialist or conservative. It is this very continuity which causes

difficulties for the survival of parties all across Europe which proclaim purely liberal values. To take up the struggle, they have to formulate new messages and espouse new values.

The other purpose of the conference was to examine the role of liberal values in the Central-Eastern European political transition and in the development of a democratic constitutional state and its institutions, and to uncover their message for today.

**Századok, A Magyar Történelmi Társulat
folyóirata**

A Habsburg Történelmi Intézet megalakulása óta támogatja az 1867-ben alapított *Századok* című történelmi folyóiratot, melyet szakmai partnerének tekint. Az intézet ösztöndíjasainak legjobb összefoglaló munkái jelennek meg minden évben a folyóirat egy tematikus őszi számában. 2004 óta több ösztöndíjasunk számára nyílt lehetőség kutatói munkájának rövid bemutatására, melyet később nagyobb terjedelemben is publikálhattak.

**Századok, journal of the
Hungarian Historical Society**

Since its inception, the Institute of Habsburg History has been supporting the historical journal *Századok* (founded in 1867), which it regards as a partner in its activities. Every year, the best essays by the Institute's scholars appear in a thematic autumn issue of the journal. Since 2004, Institute scholars have also had the chance to give brief accounts of their research work, and have later published these in greater length.

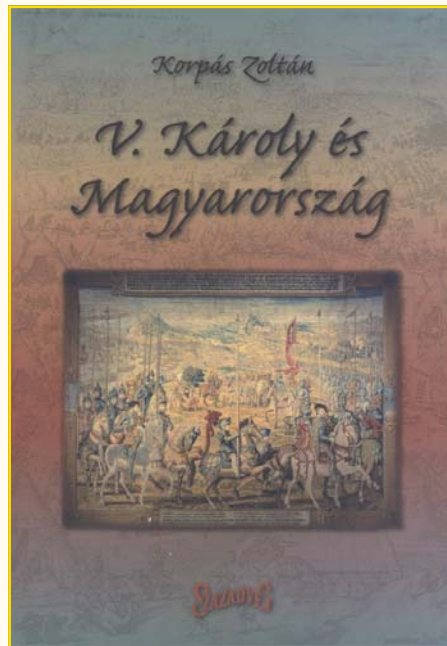
Korpás Zoltán: V. Károly és Magyarország*Budapest, Századvég Kiadó, 2008.*

V. Károly mediterrán hadviselését nyugaton részletesen ismerik. A 16–17. században a császári politika közép-európai és földközi-tengeri összefüggéseire a Habsburg fivéreket szolgáló diplomatákon, politikaformáló egyházi és világi személyeken túl jelentős kortárs ideológusok, reneszánsz történétírók, világhírű színpadi írók hívták fel a figyelmet.

Ezzel szemben itthon – és megfelelő feldolgozás hiányában nyugaton – immár több mint másfél évszázada Magyarország helyét V. Károly törökellenes politikájában az érdektelenség, a távolság és a meg nem valósult ígéretetek kulcsszavai alapján határozzuk meg.

Mára jórészt feledésbe merült az a tény, hogy a 16–17. században Európa a törökellenes harcokat nem az elszigetelt „nemzeti” frontok szemszögéből élte át, hanem pontosan látta az egyes régiók közötti kölcsönhatásokat és konstellációkat. Hasonló módon kiderült látókörünkől az is, hogy az okleveleken és könyvlapokon túl személyek is összekötik a két távoli térséget. A magyar végekre a császári szolgálatból érkező zsoldosok nem elhanyagolható hányada részt vett és karriert futott be a földközi-tengeri oszmánellenes összecsapások során.

E kötet célja az, hogy a korábbi toposzok átértékelésével megtaláljuk Magyarország helyét V. Károly törökellenes politikájában.

Zoltán Korpás: Charles V. and Hungary*Budapest, Századvég Kiadó, 2008.*

Charles V's Mediterranean campaigns are known in great detail in the West. In the 16th and 17th centuries, imperial political machinations in Central Europe and the Mediterranean drew much attention from diplomats in the service of the Habsburg family, politically-active figures in the church and secular positions, contemporary ideologues, Renaissance historians and world-famous dramatists.

By contrast, in Hungary – and without suitable historical treatment also in the West – Hungary's place in Charles V's anti-Turkish policy has for more than a hundred and fifty years been defined in terms of indifference, distance and unful-

filled promises.

It has now largely been forgotten that in 16th – and 17th – century Europe, the struggle against the Turks was not seen in terms of isolated “national” frontiers, and the interactions and constellations of different regions were clearly appreciated. It has also escaped our attention that the link between the two distant regions involved people, and not only charters and books. Many of the mercenaries who came to the Hungarian frontiers out of imperial service took part, and made their careers, in clashes against the Ottomans on the Mediterranean.

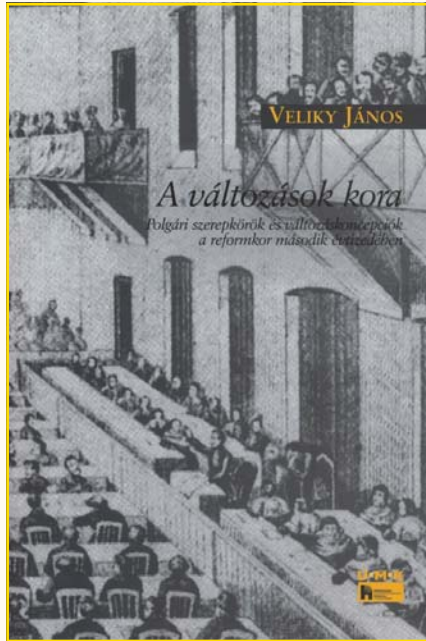
The purpose of this book is therefore to reassess established points of view and find Hungary's real place in Charles' anti-Turkish policy.

Veliky János: A változások kora

Polgári szerepkörök és változáskonceptciók
a reformkor második évtizedében

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

A reformkori hazai társadalom minden pontján a bizonytalanság jegyei mutatkoztak meg. Látványosan megrendült a társadalom szociális és közjogi rendszere, éhínségek és járványok törték ki, amelyekhez a modern korban már szokatlan jobbágylázasadás társult. A válság világából egyéni életutak kivezettek, a többség számára azonban csak a rendszer egészének megváltoztatása jelenthetett megoldást, s ez 1848-ban a forradalommal el is következett. A magyar politikai közgondolkodás a kialakult helyzetre válságideológiák és reformprogramok formájában nagyon élénken reagált. Ugyanakkor feltűnő, hogy a korszakkal foglalkozó történettudomány fogalomkészletében ez az átalakuló állapot kevésbé tükröződik, pedig a társadalomtudomány sem zárkozhat el a változások „mérésétől”. A szerző a kötetben olyan tanulmányokat gyűjtött egybe, amelyek a reformkor átalakuló világának két fontos vonásával, a változás rendjével (változáselméletekkel) és a polgári szerepkörök kialakulásával foglalkoznak. A kötet fejezetei érintik a társadalom változásának jellemző vonásait, a válsággal foglalkozó reformerek (Széchenyi, Kölcsey, Eötvös József) politikai pozícióit, a változásideológiák (Széchenyi, Kossuth programvitája 1842–44-ben) megszületésének körülményeit csakúgy, mint a változáselméleteket megalkotó politikusok (gróf Batthyány Kázmér, báró Eötvös József) pályájának újszerű szerveződési módját.

János Veliky: The Age of Change

Citizens' roles and concepts of change in the
second decade of the Reform Age

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

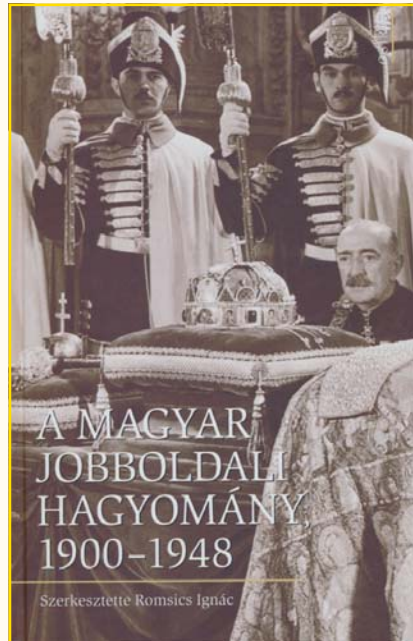
Hungarian society in the Age of Reform displayed signs of uncertainty. The entire social and legal system was spectacularly shaken; famines and epidemics were accompanied by a peasants' revolt. There were individual ways out of the crisis, as evidenced by the proliferation of unorthodox careers, going against centuries of tradition but for the majority the only solution was changing the entire system. This manifested in the form of the 1848 Revolution. Hungarian political thinking reacted to the new situation very quickly and forcefully, forming crisis ideologies and reforms. Concepts in writing the history of the era take little account of this transitional state. So-

cial history should not neglect "measuring" change within the confines determined by its own subject. The author of this book has gathered together essays and book chapters which address two major aspects of the changing world of the Reform Age: the process of change (change theories) and the new parts played by citizens. Chapters characterise social changes, political positions of reformers dealing with the crisis (Széchenyi, Kölcsey, Eötvös), circumstances strengthening ideological changes (the disputed political programme of Széchenyi and Kossuth, 1842–44), and careers of politicians who devised theories of change (Count Kázmér Batthyány, Baron József Eötvös).

**Romsics Ignác (szerk.):
A magyar jobboldali hagyomány, 1900–1948**

Budapest, Osiris Kiadó, 2009.

A politikai ideológiákat, pártokat és pártviszonyokat leíró, értelmező és kategorizáló fogalmaink közül a két legáltalánosabb és leggyakrabban használt: a jobboldal és a baloldal. E két fogalom felruházása politikai tartalommal a nagy francia forradalom időszakáig nyúlik vissza. Jobboldaliaknak akkor azokat nevezték, akik a király jogait, illetve általában a régi rendet védték, és a nemzetgyűlés elnökétől jobbra foglaltak helyet. A jobboldaliság fogalma azóta többször átértelmeződött, és az idők folyamán igen sokrétűvé vált. A kötet e gazdag hagyomány egyetlen szeletét veszi górcső alá: Az 1900 és 1948 közötti magyar jobboldaliságot. Ám még ennek a viszonylag rövid időszaknak a magyar jobboldalisága sem volt egységes. A 19. századi liberális örökséghez kötődő konzervativizmus éppúgy beletartozott, mint az annak eszméivel és intézményeivel részben vagy egészben szembeforduló szélsőjobboldaliság. Emellett léteztek olyan szellemi és politikai áramlatok, amelyek többféle jobboldaliságot magukba fogadtak, sőt, nemcsak a jobb-, hanem a baloldalhoz is kötődtek. Ilyen volt a népi mozgalom, korlátozottabb mértékben a legitimizmus, és időnként a Turul nevű ifjúsági szervezet is. A tizenhét tanulmány ennek az önmagában is összetett magyar jelenségnek az eszme-, művelődés- és intézménytörténeti, valamint kül- és belpolitikai aspektusait mutatja be. A kötet szerkesztőjének, Romsics Ignácnak áttekintése vezeti be az európai és magyar jobboldaliság 19–20. századi alaptípusait.

**Ignác Romsics (ed.): The Hungarian
right-wing tradition, 1900–1948**

Budapest, Osiris Kiadó, 2009.

“Right wing” and “left wing” are the most general and most commonly-used terms for describing, appraising and categorising political ideologies, parties and party affairs. They have been invested with meaning ever since the French Revolution, when the “right wing” referred to those who defended the rights of the king, and in general the old order, and sat to the right of the speaker in the national assembly. The “right wing” concept has been re-interpreted many times since, and taken on many layers over the years. The book looks at a single slice of this long tradition: the right wing in Hungary between 1900 and 1948. Even in this short period, the term did not refer to a single coherent

block. It incorporated both “conservatism”, linked to the 19th century liberal legacy, and the “extreme right wing”, whose ideas and institutions were partly or completely at odds with conservatism. There were also intellectual and political currents which represented the right wing in a variety of different forms, some of which were also linked to the “left wing”. Such was the népi (“folk”) movement; to a more limited extent “legitimism”; and occasionally the youth organisation Turul. The book comprises seventeen essays dissecting this complex Hungarian phenomenon in terms of history of ideas, history of culture, history of institutions, and foreign and interior affairs, introduced by Ignác Romsics’ review of the basic 19th and 20th century European forms of the “right wing”.

Pelcz Katalin: Nyelvmesterkedés

Ferenc József magyarul tanul

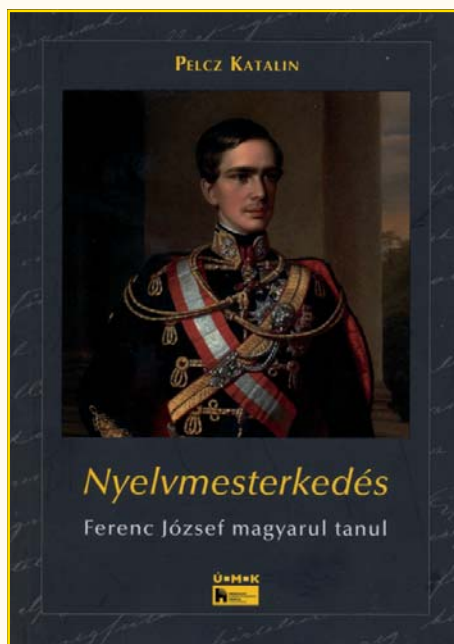
Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

A 18–19. században, a császárvárosban virágzott a magyar nyelv oktatása. Nemcsak a Habsburg Monarchia tekintélyes lovagakadémiáján és a Bécsi Egyetemen találunk magyarul tanuló ifjakat, hanem nyelvünk individuális oktatása is a virágkorát élte. A nyelvtanulással kapcsolatos korabeli elvárások nem állnak távol a maiaktól. A nyelvmester szónak kettős jelentése van, így nevezzük mind a nyelvoktatási céllal íródott grammatikákat, mind a nyelvtanár-szerzőket. A nyelv elsajátításához a legbiztosabb út a szabályok megértésén, a példák megtanulásán, a transzformációkra épülő gyakorláson át vezet. A nyelvmesterek a grammatika világos magyarázatára törekszenek, és példaanyagokon keresztül kapcsolják össze az elméleti és gyakorlati ismereteket. A 18–19. századi nyelvtanárok hangsúlyozzák, hogy a tudományosan és módszertani szempontból jól képzett tanár és a tankönyv még nem elég, szükséges egy jó szótár is, valamint fontosnak tartják az anyanyelvi beszélőkkel folytatott társalgást. Ezen kívül: a nyelvtanulásra időt és energiát kell szánni.

Ferenc József „Magyar gyakorlások” című diktátumfüzetei eddig elkerülték a kutatók figyelmét. A kultúrtörténeti ritkaságnak számító füzeteken keresztül bepillantunk a Habsburg uralkodó mindennapjaiba, és árnyaltabb képet kaphatunk arról, mennyit is tudhatott valójában a császár magyar alattvalói nyelvéből.

Katalin Pelcz: Learning Hungarian in Vienna

Francis Joseph's Hungarian lessons

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

In the 18th and 19th centuries, the teaching of Hungarian flourished in the imperial city. Young people learned the language in the Monarchy's elite cavalry academy and in the University of Vienna, and there was a surge of individual teaching. The approach to language learning seems to have been similar to what it is today, as witnessed by the ubiquitous presence of the word “practical” in the titles of language tutors. (The word “tutor” referring to both the books and their authors.) The quickest and surest route to learning the language was through studying the rules, learning examples, and doing transformation-based exercises. The authors attempted to give clear ex-

planations of the grammar, and linked theory and practice via examples. 18th–19th century language teachers were at pains to point out that a textbook and a teacher with proper academic and pedagogic qualifications were not enough: one also needed a good dictionary; conversation with native speakers was regarded as important; and there was something that every student, of any century, must reckon with: learning a language demands much time and energy.

Francis Joseph's decree-books entitled “Hungarian practice” have hitherto escaped the attention of researchers. They are a rare specimen of cultural history, a window on to the everyday life of the Habsburg emperor, filling out the picture of how much he actually knew of his Hungarian subjects' language.

**Szívós Erika: A magyar képzőművészet
társadalomtörténete 1867–1918**

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

Jelen monográfia az 1897 és 1918 közötti korszak magyar képzőművészetének társadalomtörténetét dolgozza fel európai összefüggésekben ágyazva. Mivel a szerző a témát nem művészettörténeti, hanem társadalomtörténeti szempontból közelíti meg, a könyv nem a művekről, hanem elsősorban a művészekről szól. Arról, hogy a festők és szobrászok milyen helyet foglaltak el a kor magyar társadalmában, mekkora presztízszük volt, és hogyan vélekedett róluk az akkori közvélemény. Szól továbbá arról a politikai és kulturális környezetről, amely meghatározta a magyar festők és szobrászok lehetőségeit a Monarchia korában.

A könyv aktualitása az általa átfogott korszak jelentőségével függ össze. Nemcsak azért mert a képzőművészeti élet keretei akkor alakultak ki Magyarországon, és mert ekkor léptek színre a modern magyar művészet első jelentős iskolái. A könyvben tárgyalt problémák azért is relevánsak a mai olvasó számára, mert az európai minták hatására ekkor kristályosodtak ki a kultúrpolitika és művészetfinanszírozás azon alapelvei, melyek az állami művészetpolitikát Magyarországon máig meghatározzák.

**Erika Szívós: The Social History of
Hungarian Art 1867–1918**

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

This monograph concerns the social history of Hungarian art in the European context during the period between 1897 and 1918. Since the author approaches the subject from the angle of social history rather than art history, the book deals principally with artists rather than art works. The book examines the contemporary social status and prestige of Hungarian painters and sculptors, and public attitudes to them. It also looks at how the political and cultural environment of the Monarchy set constraints on painting and sculpture at that time.

What gives the book its currency is the significance of the period it deals with. This was the time when art as a way of life started to take shape in

Hungary and the first major schools of modern Hungarian art emerged. The issues discussed in the book have a particular relevance for modern readers: the European-influenced policies towards the arts – and finance of the arts – which the state drew up at that time are still applied by governments today.

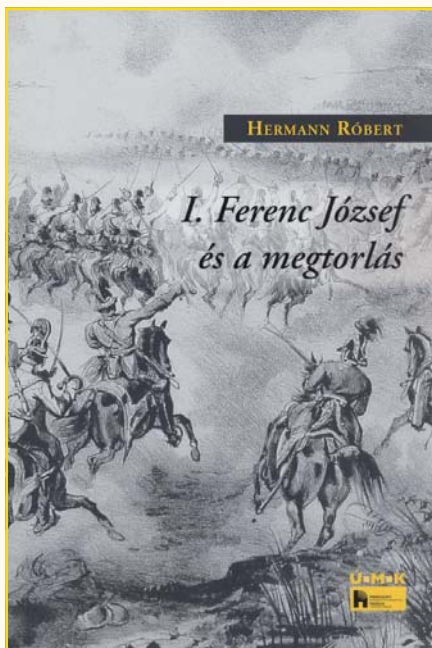
Hermann Róbert: I. Ferenc József és a megtorlás

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

A történeti irodalomban viták folynak arról, milyen felelősség terhelte I. Ferenc Józsefet abban, hogy a szabadságharc leverését követően, olyan véres megtorlás következett be. Az uralkodó felelősségét 1849–1867 között nem lehetett, 1867 után nem illett firtatni. A változást a Monarchia összeomlása, s a korábban titkos levéltári anyagok megnyílása hozta magával, ám a szakirodalom azóta sem jutott megnyugtató eredményre.

A kötet a korábbi és az újonnan előkerült iratok alapján vizsgálja a megtorláskonceptióját az orosz intervenció kezdetétől 1849. augusztus közepéig és bemutatja az augusztus 15–17. között előterjesztett és megtárgyalt részleges amnesztia tervét. Ismerteti, hogy az orosz fél milyen erőfeszítéseket tett a foglyul ejtett magyar tisztek megmentése érdekében. Bizonyítja, hogy a részleges amnesztia-terv elvetéséért I. Ferenc József felelős, hiszen erre azon az 1849. augusztus 20.-i minisztertanácson került sor, amelyet ő maga hívott össze.

A minisztertanács augusztus 27-én még úgy döntött, hogy Haynauk a meghozott halálos ítéleteket végrehajtás előtt fel kell terjeszteni jóváhagyásra. I. Ferenc József azonban már augusztus 29-én arra utasította Haynaut, hogy a halálos ítéleteket csak végrehajtásuk után, tudomásulvételre kell felterjeszteni. Az utasítás következtében augusztus 31-én a minisztertanács is ilyen értelmű határozatot hozott, s ezzel Haynau szabad kezet kapott a kivégzések végrehajtására.

Róbert Hermann: Francis Joseph I. and the Retribution

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

Arguments persist in the historical literature as to the responsibility borne by Francis Joseph I for the bloody retributions after the Hungarian War of Independence was put down in autumn 1849. It was not possible to talk about the King's responsibility between 1849 and 1867, and indelicate to do so even afterwards. The change came when formerly secret archives were opened after the collapse of the Monarchy, although historians have still not come to a definite conclusion on the issue.

The book examines the issue using both long-available and recently-discovered documents, arranged into several sub-chapters. It follows how the idea of retributions emerged over the period from the start of the Russian interven-

tion up to mid-August 1849; presents the plan for partial amnesty proposed and discussed between 15 and 17 August; and describes the efforts made by the Russian side to save the captured Hungarian officers. It proves that Francis Joseph was responsible for the rejection of the partial amnesty plan at the Ministerial Council of 20 August 1849, since it was he who convened the session.

On 27 August, the Ministerial Council decided that the death sentences prescribed by Haynau should be submitted for assent. But on 29 August, Francis Joseph instructed Haynau that the death sentences should only be submitted only after they had been carried out, for acknowledgement. By consequence of this royal instruction, the Ministerial Council took a resolution to the same effect on 31 August and Haynau was thus granted a free hand to pursue the executions.

Gerő András: Se nő, se zsidó

Előítéletek találkozása a századforduló Monarchiájában

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

A helyszín: az Osztrák–Magyar Monarchia, s azon belül is német Ausztria. Az idő: a 19–20. század fordulójára, a századelő. A főszereplők: a rasszizmus és a nőellenesség, nőgyűlölet. Együtt, közösen.

Az az arc, amit itt a századelő német-ausztriai világa mutat, viszonylag kevésbé ismert. A történelmi emlékezet inkább azokat a nagyszerű magaskulturális teljesítményeket őrizte meg, amelyek egyébként maradandónak bizonyultak. Schnitzler, Hofmannstahl, Freud, Musil, Kraus – mindezek a nevek (és mások is) azt tanúsítják, hogy a századforduló-századelő német-osztrák horizontján, az intellektuális és politikai értelemben recsegő-ropogó Monarchia keretei között milyen kiemelkedő szellemi alkotók és alkotások jelentek meg.

De persze más nevek is feltűntek. Hiszen ha egyszer a bejáratottan működő társadalom és állam zavarai érzékelhetők, akkor sokféle érzékelés, válaszreakció lehetséges. Guido von List, Lanz von Liebenfels, Otto Weininger, Arthur Trebitsch – és mások – szellemi értelemben éppúgy ennek a korszaknak a szülöttei és termékei. Az ő nevüket általában nem úgy tartjuk számon, mint a Monarchia egyik szellemi arculatának képviselőjét. Az elmúlt időkben egyre többen a német náciizmus szellemi előzményeként említik meg némelyiküket. Pedig ők is az osztrák valóságból, szellemi közegből jöttek, ők is a Monarchia bomló és bomlasztani kívánt értékvilágát kérdőjelezték meg, méghozzá radikálisan.

András Gerő: Neither Woman nor Jew

The meeting of prejudices in turn-of-the-century Hungary

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.

The place: German Austria, within the Austro–Hungarian Monarchy. The time: the turn of the 19th and 20th centuries. The protagonists: racism and woman-hating. Together, jointly.

The book presents a relatively little-known face of the German-Austrian world at the turn of the century. Historical memory mainly preserves the magnificent achievements of high culture, which have had a lasting effect. Schnitzler, Hofmannstahl, Freud, Musil, Kraus and many other names appearing on the German-Austrian horizon at the turn of the century stand as a testament to the outstanding achievements made in a Monarchy full of

intellectual and political cracks.

But there were other names. The signs of malfunctioning in such a deeply-established order of society and state prompted many different perceptions and reactions. Guido von List, Lanz von Liebenfels, Otto Weininger, Arthur Trebitsch – and others – were also the intellectual products of this era. Although not usually regarded as representing any of the intellectual faces of the Monarchy, some of them have, in recent years, been increasingly mentioned as the heralds of German Nazism. They also grew out of the Austrian reality and intellectual environment, and they also – radically – challenged the decaying and despised value-system of the Monarchy.

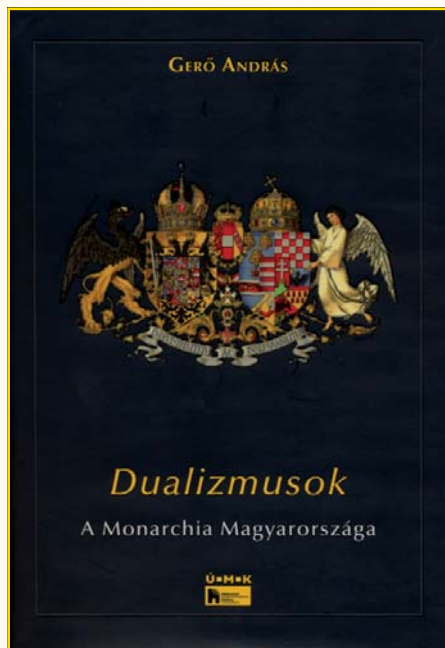
Gerő András: Dualizmusok

A Monarchia Magyarországa

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2010.

A Monarchia kora a polgárosodás, a civilizatorikus megújulás időszaka volt. Lett oktatási rendszer, épültek kórházak, lett vezetékes víz, épült egy országot átfogó vasúthálózat, de ki-fejlődött egy virágzó színházi kultúra és modern művészet, lett újszerű nagyvárosiasság és sajtószabadság is. A magyar polgárosodás monarchia-beli minőségi jellemzői leginkább különféle dualizmusok mentén értelmezhetők. Az értékek dualizmusa számtalan társadalmi dualizmusban öltött testet; több egymásban és egymás mellett élő Magyarországot hozott létre. Magyarország helyzete a függés és függetlenség dualizmusában ragadható meg. A belpolitikai szerkezet a szabadelvű és a hagyományosnak tekinthető legitimáció kettősségében értelmezhető. A társadalmi normák a modernitás és a tradicionalizmus együttélésével írható le. És persze a társadalom sokféle dualitása összefügg a fentiekkel, ami befolyásolja az emlékezetet is.

A Monarchia Magyarországa nem egyszerűen a dualizmus, hanem a dualizmusok kora. A könyv célja szerint összefoglaló jellegű munka. A bővebb tájékozódási igényt a kötethez társított szakirodalmi tájékoztató hivatott szolgálni.

András Gerő: Dualisms

Hungary of the Monarchy

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2010.

The age of the Monarchy was the time of bourgeois development and advances in civilisation. There was a new education system, hospitals were built, piped water was laid on, railways spanned the country, theatre and modern art flourished, there was new kind of large-scale urbanisation, and the press attained new levels of freedom. An examination of Hungarian bourgeois society during the Monarchy reveals dualisms of various kinds. Dualism of values took form in all kinds of social dualisms; it created separate Hungaries living side by side. Hungary's situation was above all a dualism of dependence and independence. The domestic political structure was a

duality of liberal and traditional dualities. Social norms displayed the coexistence of modernity and traditionalism. And society contained all kinds of dualities related to these, all with their influence on how the period is remembered.

Hungary's time in the Monarchy was not just the Era of Dualism, it was an era of dualisms. The book intentionally takes a survey approach. For those seeking a deeper view, there is a guide to the literature on the period.

Romsics Gergely: Nép, nemzet, birodalom

A Habsburg Birodalom emlékezete a német, osztrák és magyar történetpolitikai gondolkodásban 1918–1941

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2010.

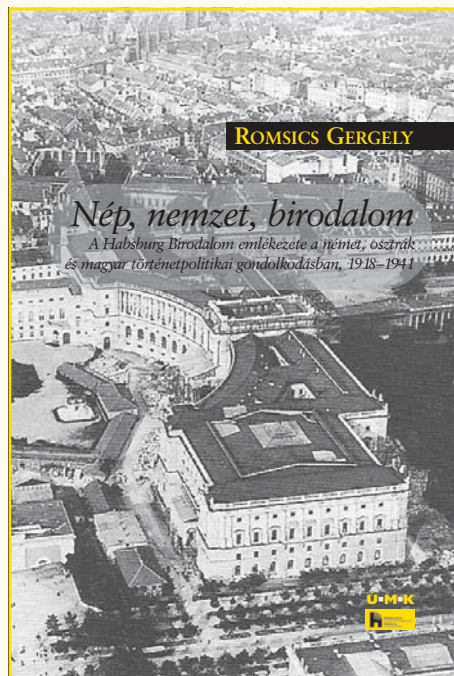
Aligha adható valóban megalapozott válasz arra a kérdésre, hogy a 20. század elején, 1914-ben vagy akár 1917-ben az Osztrák–Magyar Monarchiában és Európa más társadalmaiban ki és milyen mértékben látta előre a kontinens egyik legrégebbi és egyben legújabb államának felbomlását. Még ennél is nehezebb lenne megállapítani, hogy mennyiben tartalmaztak utólagos tudást azok az 1918 utáni vélemények, amelyek a felbomlás régóta előrelátható volta mellett érveltek. A helyzetet még bonyolultabbá tette a Monarchia felbomlását követő parttalan disputa, amely a háborús felelősség és a békék igazságosságának kérdéseit tárgyalta Európa szerte.

A kötet szerzője feltárja a történeti és politikai emlékezet egyes megkülönböztetett fejezeteit, felfedi az emlékezet kánonjainak viszonyrendszerét, valamint az elbeszéléshalmazok társadalmi működésének dinamikáját, rávilágítva a felbomlás történetek tágabb szociokulturális kontextusára és politikai dimenzióira. Munkájának fő témájává a recepciónak az az aspektusa vált, amely összefonódott a korban zajló, gyakran viharos politikai folyamatokkal és a mindenkori politikai és kulturális–közéleti elitek identitáskeresésével.

Gergely Romsics: People, Nation, Empire

Historical-political impressions of the Habsburg Empire in German, Austrian and Hungarian thought 1918–1941

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2010.

In the early 20th century, or in 1914, or even in 1917, who in the Austro–Hungarian Monarchy or any other European society – and to what extent – foresaw the break-up of one of the continent’s oldest – and also newest – countries? Even more difficult to answer with any certainty is the question of how much hindsight was involved in the widespread post-1918 view that the break-up had long been foreseeable. And to further complicate the situation, the break-up of the Monarchy was followed by an endless dispute throughout Europe about the responsibility for the war and the justice of the peace treaties

The author has attempted to explore each prominent standpoint of historical and political memory and

to uncover the interrelated canons of memory and the dynamics of how these narratives operated on society, pointing out the broader socio-cultural context and political dimensions of the break-up. The principal theme of the book is the aspect of reception which is intertwined with the often stormy political developments of the time and with identity issues of the changing political and cultural–political elites.

KÜLFÖLDÖN MEGJELENŐ KÖNYVEK

A Habsburg Történeti Intézet megalakulása óta folyamatosan együttműködik a Columbia University Press-t is magában foglaló kiadói konzorciummal. Kifejezetten fontosnak tartjuk, hogy a létrejövő tudományos teljesítmények ne maradjanak bezárva egy olyan nyelvi gettóba, amely elszigeteli őket a világtól. A rangos amerikai kiadóval folytatott együttműködés lehetővé teszi, hogy a teljes angolszász nyelvterület megismerkedhessen fiatal magyar kutatóknak a társadalomtudományok területén elért eredményeivel. A kiadó egy olyan hálózat része, amely közösen ad ki könyveket a Boulder (Colorado) kiadóval, a terjesztést pedig a Columbia University Press végzi, melynek katalógusa tartalmazza is a könyveket. Így a magyar szerzők könyvei az összes amerikai egyetem könyvtárában hozzáférhetővé válnak.

Feladatunknak tartjuk, hogy támogatásunk segítségével minél több – arra szakmailag érdemes – magyar történész munkája jelenjen meg nemzetközi szintén, ezzel is elősegítve a magyar történettudomány kutatási eredményeinek a nemzetközi vérkeringésébe történő bekapcsolódását.

Az Amerikai Egyesült Államokban minden évben két kötet kerül kiadásra, melyek témája a Habsburg Birodalom, a Habsburg dinasztia, a Habsburg család, valamint a Habsburg kor magyarországi, európai és egyéb regionális, egyetemes történeti vonatkozású tárgyalása. Összefoglalóan: Habsburg history.

BOOKS PUBLISHED ABROAD

The Institute of Habsburg History has, since its inception, regularly collaborated with a publishing consortium that includes Columbia University Press. We attach great importance to ensuring that our academic output is not enclosed in a linguistic ghetto and isolated from the outside world. Collaborating with a prestigious American publisher allows the English speaking world to access the achievements of young Hungarian researchers in the social sciences. The publisher belongs to a network in which Boulder (Colorado) produces the books and Columbia University Press distributes them and includes them in its catalogue. Books by Hungarian authors thereby become accessible in all American university libraries.

We consider it one of our tasks to support the work – where merited – of as many Hungarian historians as possible in the international arena, so that Hungarian historical research results pass quickly into international academic circulation.

Each year, two books are published in the USA on subjects concerning the Habsburg Empire, the Habsburg Dynasty, the Habsburg family, and the Hungarian, European and other regional and general historical aspects of the Habsburg Era (in sum, Habsburg history).

Gyáni Gábor: Identitás és városi tapasztalat: Fin-de-Siècle Budapest

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2004.

A három város, Pest, Buda és Óbuda 1873-as közigazgatási egyesítése és az 1896-os millenniumi ünnepségek közt eltelt két évtizedben bámulatos és egyedülálló városi fejlődésen ment keresztül.

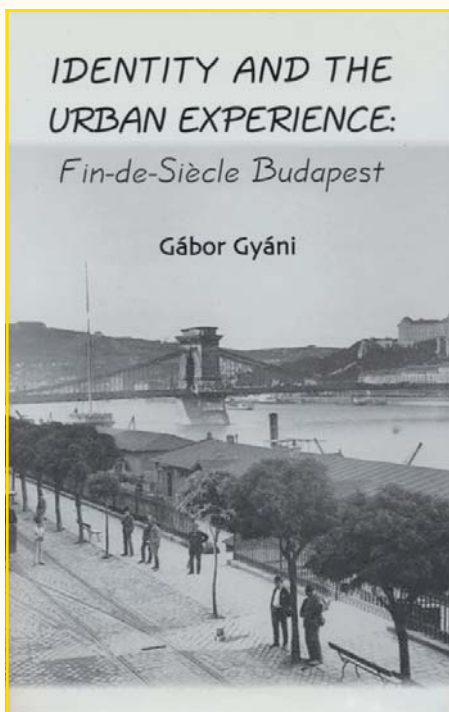
Miként tekintettek az új urbánus környezetre, a metropoliszra annak lakói? Hogyan változtatta ez meg mindennapi életüket és szokásaikat? Mit jelentett számukra a modernizmus? A szerző ezeket és számos egyéb kérdést vet fel, miközben megpróbál választ találni arra, miként itélték meg az emberek mindennapi létük „nagy” technikai, építészeti, társadalmi és kulturális átalakulását, és mindez hogyan formálta újra identitásukat.

Ezek a dolgok együttesen alkották a kultúra és a szellemi lét anyagi feltételeit, és teljesen kielégítették a polgári modernitás igényeit. Mégis, sokak szemében Budapestnek megvolt a maga árnyoldala. Egy rettegett várost szimbolizált, a kísértés egy olyan helyét, ahol a sikeres karrier lehetőségei valódi veszélyek szomszédságában voltak jelen. Az újonnan érkezők szép reményekkel jöttek a városba, de többségük sosem jutott felsőbb társadalmi szintre és még csak elfogadható életszínvonalra sem tudtak szert tenni. A modern városi élet kritikája a mélyben gyökerező önazonosság-válságra világított rá, valamint az új identitás türelmetlen keresésére. Az új évszázad különféle megoldásokat hozott ezekre a problémákra.

A könyv kiváló áttekintést ad a fin-de-siècle városi identitás főbb társadalmi és kulturális változásairól.

Gábor Gyáni: Identity and the Urban Experience: Fin-de-Siècle Budapest

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2004.

The two decades between 1873, the administrative unification of three cities, Pest, Buda, and Óbuda, and the millennial celebrations of 1896 saw rapid, immense, and rather unique urban development in the Hungarian capital, Budapest.

How did its inhabitants view the new urban environment, the metropolis? How did it change their everyday life and habits? What did modernism mean for them? The author poses these questions and many others while trying to answer how people experienced the „big” technical, architectural, economic, social, and cultural transformation of their everyday existence, and how these changes reshaped their identity.

All these things together constituted the material conditions of culture and intellectual life and fully satisfied the demands of bourgeois modernity. Still, in the eyes of many Budapest had her dark side and was a symbol of a dreadful city, a place of seduction where the possibilities of making successful career coexisted with real dangers. Newcomers arrived in the city with high expectations but the majority of them never climbed to the top social levels nor could they even reach acceptable living standards. The criticism of modern urban life reflected deeprooted identity crisis and eager search for new identities.

The book is an excellent overview of major social and cultural shifts in fin-de-siècle urban identity.

Frank Tibor: Az Osztrák–Magyar Monarchia ábrázolása

A britek által alkotott kép
a Habsburg Monarchiáról 1865–1870

*Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2005.*

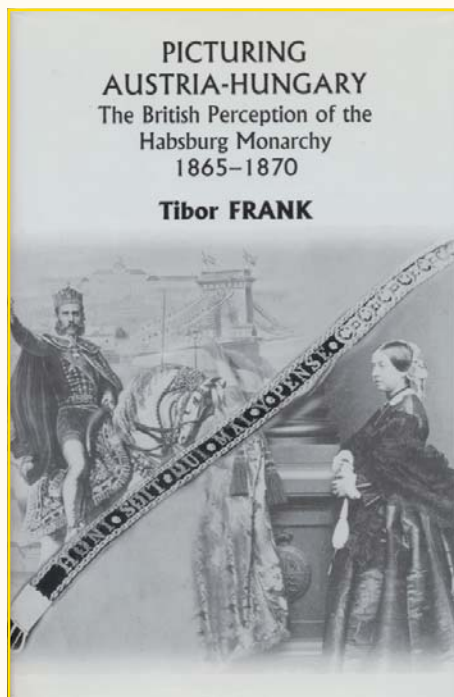
A könyv általános áttekintést nyújt az Osztrák–Magyar Monarchia ábrázolásáról a brit sajtóban az 1860-as évek második felében. Bár ekkorra a Habsburgok politikai befolyása nagymértékben csökkent, a birodalom dualista átalakulása kulcsfontosságú szerepet biztosított az új államnak Közép-Európában. A viktoriánus Anglia számára ezek az évek Európával kapcsolatban új hozzáállást eredményeztek: a hatalmi egyensúly fenntartásának gondolatát. Ez az újonnan felmerült, be nem avatkozási politika különösen fontosá tette a Habsburg Monarchiát a brit politikusok és a közvélemény szemében, főként a német egyesítést követően. Az új feltételek mellett Ausztriának az volt a küldetése, hogy fenntartsa a stabilitást és megőrizze a régió belül az új politikai struktúrát. Másrészt Magyarország továbbra is némiképp titokzatos maradt.

A szerző elsősorban korabeli sajtót, diplomáciai és magánjellegű családi dokumentumokat, valamint parlamenti vitákat és emlékiratokat használ forrásként. A kötetben találhatók továbbá Robert Burnett David Morier titkos diplomáciai jelentései is 1866-ból. Azok az olvasók, akik jobban meg szeretnék érteni az 1860-as évek európai politikáját, valamint a sajtó közvélemény-formáló szerepét, minden bizonnyal élvezni fogják a művet.

Tibor Frank: Picturing Austria–Hungary

The British Perception of the
Habsburg Monarchy 1865–1870

*Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2005.*

The book offers a general overview of Austria-Hungary's representation in the British press in a formative, but turbulent period, the second half of the 1860s. Although by this time the Habsburgs' political influence immensely declined, the dualistic transformation of the empire guaranteed key role for the new state in Central Europe. For Victorian England these years brought new attitude towards Europe: the idea of maintaining balance of power. This newlyemerged, nonintervention policy made the Habsburg Monarchy particularly important in the eyes of British politicians and public opinion, especially after the German unification. Under the new conditions, Austria's mission was to

maintain stability and to preserve the new political structure within the region. Hungary, on the other hand, remained somewhat mysterious.

The author uses resources primarily from the contemporary press, diplomatic and private family documents, as well as parliamentary debates and memoirs. This volume also includes Robert Burnett David Morier's secret diplomatic reports from 1866. Readers who would like to better understand European politics of the 1860s and the role of the press in shaping public opinion, will definitely enjoy this book.

Martina Fuchs–Oborni Teréz–Újváry Gábor (Hgg.):

I. Ferdinánd császár

Egy középeurópai uralkodó

Münster, Aschendorff Verlag GmbH & Co.KG, 2005.

Martina Fuchs–Teréz Oborni–Gábor Ujváry

(Hgg.): Kaiser Ferdinand I.

Ein mitteleuropäischer Herrscher

Münster, Aschendorff Verlag GmbH & Co.KG, 2005.

2003. október 17–18.-án a Balassi Bálint Intézet „I. Ferdinánd születésének 500. évfordulója alkalmából” rendezett konferenciát. Az itt elhangzó előadások szerkesztett szövegét tartalmazza e könyv.

A konferencia I. Ferdinánd császár közép-kelet-európai uralkodásával, annak hatásaival foglalkozott. Az előadó magyar történészek Ferdinánd uralkodói politikáját, különös tekintettel annak az Oszmán birodalomra gyakorolt hatását vizsgálták. A konferencia előadásait a könyvben kiegészítik a király magyarországi egyházi és gazdaságpolitika intézkedéseivel és azok elemzésével, valamint Horvátország akkori központi szerepének bemutatásával. A történészek újra értékelték Ferdinánd politikájának hatásait, akiben – állításuk szerint – Magyarország egyik jelentős és meghatározó királyát kell látni.

Két cseh történész előadását I. Ferdinánd – aki egyébként 1558-ban testvérét V. Károlyt követte a német-római birodalom trónján – közép európai birodalmának egy másik területére, a cseh királyságra koncentrált.

A konferencia osztrák előadói prezentációikban a Habsburg örökös tartományok viszonyát elemezték a Ferdinánd által vezetett birodalom egészéhez képest.

Az elhangzott előadások német nyelvű publikációja a nemzetközi szakmai közönség számára először teszi lehetővé a vonatkozó magyar kutatások eredményeit.

Das vorliegende Buch enthält die Kongressakten der „Konferenz aus Anlass des 500. Geburtstages Ferdinand I.“, die im Oktober 2003 in Budapest im Balassi Bálint Institut stattgefunden hat.

Während dieses Symposiums stand das Wirken Kaiser Ferdinands I. (1503–1564) in Ostmitteleuropa im Vordergrund. Ungarische Historiker beschäftigten sich in erster Linie mit der Politik Ferdinands in Bezug auf das Osmanische Reich; diese Beiträge werden ergänzt durch Ausführungen zur Kirchen- und Wirtschaftspolitik des Königs in Ungarn, wobei einmal auch Kroatien ins Zentrum rückt. Dabei kommt es zu einer Neubewertung von Politik und Wirken Ferdinands,

der nun als einer der bedeutendsten ungarischen Könige gesehen wird. Zwei tschechische Historiker widmen sich dem Königreich Böhmen als einer weiteren Domäne des umfassenden mitteleuropäischen Reichs von König Ferdinand, der 1558 seinem Bruder Karl V. als Kaiser des Heiligen Römischen Reichs nachfolgen sollte. Die österreichischen Historiker stellen in ihren Beiträgen den Bezug zu den habsburgischen „Erblanden“ her, womit der von Ferdinand beherrschte Territorialkomplex abgerundet wird.

Mit den Beiträgen dieses Bandes werden der Fachwelt zum ersten Mal in deutscher Sprache die einschlägigen ungarischen Forschungsansätze und – Ergebnisse zugänglich, die auf einen weiteren regen Austausch hoffen lassen.

Ablonczy Balázs: Teleki Pál (1874–1941)

Egy ellentmondásos magyar politikus élete

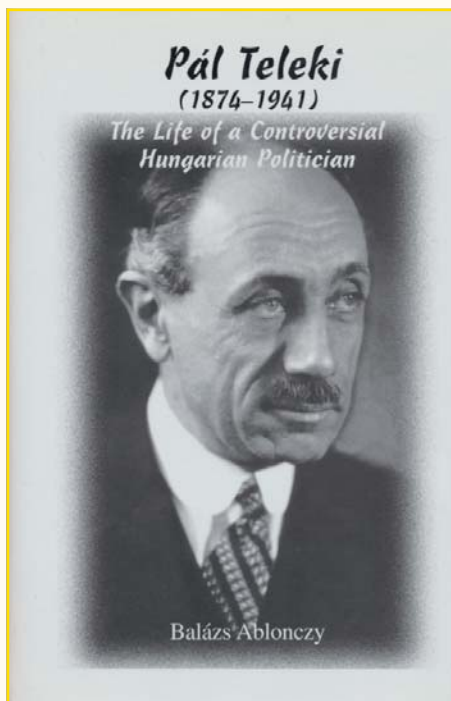
Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

A két világháború közötti időszak egyik vitathatatlanul meghatározó politikusa volt Teleki Pál. Személyének és tetteinek megítélése napjainkban is vitát vált ki. A kötet szerzője hosszas és alapos levéltári kutatást követően, eddig feltáratlan dokumentumokra is alapozva átfogó képet rajzol a politikai tudós és politikus életéről és pályájáról, figyelembe véve korának nemzetközi helyzetét is. Elfogulatlanul mutatja be a földrajz kutató, ellenforradalmár, cserkész, egyetemi tanár és politikus jellegzetesen magyar életútját, karrierjének alakulását, eszmei és politikai nézetének kialakulását. Ugyanakkor történészi alaposítással képet alkot a korról is, amelyben Teleki élt, s amely jelentős szerepet játszott világképének kialakulásában és sorsának végső, tragikus kimenetelében. Tudományos igényességgel vizsgálja Teleki első és második miniszterelnökségének negatív és pozitív politikai tetteit, tárgyilagosan közelít a nemzeti mítoszba vált öngyilkosságához, annak tényét közelebb hozva a valósághoz. A könyv Magyarországon 2005-ben jelent meg az Osiris Kiadónál.

Balázs Ablonczy: Pál Teleki (1874–1941)

The life of a controversial Hungarian politician

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

A biography of one of the foremost interwar politicians, making use of the latest historical research. The work of Pál Teleki's second cabinet, between 1939 and 1941, has been one of the favourite topics of historical research over recent decades. The young historian Balázs Ablonczy, having spent several years researching in Hungarian and foreign archives, backs up his account of this scholar-politician with many hitherto undiscovered documents. The book embraces all of Pál Teleki's wide-ranging activities, presenting the distinctively Hungarian career of a geographical researcher, Turanian scholar, politician, counter-revolutionary, boy scout and professor. It tells us how Teleki built

up his political career, where he drew his ideas from and how he answered the telephone. It objectively treats the dark and unacceptable sides of his political deeds, and perhaps removes some misunderstandings surrounding his death.

Olga Khavanova: Az apák érdemei és a fiúk tehetsége

Magyar nemesek a Habsburg Monarchia kiváltságos iskoláiban, 1746–1784

Szentpétervár, 2006.

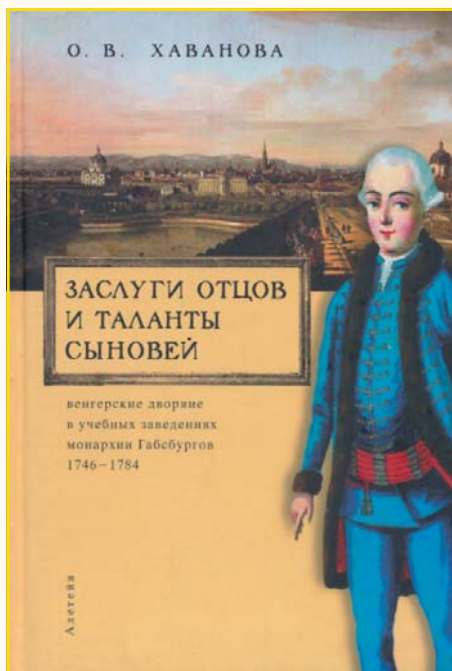
A monográfia az osztrák felvilágosult abszolutizmus tizennyolcadik századi elitoktatásában gyakorolt irányelveivel foglalkozik. Bemutatja a kiváltságos szerepben levő iskolák intézményi hálózatát, valamint a diákok társadalmi összetételét. Áttekintést ad a királyi ösztöndíjak megítélésének hivatalos politikájáról, valamint a kiosztás gyakorlatáról. Azt az elvet vizsgálja, miszerint a fiúkat apjuk érdemei szerint jutalmazták, illetve azt, hogy elismerték az egyéni tehetség támogatásának szükségességét. Bemutatja a nemesi felsőbbrendűség megőrzésének módjait egy olyan világban, ahol egyre jobban felerősödött a művelt és szakképzett közemberek jelentette verseny; továbbá megfogalmazza a nemzeti identitás elitista iskolák olvasztótégelyében történt megszületésének problémáját.

A könyv magyarországi kiadásának címe: *Az apai érdemeket a fiúkban jutalmazni... – A iskoláztatás privilégiuma Mária Terézia uralkodása idején*

Olga Khavanova: Fathers' Merits and Sons' Talents

Hungarian Nobles in the Privileged Schools of the Habsburg Monarchy, 1746–1784

St-Petersburg, 2006.

The monograph deals with the policies of Austrian enlightened absolutism in the sphere of elite education in the second half of the eighteenth century. It describes the institutional network of privileged schools and the social composition of their pupils. Considers the official policies and practices of distribution of the royal scholarships; looks at the principle of remuneration of the sons for their fathers' merits and the recognition of the need to support individual talents. Presents the ways and forms of preservation of noble preeminence in the world of everintensifying competition with educated and skilful commoners; and formulates the problem of the

birth of national identity in the „melting pots” of the elitist schools.

Romsics Gergely: Mítosz és emlékezet

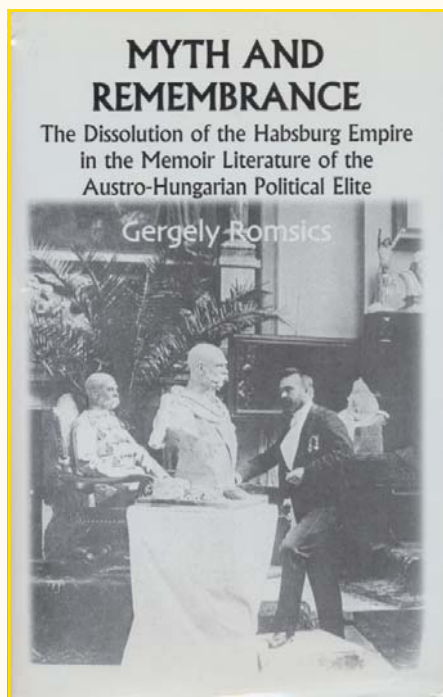
Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

Nem általánosan ismert, hogy a Habsburg Birodalom felbomlásának első elemzése nem történészi munkákban, hanem a korabeli osztrák-magyar politika szereplőinek 1919 és 1945 között megjelent memoárjaiban jelentek meg. Ezek a munkák betöltik azt a társadalmi funkciót, ami Michel Foucault szerint a történelmet „még jóval a humán tudományok megalkotása előtt” jellemezte. Jelentőségük abban áll, hogy szerzőik saját, jól definiálható politikai és ideológiai álláspontja szerint jelenítik meg a kor történetét. Romsics Gergely ebben a munkájában – a foucaulti megfigyeléssel összhangban – azt vizsgálja, hogy ezek a visszaemlékezések, amelyek egyszerre tárják fel írójuk világnézetét és a hozzá kapcsolódó narratív stratégiájukat, miként fogalmazták meg a birodalom és a történelmi Magyarország felbomlását, s hogyan alkották meg saját mítoszaikat.

A kutatás alaptételei a kollektív memória habwachi elméletéből erednek. A szerző három fő emlékközösséget határoz meg: a régi osztrák, az osztrák-német és a magyar szerzőkét, akik eltérő módon beszélnek el a birodalom szétesését és azt, hogy ez, mit jelentett számukra a két világháború között.

Gergely Romsics : Myth and Remembrance

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

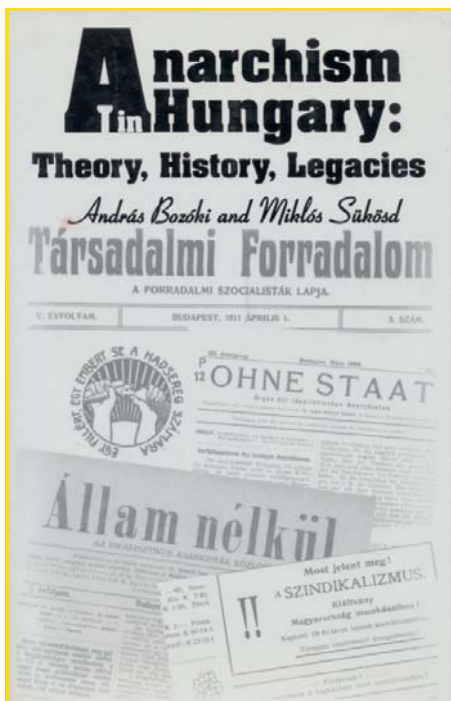
It is sometimes overlooked that the first explanations of the dissolution of the Habsburg Empire are not found in historical works but in the memoirs of the former AustroHungarian political elite, written between 1919 and 1945. Their significance lies in the fact that the authors represented some recognizable political and ideological viewpoint which they sought to buttress with their recollections. To this extent these works share the societal function that, according to Michel Foucault, characterized History „long before the constitution of the human sciences. In keeping with this Foucaultian observation, this book sets out to investigate how groups of the Austrian and Hungarian elites conceptualized the dissolution of the empire and of historic Hungary, and created their myths in the sense of narratives of a fictitious past.

The basic tenets of the research are derived from the Habwachsian theory of collective memory: writers are assumed to be parts of groups of remembrance, identifiable through their discourse which at the same time reveals their worldview and the narrative strategies associated with it. Based on a study of memoirs, the book presents three collectivities of memory: the Old Austrian authors, AustroGermans and Hungarians, who each developed distinct conventions of narrating the semipast that the breakup represented for them in the interwar period.

Bozóki András–Sükösd Miklós: Anarchizmus Magyarországon: elmélet, történelem, örökség

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

A szerzők az anarchizmus politikai hagyományát és szociálpszichológia történetét valamint elméletét vizsgálják Magyarországon. A monográfia három részből áll: az első részletesen elemzi az anarchista elmélet lényegi jellemzőit és meghatározza annak főbb típusait. A második rész az anarchizmus társadalmi alapjait, a munkások, parasztok, értelmiségiek, arisztokraták és művészek körében megjelenő anarchista áramlatokat, valamint a nemzetközi tendenciákat tekinti át. A záró fejezet, mely az anarchizmus örökségével foglalkozik, azokat az anarchista hatásokat vizsgálja, amelyek a két világháború között és a későbbi állami szocializmussal szemben merültek fel. Rámutatnak továbbá azon anarchista csoportok irányultságára is, amelyek a rendszerváltás idejében jelentek meg, továbbá az új szocialista mozgalmak anarchista jellemzőire is. A könyv magyarországi kiadásának címe: *Az anarchizmus elmélete és magyarországi története*

András Bozóki and Miklós Sükösd: Anarchism in Hungary: Theory, History, Legacies

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2006.

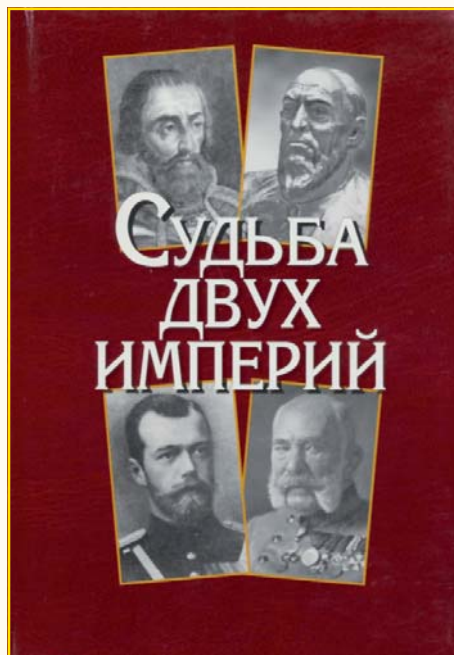
This book surveys the history and theory of this political tradition and social philosophy in Hungary. The monograph divides into three parts: the first systematically analyses the essential features of anarchist theory and identifies its main types. The second part reviews the social basis of anarchism, anarchist streams among workers, peasants, intellectuals, aristocrats and artists, and international trends. The closing chapter, on the legacy of anarchism, examines the anarchist influences which arose between the two world wars and in the opposition of later state socialism. It also marks out the orientation of anarchist groups which appeared around the time of the country's transition, and the

anarchistic aspects of new social movements.

**Gyula Szvák (ed.): СУДЬБА ДВУХ
ИМПЕРИЙ (Két birodalom sorsa)**

Moszkva, 2006.

A tanulmánykötet két konferencia előadásainak anyagát tartalmazza, amelyek 2005 tavaszán a moszkvai Orosz Történeti Intézetben hangzottak el. A konferenciák a 2005-ös oroszországi magyar kulturális év rendezvényeinek sorába illeszkedtek. A kiadvány a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány és az Orosz Történeti Intézet támogatásával jelent meg. A tanulmányok az orosz és a magyar államiság problematikáját, az orosz és a Habsburg birodalom párhuzamait és különbségeit tárgyalják a kezdetektől a 20. századig.

Gyula Szvák (ed.): Fate of Two Empires

Moscow, 2006.

This book contains the proceedings of two conferences held in spring of 2005 in the Institute of Russian History in Moscow. They formed part of the series of events for the Year of Hungarian Culture in Russia in 2005. Publication was supported by the Ministry of the National Cultural Heritage, the Public Foundation for Habsburg Studies and the Institute of Russian History. The papers cover questions of Russian and Hungarian statehood, and parallels and differences between the Russian and Habsburg Empires from their beginnings to the 20th century.

Gerő András: Képzelt történelem

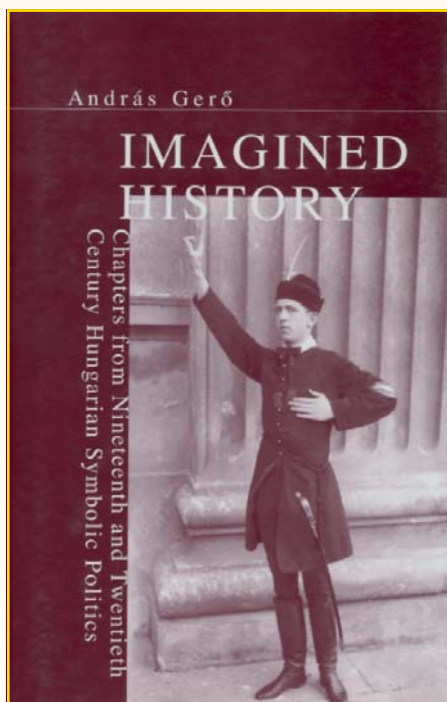
Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. New Jersey, 2006.

A könyv a szimbolikus politika létrejöttéhez szolgál magyarázattal. Melyek azok a fontos dátumok és évfordulók, amelyek szimbolikus jelentést kaptak? Mi a szimbolikus politikai tér, mi a jelentése és jelentősége a nemzettudatnak, és ebben a térben milyen helyet foglal el azoknak a története – a zsidóké –, akik „áttértek” erre a nemzettudatra?

A *Képzelt történelem* című könyv valószínűleg sosem született volna meg a hatvanas és hetvenes évek történetírási reformjai nélkül. Ebben az időszakban vált számos irányból támadási felületté a hagyományos történetírás, mely szembenállás nyomai közül némelyek hosszú távon is megmaradnak. Azoknak az oldaláról érkezett a bíráló, akik „tudományos” módon kívántak a történetírással foglalkozni, de mások is csatlakoztak, akik a posztmodernizmus zászlaja alatt megkérdőjelezték a tudományos szándékot, és merő fikcióként elutasították a hivatásos historiográfiát. E két véglet között természetesen voltak középutak, és bár egyetlen megközelítés vagy módszer sem nyert egyetemes elfogadást, a kérdések rendezésének szükségessége a történetészeket távozásra készítette korábban termékeny, ismerős területükről. Új témák váltak fontossá, és a történetészek új forrásokat „fedeztek fel”, illetve a régi kérdéseket új szempontokból vizsgálták meg. Gerő András könyvének elolvasása egyet jelent annak felismerésével, milyen hasznos is volt ez a történetírási forradalom.

András Gerő: Imagined History

Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. New Jersey, 2006.

The book provides an interpretation of the foundations of symbolic politics. Who are the elevated historical personalities on whom this duality, the spiritual meaning are built? What are the elevated dates and anniversaries which have taken on symbolic meaning? What is the symbolic political space, what is the meaning and significance of the sense of nationhood and what position in this space is occupied by the story of the people who „converted” to that sense of nationhood, the Jews?

Imagined History would probably never had been written without the historiographic reforms of the nineteen sixties and seventies. It was in this period that the traditional way of writing history came under attack from

many different directions, some leaving their marks in the long term. Criticism came from those who wanted to make history „scientific”, but also from others who under the flag of postmodernism questioned the scientific ambition and dismissed the edifice of professional historiography as mere fiction. Between these two extremes there were of course middle ways, and although no single approach or method has gained universal acceptance, the need to address the questions has forced historians away from their previously-fertile home ground. New topics became important, and historians „discovered” new sources, and the examined old questions from new viewpoints. To read this book by András Gero is to realise how useful this historiographic revolution was.

Molnár Antal: A Szentszék, Ragúza és az ottomán Magyarország katolikus missziói 1572–1647

*Róma–Budapest, Bibliotheca Academiae Hungariae
– Roma Studia I, 2007.*

Erős protestáns hatások után a törökök által elfoglalt magyar és balkán területek Róma számára visszahódítási cél és missziós területté váltak. Az Adriától Bulgáriáig a katolikus közösségek és intézmények nem tűntek el teljesen. De nem tudták volna sokáig fenntartani magukat azon római küldöttek hitbuzgósága nélkül, akik az 1570-es évektől kezdődően bejárták az említett vidékeket, hogy prédikációikkal támogassák a híveket és egy misszionárius szervezetet alkítsanak ki. Ez a modern idők Közép-Európájában lezajló katolikus megújulás fontos és ismeretlen eleme.

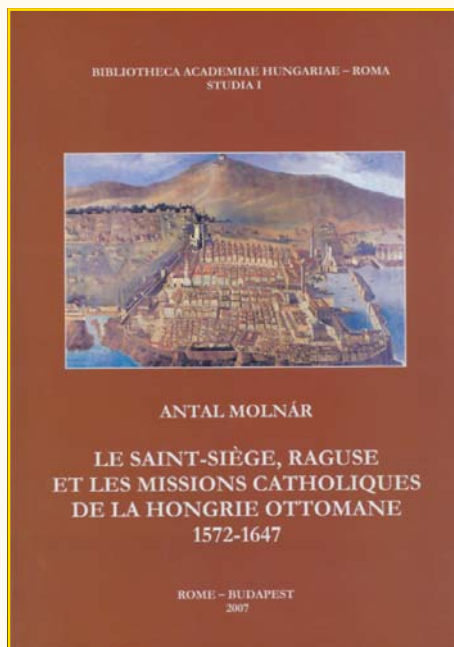
Molnár Antal elénk tárja a missziók szervezését, mindennapi valós életüket és eredményeiket, hozzájárulva ezzel ismereteink bővítéséhez a Balkán és Közép-Európai történelem területén.

Antal Molnár: Le Saint-siège, Raguse et les missions catholiques de la Hongrie ottomane 1572–1647

*Rome–Budapest, Bibliotheca Academiae Hungariae
– Roma Studia I, 2007.*

Occupés par les Ottomans après avoir été largement touchés par le protestantisme, les territoires de Hongrie et des Balkans deviennent pour Rome un objectif de reconquête et une terre de missions. De l'Adriatique à la Bulgarie, les communautés et les institutions catholiques n'ont pas complètement disparu. Mais elles n'auraient pas pu se maintenir très longtemps sans le zèle des envoyés de Rome, qui parcourent ces régions dès les années 1570 afin de soutenir les fidèles par leurs prédications et de mettre en place une hiérarchie missionnaire. C'est un élément important et méconnu du renouveau catholique en Europe centrale à l'époque moder-

ne. Antal Molnár nous permet de suivre l'organisation des missions, leur réalité sur le terrain ainsi que leurs résultats, apportant ainsi une contribution significative à l'histoire de l'Europe centrale et balkanique.

Zeidler Miklós: Gondolatok Magyarország 1920–1945-ös területi revíziójáról

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2007.

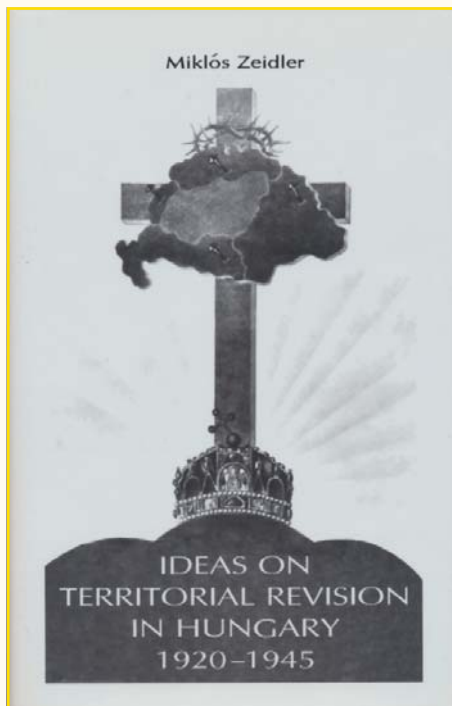
A rendszerváltást követően ismét témája lett a magyar történetírásnak a trianoni békeszerződés két világháború közötti fogadtatása és a revizionista nézetek. Érthető, hogy a történészek belefeledkeznek Trianon korabeli kezelésének és értékelésének kísérlétébe, hiszen a versailles-i békeszerződés keretei és az abból történő kitörésre irányuló magyar lépések a két világháború között forrongó viták legmeghatározóbb témái közé tartoztak. Talán nem megyünk túl messzire azzal, ha azt mondjuk, hogy az időszak egészének reális megítélése nehezen valósulhatna meg ezen kérdések átfogó vizsgálata nélkül.

Jelen könyv célja, hogy rávilágítson arra, miként jelent meg és terjedt el a magyar közvélemény körében az irredentizmus eszméje, és megvizsgálja az abból megszülető kultuszukat és népszerű megnyilvánulásokat.

A könyv esettanulmányának is tekinthető, amely bemutatja, miként férköztek be a politikai mozgalmak és általában véve a politika a tömegkultúrába, ez a kettő hogyan alkalmazkodott egymáshoz ízlés, minőség és tartalom tekintetében, illetve miként hatott kölcsönösen egymásra a közvélemény és a hivatalos politika. Az író a tömegpropaganda elemzésén keresztül kíván rámutatni a politikailag ihletett és motivált közvélemény-formálás kelepceire, valamint annak a közgondolkodásra és nemzeti énképre gyakorolt káros hatására.

Miklós Zeidler: Ideas on territorial revision in Hungary 1920–1945

Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2007.

Since the 1990s, a central issue of Hungarian historiography has been the interwar reception of the Treaty of the Trianon and the diverse views on revisionism current among the public at that time. For historians, this attempt to treat and evaluate contemporary attitudes to the Trianon is an understandable preoccupation, because the framework of the Versailles peace system and the Hungarian stratagems for breaking out of it were among the most decisive issues in debates which raged between the two world wars.

The purpose of this book is to elucidate how the phenomenon of irredentism appeared and spread among Hungarian public opinion, with an examination of the cults

and popular manifestations which emerged from it. The focus is therefore not on Hungarian public opinion in general, but on a particular thread within it.

The book may also be seen as a case study of how political movements, and politics in general, intrude into mass culture, how the two adapt to each other in terms of taste, quality and content, and how public opinion and official politics interact. Through an analysis of mass propaganda, the author attempts to point out the pitfalls of politically-inspired and politically-motivated shaping of public opinion, and the consequent adverse influence on public thinking and national self-image.

Báró Kornfeld Móric: Gondolatok a huszadik századi Magyarországról

Egy magyar mágnás véleménye
Szerkesztette, az előszót és
a bevezetőt írta: Széchenyi Ágnes

*Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2007.*

Báró Kornfeld Móric (1882–1967) magyar iparmágnás és nagybirtokos, valamint filantróp volt. Mindezek mellett értelmiségi és a közügyek aktív résztvevője is. Tagja a parlament felsőházának, és az 1920-as években befolyásos támogatója gróf Bethlen István „reformkonzervatív” politikájának.

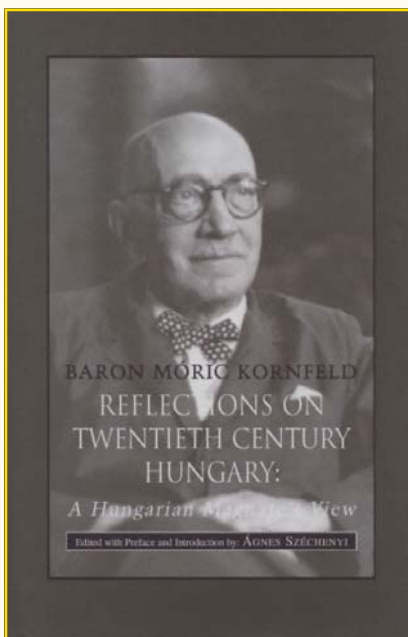
Meghatározó szerepet töltött be a konzervatív Magyar Szemle megalkotásában, melyben szerzőként is közreműködött. Kiemelkedő pénzügyi támogatója volt a németellenes és antifasiszta napilapnak, a Magyar Nemzetnek. Felismerte annak szükségességét, hogy Magyarországról a nyugaton pozitív képet alkossanak, ezért támogatta a mai napig megjelenő angol nyelvű intellektuális folyóiratot – a *Hungarian Quarterly*-t –, valamint a *Nouvelle Revue de Hongrie* kiadását.

Az ország német megszállását és a Nyilaskeresztes Párt 1944-es hatalomátvételét követően Kornfeld bárót a mauthauseni koncentrációs táborba vitték. Cserébe azért, hogy a náci átvegyék családjá hatalmas ipari vállalkozásainak irányítását, neki és családjának megengedték, hogy Portugáliába meneküljenek. A háború után birtokait államosították, ő pedig sosem tért vissza Magyarországra. Washingtonban halt meg emigrációban. A könyv Magyarországon 2006-ban jelent meg a Corvina kiadónál *Trianontól Trianonig. Tanulmányok, dokumentumok* címmel.

Baron Móric Kornfeld: Reflections on twentieth century Hungary

A Hungarian Magnate's View
Edited with Preface and
Introduction by Ágnes Széchenyi

*Boulder, Colorado, Centre for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2007.*

Baron Móric Kornfeld (1882–1967) was a prominent Hungarian industrialist, large-estate owner, and philanthropist. He was also an intellectual and active participant in public affairs. He served in the Upper House of parliament and during the 1920s, was an influential supporter of Prime Minister count István Bethlen's „reformconservative” policies.

He was instrumental in the establishment of the conservative Magyar Szemle, to which he contributed. He was also a major financial supporter of the anti-German and antifascist daily, the Magyar Nemzet. He recognized the need for the creation of a positive image for Hungary in the

West and for this reason he was a backer of the English-language intellectual journal, the *Hungarian Quarterly* – still in publication, and the *Nouvelle Revue de Hongrie*.

Following the German occupation of the country and the Nazi-baked extreme-right Arrow Cross Party takeover in 1944, Baron Konfeld was taken to the infamous Mauthausen concentration camp. In return for permitting the Nazis to assume administration of his family's vast industrial enterprises, he and his family were allowed to leave for Portugal. Following the war his holdings were nationalized and he never returned to Hungary. He died in emigration in Washington, D.C.

Miskolczy Ambrus: Románok a történeti Magyarországon

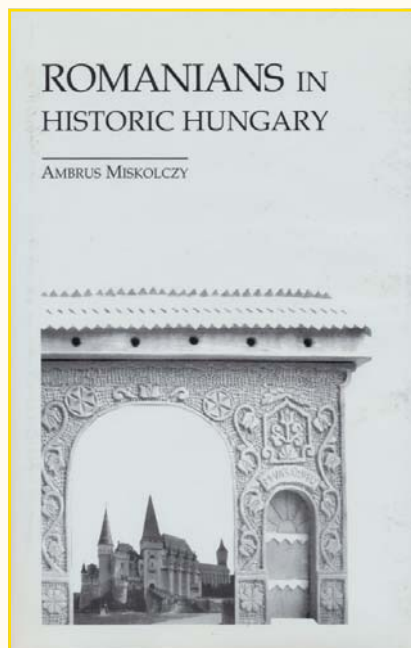
Boulder, Colorado; Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2008.

Közhelynek számít, hogy a magyarok és románok együttélése viszontagságokkal terhelt, de tény, hogy mind földrajzilag és társadalmilag egymás mellett éltek – és továbbra is így fognak. Egyetlen szomszédos nép sem játszott a magyar történelmi emlékekben ilyen kiemelkedő szerepet. Ezeket a jelenségeket, valamint a magyar összeesküvés-elméletekben való hitet folyamatosan megerősítették azok a nyugati történészek és politológusok, akik ragaszkodtak ahhoz, hogy csak a magyarok tagadják „a folytonosság dákoromán elméletét”. Az aktív atavizmus betegségében szenvedők elutasítják Gottfried Schramm könyvét, aki vitatja ezt a folytonosságot azáltal, hogy hangoztatja: „nagyapja magyar volt.” Ez természetesen a történelem manipulálásának és az izgatató légkör kialakításának egy példája. Indokolt lenne lassan a feszültség oldása, és a nyitás az intellektuális együttműködés felé. A modern nemzetpolitikákat rövid távú és látszólag örök értékek alakítják, de időnként szó esik örök ellentétekről, közös erőfeszítésekről, sőt akár csodás együttélésekről is. Sokszor megtörténik, hogy valakinek a személyes története ellentmond a történelmi kutatásoknak. Természetesen annyi személyes történet van, ahány olvasó, bár általában véve a személyes történetek az általános történetekből már megkapott motívumokat tükrözik, melyeket aztán az egyéni tapasztalatokhoz, vérmérsékletéhez, képzettségéhez és ötletekhez igazítanak.

A könyv Magyarországon 2003-ban jelent meg a Lucidus kiadónál *Románok a történeti Magyarországon* címmel.

Ambrus Miskolczy: Romanians in Historic Hungary

Boulder, Colorado; Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2008.

It is a truism that the coexistence of Hungarians and Romanians is fraught with hardship; it is a fact that they have been both geographically and socially – and continue – living to live next to each other. With no neighboring peoples have Hungarian historical memories played such a crucial role. These phenomena, as well as Hungarian beliefs in conspiracy theories, is continuously being reinforced by those Western pseudo-historians and political scientists who assert that the „Daco-Romanian theory of continuity” is denied only by Hungarians. People suffering from the disease of active atavism reject the book of Gottfried Schramm who disputes such a continuity, by exclaiming loudly; „his grandfather was Hungarian.” This,

of course, is an example of the manipulation of history, the creation of an atmosphere of incitement; it should also be an inducement to the tension resolution, a way toward intellectual cooperation. Modern national politics have been shaped by short-term interests and ostensibly eternal values; sometimes there also talks of eternal antagonisms, joint struggles, and even almost miraculous coexistence. It happens many times that the personal history of an individual contradicts surveys of history. There are, of course, as many private histories as there are readers, although, in general, personal histories reflects motifs readily received from general histories, which are then adjusted to individual experiences, temperament, education, and inspirations.

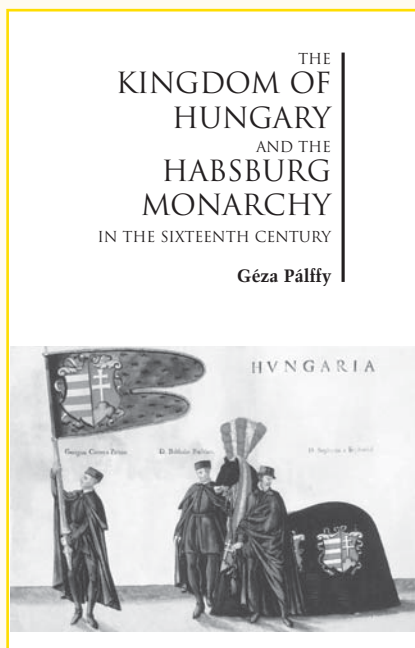
Pálffy Géza: A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században

*Boulder, Colorado; Center for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.*

Pálffy Géza könyve a Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia ez ideig szisztematikusan alig kutatott, 16. századi kapcsolatrendszerét vizsgálja. A kötet elemzi, hogy az 1526. évi mohácsi katasztrófát követően a megmaradt magyar állam miként integrálódott a Habsburgok Közép-Európában különféle (osztrák, német, magyar és cseh) területekből létrejövő ún. összetett államához (*composite state*). Feltárja, hogy a katonai, pénzügyi és gazdasági téren egyaránt erős integráció ellenére a Magyar Királyság mily módon tudta megőrizni különleges pozícióját a Bécsből, majd a századvégen Prágából irányított Habsburg államszövetségben. Alapkutatásokra építve a szerző számos területen hoz jelentős újításokat és árnyalja eddigi ismereteinket. Feltérképezi a magyar politikai elit és arisztokrácia bécsi és prágai udvarbeli integrációjának nehézségeit (ám előnyeit is), bemutatja az oszmánok ellen Magyar- és Horvátország területén kiépített új határvédelmi rendszert, de külön fejezetekben foglalkozik a Magyar Királyság sokrétű (katonai, pénzügyi, gazdasági) közép-európai szerepével is. A szuverenitás intézményein és szimbólumain keresztül érzékletesen mutatja be, miként volt lehetséges a több területen erős centralizáció dacára a királyság szuverenitásának és a magyar rendek befolyásának jelentős mértékű megőrzése. Szakít azzal a felfogással is, amely a kora újkori magyar történelmet elsősorban a Habsburgok ellen vezetett szabadságharcok sorozataként mutatja be.

Géza Pálffy: The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century

*Boulder, Colorado; Center for Hungarian Studies and
Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.*

Géza Pálffy's book examines the difficult and complex relationship between the Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the sixteenth century. It analyses the process of Hungary's integration into the Habsburg's Central European composite state after the catastrophic defeat at the hands of the Ottomans at the Battle of Mohács in 1526. It highlights how, despite a degree of integration in military, finances and economy, Hungary managed to retain a unique position within the wider Habsburg conglomeration ruled from Vienna and Prague. Based on extensive research in the Austrian, Hungarian, Slovakian and Croatian archives, this monograph affords new insights into several contentious issues. It ranges widely, encompassing an analysis of why the Hungarian political elite and the aristocracy found it difficult to integrate into the Habsburg court in Vienna and Prague, a detailed survey of the new military defense system developed in Hungary and Croatia against the Ottomans, and the role the Hungarian kingdom played in Central Europe. By focusing on institutions and symbols of sovereignty, it demonstrates how it was possible for Hungary to both integrate into a larger monarchy whilst nonetheless preserving its sovereignty and the power of its estates to a considerable degree. The book thereby challenges the traditional perception of early-modern Hungarian history as a history of resistance and rebellions against the Habsburgs.

It ranges widely, encompassing an analysis of why the Hungarian political elite and the aristocracy found it difficult to integrate into the Habsburg court in Vienna and Prague, a detailed survey of the new military defense system developed in Hungary and Croatia against the Ottomans, and the role the Hungarian kingdom played in Central Europe. By focusing on institutions and symbols of sovereignty, it demonstrates how it was possible for Hungary to both integrate into a larger monarchy whilst nonetheless preserving its sovereignty and the power of its estates to a considerable degree. The book thereby challenges the traditional perception of early-modern Hungarian history as a history of resistance and rebellions against the Habsburgs.

Gerő András: Térerő – A Kossuth tér története

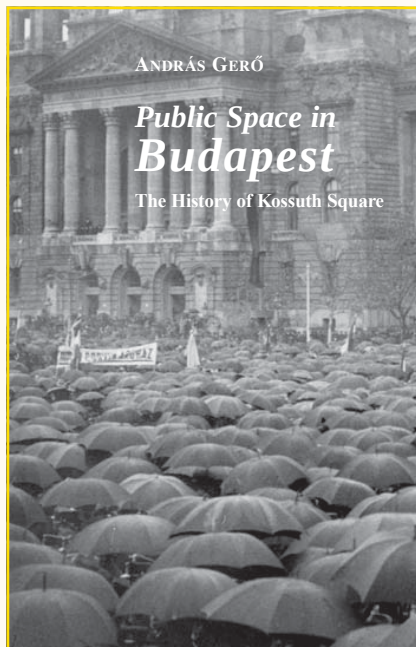
Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.

Magyarországon sok teret neveztek el Kossuth Lajosról, beleértve a három budapestit is. Ezek közül egyet hívunk „A” Kossuth térnek. A tér a Parlament körül fekszik. Senki nem keveri össze a többi ugyanilyen nevűvel. Ez a könyv „A Kossuth tér” történetéről szól. Bemutatja azokat az emberi óhajokat és tetteket, amelyek hozzájárultak a tér jelentőségének kialakulásához, valamint szimbolikus és spirituális tartalommal töltötték meg azt. A történet szerteágazó szálai, a sokféle induló és kezdőpont és a tér soha véget nem érő fejlődése tette szükségessé a tér kivételes egyéniségének és komplexitásának bemutatását. Egyedül így fejthető meg furcsasága és evilági misztikája.

Gerő András 1990-ben írt egy könyvet a Hősök teréről, melyet a Corvina adott ki Budapesten. Mindkét tér kulcsszerepet játszik a magyar szimbolikus politikai történelemben. A Hősök terének van egyfajta nemzeti lényege, amelyet politikailag szokás felhasználni, és amely egyúttal a nemzeti nagyságot és dicsőséget jelképezi. Tulajdonképpen ez a nemzet oltára. A Kossuth térnek politikai-hatalmi lényege van, amit nemzeti kontextusba helyeznek. Sok más különbség is van a két tér között, de szimbolikus értelemben talán ez a legfontosabb.

András Gerő: Public Space in Budapest The History of Kossuth Square

Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.

There are many squares in Hungary named for Lajos Kossuth, including three in Budapest. One of these is usually referred to with a capital letter as “The” Kossuth Square. It is the square around the Parliament. Nobody confounds it with any other square by the same name. This book records the history of The Kossuth Square. This book deals with those human wishes and actions which shaped the importance of the square and filled it with a symbolic and spiritual content.

The diverging threads of the story, the various starting and ending points and the never-ending progress of the square made it necessary to present the square in its unique individuality and complexity. This was the only way to solve its strange and worldly mysticism.

András Gerő wrote in 1990 his book about Heroes’ Square, published by Corvina in Budapest. Both squares play a key role in Hungarian symbolic political history. Heroes’ Square has a national essentiality, which is interpreted politically, and which is a point of national grandeur and glory. In fact it is the altar of the nation. Kossuth Square has a power-political essence, which is placed in a national context. There are many other differences between the two squares, but the above is the most significant.

Gerő András (szerk.): A Monarchia kora – ma

Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.

A Monarchia öröksége nagyon összetett, és az emlékezete sokszor eltérő hangsúlyokat kap. Az örökség szempontjából a legfontosabb, hogy a Monarchia kora a polgárosodás és a civilizatórikus megújulás időszaka volt.

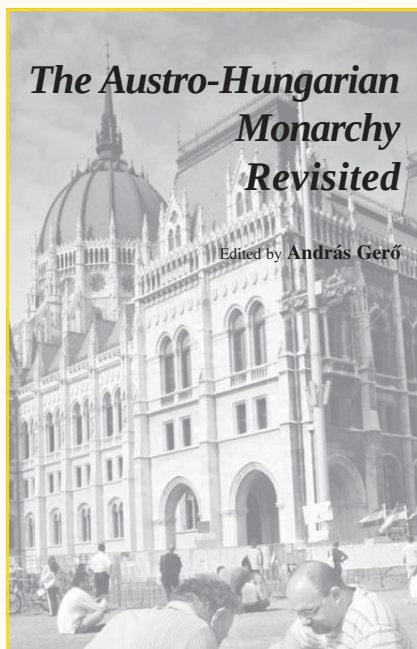
A Habsburg Történeti Intézet és az Olasz Kulturális Intézet 2007. március 30-án konferenciát rendezett a „Monarchia kora – ma” címmel az éppen 140 évvel ezelőtt a kiegyezést elfogadó országgyűlés egykori épületében.

A konferencia csupán egy alkalom volt, hiszen a kutatások, a nézőpontok áthangsúlyozódása vagy változása nyilvánvalóan egy hosszú idő óta zajló folyamat, s korántsem állítható az, hogy egyre újabb impulzusok mentén ne formálódna tovább. Fontosnak tartottuk ezt az összegzést, mert jelzi azt az állapotot, ahol éppen ma – 140 évvel a kiegyezés után – tartunk.

A kötet a konferencia előadásainak tanulmányá formált szövegét tartalmazza

András Gerő (ed.): The Austro-Hungarian Monarchy Revisited

Boulder, Colorado, Center for Hungarian Studies and Publications, Inc. Wayne, New Jersey, 2009.

The heritage of the Monarchy is very complex and recollections are variable frequently indicating divergent emphases. From the perspective of the heritage the most important factor was that the era of the Monarchy was a period of renewal moving in the direction of becoming middle class and civilized.

On March 30, 2007, the Institute and Habsburg History and the Italian Cultural Institute organized a conference with the title of “The Era of the Monarchy – Today”. It was held in the former building of the National Assembly in which the Hungarian parliamentarians had agreed to the Compromise precisely 140 years earlier.

The conference was a single event while the changing emphasis of interpretations and alterations in perception are a long-term and ongoing phenomenon, which seems likely to continue under the influence of new inputs. We believe that such a limited re-examination of the past is important because it provides some understanding what views historians hold today, 140 years after the Compromise.

This volume contains the presentations of the conference in essay form.

KONFERENCIÁK ÉS MÁS RENDEZVÉNYEK

A Habsburg Történeti Intézet megalakulásától kezdve nyomon követte a történelmi évfordulókat és megemlékezéseket. Konferenciáink részben ezekhez az aktualitásokhoz kötődtek (pl. IV. Károly boldoggá avatása, 2004; a Kiegyezés 140. évfordulója, 2007; I. Világháború végének 90. évfordulója, 2008; vagy a Haydn-év 2009;), vagy az intézet tudományos tevékenységének tematikája szerint kerültek megrendezésre. Ezen kívül ösztöndíjasaink részvételével workshopokat is szerveztünk. Kulturális szalonrendezvényeinket a tudományos igényű előadások mellett irodalmi, zenei vagy képi anyagokkal igyekeztünk élvezhetőbbé tenni. Hisszük, hogy a műfaji sokszínűség többek számára vonzóbbá teszi egy-egy tudományos téma megismerését. Rendezvényeinkkel egyfajta kulturális missziót kívánunk betölteni, és témáink sokszínűsége révén minél szélesebb hallgatói közönséghez eljutni.

A rendezvényeinken elhangzó előadások szerkesztett változata, vagy hanganyaga, illetve a témához kapcsolódó háttéranyagok mindig megtalálhatók honlapunkon. A több mint 20 ezer oldalnyi anyag jól használható különböző kutatásokhoz, többnyelvűsége révén, pedig bekapcsolja az intézet tevékenységét a nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe.

CONFERENCES AND OTHER EVENTS

Ever since its foundation, the Institute of Habsburg History has kept track of historical anniversaries and commemorations. Some of our conferences have thus been linked to these special dates (e.g. the beatification of Charles IV, 2004; the 140th anniversary of the Compromise, 2007; the 90th anniversary of the end of the First World War, 2008; and Haydn Year, 2009), while others have centred on the Institute's areas of academic interest. In addition to conferences, we hold workshops for our scholars. Then there are the salon events, where academic talks are livened up with literary, musical or visual contributions. We believe this variety of forms makes for a better understanding of the cultural environment of historical subjects. We look on our events as fulfilling a kind of cultural mission; by exploring so many different subjects, we hope to reach as wide an audience as possible.

The edited proceedings or audio recordings of our events, and many background documents on the subject, are always to be found on the Institute's website, which is therefore something more than an ordinary website. With more than 20,000 pages, it serves as a digital archive for research, and its multilingual character puts the Institute's activities into the circulation of international academic life.

**IV. Károly és a Monarchia felbomlása.
IV. Károly október 3-i boldoggá avatásának
magyar jelentősége**

Budapest, Mezőgazdasági Múzeum, 2004. szeptember 23.

A boldoggá avatás alkalmából rendezett konferencia, a Monarchia felbomlásának társadalmi és politikai okait és IV. Károlynak, a monarchia utolsó uralkodójának ebben játszott szerepét, valamint a boldoggá avatás egyháztörténeti és magyarországi jelentőségét tárgyalta.

I. Károly osztrák császár, illetve IV. Károlyként magyar király az Osztrák-Magyar Monarchia utolsó uralkodója volt. Rövid regnálása alatt pontosan tudta, a háborút a központi hatalmak nem nyerhetik meg és annak folytatása országának végső összeomlását jelentheti. Ám békekísérletei kudarcra végződtek. Azon szándéka, hogy demokratikus legitimitással ellensúlyozza a Monarchia felbomlasztásában érdekelt nacionalista erőket, sem volt sikeres. A katonai vereség végül nyilvánvalóvá tette, hogy nem az uralkodó, hanem a győztes nagyhatalmak diktálják az események további menetét.

A konferencia alkalmából saját, korabeli szövegeket tartalmazó forrás-összeállítás is megjelent „Koronázás és halál” címmel, melyet az intézet honlapján részleteiben is meg lehet tekinteni. A konferencián ebből hangzottak el szemelvények a korabeli sajtót idézve IV. Károly magyarországi megkoronázásának (1916) és halálának (1922) alkalmából.

**Charles IV, the Breakup of the Monarchy and
the importance to Hungary of his beatification**

*Budapest, Museum of Hungarian Agriculture,
23 September 2004*

The Institute of Habsburg History held a conference on the social and political causes of the break-up of the Monarchy, and the role in this of Charles IV, its last monarch. It also looked at the significance of his beatification for the church and for Hungary.

Emperor Charles I – also King Charles IV of Hungary – was the last ruler of Austro-Hungarian Monarchy. During his brief reign he both continued the war and attempted to end it. His peacemaking endeavours ended in failure. He aimed to achieve, by establishing democratic legitimacy, a counterbalance to the nationalist forces interested in the break-up of

the Monarchy. He met with no success there, either. The military defeat ultimately made it clear that it was going to be the victorious great powers rather than the monarch who dictated the further course of affairs.

To coincide with the conference, the Institute produced a compilation of contemporary texts, *Koronázás és halál* (Coronation and Death), excerpts from which are accessible on its website. Contemporary press cuttings from this, dating from the year of Charles IV's coronation in Hungary (1916) and his death (1922) were also read out at the conference.

Konzervativizmus régen és ma

Budapest, Hotel Gellért, 2004 október 21-22.

A konzervativizmusról megrendezett konferencia az első volt abban az eszmétörténeti sorozatban, melyben a Habsburg Történeti Intézet az elmúlt 200 év különböző politikai irányzatainak kialakulását és ideológiai hátterének fejlődését kívánta bemutatni.

A XX. és XXI. Század Intézettel közösen szervezett kétnapos program célja az volt, hogy számba vegye a konzervatív eszmerendszer múltját és jelenét. Hazai és külföldi előadók részvételével mutatta be a konzervatív politikai eszmerendszer hazai, európai és amerikai történetét, illetve jelenlegi állapotát és érvrendszerét.

Csak az elmúlt közel 200 év ideológiai megnyilvánulásait figyelve szembe-tűnő, hogy hányféle „konzervativizmusról” is beszélnek a filozófusok és történészek. A történettudomány természetesen szembesül e problémával – azaz a „konzervativizmusok” különbözőségével. Kérdés ugyanakkor, hogy a megkülönböztetés helyes módját találta-e meg, amikor az „új-”, a „liberál-”, vagy a „szociál-” jelző hozzákapcsolásával – különbözteti meg az egyik „konzervativizmust” a másiktól.

A résztvevők kerekasztal beszélgetésben vitathatták meg a hallgatóság bevonásával a konzervativizmus természetéről, a hagyományokhoz kialakított viszonyáról és a mai magyar politikában betöltött szerepéről alkotott véleményeket.

Conservatism past and present

Budapest, Hotel Gellért, 21-22. October 2004

The conference on conservatism was the first in a series on the history of ideas designed to present the development and ideological background of various political movements over the last 200 years. The two-day event, organized in association with the Hungarian 21st Century Institute, set out to take account of the past and present of conservative ideas. Hungarian and foreign speakers covered the Hungarian, American and European history of conservative political ideas, and its present status and arguments.

It is striking how many kinds of conservatism philosophers and historians have identified among the last 200 years alone. This problem – the abundance of “conservatisms” – has long been recognised by historians, but the question remains as to whether classifying them using the prefixes „new-”, “liberal-” or “social-” is the appropriate way of distinguishing one kind of conservatism from another.

At a round table discussion, with the participation of the audience, the speakers put forward their views on the nature of conservatism, its relationship with traditions and its role in Hungarian politics today.

IV. Károly: Ausztria–Magyarország és az I. világháború

Róma, Római Magyar Akadémia, 2004. november 25–26.

IV. Károly boldoggá avatásának alkalmából a Habsburg Történeti Intézet támogatásával a Római Magyar Akadémia is konferenciát szervezett a soknemzetiségű Monarchia felbomlásáról, valamint Ausztria és Magyarország történetének alakulásáról az I. világháború után.

Az olasz fővárosban megrendezett konferencián az egykori Monarchia mai utódállamaiban dolgozó történészek elemezték a Monarchia felbomlását és az I. világháború befejeződését meghatározó körülményeket, melyhez IV. Károly erőtlén külpolitikája, és a Monarchián belüli államok társadalmi rendszereinek erjedése éppúgy hozzájárult, mint az egyre erősödő nemzeti szocializmus és kísérvőjelenlései. Érdekes áttekintést nyújtottak azok az előadások is, melyek az egyes politikai döntéseket befolyásoló személyes háttereket vagy éppen IV. Károlynak a magyar trónra történő viszársatérési kísérvét elemezték.

Charles IV: the First World War and the break-up of the multi-national Monarchy

Hungarian Academy, Rome, 25–26 November 2004

To mark the beatification of Charles IV, with the support of the Institute of Habsburg History, the Roman Hungarian Academy organised a conference in the Italian capital on the break-up of the multi-national Monarchy and the history of Austria and Hungary following the First World War.

Historians from the successor states to the former Monarchy came to the Italian capital to give talks on the circumstances decisive to the break-up of the Monarchy and the outcome of the First World War, in which Charles IV's weak foreign policy and the fermenting of social systems in the states of the Monarchy were as influential as the emerging national socialism and its associated phenomena. There were particularly interesting lectures on the people behind the crucial political decisions, and on Charles IV's attempt to retrieve the Hungarian throne.

Lánchíd-konferencia Görög kereskedők szerepe az Osztrák–Magyar Monarchiában

Budapest, MTA 2005. március 25.

A Görög Kisebbségi Önkormányzattal közös konferencia bemutatta a 19. századi bécsi és budapesti görög kereskedő diaszpóra szerepét a magyarországi polgárosodásban, valamint mecénási részvételüket a hazai kulturális életben. Kiemelte a bécsi görög bankárcsalád, Sina György és leszármazottainak mecénási szerepvállalását (pl. Lánchíd építésének és a Magyar Tudományos Akadémia létrehozásának támogatása, etc.).

A rendezvény címe, időpontja, de a helyszín maga is szimbolikus. A Magyar Tudományos Akadémia székházának felépítéséhez a legjelentősebb összeggel: nyolcvanezer pengőforinttal báró Sina Simon (1810–1876) görög bankár és kereskedő járult hozzá.

Március 25-e az 1821-es görög szabadságharc kirobbanásának évfordulója, a modernkori Görögország szimbolikus születésnapja, amely hasonló szerepet játszik a görögök nemzettudatában mint a magyar 1848. március 15. Többszörösen szimbolikus a címválasztás is: „Lánchíd konferencia”. Az elmúlt másfél évszázad alatt, a Magyarországot reprezentáló tárgyi emlékek közül a legfontosabb szimbólumok egyikévé vált. Létrehozása már a kezdetektől igazi nemzetközi vállalkozás volt. Az ötlet a „legnagyobb magyartól” Széchenytől származik, a tervezés azonban már az angol Adam Clarkot dicséri. A megvalósítás pénzügyi feltételeinek megteremtésében pedig a Rothschildok, s a később bekapcsolódott Wodianer Sámuel és fia bankház mellett kiemelkedő szerep jutott a bécsi görög bankár Sina Györgynek is.

Chain Bridge Conference The Role of Greek Merchants in the Austro–Hungarian Monarchy

Budapest, Hungarian Academy of Sciences, 25 March 2005

The purpose of the conference, held in collaboration with the Greek Minority Self-Government, was to give an in-depth presentation of the influence of members of the Viennese and Budapest Greek merchants' diaspora on middle-class development and their patronage of Hungarian cultural life. The conference paid particular

attention to the patronage activities of the Greek banking family in Vienna, George Sina and his descendents

The title, the date and the venue of the conference all bear symbolic significance. Of the public contributions to the construction of the venue, the Hungarian Academy of Sciences, the largest - eighty thousand pengő forints - came from the Greek banker Baron Simon Sina (1810–1876).

25 March is the anniversary of the start of the Greek War of Independence in 1821, the symbolic birthday of modern Greece, which plays a similar part in Greek national consciousness as 15 March 1848 does in the Hungarian. The Chain Bridge, mentioned in the title, is multiply symbolic. It is one of the most prominent structures to have been erected in Hungary over the last century and a half, and has become one of the symbolic images of the country. Its construction was an international enterprise from the very beginning. Széchenyi, the „greatest Hungarian”, was responsible for the idea, an Englishman Adam Clark produced the design, but it was the Viennese Greek banker George Sina who, right from the beginning, provided a major part of the finance, together with the Rothschilds and, latterly, the bank of Sámuel Wodianer and Son.

Habsburgok és a Romanovok birodalma

*Moszkva, Moszkvai Magyar Kulturális Központ,
2005. március 31.*

A 2005-ös oroszországi magyar kulturális évad eseménysorozatának egyik fő témája volt, az évszázadokra visszatekintő orosz–magyar kulturális kapcsolatok, az egymástól átvett és továbbgondolt szellemi-művészeti irányzatok egymásra hatásának bemutatása. A Habsburg Történeti Intézet, a Moszkvai Magyar Kulturális Központ és az évadszervező Hungarofest közösen rendezte azt a kerekasztal-beszélgetést, melynek résztvevői – magyar és orosz történészek – a két nagy uralkodó család, a Habsburgok és Romanovok történelmi küldetéséről, a két dinasztia kapcsolatáról és társadalmi politikai, gazdasági és kulturális átalakulásaiban betöltött szerepükről beszéltek.

Ez a rendezvény az egyik kísérő programja volt annak a nagyszabású kiállításnak („Magyar királyság két császárság között”), mely a Habsburgok és Romanovok birodalma közé ékelt Magyarország történelmi és kulturális szerepét, valamint politikai mozgásterének lehetőségeit mutatta be.

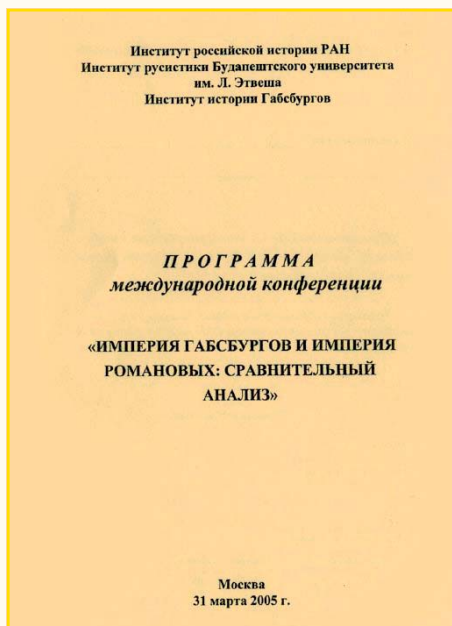
The Empires of the Habsburgs and the Romanovs

*Hungarian Cultural, Scientific and Information Centre in
Moscow, 31 March 2005*

The cultural links between Russia and Hungary, going back several centuries, were a major focus point during the 2005 Hungarian cultural season in Russia. Both countries have adopted intellectual/artistic movements from the other and developed them in their own way. The Institute of Habsburg History, the Hungarian Cultural, Scientific and Information Centre in Moscow and the organiser of the Hungarian season Hungarofest, held a round table discussion in which Hungarian and Russian historians covered the historical missions of the two great families, the Habsburgs and the Romanovs, the links between

the two dynasties and their roles in the political, economic and cultural development of their societies.

The meeting was a fringe event of a large-scale exhibition (“The Hungarian Kingdom between two empires”) presenting the historical and cultural role and room for political manoeuvre enjoyed by Hungary in its position wedged between the empires of the Habsburgs and the Romanovs.

**Birodalom, filozófia és vallás: Skócia és
Kelet-Közép-Európa a 18. században**

Budapest, CEU, 2005. június 23–26.

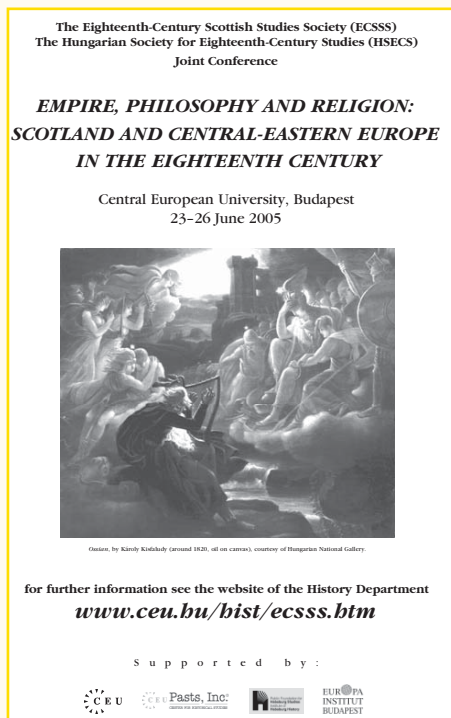
2005 júniusában a Közép-európai Egyetemmel és a 18. Századi Skót Kutatás Társaságával közösen szervezett konferencia a skót felvilágosodás kutatásának a közép- és kelet-európai régió történetének szempontjából releváns kérdéseit (pl. birodalom és birodalmiság, mint elmélet és adminisztratív probléma; gazdasági és politikai felzárkózás, metropolisz és provincia partnerkapcsolata, periférikus helyzet által ösztönzött szellemi virágzás; modern nemzeti irodalmi és művészeti kánonok és identitás) tárta fel. Foglalkozott az 1707-es angol-skót uniós törvény és az 1713-as Habsburg Pragmatica Sanctio párhuzamaival, valamint a luxus 18. századi esztétikájával is.

A konferencia zárásaként a résztvevők meglátogatták a gödöllői Grassalkovich kastélyt, ahol a helyszínen elhangzó előadások a régió 18. századi építészetét és kertművészetét mutatták be.

**Empire, Philosophy and Religion: Scotland and
Central-Eastern Europe in the 18th Century**

Budapest, CEU, 23–26 June 2005

The conference, held jointly with the Central European University and the 18th Century Scottish Research Society, surveyed aspects of research into the Scottish Enlightenment relevant to the history of the Central-Eastern European region (e.g. empire and imperialism as theory and administrative problems; economic and political convergence and partnership of metropolis and provinces; intellectual flowering stimulated by peripheral situation; modern literary and artistic national canons and identity). It also dealt with parallels between Scotland's 1707 Act of Union and the Habsburgs' 1713 Pragmatica Sanctio, and with the 18th century debate on the concept of luxury. To round off the event, the participants visited the Grassalkovich Palace in Gödöllő, and heard talks on the region's 18th century architecture and garden design.

**Habsburg Mária, egy európai személyiség
a kora újkor hajnalán**

*Budapest, Budapesti Történeti Múzeum,
2005. október 13–15.*

Az uralkodónő születésének 500. évfordulója alkalmából a Budapesti Történeti Múzeummal és holland tudományos intézetekkel közösen szervezett nemzetközi konferencia Habsburg Mária, II. Lajos magyar király feleségének magyarországi, spanyolországi, illetve németalföldi tevékenységéről szólt.

Az előadók elemezték Habsburg Mária szerepét Ferdinánd magyarországi uralomra jutásában, minek következtében Magyarország majd 400 évre a Habsburg Birodalom részévé vált. A rendezvény külön figyelmet szentelt az európai összefüggéseknek, beleértve a magyar királynénak 1531 után Németalföld helytartójaként játszott szerepét is. A konferencia interdiszciplináris jellegét bizonyította, hogy a történeti és politikai témájú előadások mellett foglalkozott a királyné udvartartásával és udvari embereinek bemutatásával, a kor művészetpártolásával, az udvari művészettel és zenével, valamint Habsburg Mária kapcsolatával a korabeli egyházi reformmozgalmakkal és a humanista körökkel.

**Mary Habsburg, a European Figure at the
Dawn of the Modern Age**

*Budapest, Budapest History Museum,
13–15 October 2005*

The conference, held in conjunction with the Budapest History Museum and Dutch academic institutions, marked the 500th birthday of Mary Habsburg, wife of Hungarian King Louis II. It covered her activities in Hungary, Spain and the Netherlands and examined her role in Ferdinand's accession to power in Hungary, which started off Hungary's 400-year allegiance to the Habsburg Empire.

The event focused particularly on the European context, including the Hungarian Queen's position as Dutch viceroy after 1531, and had a broadly interdisciplinary base: the

speakers, in addition to historical and political aspects, covered the Queen's courtiers and the upkeep of the court, the patronage of artists at the time, court art and music, and Mary Habsburg's relations with contemporary church reform movements and humanist circles.

**Az opera, mint reprezentációs színhely
a 19. századi európai operaházak
összehasonlítása**

Budapest, CEU, 2005. október 13–14.

A Közép-Európai Egyetemmel és a Volkswagen Alapítvánnyal 2005 októberében közösen szervezett konferencia témája az operaházaknak, mint a zenei kultúra egyik fellegetvárának a 19. századi szerepét vizsgálta.

Az operák műfajilag átmenetet képviselnek próza színházi előadások és a hangversenyertermek elmélyült koncertjei között. Megtartva a prózai színházak ünnepélyes látványosságát, de ugyanakkor feltételezve a zenéről, zeneszerzőkről, stílusokról, énekekről és karmesterekről szóló elvont tudást is, s ezzel előidézve bizonyos társadalmi differenciálódást.

Az opera a színház egy lehetséges formája is volt. Az a régi metafora, mely szerint a színház tükör, azaz a külső világ foglalatja kicsiben, igaz az operára is, ahol a társadalmi reprezentáció tudatos formában jelenik meg.

A társadalmi változások során az opera az ún. szellemi elit találkozóhelyévé vált. Európa híres operaházai – amelyeket az előadók részletesen is bemutattak – az adott ország társadalmi és politikai berendezkedése szerint töltöttek be más és más szerepet a kontinens kultúrájában.

**Opera as a Place of Representation
European Opera Houses in the 19th Century
in Comparison**

Budapest, CEU, 13–14 October 2005

Held jointly with the Central European University and the Volkswagen Foundation in October 2005, the conference examined the 19th century role of opera, a citadel of musical culture.

Opera not only represented the transition from the prosaic world of every – day –life to the splendid festivity of the ostentatious halls, but also allowed for social differentiation, based on arcane knowledge about music, composers, styles, singers and conductors. Opera was also a form of theatre. In other words, the old metaphor of the theatre as a mirror, microcosm of the outside world may still be fruitful. This

makes an opera house one of the ideal sites to view social organisation in a very consciously representational space.

The opera became a meeting place for the „intellectual elite” as changes took place in society. The speakers showed how, owing to the varying social and political systems of Europe, the continent’s great opera houses made different contributions to the culture of that time.

Erzsébet királyné (császárné) mítosza és kultusza

Bécs, Cafe Landtmann, 2006. április 24.

Erzsébet királyné a korát megelőző „divatos nőtípus”, aki függetlenségi törekvéseivel, a formák elleni lázadásával, szépségkultuszával, mozgáskultúrájával a modern nőeszményt testesíti meg. Intelligenciájával, tudásvágyával teljesen elszigetelődött környezetétől, meg nem értettsége, családi tragédiái, sikertelen házassága révén, ma is sokak szemében a szeretnivaló „hősnő”. A tudomány feladata, hogy az általánosan elterjedt „Erzsébet-kultusz” mellett a valósághoz közelítse szerepét, igazi jelentőségére rávilágítva.

A régi bécsi hangulatot idéző Landtmann kávéházban a Collegium Hungaricum támogatásával közösen tartott szalonrendezvény előadói megfelelő történelmi távlatból rekonstruálták a királyné történeti szerepét rámutatva, hogy a körülötte kialakult kultuszban, a hatalom és politika kapcsolata, valamint a királyné mitizált alakja jóval túllépett a konstruktörök által elképzelt kereteken, beépült a magyar történeti hagyományba, miáltal Erzsébet az elmúlt 150 év egyik legismeretebb nőalakjává vált.

The myth and cult of Queen (Empress) Elizabeth

Vienna, Cafe Landtmann, 24 April 2006

Looked on by many as being ahead of her time, the “fashionable woman,” with her struggle for independence, rebellion against form, cult of beauty and cultivation of physical exercise, Queen Elizabeth has attained an image which embodies the modern womanly ideal. In addition, as a person whose intelligence and thirst for knowledge completely isolated her from her peers, who was misunderstood and suffered many family tragedies and a failed marriage, for many people even today she stands as a “lovable heroine”. The task of historians is to bring the image of the Queen, distorted by the entrenched idealised portrayals, closer to reality, to understand and put in its place a myth which now has a firm tradition behind it, and to throw light on her true historic significance.

In the traditional Landtmann coffee house in Vienna, with the support of Collegium Hungaricum, the speakers reconstructed, with appropriate historical distance, and pointing out the Queen’s actual historical role, how the cult that grew up around her, its links with power and politics, and the mythicized figure of the Queen went far beyond the aims of its constructors, becoming implanted in Hungarian historical tradition, so that Elizabeth is now, in Hungary, one of the best-known female figures of the last 150 years.

**Párhuzamos történetek 1.: Magyarország és
Görögország összehasonlító társadalomtörténete**

Budapest, ELTE BTK Dékáni tanácssterem, 2006. június 23-24.

A Habsburg Történeti Intézet a Magyarországi Görögök Kutatóintézetével ismét együtt szervezett tudományos szimpóziумot „Párhuzamos történetek – Magyarország és Görögország összehasonlító társadalomtörténete” címmel. Egy korábbi, a 2005 márciusában megrendezett Lánchíd-konferencia sikere buzdította a rendezőket az újabb együttműködésre.

Témája a görög és magyar nemzet 19–20. századi történetének közös jellegzetességei a második világháború utáni polgárháborús görög diaszpóra története és a mai magyarországi görögség helyzete volt. Érdekes és a hallgatóság véleményét is megszólaltató előadások hangzottak el a nemzeti szimbólumok és a nemzeti identitás társadalmi összetartó erejéről, valamint a kisebbségek helyzetéről mindkét országban.

Tekintettel az 1956-os forradalom 50. évfordulójára, előadások hangzottak el a második világháborút követő időszakról, a két országban kialakuló ellenállási mozgalmakról és azok megtorlásáról, valamint a forradalom és a polgárháború emlékezetének továbbéléséről.

**Parallel Histories 1.: Comparative social
history of Hungary and Greece**

Budapest, Eötvös Loránd University, 23-24. June 2006

The Hungarian Greek Research Institute and the Institute of Habsburg History organised their second joint conference, this time entitled „Parallel Histories – comparative social history of Hungary and Greece”. The success of the Chain Bridge Conference in 2005 encouraged the organisers to join forces once again.

The conference dealt with common features of the 19th and 20th century history of the Greek and Hungarian peoples. There were talks on the history of the Greek diaspora from the civil war that followed the Second World War and the position of Greeks living in Hungary today. Discussions of national symbols and national identity as forces of social cohesion minorities in the two countries also drew interesting contributions from the audience.

In view of the 50th anniversary of the 1956 Revolution, the speakers devoted a special section to the post-Second World War period, the resistance movements in the two countries and their suppression, and the survival of the memories of revolution and civil war as society develops.

Nándorfehérvár–Belgrád 1456

*Budapest, MTA Társadalomkutató Központ,
2006. szeptember 7-10.*

Az oszmán-törökök felett aratott nándorfehérvári győzelem 550. évfordulója alkalmából került megrendezésre a Magyar Királyság és Közép-Európa történelmének meghatározó eseményére emlékező nemzetközi történelmi és egyháztörténelmi konferencia.

A Hadtörténelmi Múzeum „Európa védelmében” című kiállításának megtekintésével kezdődött a tanácskozás. A történész, egyház- és művészettörténész előadók két panelben – „1456 a nemzetközi politikában”, illetve „a ferencesek és Kapisztrán” – elemezték az eseményt meghatározó nemzetközi hatalmi viszonyokat és törekvéseket, valamint a nándorfehérvári diadal eddig elfeledett magyar belpolitikai összefüggéseit. Előadás hangzott el a déli harangszó elrendelésének sokat vitatott történetéről is.

Egyháztörténészek foglalkoztak Kapisztrán János szerepével a győzelemben, a nevéhez kötődő csodákkal és a magyarországi ferences rend 15. századi történetével.

Nándorfehérvár–Belgrade 1456

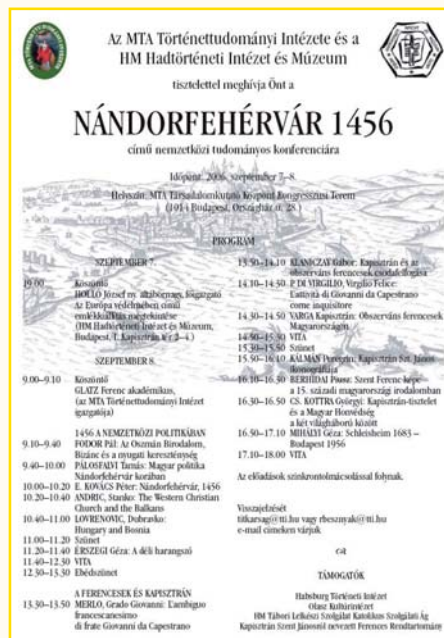
*Budapest, MTA Centre for Sociological Research Institute,
7-10 September 2006*

This international conference of historians and ecclesiastical historians marked the 550th anniversary of the victory over the Ottoman Turks at Nándorfehérvár, a key event in the history of the Kingdom of Hungary and Central Europe, and one that retains a special place in the public memory.

The conference started on 7 September 2006 with a visit to the exhibition „In Defence of Europe” in the Museum of Military History. The historical section of the conference, under the title “1456 in international politics” explored the power relations and political aims that led to the battle, the neglected area of Hungarian internal affairs related

to the victory at Nándorfehérvár, and the much-disputed history of order for church bells to be rung at noon.

In the other section, „The Franciscans and Capistran”, ecclesiastical and art historians looked at the role of John Capistran in the victory and the miracles associated with his name, and at more general issues of the 15th century history of the Franciscan order in Hungary.

**Mahler és a magyar szellemi élet – tudományos
szimpózium**

Budapest, Művészetek Palotája, 2006. szeptember 7-10.

Fischer Iván és a Budapesti Fesztiválzenekar fontosnak tartotta Gustav Mahler életművének rendszeres bemutatását, szellemiségének és zenei örökségének ápolását. Mahler, a zeneszerző és karmester két és fél évig állt a budapesti Operaház élén s ez idő alatt meghatározó alakja volt az akkori magyar kultúrpolitikának is. Műsorpolitikájával, gondos szereplőválasztásával, megalkuvást nem ismerő művészi hozzáállásával megteremtette az Operaház első „aranykorát”.

Erre emlékezve hívták életre 2005-ben a Budapesti Mahler-ünnepet, mely minden évben néhány napot szentel a mahleri életműnek és a modern zene kapcsolatának. 2006 őszén második alkalommal rendezték meg a Budapesti Mahler-ünnepet a Művészetek Palotájában.

A koncertsorozathoz kiállítások és tudományos konferenciák is kapcsolódtak, melyek egyikét a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány a Fischer Iván zeneigazgató által vezetett Budapesti Fesztiválzenekarral közösen szervezte „Mahler és a magyar szellemi élet” címmel.

**Mahler and Hungarian Intellectual Life –
symposium**

Budapest, Palace of the Arts, 7-10 September 2006

Conductor and composer Iván Fischer and the Budapest Festival Orchestra have always placed great importance on regularly presenting the work of Gustav Mahler and preserving his spirit and musical legacy. Mahler, who for two and a half years headed the Budapest Opera House, was also a leading figure in official arts policy at the time. His programming policy, careful casting and uncompromising artistic approach created the Opera's first "golden age".

It was in this spirit that the Budapest Mahlerfest was launched in 2005, devoting a few days every year to the link between Mahler and modern music. The second Bu-

dapest Mahlerfest was held in the Palace of the Arts in autumn 2006.

The concerts were accompanied by exhibitions and conferences, and the Public Foundation for Habsburg Studies, in collaboration with the Budapest Festival Orchestra, contributed the symposium, "Mahler and Hungarian Intellectual Life".

Csárdáskirálynő

*Budapest, Budapesti Operettszínház Raktárszínháza,
2006. október 24.*

A műfaj elkötelezettjei 2002-ben Kálmán Imre születésének 120. évfordulóján a Magyar Operett Napjává nyilvánították október 24-ét. Ugyanezen a napon, 1948. október 24-én hunyt el Lehár Ferenc is.

1916-ban mutatták be Budapesten – egy évvel a bécsi ősbemutató után – Kálmán Imre máig világhírű operettjét, a Csárdáskirálynőt. Ebből az alkalomból adta ki a Habsburg Történeti Intézet „Csárdáskirálynő” című kötetét és rendezett a Budapesti Operettszínházzal közösen zenés – táncos – tudományos konferenciát.

A Csárdáskirálynő története siker-történet. Túlélte világháborút, forradalmakat, rendszerváltásokat. Változott, de nem a felismerhetetlenségig. Lényege szerint születése óta egyenlő önmagával: operett. Kibírta a dicséreteket és a lesújtó kritikát is. Elviselte a besorolásokat is. Azt is, hogy bécsinek tartsák, pedig valójában osztrák-magyaroknak született, s aztán magyar lett. Azt is, hogy a polgári középosztályhoz kössék, pedig valójában szinte azonnal folklorizálódott.

Tartották az osztrák identitás, életérzés egyik kifejezőjének, és persze valami nagyon magyarnak is. Pedig valójában egyik sem. Ha már valahogy be kellene sorolni, akkor leginkább valami olyasmi, ami talán fából vaskarikának, fogalmi önellentmondásnak tűnik, de a szerző(k), a történet és a közeg hármasságában mégiscsak értelmet kap. A Csárdáskirálynő közép-európai hungarikum. Más szóval: monarchikum.

Queen of the Csárdás

*Budapest, Budapest Operetta Theatre, Studio Stage,
24 October 2006*

In 2002, on the 120th anniversary of the birth of Imre Kálmán, operetta lovers declared 24 October Hungarian Operetta Day.

Queen of the Csárdás, the operetta by Imre Kálmán which is world famous even today, had its Budapest premiere (one year after the Viennese opening) in 1916. To commemorate this event, the Institute of Habsburg History published a volume of essays entitled Queen of the Csárdás and held this „all-singing, all-dancing historical conference” jointly with the Budapest Operetta Theatre.

The Queen of the Csárdás is a success story. It has survived world war, revolutions and political transitions. It has changed, but not out of recog-

nition. Its essence has remained, since its conception, equal to itself: operetta. It has withstood praise and damning criticism. It has put up with categorizations too, like the „Viennese” label, despite having started as Austro-Hungarian and became Hungarian, and the „urban middle class” label, despite having passed into the folk idiom almost immediately.

It has been regarded as the expression of Austrian identity and attitude to life, and also, of course, as being very Hungarian. It is in fact neither. If it is to be categorized at all, it must be as something that seems, in itself, to be an absurdity, an oxymoron, but through the combination of the author(s), history and the public, has nonetheless acquired meaning. The Queen of the Csárdás is a Central European „Hungaricum”. Or a Monarchicum.

A Monarchia kora – ma

Budapest, Olasz Kulturális Intézet, 2007. március 30.

140 éve, 1867. március 30-án fogadták el az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó létformáját biztosító politikai és gazdasági szerkezet alaptörvényét, a kiegyezést. A Habsburg Történeti Intézet és az Olasz Kulturális Intézet közös konferenciájának tárgya az Osztrák–Magyar Monarchia meghatározott szempontok szerinti értékelése, azaz: hogyan látjuk ma, 2007-ben Ferenc József és Deák Ferenc korát?

Természetesen nem mellékes, hogy mihez mérjük a Monarchia világát: a korabeli Európához, az előtte vagy utána létező korszak teljesítményéhez, esetleg a magyar nacionalizmus illuzionizmusához, vagy valami máshoz?

A szakma elismert művelői – a kiegyezési törvény elfogadásának egykori helyszínén, a mai Olasz Kulturális Intézet épületében – előadásaikban értékelik a Monarchia átalakulását, és az 1867. évi kiegyezési törvény ebben játszott szerepét. Az előadások szerkesztett változata 2007-ben nyomtatott formában is megjelent a Habsburg Történeti Intézet gondozásában.

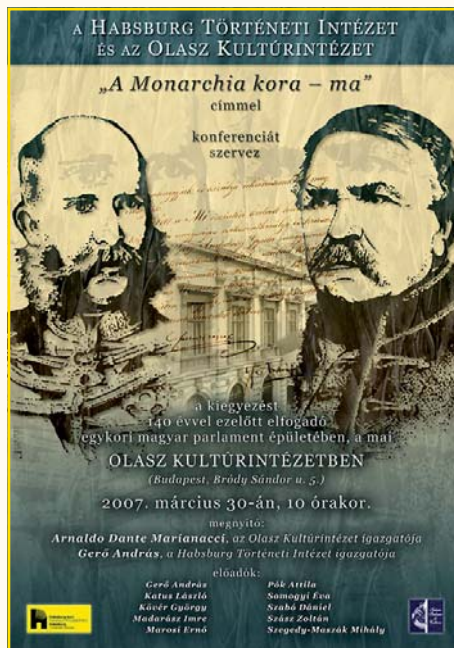
The Age of the Monarchy – Today

Budapest, Italian Cultural Institute, 30 March 2007

140 years ago, on 31 March 1867, the Hungarian Parliament passed constitutional legislation which put the Austro–Hungarian Monarchy into its final political and economic form. The Institute of Habsburg History and the Italian Cultural Institute are holding a joint conference to evaluate the Austro–Hungarian Monarchy by specific criteria. How does the age of Francis Joseph and Ferenc Deák appear to us now, in 2007?

What yardsticks can we apply to the world of the Monarchy? Those of contemporary Europe? The achievements of the eras which came before or after? Or perhaps the illusionism of Hungarian nationalism? Or something else?

In the Italian Cultural Institute, the very building where the law ushering in the Dualism Era was passed, eminent historians will evaluate the transformation of the Monarchy and the role played in it by the Compromise of 1867. The edited proceedings will be published under the auspices of the Institute of Habsburg History.

A bűvölet világa

Budapest, Budapesti Operettszínház, 2007. október 20.

Kálmán Imre születésének 125. évfordulója alkalmából a Habsburg Történeti Intézet, az Osztrák Kulturális Fórum és a Budapesti Operettszínház közösen emlékezett az operettvilág óriására.

Egy osztrák és egy magyar előadótól hallhattak az érdeklődők összehasonlítást az operett társadalmi elfogadottságáról és az osztrák és magyar kulturális életben betöltött szerepéről. Tipikusan magyar vagy kifejezetten a bécsi zenei élet része az operett? Legismertebb szerzői osztrákok is megmagyarok is, közös azonban bennük és műveikben, hogy koruk társadalmi életét és annak szereplőit vágyott vagy idealizált formában, szeretnivaló vagy kivetett hősként vonultatják fel.

Darabjaik álmodozás egy boldog életről, ahol az igazság győzedelmeskedik, vagy kritika a történelmi és társadalmi eseményekről, de mindenképp egyfajta viszonyulás a Monarchia életéhez.

A rendezvényen felcsendültek Kálmán legismertebb operettjeinek, valamint a hazai közönség előtt ismeretlenebb darabjainak részletei a Budapesti Operettszínház Operett Akadémiája művészeinek tolmácsolásában. Zenei ráadásként az osztrák Linsbauer Trió játszott Benatzky, Jurmann és Kreisler műveket.

The World of Enchantment

Budapest Operetta Theatre, 20 October 2007

The Institute of Habsburg History, the Austrian Cultural Forum and the Budapest Operetta Theatre held a joint commemoration of Imre Kálmán on the 125th anniversary of the great composer's birth.

An Austrian and a Hungarian speaker made comparisons on the public reception of operetta and its role in Austrian and Hungarian cultural life. Was operetta typically Hungarian, or was it specific to the cultural life of Vienna? Its best-known composers included both Austrians and Hungarians, and what their work shared was its portrayal of contemporary life in a yearned-for or idealised form and its protagonists as lovable heroes or

outcasts. Their operettas are either fantasies of happiness where the truth is always victorious, or critiques of historical and current events, but in every case give a view on life in the Monarchy.

Singers from the Academy of the Budapest Operetta Theatre performed extracts from Kálmán's best-known operettas, and those as yet unknown to Hungarian audiences. Further music was provided by the Linsbauer Trio from Austria, who played pieces by Benatzky, Jurmann and Kreisler.

Egy uralkodópár emlékezete

Budapest, New York Kávéház, 2007. május 15.

A Habsburg Történeti Intézet a tradicionális pesti New York kávézóban, a századforduló szalonrendezvényeinek hangulatát idézve mutatta be az uralkodópár személye körül kialakuló – sokszor téves alapokon nyugvó – kultuszt. Az előadók rekonstruálták Ferenc József és Erzsébet történelmi szerepét, társadalmi megítélését, valamint vizuális megjelenítésüket és megpróbálták a körülöttük kialakult kultikus képet pontosítani.

Erzsébet királyné személyét napjainkban újjáéledő kultusza révén, ismét növekvő érdeklődés kíséri, mely lehetőséget teremt arra, hogy életének eddig fel nem tárt aspektusai, illetve emblematikussá vált alakja ismét kutatás tárgyává válhasson.

Ferenc József a magyar történelem meghatározó alakja, akinek nagy szerepe volt annak az útnak a kikövezésében, amely Magyarországot a 19. század végén egyértelműen elindította a gazdasági és kulturális fejlődés irányába. Kettejük kapcsolata, viszonyuk Magyarországhoz, illetve együttes megjelenésük számos filmkészítőt, képző- és fotóművészt, festőt megihletett. Házasságukról mai napig inkább a mítoszokat semmint a történelmi valóságot ismerik a legtöbben.

Az uralkodópárról kialakult téves szemléletet kísérelték meg az előadók az újabb kutatások tükrében alakjuknak és jelentőségüknek megfelelő megvilágításba helyezni. Hiszen kultuszuk alakulása nemcsak az életre hívó korszak lenyomatát képezi, egy 19. századi „meghasonlás történeteként”, hanem személyük megítélésében beállt transzformálódások révén a 20. század történeti változásait is tükrözik.

Memories of a royal couple

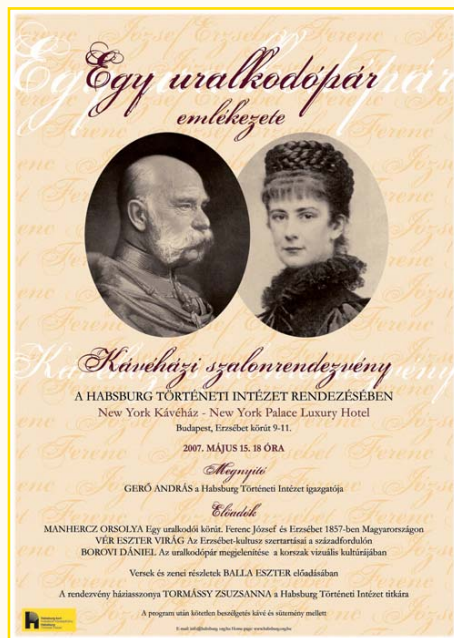
Coffee House New York, 15 May 2007

The cult surrounding Francis Joseph and his wife Elizabeth, and some of the false beliefs that underlie it, were the subjects of an event held by the Institute of Habsburg History in the New York, a traditional Pest café, evoking the atmosphere of a turn-of-the-century salon. The speakers reconstructed the historical role, public perception and visual representation of the royal couple, and attempted to clarify the facts behind the cult image.

The recent revival of interest in Elizabeth has presented the opportunity for researching as-yet unexplored aspects of her life and her now-emblematic figure.

Francis Joseph was a key figure of Hungarian history, who was instrumental in paving the way for the country's economic and cultural development in the late 19th century. He and his wife, their attitudes to Hungary, and the image they presented have inspired many film-makers, artists, photographers and painters. The myths are, even now, much better known than the historical realities.

The speakers looked at the subject in a broader perspective, putting the figure of the royal couple in a light that befits their significance. Their cult is more than an impression of the era that gave rise to it, a story of a 19th century „dissension”, it also reflects, through the transforming perception of the protagonists, the historical changes of the 20th century

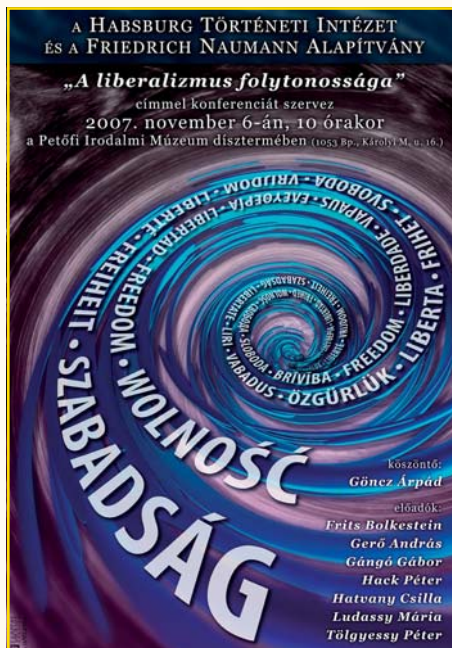
A liberalizmus folytonossága

Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2007. november 6.

Ez a konferencia, melyet a német liberális Friedrich Naumann Alapítvánnyal közösen szerveztünk, egy 2004-ben indított – és akkor nagy érdeklődéssel kísért – eszmetörténeti sorozatnak volt a része.

A liberalizmus nemcsak Európa, de hazánk történelmében is jelentős szerepet játszott és játszik ma is. Az Európai Unió liberális demokráciák szövetsége. Liberális alapértékek nélkül a 21. század magát demokratikusnak valló politikai közösségei nem léteznének.

A konferencia előadásai történeti folyamatában mutatták be a liberális ideológia és értékrend fejlődését, ami a jelenleg is uralkodó nagy eszmerendszerekbe – szocialista vagy konzervatív – beépült; kezdve a felvilágosodás nagy filozófusának, Condorcetnek gondolatain keresztül, a reformkori Magyarország liberális nemzedékének szellemi hagyatékán át. Rámutattak a liberális értékék történelmi jelentőségére, a rendszerváltozásban és a demokratikus jogállam kialakulásában, illetve annak intézményrendszereiben betöltött szerepükre, valamint napjainkban hordozott üzeneteire. A előadások szerkesztett változata 2008 folyamán önálló kötetben is megjelent.

The Continuity of Liberalism

Budapest, Museum of Literature Petőfi, 6 November 2007

This conference was part of a series organised by the Institute of Habsburg History and the Friedrich Naumann Foundation. The first, on the subject of conservatism, held in 2004, attracted wide attention.

Liberalism has played a major part in the history of Europe and of Hungary, and continues to do so. The European Union is an alliance of liberal democracies. The ideas which liberalism embrace are basically associated with freedom, the word on the lips of the 1848 Revolutionaries in the famous Kossuth Song: "Long Live Hungarian Freedom, Long live the homeland!".

The conference covered the historical development of liberal ideology and values, ideas which have been built into the today's prevailing ideologies – socialist and conservative. Some of the talks looked back to the ideas of Condorcet, the great philosopher of the Enlightenment, and to the intellectual legacy of the liberal generation of Hungary's Reform Age. Others set out how liberal values have taken effect on historical developments, including the recent political transition and the establishment of modern democratic states and their institutions in Central Europe, and explored what liberalism means today.

The conference proceedings were edited by the Institute and published in 2008.

Modern magyar külpolitika – a jelen múltja

*Budapest, Nyugati pályaudvar királyi váróterme,
2008. április 11.*

A Habsburg Történeti Intézet és a Teleki László Alapítvány közös konferenciája a 160 évvel ezelőtt, 1848-ban, a pozsonyi Országgyűlésben ugyanezen a napon elfogadott Áprilisi Törvények megalkotására emlékezett. Ezekben fogalmazódott meg törvényi szinten is Magyarország viszonya a „külföldhöz”, azaz a Habsburg uralom alatt törvényes keretek között először állt módjában hazánknak a király távollétében az országot saját magának – a nádor személyén keresztül – képviselni.

Ettől az időponttól kezdődően fogalmazhatott meg Magyarország a Monarchián belül először önállóan külpolitikai gondolatot. Ha szimbolikusan is, de mondhatjuk, hogy 1848 áprilisa az újkori magyar külpolitika születésének időpontja.

A konferencia első részében egy történeti áttekintést kaptak a hallgatók a magyar külpolitika elmúlt 150 évéről, míg a második részben a rendszerváltás utáni külpolitikai élet meghatározó képviselői – miniszterelnök, külügyminiszter és nagykövetek – tartottak előadást az elmúlt 20 év külpolitika eredményeiről, és azok nemzetközi megítéléséről.

Modern Hungarian foreign policy – the past of the present

*Budapest, Royal Waiting Room of Nyugati Station,
11 April 2008*

The Institute of Habsburg History and the László Teleki Foundation held a joint conference on 11 April 2008 to commemorate the passage of the April Laws by the Pozsony (Bratislava) Diet exactly 160 years before and to consider their significance for Hungarian affairs of the time. This was the first legislation to define Hungary's relationship with „foreign countries”, enabling Hungary, for the first time under Habsburg rule, to represent itself abroad - via the Palatine - in the absence of the king. 11 April 1848 marks the birth of the idea that Hungary could, within the Monarchy, develop autonomous external

relations, and is thus the symbolic birth date of modern Hungarian foreign policy.

The conference comprised two parts, a historical overview of Hungarian foreign policy over the last 150 years, and talks by prominent figures in post-transition foreign affairs on how the country's international relations have developed in the 20 years up to now.

Laza lázadás – mozgófénykép, operett, ragtime

Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2008. május 27.

A Monarchia kulturális életét a századfordulón befolyásoló új zenei irányzatokról, a jazz és ragtime kialakulásáról, társadalmi elfogadottságukról, valamint a *Nyugat* c. folyóirat megalakulásának 100. évfordulójára emlékezve rendeztünk zenés irodalmi kávéházi szalont a Petőfi Irodalmi Múzeummal és a Budapesti Operettszínházzal közösen.

A századforduló újdonságai közé tartozott a mozgókép elterjedése és folyamatos fejlődése is. Ennek egyik állomása 1894, amikor megjelent Edison kintoszokója, amely mozgófilmet játszik már, bár csupán egy néző számára. A mozi fejlődését mutatta be egyik előadónk, kiemelve az 1896-os milleneumi ünnepekre elkészülő Ósbudavára szórakoztató komplexum jelentőségét, ahol a pesti orfeumok mellett először találkozott a látogató a mozi előfutárával.

A rendezvény többi előadója a jazz és ragtime folyamatos térhódításával, kulturális jelentőségükkel, társadalmi megítélésükkel továbbá a kor irodalmi életében játszott szerepükkel foglalkozott. A századelő kuplé dalainak és a kialakuló kabarének is szoros a kapcsolata a fenti zenei irányzatokkal és jól köthető a Nyugatosok irodalmi tevékenységéhez is, hisz nem volt a Nyugatnak olyan szerzője, ki ne írt volna kuplékat vagy kabarékat a Monarchia utolsó időszakában.

'Relaxed Rebellion' – moving pictures, operetta, ragtime

Budapest Museum of Literature Petőfi, 27 May 2008

In association with the Museum of Literature Petőfi and the Budapest Operetta Theatre we held a conference on how new schools of music – jazz and ragtime – influenced cultural life in the Monarchy at the turn of the century and how they were received by the public. The literary-musical-academic event, in the form of a café salon, also commemorated the 100th anniversary of the journal *Nyugat*.

Another novelty at the turn of the century was the appearance and steady growth of the moving picture. One early stage of this was Edison's Kinetoscope of 1894, which played a moving picture for one viewer only.

The development of cinema was covered by one speaker, who highlighted the importance of the Ósbudavár entertainment complex set up for the 1896 Millennium celebrations, where visitors first encountered – as well as the Pest *orfeum* (music hall) – the forerunner of the cinema.

The talks at the conference covered the spread of this music, its cultural significance, social acceptance and influence on contemporary literary affairs. The kuplé ("music-hall") songs and emerging cabaret of the turn of the century also had close links to this musical genre and to the literary activities of the Nyugat writers (all of whom also wrote kuplé songs) in the final period of the Monarchy.

A Habsburgok Hamletje

*Budapest, Budapesti Operettszínház Csillárterme,
2008. október 3.*

A Habsburg Történeti Intézet negyedik alkalommal rendezett a Budapesti Operettszínházzal közös zenés-tudományos estet. Rudolf trónörökös születésének 150. évfordulója alkalmából idéztük fel a tragikus sorsú főherceg életútját, a hozzá fűzött vélt és valós magyar reményeket, valamint Rudolf és a magyar szellemi élet kapcsolatát.

A konferencián három előadó foglalkozott Rudolf életével, aki már az 1800-as évek végén egy egységes Európát képzelt el minden nemzet kulturális és nyelvi függetlenségével. Fontosnak tartotta a magánélet, a vallás és a gondolkodás teljes szabadságát. Sokan tartották őt a Habsburgok „értelmiségijének”.

Ha trónra kerül talán egész Európa sorsa másképp alakulhatott volna a 20. században. Élete és halála körül mai napig sok nyitott kérdés van. Konferenciánk ezekre a kérdésekre kereste a választ és próbált egyfajta értelmezést nyújtani a fiatalon elhunyt trónörökös életéről.

A trónörökös alakja megihlette a musical műfaj képviselőit is (Wildhorn-Murphy: Rudolf – Bemutató 2006, Budapesti Operettszínház). Alakja meghatározó az „Elisabeth” című musicalben is, de Kálmán Imre egy késői operettjének is főszereplője lett a főherceg. A zenés darabok Rudolf néhány személyes tulajdonságára is rávilágítanak, így az előadások és a közöttük felhangzó zenei részletek egy életút egészét mutathatták be.

Hamlet of the Habsburg family

Budapest, Operetta Theatre, 3 October 2008

The Institute of Habsburg History held its musical-historical conference in association with the Budapest Operetta Theatre. On the 150th anniversary of the birth of Crown Prince Rudolf, we looked back on the life of the tragic prince, the real and imagined hopes vested in him by the Hungarians, and the links between Rudolf and Hungarian intellectual life.

The conference naturally heard the music from the Operetta Theatre's productions as well as three talks on the life of Rudolf, who at the very end of the 19th century envisaged a united Europe with cultural and linguistic freedom for every nation. He attached great importance to freedom in private life, religion and thought. He was regarded as the Habsburg family's intellectual.

If he had come to the throne, the fate of Europe in the 20th century could have taken a different turn. His life and death are surrounded by questions that still remain unanswered. The conference addressed these questions and attempted to give an interpretation of the life of the short life of Archduke Rudolf.

The Archduke has inspired a whole musical (Wildhorn-Murphy: Rudolf - premiered in Budapest Operetta Theatre in 2006); he features as a principal character in the musical “Elisabet”; and he is also the central character of a late operetta by Imre Kálmán.

Haydn Magyarországa

A zenei műveltség és reprezentáció az Esterházyak XVIII. századi udvarában

Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2008. október 28.

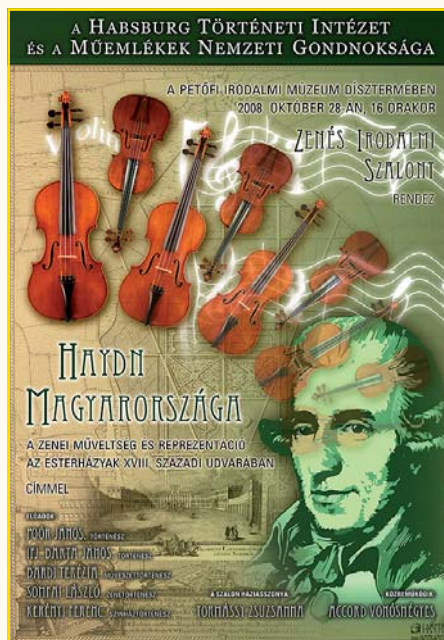
Haydn's Hungary

Musical Cultivation and Pomp in the 18th century Esterházy Court

Budapest, Museum of Literature Petőfi, 28 October 2008

A Habsburg Történeti Intézet a Műemlékek Nemzeti Gondnokságával közösen rendezett zenés irodalmi szalont. A rendezvényen felelevenedett a 18. századi főúri szalonok hangulata, ahol a kor színházi nívói mellett bemutatásra kerültek zenei újdonságok és irodalmi művek is. Gondolatban (és képen) ellátogattunk a fertődi Esterházy kastélyba, zenetörténészek és művészettörténészek segítségével; az előadásokon keresztül megismerhetővé váltak az akkori főúri kultúra magyarországi sajátosságai.

Együttal felhangzottak Haydn me-
lódiai, aki közel 30 évig állt az Ester-
házyak szolgálatában és ezalatt Fertőd
méltán emelkedett az európai kultu-
rális élet fellegvárai közé A 2009-es Haydn év program-
sorozatát előzte meg ez a rendezvény, kapcsolódva a 2008
augusztus–szeptemberében Fertődön megrendezésre ke-
rült Haydn fesztiválhoz is.

The Institute of Habsburg History, in conjunction with the Hungarian National Trust of Monuments, held a musical-literary salon at 4 pm on 28 October 2008 in the Museum of Literature Petőfi. It set out to evoke the atmosphere of 18th century aristocratic salons, through novelties of the time in theatre, music and literature. We took an imaginary (and pictorial) visit to the Esterházy family's Fertőd Palace, and musical and art historians introduced us to the aristocratic culture of 18th century Hungary.

This was all accompanied by the melodies of Haydn, who served the Esterházy for nearly 30 years, during which time Fertőd rose to be one of the citadels of European cultural life. The event was a foretaste of the 2009 Haydn Year, and linked up with the Haydn Festival held in Fertőd in August–September 2008.

**Vesztesnek lenni – osztrákok és
magyarok birodalom nélkül**

Bécs, Magyar Köztársaság Nagykövetsége, 2008. november 6.

Az első világháború (Nagy Háború) után a Monarchia szétesett. Mind Ausztria mind, pedig Magyarország egyértelműen a vesztesek közé tartozott. Míg a birodalom több kisebb állama pozitív fejleményként élte meg a függetlenedést, addig Magyarország ugyan politikailag független lett, de területeinek közel 2/3-át elvesztette. Ezt a traumát a magyar nép és a politikai közélet a mai napig nem tudta feldolgozni.

Ausztriában is hasonló volt a helyzet. Az óriás birodalomból jelentéktelen területű kisállam lett, mely nem is kívánta a politikai függetlenséget, inkább Németországhoz tartozott volna. Mindkét ország másképp indult neki a 20-as éveknek: újfajta berendezkedéssel, társadalmi elvárásokkal és természetesen a folyamatosan alakuló lehetőségekkel.

A két vesztes állam életéről az ott folyó társadalmi, kulturális, gazdasági és politikai változásokról szóltak az előadások, részletesen elemezve a történelmi és politikai keretfeltételek változását, a társadalmi berendezkedés alakulását, vagy épp a kulturális élet (irodalom, zene képzőművészet) formálódását. Mindez olyan párhuzamosságok és különbségek feltárását tette lehetővé, melyek jelentősen hozzájárulhatnak mindkét ország szellemi életének és látókörének bővüléséhez, valamint differenciáltabbá tételéhez.

**Losers – Hungarians and Austrians
without the empire**

Vienna, Hungarian Embassy, 6 November 2008

The Monarchy disintegrated after the First World War. Both Austria and Hungary were undoubtedly among the losers. Whereas the other smaller states of the Empire found many positive developments in independence, Hungary, although it became politically independent, lost 2/3 of its territory. People and public affairs in Hungary have still not been able to recover from this trauma.

The situation was similar in Austria. All that was left of an enormous empire was a tiny area which would have preferred affiliation to Germany over life as an independent state. The two countries, in different ways, both started out in the

1920s with new political structures, public expectations and of course constantly-changing prospects

The conference set out to compare life in the two “loser” states and examine the social, cultural and political changes from various viewpoints, such as the change of historical and political framework, the development of social structures and new developments in cultural life (literature, music, art), the spiritual effects of the lost war.

Párhuzamos történetek 2.: Közép- és délkelet-Európa: társadalomértelmezési kísérletek

*Athén, Athéni Egyetem Politikatörténeti Intézete,
2009. május 7.*

Az athéni egyetem rendezvénye szer-
ves folytatása a 2006 nyarán, Budapes-
ten rendezett „Párhuzamos történe-
tek 1.: Magyarország és Görögország
összehasonlító társadalomtörténete”
című konferenciának. Konstantinos
Letsios az athéni Pszichodráma Sze-
mélyiségfejlesztő Központot vezető-
je, Michalis Spourdalakis, Christos
Lyrintzis és Ilias Nikolakopoulos az
Athéni Egyetem Politikatudományi
tanszékének egyetemi tanárai tartot-
tak előadást a görög politikai élet leg-
újabb fejleményeiről. A 2007 decem-
berében zajló athéni utcai zavargások
társadalmi és történeti gyökereire
vonatkozó elemzések érdekes össze-
hasonlításra adtak lehetőséget a 2006
őszén, Budapesten kirobbanó utcai
rendbontásokkal. Az előrehozott választások 20. századi
görög gyakorlata is tanulságos volt a magyarországi fej-
lemények megértése szempontjából. Kerekasztal-beszél-
getés elemezte a radikális pártok megerősödésének társa-
dalmi gyökereit Magyarországon és Görögországban. A
konferencia második részében, Nikolaos Sergis a Janninai
Egyetem filozófia tanszékének tanársegéde a 19. századi
társadalmak fejlődésfilozófiáinak magyarországi és gö-
rögországi percepciójával foglalkozott.

Parallel Histories 2.: Central and South-East Europe: attempts at social interpretation

*Athens, University of Athens, Institute for Political History,
7 May 2009*

The conference followed on from
the conference held in Budapest in
summer 2006. The Athens Psycho-
drama Personality Development
Centre handled the organisational
aspects for us in Athens, and did so
very efficiently. The head of the cen-
tre, Konstantinos Letsios, himself
contributed a very interesting lec-
ture to the symposium. Professors
Michalis Spourdalakis, Christos
Lyrintzis and Ilias Nikolakopoulos
of the Department of Political Sci-
ence at Athens University delivered
particularly interesting lectures on
recent developments in Greek poli-
tics. The first attempts at analysing
the social-historical roots of the
December 2007 Athens riots had

particular lessons for Hungarian researchers. The 20th
century Greek practice of early elections was also interest-
ing when set against developments in Hungary.

At the round table discussion, we explored the social
roots of the strengthening of radical parties in Hungary
and Greece. Prof Nikos Alivizatos of the Department of
Law at Athens University dealt with possibilities for pri-
vate- and state-financed universities, and Nikolaos Sergis,
junior lecturer at Ionnina University, covered the percep-
tion in Hungary and Greece of 19th century philosophies
of development.

Mecenatúra a Monarchiában és a jelenkorban

Budapest, Szépművészeti Múzeum, 2009. május 20.

A kulturális konferenciák szervezésének kialakult formájától eltért ez a rendezvény. Inkább jellemző, hogy az üzleti élet képviselői szponzorként jelennek meg, semmint egy kerekasztal-beszélgetés résztvevői legyenek. A HTI ez alkalommal a Szépművészeti Múzeummal és a Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért egyesülettel közösen állított össze egy programot.

A konferencia témája a vállalati és társadalmi felelősségvállalás történeti szempontok szerinti összehasonlítása és aktuális gyakorlata volt – ilyen megközelítésben talán első ízben Magyarországon.

Az első rész előadásai a magyar mecenatúra történetéről és mecénásairól szóltak. A 20. század elején a tőke tulajdona és a tőke működtetése (menedzsment) még kevésbé vált el, mint napjainkban. Akkor természetes volt a nagytőkés/gyár-iparos vagy bankár részéről a helyi közösség támogatása vagy munkásai szociális helyzetének javítása.

Rendezvényünk alapgondolata az volt, hogy összehasonlítsuk a korabeli gyakorlatot a mai vállalatvezetők és cégtulajdonosok értékrendjével és motivációival, ezért kerekasztal-beszélgetésre hívtuk az üzleti élet prominenseit és házigazdánkunk, a Szépművészeti Múzeumnak az igazgatóját.

A helyszín, pedig keresve se lehetett volna találóbb, mint a Szépművészeti Múzeum, melynek létrejötté a kor egyik mecénásának (is) köszönhető és gyűjteményének alapja részben Esterházy Miklós festményei és műtárgyai közül kerültek ki.

Patronage in the Monarchy and today

Budapest, Museum of Fine Arts, 20 May 2009

This participant of this event formed an unusual association. The business world is often involved in sponsorship of cultural events, but seldom do companies take an active part. It was partly with the aim of breaking from this practice that we compiled the programme for the salon event.

What made the conference unique was in being the first in Hungary to approach corporate social responsibility (CSR) from the historical angle, showing that it is not such an innovation as many people think. Many aspects of what is seen as a modern practice were actually engaged in by the captains

of industry in the Monarchy of a hundred years ago. At a time when ownership and management of capital were much less displaced than they are nowadays, it was almost natural for a factory owner to support his local community or improve the welfare or entertainment of his workers.

The event was intended to compare the way things were done then with the value system and motivation of today's corporate management and shareholders.

The venue could hardly have been more appropriate, the Museum of Fine Arts having in large part been founded by one of great patrons of that time and endowed with the paintings and other art works of Miklós Esterházy.

**Átvágva – rendszerváltozások és
számonkérések**

Budapest, XX. Század Intézet, 2009. június 15.

1848 óta a politikai rendszerek változása mindig magukban hordozták az előző rendszer klientúrájának és bizalmasainak, valamint az új rendszer kivívóinak ellentétét. A XX. Század Intézettel közös rendezvényünk az elmúlt 160 év tükrében – egészen napjaink aktualitásáig – azt vizsgálta, hogyan bántak az egyes rendszerek az előző rendszerek kiszolgálóival, felelősségre vonták-e őket és hogyan?

A téma aktuális természetesen most is, amikor a rendszerváltás után közel 20 évvel sincs egyezés a politikai pártok között arról, hogyan tárják fel, s feltárják-e minden szinten, az előző rendszer visszasságait. Egy ország csak akkor tudja jövőjét, annak szellemiségét akadálytalanul építeni, ha múltját százszázalékosan feldolgozta. Addig, amíg a múlt történelmi eseményei, illetve azok megítélése és kisajátítása táborokra oszthatja az országot, amíg a régi rendszerben elkövetett bűnök, az ún. „rendszerhű” tettek nincsenek világosan feldolgozva és kimondva, azaz amíg ezek a különböző politikai csoportosulások játékszerei lehetnek, addig nem lehet arra számítani, hogy egy egészséges társadalom tagjai lehetünk.

**Short changed – political transition and
accountability**

Budapest, 20th Century Institute, 15 June 2009

Since 1848, changes in political systems have always generated confrontation between champions of the new system and the beneficiaries and insiders of the old. The purpose of the conference was to look back over the last 160 years and examine how servants of the system were dealt with when the system changed – were they brought to account, and how?

It is a subject, which retains its currency. Nearly 20 years after the latest transition, there is still no agreement between the political parties as to how to explore – or whether to explore at every level – the abuses of the old system. A country can only build its future in the appropriate spirit, without barriers, if it has a hundred per cent come to terms with its past. As long as past historical events divide the country into camps according to how they are viewed and monopolised, until the crimes committed in the old system, the acts of “duty to the system” are properly investigated and faced up to, we can never expect to be members of a healthy society.

A cigány alakja – kulturális szimbólum a magyar irodalomban és zenében

Budapest, Budapesti Operettszínház, 2009. október 26.

A magyar irodalom – Jókai, Arany, Mikszáth – jelentős alkotásaiban sok helyen találkozunk meghatározó cigány szereplőkkel. A Budapesti Operettszínház számos olyan darabot játszik, vagy játszott, melyekben a cigány szerepek különféle társadalmi és politikai szemléletek üzenethordozói.

Jókai regényében – mely Johann Strauss Cigánybárójának alapjául is szolgált – a cigány szerep a szabadság szimbólumaként jelenik meg, és a szereplők egyenlősége révén utal Jókai korának egy békülékeny, toleráns kisebbségi politikát áhító társadalmi elvárására. A valóság, és az akkori politika természetesen nem mindenben tükrözte a regényíró vágyait.

Manapság nagyon sok sztereotípiához kapcsolódik a magyar cigánysághoz. Ezek jó része tudatlanságra és tájékozatlanságra vezethető vissza. Pedig a cigányságnak vitathatatlan szerepe van például a magyar népzene és számos más folklorisztikus hagyomány megőrzésében és népszerűsítésében.

19. századi kulturális múltunk elválaszthatatlan része az országban élő kisebbségek, így a romák kultúrája is. Rendezvényünk előadói a magyar irodalmi és zenei művekben megjelenő metaforisztikus cigány-ábrázolásokat keresztül mutatták be a magyar és roma kultúra közötti párhuzamokat és kapcsolatokat.

A rendezvényen bemutatkozott a Csillagó Gyöngyszemek cigány táncegyüttes, akik egyedi tervezésű ruhákban, autentikus zenére táncoltak és művészi tevékenységükkel kiemelkedő képviselői a hazai cigánykultúrának.

The Gypsy figure as cultural symbol in Hungarian literature and music

Budapest, Budapest Operetta Theatre, 26 October 2009

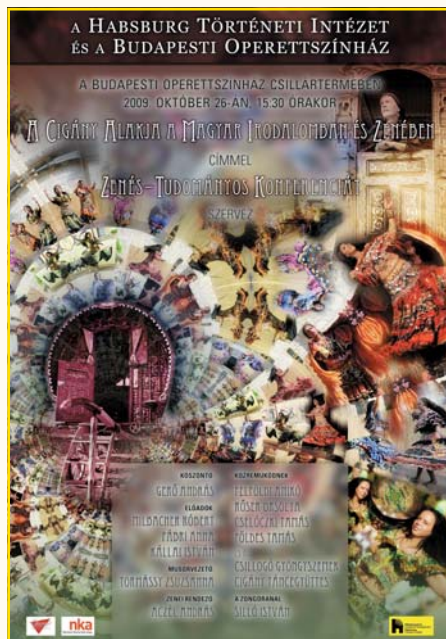
Gypsy characters feature prominently throughout Hungarian literature, notably in works by the authors as Jókai, Arany and Mikszáth.

In a novel by Jókai, which served as the basis for Johann Strauss' Gypsy Baron, for example, the Gypsy figure appears as the symbol of freedom, and the equality of the characters reveals social expectations of a conciliating, tolerant minority policy at that time. The political realities did not, of course, fully reflect Jókai's conceptions.

Just as in the past, there are still many stereotypes connected with Gypsy people in Hungary. Most of these are the result of ignorance and false information. But the Gypsies have an undoubted role in preserving and promoting Hungarian folk music and many other folk traditions.

The Roma culture, like that of other minorities living in Hungary, was an inseparable part of the country's 19th century cultural history. At this event, a literary and cultural historian and a music critic attempted to present parallels and relationships between Magyar and Roma culture through metaphorical portrayals of Gypsies in literature and music.

The event also featured a performance by the Csillagó Gyöngyszemek Gypsy dance company, who dance in specially-designed clothes to authentic music and whose artistic activity makes them an outstanding representatives of Gypsy culture.

A köztársaság és királyság szimbolikája

Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2010. március 26.

2010-ben ünnepli a harmadik Magyar Köztársaság fennállásának 20. évfordulóját. Két évtized természetesen még nem történelmi távlat, de már alap ahhoz, hogy Magyarország 20. századi két másik köztársasági államformájával: az 1918 és az 1946-ossal összehasonlíthassuk.

1918-ig a magyar történelemben nem létezett a köztársasági államforma, noha 1849 tavaszán a Függetlenségi Nyilatkozat után Szemere Bertalan miniszterelnök parlamenti programbeszédében kormányának irányát – többek között – respublikainak nevezte. A Függetlenségi Nyilatkozáttal létrejött magyar államszerkezet mindazonáltal nem váltotta le a királyság államformáját. Magyarország több mint 800 évig királyság volt.

A korona és koronázási zászlók; a himnusz; a hivatalos pénzezen megjelenő arcok; az épületek és szobrok, vagy a különböző pártok jelképei, színei vagy dallamai mind szimbolikus jelentéssel bírnak az adott politikai rendszerben.

A konferencia maga is szimbolikus helyen került megrendezésre, Károlyi Mihály, Magyarország első köztársasági elnökének palotájában, a mai Petőfi Irodalmi Múzeumban. Az előadók bemutatták és értelmezték a királyság és a köztársaság szimbolikus tárgyait és fogalmait. Magyarország történelmi szimbólumai mellett a hallgatóság betekintést kapott a Monarchia széthullása utáni időszak osztrák politikai változásai és megismerhette a két világháború közötti időszak szimbólumainak harcát is.

The symbolism of monarchy and republic

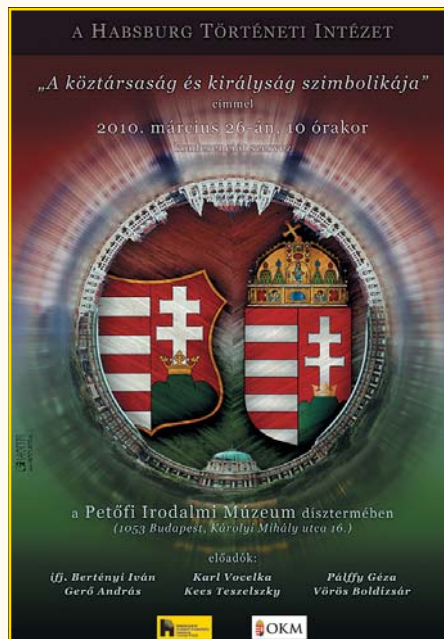
Budapest, Museum of Literature Petőfi, 26 March 2010

The Republic of Hungary is 20 years old in 2010. It is the third republic. Two decades does not give a historical perspective, but certainly a basis of comparison for Hungary's two other 20th century republics, those of 1918 and 1946.

Until 1918, the state of Hungary had never been a republic, although after the Declaration of Independence in spring 1849, Prime Minister Bertalan Szemere, presenting his programme to parliament, described his government's policies as "republican". Nonetheless, the Declaration of Independence left Hungary formally a kingdom.

Hungary was a kingdom for more than 800 years. The crown and the coronation flags; the national anthem; the faces on coins, buildings and statues; and the symbols, colours and tunes of the various parties all have symbolic significance in each political system.

The conference itself was held at a symbolic site, the palace of Hungary's first republican president, Mihály Károlyi, now the Museum of Literature Petőfi. The speakers explored and interpreted the symbols and concepts of kingdom and republic. These included Hungary's historical symbols, political changes in Austria after the break-up of the Monarchy, and the battle of symbols during the interwar period.

**Republikanizmus és köztársasági gondolat
a Monarchia utódállamaiban**

*Budapest, Magyar Fotográfusok Háza Mai Manó Ház,
2010. május 6.*

A „Királyság és köztársaság szimbolikája” konferencia tartalmi folytatásának tekinthető ez a rendezvény, melyen a köztársasági eszme kialakulását hasonlították össze az előadók a Monarchia utódállamaiban.

Ausztria és a többi utódállam eltérő módon élték meg a függetlenedést. Ausztria a II. világháború végére megszilárdította a köztársasági államformát. Magyarország és szomszédai a kommunizmus diktatúráját csak a 20. század végére tudták legyőzni. Ezeknek a közép-európai országoknak közös sorsa abból a szempontból, hogy hosszú, több évszázados politikai berendezkedés és egy nagy államszövetség felbomlása után, kellett megküzdeniük a „kisállam” léttel, ahol a köztársasági államforma kialakításához nem állt rendelkezésükre túl sok történelmi példa.

Most 2010-ben, amikor 20 éve demokratikus köztársaságban élünk – s ez ma már természetesnek számít – sokszor nem gondolunk az idáig elvezető közel 200 éves útra. A magyar történelemben az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején már megjelenik a köztársasági gondolat az irodalomban, pl: Petőfi verseiben. 1918-ban ugyan többen magukévá tették a forradalom eszmeiségét, ebben azonban az összetartó erőt főleg az Ausztriától való függetlenedés vágya jelentette. A második Magyar Köztársaság kikiáltásakor Magyarországnak lényegében nincs szuverenitása, így a köztársasági eszme sem tud kiteljesedni. 1956 célkitűzései ismertek: a szabadságjogokon alapuló parlamenti demokrácia kivívása, azonban még 33 évet várat magára.

**Republicanism and the concept of the republic
in the successor states of the Monarchy**

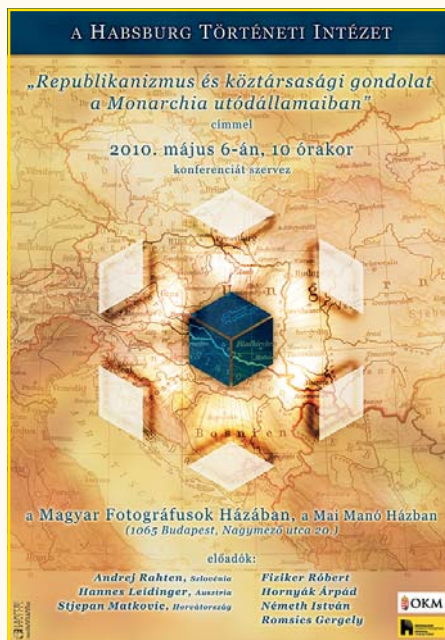
*Budapest, Hungarian House of Photography,
Mai Manó House, 6 May 2010*

This event may be viewed as the intellectual successor to the conference *The symbolism of kingdom and republic*. It compared the development of republican ideals in different successor states of the Monarchy.

Austria and the other successor states experienced independence in different ways. Austria managed to consolidate its republican state after the Second World War. Hungary and its neighbours only threw off their communist dictatorships in the late 20th century. What the Central European countries shared was that after the dissolution of a several thousand year-old political apparatus and enormous alliance of states,

they had to get along as “little states” with few historical examples on which to build their new republics.

Having lived in a democratic republic for 20 years, something now perceived as completely natural, we easily forget that it was preceded by nearly 200 years. The republican ideal appeared during the 1948–49 Revolution and War of Independence in literature – in the verses of Sándor Petőfi. Revolutionary ideals reappeared in 1918, but the binding force was mainly the desire for independence from Austria. The second Republic of Hungary was proclaimed in a country essentially without sovereignty, again curbing the spread of the republican ideal. The objectives of 1956 are well known: parliamentary democracy based on liberal rights; this had to wait, however, for another 33 years

**A Habsburg Birodalom népeinek
kulturális integrációja**

Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum, 2010. június 4.

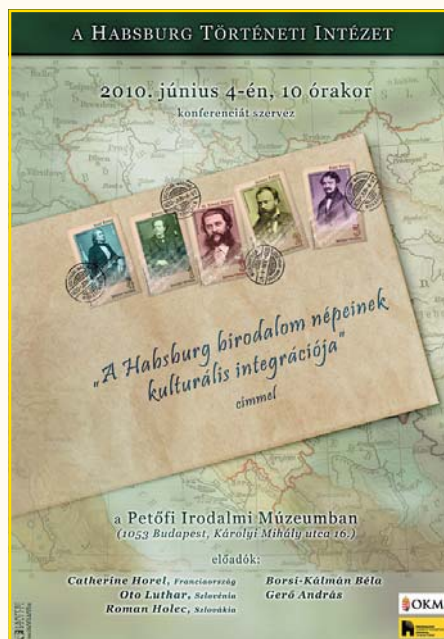
Az intézet jelen konferenciája szimbolikus jelentéssel is bír. Ami 1920-ban Trianonnal és 1947-ben Párizssal elveszett, s ami a II. világháború időszakában elért ideiglenes területi revíziókkal eleve nem sikerülhetett az napjainkban a politikai tér egy másik dimenziójában, az Európai Unió bővítésével, a kulturális nemzetek újraegyesítésével talán sikerülhet.

A Monarchia és népei, az első közép-európai multikulturális államszövetség bizonyos értelemben az Európai Unió „előfutárának” is tekinthető. Az osztrák–magyar államszövetség minden hibájával együtt a civilizálódás, a polgárosodás korszakát jelentette. A különféle népcsoportok tarka együttesében különböző kulturális áramlatok integrálódtak, ezáltal is kialakítva egy sajátos közép-európai kultúrkört. Zenei, folklorisztikus, gasztronómiai, építészeti, irodalmi, etc. területen is kialakult egy nemzetek közötti kulturális kohézió, amit az első világháború politikai következményei sem tudtak semmisé tenni. A multiethnikus Habsburg Birodalom kulturális hagyományai a mai napig fennmaradtak.

A konferencia külföldi és hazai előadói a birodalom területén élő népek területi és politikai függőségét, kulturális sokszínűségét, valamint társadalmi és közösségi együttműködését tárgyalták a legújabb kutatások és elméletek tükrében.

**Cultural integration of the peoples of
the Habsburg Empire**

Budapest, Museum of Literature Petőfi, 4 June 2010

This conference held by the Institute had a symbolic significance. What was lost with Trianon in 1920 and Paris in 1947, and what was doomed to failure in the temporary territorial revisions during the Second World War, may perhaps succeed now in another dimension of political space, through the expansion of the European Union and the cultural reunification of nations.

In a certain sense, the Monarchy and its peoples – the first Central European multicultural confederacy – may be regarded as the forerunner of the European Union. The Austro–Hungarian confederacy, with all its faults, was an era of civilisation

and bourgeois development. Integration of the different cultural currents stemming from the diverse collection of ethnic groups created a special Central European cultural framework. A cultural cohesion took shape in the fields of music, folk art, gastronomy, architecture, literature, etc. which even the political consequences of the First World War could not destroy. The cultural traditions of the multiethnic Habsburg Empire have survived to the present.

Foreign and Hungarian speakers at the conference discussed the territorial political dependence, cultural variety and social and community cooperation of the Empire's peoples, in the light of the latest research and theories.

A **Habsburg Történeti Intézet** Alapító Okiratának rendelkezése szerint jelentős nemzetközi kapcsolatot épített ki több tudományos és kulturális tevékenységet folytató intézménnyel a megalakulása óta eltelt 8 évben. Többek között a

- Bécsi Collegium Hungaricummal,
- Római Magyar Akadémiával,
- Prágai Magyar Kulturális Központtal,
- Moszkvai Magyar Kulturális, Tudományos és Tájékoztatási Központtal,
- Osztrák Kulturális Fórummal,
- Magyarországi Görögök Kutatóintézetével,
- Friedrich Naumann Alapítvánnyal,
- Olasz Kulturális Intézettel.

Rendszeres együttműködés alakult ki számos hazai intézménnyel, így a

- XX. és XXI. Század Intézettel,
- Petőfi Irodalmi Múzeummal,
- Fesztivál Zenekarral,
- Műemlékek Nemzeti Gondnokságával,
- Budapesti Operettszínházzal,
- Szépművészeti Múzeummal,
- Teleki László Alapítvánnyal.

The **Institute of Habsburg History** is bound by its Deed of Foundation to establish and nurture international contacts. In the eight years since its inception, it has built up relationships with several organisations involved in academic and cultural activities. These include

- Collegium Hungaricum, Vienna,
- Hungarian Academy, Rome,
- Hungarian Cultural Centre, Prague,
- Hungarian Cultural, Scientific and Information Centre, Moscow,
- Austrian Cultural Forum,
- Hungarian Greeks' Research Institute,
- Friedrich Naumann Foundation,
- Italian Cultural Institute.

It also regularly collaborates with several Hungarian institutions to organise conferences and other academic events, such as

- 20th and 21st Century Institutes,
- Museum of Literature Petőfi,
- Budapest Festival Orchestra,
- Hungarian National Trust of Monuments,
- Budapest Operetta Theatre,
- Budapest Museum of Fine Arts,
- László Teleki Foundation.

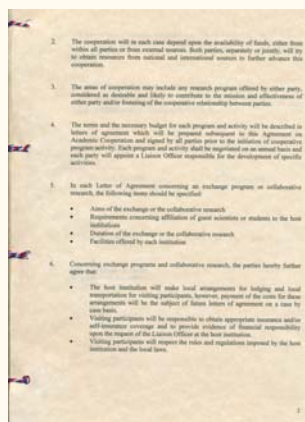
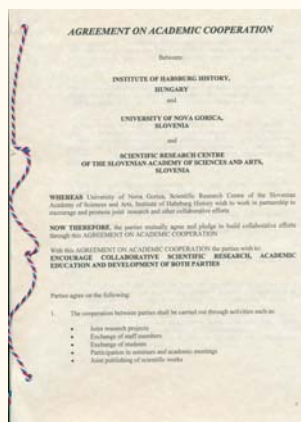
COLLABORATION WITH OTHER INSTITUTIONS

Három külföldi tudományos intézettel együttműködési szerződést írt alá a Habsburg Történeti Intézet 2007 folyamán közös konferenciák és kutatási programok szervezésére:

- A 2000-es évek elején alapított **szlovéniai Nova Goricai** egyetemmel, ahol jelenleg szerveződik egy új Közép-Európai Történeti Intézet felállítása és a **Ljubljana-i Tudományos Akadémiával**, mely munkatársain keresztül kötődik a Nova Goricai egyetemhez.

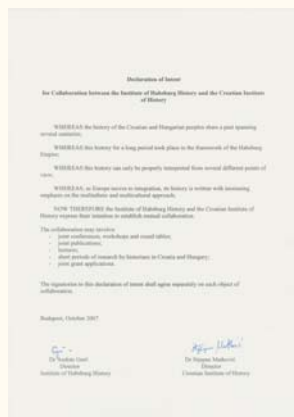
In 2007, the Institute signed agreements with three foreign organisations covering joint conferences and research programmes.

- It signed collaboration agreements in June 2007 with the **University of Nova Gorica** in Slovenia (founded in the early 2000s), where a new Institute of Central European History is being set up, and with the **Ljubljana Academy of Sciences**, which has staff connections to the University of Nova Gorica.

- A **Zágrábi Történeti Intézettel**

- With the **Zagreb Institute of History.**

ÉLETMŰDÍJAK • LIFETIME ACHIEVEMENT AWARDS

2004 márciusában a Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány és a Habsburg Történeti Intézet életműdíjakat adott át neves hazai történészeknek a Habsburg-korszak, valamint a Birodalom és a magyar kapcsolatok kutatása területén kifejtett iskolateremtő munkásságukért.

A díjakat Habsburg Ottó, a közalapítvány kuratóriumának elnöke nyújtotta át a Magyar Tudományos Akadémián rendezett ünnepség keretében

DIÓSZEGI ISTVÁNNAK
H. BALÁZS ÉVÁNAK
KOSÁRY DOMONKOSNAK ÉS
NIEDERHAUSER EMILNEK.

2004-ben az alig egy éve működő Habsburg Történeti Intézet ennek a díjnak az odaítélésével nemcsak a kiválasztott történészek életútja és munkássága előtt tisztelgett, hanem egyúttal kifejezte reményét a folyamatosságra: e nagyra becsült, tekintélyes történészeknek a Habsburg-kor kutatása terén kifejtett több évtizedes munkája és az újonnan megalakuló intézet fiatal kutatókat támogató célkitűzése között.

In March 2004, the Public Foundation for Habsburg Studies and the institute of Habsburg History awarded lifetime achievement awards to eminent Hungarian historians for their research into the Habsburg Era and Habsburg-Hungarian relations.

The awards were presented by Otto Habsburg, Chairman of the Foundation Board at a ceremony in the Hungarian Academy of Sciences to

ISTVÁN DIÓSZEGI
ÉVA H. BALÁZS
DOMOKOS KOSÁRY AND
EMIL NIEDERHAUSER.

After less than a year in operation, the Institute of Habsburg History, in granting these awards, was doing more than honouring the life's work of the chosen historians: it was expressing hope of continuity in Habsburg Era research between the work of these highly-respected, authoritative historians and the objectives of the new Institute in supporting young researchers.

